

GODIŠNJI IZVEŠTAJ
ENERGOPROJEKT GARANT A.D.O. BEOGRAD
ZA 2017. GODINU

Beograd, april 2018.

U skladu sa članom 50. i 51. Zakona o tržištu kapitala („Sl. glasnik RS”, broj 31/2011, 112/2015, 108/2016) i članom 3. Pravilnika o sadržini, formi i načinu objavljivanja godišnjih, polugodišnjih i kvartalnih izveštaja javnih društava („Sl. glasnik RS”, broj 14/2012, 5/2015, 24/2017) Energoprojekt Garant a.d.o. Beograd, MB 07812728, objavljuje:

GODIŠNJI IZVEŠTAJ ZA 2017. GODINU

S A D R Ž A J

I GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI

Bilans stanja

Bilans uspeha

Izveštaj o ostalom rezultatu

Izveštaj o tokovima gotovine

Izveštaj o promenama na kapitalu

Napomene uz finansijske izveštaje

SA MIŠLJENJEM OVLAŠĆENOG AKTUARA

II IZVEŠTAJ REVIZORA

III GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

IV IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE GODIŠNJEG IZVEŠTAJA

V ODLUKA O USVAJANJU GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

VI ODLUKA O RASPODELI DOBITI

VII IZJAVA O PRIMENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

I GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI

Bilans stanja

Bilans uspeha

Izveštaj o ostalom rezultatu

Izveštaj o tokovima gotovine

Izveštaj o promenama na kapitalu

Napomene uz finansijske izveštaje

Mišljenje ovlašćenog aktuara na finansijske izveštaje i Izveštaj o poslovanju 2017.

				Прилог 1	
Полуњава друштво за осигурање					
07812728				6512	100001468
Матични број				Шифра делатности	ПИБ
Назив:					
Енергопроект Гарант а.д.о.					
Седиште:					
Београд, Булевар Михаила Пупина бр.12					

БИЛАНС СТАЊА
на дан 31.12.2017. године

(у хиљадама динара)

Група рачуна, рачун	Позиција	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање	Почетно стање
1	2	3	4	5	6	7
	А К Т И В А					
0	А. НЕУПЛАЋЕНИ УПИСАНИ КАПИТАЛ	0001				
	Б. СТАЛНА ИМОВИНА (0003 + 0004 + 0005 + 0006 + 0009 + 0010 + 0021 + 0022)	0002		298.270	259.157	0
01, осим 012, 013 и дела 019	I. НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА (ИМОВИНА)	0003				
012, део 019	II. ГУДВИЛ	0004				
013, део 019	III. СОФТВЕР И ОСТАЛА ПРАВА	0005	22	1.945	2.119	
02, осим 021, дела 027, дела 028 и дела 029	IV. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (0007 + 0008)	0006	23	296.325	255.501	0
020, 022, 023, 025, 026, део 027, део 028, део 029	1. Некретнине, постројења и опрема који служе за обављање делатности	0007		3.997	4.046	
024, део 027, део 028, део 029	2. Инвестиционе некретнине	0008		292.328	251.455	
021, део 027, део 028, део 029	V. БИОЛОШКА СРЕДСТВА	0009				
03, осим 037	VI. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (0011 + 0015)	0010		0	0	0
	1. Учешћа у капиталу (0012 + 0013 + 0014)	0011		0	0	0
030, део 039	а) зависних правних лица	0012				
031, део 039	б) придружених правних лица и заједничким подухватима	0013				
део 038, део 039	в) осталих правних лица	0014				
	2. Остали дугорочни финансијски пласмани (0016 + 0019 + 0020)	0015		0	0	0
036, део 039	2.1. Инвестиције које се држе до доспећа (0017 + 0018)	0016		0	0	0
део 036, део 039	а) Дужничке хартије од вредности са фиксним приносом	0017				
део 036, део 039	б) Остале хартије од вредности и инвестиције које се држе до доспећа	0018				
033, део 039	2.2. Депозити код банака	0019				
део 038, део 039	2.3. Остали непоменути дугорочни финансијски пласмани	0020				
04, осим 040	VII. ОСТАЛА ДУГОРОЧНА СРЕДСТВА	0021				
40	VIII. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА	0022	24		1.537	
	В. ОБРТНА ИМОВИНА (0024 + 0025 + 0026 + 0045 + 0046 + 0049)	0023		779.174	887.584	0
10, 13, 15	I. ЗАЛИХЕ	0024	25	32	63	
14	II. СТАЛНА СРЕДСТВА НАМЕЊЕНА ПРОДАЈИ И СРЕДСТВА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА	0025				
	III. ПОТРАЖИВАЊА, ПЛАСМАНИ И ГОТОВИНА (0027 + 0032 + 0033 + 0044)	0026		753.345	851.081	0
	1. Потраживања (0028 + 0029 + 0030 + 0031)	0027	26	40.657	60.431	0
део 20, део 21	1.1. Потраживања за премију осигурања, саосигурања и реосигурања	0028		35.676	56.891	
део 20, део 21	1.2. Потраживања од реосигураваача и ретроцесионара	0029		4.309	3.304	
део 21	1.3. Потраживања за регресе	0030				
22, осим 223	1.4. Остала потраживања	0031		672	236	
223	2. Потраживања за више плаћен порез на добитак	0032		5.760		
	3. Финансијски пласмани (0034 + 0038 + 0042 + 0043)	0033	27	623.393	691.117	0

233, део 239	3.1. Финансијска средства расположива за продају (0035 + 0036 + 0037)	0034		0	0	0
део 233, део 239	а) Дужничке хартије од вредности расположиве за продају	0035				
део 233, део 239	б) Власничке хартије од вредности расположиве за продају	0036				
део 233, део 239	в) Остале хартије од вредности и финансијска средства расположива за продају	0037				
236, део 239	3.2. Финансијска средства која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха (0039 + 0040 + 0041)	0038		328.299	334.232	0
део 236, део 239	а) Дужничке хартије од вредности које се исказују по фер вредности кроз биланс успеха	0039		326.940	332.873	
део 236, део 239	б) Власничке хартије од вредности које се исказују по фер вредности кроз биланс успеха	0040		1.359	1.359	
део 236, део 239	в) Остале хартије од вредности и финансијска средства која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха	0041				
232, део 239	3.3. Краткорочни депозити код банака	0042		295.094	356.885	
235, 238, део 239	3.4. Остали краткорочни финансијски пласмани	0043				
24	4. Готовински еквиваленти и готовина	0044	28	83.535	99.533	
26	IV. ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ	0045				
	V. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА (0047 + 0048)	0046		8.012	9.505	0
274	1. Разграничени трошкови прибаве осигурања	0047				
270, 271, 272, 273, 279	2. Друга активна временска разграничења	0048	29	8.012	9.505	
	VI. ТЕХНИЧКЕ РЕЗЕРВЕ КОЈЕ ПАДАЈУ НА ТЕРЕТ САОСИГУРАВАЧА, РЕОСИГУРАВАЧА И РЕТРОЦЕСИОНАРА (0050 + 0051 + 0052)	0049		17.785	26.935	0
275	1. Резерве за преносне премије које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	0050	30	11.325	15.882	
276	2. Резервисане штете које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	0051	31	6.460	11.053	
277	3. Остале техничке резерве које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	0052				
	Г. УКУПНА АКТИВА (0001 + 0002 + 0023)	0053		1.077.444	1.146.741	0
88	Д. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	0054				

П А С И В А						
	A. КАПИТАЛ (0402 + 0407 + 0408 + 0411 + 0412 - 0413 + 0414 - 0415)	0401		813.340	841.227	0
	I. ОСНОВНИ И ОСТАЛИ КАПИТАЛ (0403 + 0404 + 0405 + 0406)	0402	32	699.887	699.887	0
300	1. Акцијски капитал	0403		699.793	699.793	
303, 304	2. Државни и друштвени капитал	0404				
301, 302	3. Улози друштва за узајамно осигурање	0405				
309	4. Остали капитал	0406		94	94	
31	II. НЕУПЛАЋЕНИ УПИСАНИ КАПИТАЛ	0407				
	III. РЕЗЕРВЕ (0409 + 0410)	0408		0	0	0
305	1. Емисиона премија	0409				
306, 307	2. Законске, статутарне и друге резерве	0410				
320	IV. РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ ПО ОСНОВУ РЕВАЛОРИЗАЦИЈЕ НЕМАТЕРИЈАЛНЕ ИМОВИНЕ, НЕКРЕТНИНА, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМЕ	0411				
32, осим 320	V. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ	0412				
33	VI. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ГУБИЦИ	0413				
34, осим 342	VII. НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК (0415 + 0416)	0414	33	113.453	141.340	0
340	1. Нераспоређени добитак ранијих година	0415		91.961	72.072	
341	2. Нераспоређени добитак текуће године	0416		21.492	69.268	
35, осим 352	VIII. ГУБИТАК ДО ВИСИНЕ КАПИТАЛА (0418 + 0419)	0417			0	0
350	1. Губитак из ранијих година	0418				
351	2. Губитак текуће године	0419				
037, 237	IX. ОТКУПЉЕНЕ СОПСТВЕНЕ АКЦИЈЕ	0420				
	X. УЧЕШЋА БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	0421				
	B. РЕЗЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ (0423 + 0430 + 0434 + 0435 + 0444 + 0453 + 0457)	0422		264.104	305.514	0
	I. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (0424 + 0425 + 0426 + 0427 + 0428 + 0429)	0423	34	39.561	33.638	0

400, 403	1. Математичка резерва	0424				
401	2. Резерве за осигурања код којих су осигураници прихватили да учествују у инвестиционом ризику	0425				
402	3. Резерве за изравнање ризика	0426		37.976	28.996	
405	4. Резерве за бонусе и попусте	0427		1.230	4.316	
407	5. Друге техничке резерве осигурања	0428				
406, 409	6. Друга дугорочна резервисања	0429		355	326	
	II. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0431 + 0432 + 0433)	0430		0	0	0
411	а) према матичним и зависним правним лицима	0431				
412	б) према осталим повезаним правним лицима	0432				
410, 413, 414, 415, 417, 419	в) остале дугорочне обавезе	0433				
416	III. ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ	0434	35	122		
	IV. КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0436 + 0440 + 0441 + 0442 + 0443)	0435	36	15.283	31.343	0
	1. Краткорочне финансијске обавезе (0437 + 0438 + 0439)	0436		0	0	0
420	а) према матичним и зависним правним лицима	0437				
421	б) према осталим повезаним правним лицима	0438				
од 422 до 429, осим 427	в) остале краткорочне финансијске обавезе	0439				
427	2. Обавезе по основу сталних средстава намењених продаји и средстава пословања које се обуставља	0440				
43	3. Обавезе по основу штета и уговорених износа	0441				
44, 45, 46, 47, осим 474	4. Обавезе за премију, зараде и друге обавезе	0442		15.283	31.126	
474	5. Обавезе за порез из резултата	0443			217	
	V. ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА (0445 + 0449 + 0450)	0444	37	109.920	120.253	0
	1. Резерве за преносне премије (0446 + 0447 + 0448)	0445		92.004	117.453	0
490, део 492	а) животних осигурања и саосигурања	0446				
491, део 492	б) неживотних осигурања и саосигурања	0447		92.004	117.453	
део 492	в) реосигурања и ретроцесија	0448				
део 497	2. Резерве за неистекле ризике	0449		15.166		
496, 498, 499	3. Друга пасивна временска разграничења (0451 + 0452)	0450		2.750	2.800	0
део 499	а) одложени приходи по основу регресних потраживања	0451				
496, 498, део 499	б) остала непоменута пасивна временска разграничења	0452		2.750	2.800	
	VI. РЕЗЕРВИСАНЕ ШТЕТЕ (0454 + 0455 + 0456)	0453	38	99.218	120.280	0
493, део 495	а) животних осигурања и саосигурања	0454				
494, део 495	б) неживотних осигурања и саосигурања	0455		99.218	120.280	
део 495	в) удели у штетама реосигурања и ретроцесија	0456				
део 497	VII. ДРУГЕ ТЕХНИЧКЕ РЕЗЕРВЕ ОСИГУРАЊА – ДО ГОДИНУ ДАНА	0457				
35, осим 352	VIII. ГУБИТАК ИЗНАД ВИСИНЕ КАПИТАЛА	0458				
	Г. УКУПНА ПАСИВА (0401 + 0422 - 0458)	0459		1.077.444	1.146.741	0
89	Д. ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	0460				

У Београду,
дана 27.02.2018.

Законски заступник

[Handwritten signature]

				Прилог 2
Полуњава друштво за осигурање				
07812728		6512		100001468
Матични број		Шифра делатности		ПИБ
Назив:	Енергопроект Гарант а.д.о.			
Седиште:	Београд, Булевар Михаила Пупина бр.12			
Врста осигурања: Неживотно осигурање				

БИЛАНС УСПЕХА
у периоду од 01.01. до 31.12.2017. године

(у хиљадама динара)

Група рачуна, рачун	Позиција	Ознака за АОП	Напомена број	И з н о с	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	A. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ				
	I. ПОСЛОВНИ (ФУНКЦИОНАЛНИ) ПРИХОДИ (1002 + 1009 + 1014 + 1015)	1001		133.918	129.970
	1. Приходи од премија осигурања и саосигурања (1003 + 1004 - 1005 - 1006 - 1007 + 1008)	1002	1	133.609	129.708
600 део 602	1.1. Обрачуната премија животних осигурања и саосигурања	1003			
610, 613	1.2. Обрачуната премија неживотних осигурања и саосигурања	1004		147.866	188.079
део 512, део 523	1.3. Премија пренета у саосигурање – пасивна	1005		9.277	10.237
део 512, део 523	1.4. Премија пренета у реосигурање	1006		30.429	56.845
део 60, део 61	1.5. Повећање резерви за преносне премије и резерви за неистекле ризике осигурања и саосигурања	1007			
део 60, део 61	1.6. Смањење резерви за преносне премије и резерви за неистекле ризике осигурања и саосигурања	1008		25.449	8.711
	2. Приходи од премија реосигурања и ретроцесија (1010 - 1011 - 1012 + 1013)	1009		0	0
део 602, 614, 615	2.1. Обрачуната премија реосигурања и ретроцесија	1010			
део 512, део 523	2.2. Премија пренета ретроцесијом реосигурања и ретроцесија	1011			
део 60, део 61	2.3. Повећање резерви за преносне премије и резерви за неистекле ризике реосигурања и ретроцесија	1012			
део 60, део 61	2.4. Смањење резерви за преносне премије и резерви за неистекле ризике реосигурања и ретроцесија	1013			
606, део 609, 650, део 659	3. Приходи од послова непосредно повезаних с пословима осигурања	1014	2	309	
део 609, 639, 64, део 653, 655, део 659	4. Остали пословни приходи	1015	3		262
	II. ПОСЛОВНИ (ФУНКЦИОНАЛНИ) РАСХОДИ (1017 + 1026 + 1034 - 1035 - 1044 + 1045 - 1046 + 1047 + 1048)	1016		23.160	40.542
	1. Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе (1018 + 1019 + 1020 + 1021 + 1022 + 1023 + 1024 + 1025)	1017	4	11.234	16.408
500	1.1. Математичка резерва животних осигурања - повећање	1018			
506	1.2. Математичка резерва неживотних осигурања - повећање	1019			
502	1.3. Допринос за превентиву	1020		24	44
503	1.4. Доприноси прописани посебним законима	1021			
504	1.5. Допринос Гарантном фонду	1022			
505	1.6. Резервисања за изравнање ризика	1023		11.210	15.303

507	1.7. Резервисања за осигурања код којих су осигураници прихватили да учествују и инвестиционом ризику, резервисања за бонусе и попусте и повећања других техничких резерви	1024			1.061
509	1.8. Остали расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе	1025			
	2. Расходи накнада штета и уговорених износа (1027 + 1028 + 1029 + 1030 + 1031 - 1032 - 1033)	1026	5	18.544	22.138
510	2.1. Ликвидиране штете и уговорени износи животних осигурања	1027			
520	2.2. Ликвидиране штете неживотних осигурања	1028		10.360	17.855
део 513, део 524	2.3. Ликвидиране штете – уделе у штетама саосигурања	1029		17.376	32.423
део 513, део 524	2.4. Ликвидиране штете – уделе у штетама реосигурања и ретроцесија	1030			
део 53, део 54, део 55	2.5. Расходи извиђаја, процене, ликвидације и исплате накнада штета и уговорених износа	1031		5.890	6.617
део 603, 620, 621	2.6. Приходи од учешћа саосигурања у накнади штета	1032		853	1.084
део 603, 622, 623, 624, 625	2.7. Приходи од учешћа реосигурања и ретроцесија у накнади штета	1033		14.229	33.673
	3. Резервисане штете – повећање (1036 - 1037 + 1038 - 1039 + 1040 - 1041 + 1042 - 1043) > 0	1034	6	0	2.839
	3. Резервисане штете – смањење (1036 - 1037 + 1038 - 1039 + 1040 - 1041 + 1042 - 1043) < 0	1035	6	16.468	0
515	3.1. Резервисане штете животних осигурања – повећање	1036			
део 604	3.2. Резервисане штете животних осигурања – смањење	1037			
526	3.3. Резервисане штете неживотних осигурања – повећање	1038		27.423	41.644
630	3.4. Резервисане штете неживотних осигурања – смањење	1039		32.687	49.885
516, 527	3.5. Резервисане штете саосигурања, реосигурања и ретроцесија – повећање	1040			11.204
део 604, 632	3.6. Резервисане штете саосигурања, реосигурања и ретроцесија – смањење	1041		11.204	124
део 513	3.7. Повећање резервисаних штета – удела саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара у штетама	1042			
635	3.8. Смањење резервисаних штета – удела реосигураваача, односно ретроцесионара у штетама	1043			
607, 652, 654 и део 673	4. Приходи по основу регреса и продаје осигураних оштећених ствари	1044			
517, 529	5. Повећање осталих техничких резерви – нето	1045	7	15.166	
део 604, 631, 633, 638	6. Смањење осталих техничких резерви – нето	1046	7	5.316	843
518, 528	7. Расходи за бонусе и попусте	1047			
део 51, део 52	8. Остали пословни расходи	1048			
	III. ДОБИТАК – БРУТО ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТ (1001 - 1016)	1049		110.758	89.428
	IV. ГУБИТАК – БРУТО ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТ (1016 - 1001)	1050		0	0
	Б. ПРИХОДИ И РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ				
	I. ПРИХОДИ ОД ИНВЕСТИРАЊА СРЕДСТАВА ОСИГУРАЊА (1052 + 1053 + 1057 + 1058 + 1059 + 1060 + 1061)	1051	8	36.616	61.972
660, 661, 665, део 672	1. Приходи од зависних и придружених правних лица и од заједничких подухвата	1052			
	2. Приходи од улагања у непокретности (1054 + 1055 + 1056)	1053		10.820	4.787
део 608, део 653	2.1. Приходи од закупнина инвестиционих некретнина	1054		10.820	4.787
део 681	2.2. Приходи од усклађивања вредности инвестиционих некретнина	1055			
део 670	2.3. Приходи од продаје непокретности (дезинвестирања)	1056			

део 662	3. Приходи од камата	1057		17.047	19.681
део 683, део 686, део 687	4. Приходи од усклађивања вредности финансијских средстава која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха	1058		6.982	20.892
део 672	5. Добици од продаје хартија од вредности	1059			
део 663	6. Позитивне курсне разлике из активности инвестирања	1060		1.767	16.612
део 671, део 679, део 682, део 686, део 689	7. Остали приходи по основу инвестиционе активности	1061			
	II. РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИРАЊА СРЕДСТАВА ОСИГУРАЊА (1063 + 1064 + 1067 + 1068 + 1069 + 1070)	1062	9	54.375	26.053
560, 561, 565, део 572	1. Расходи из односа са зависним и придруженим правним лицима и из заједничких подухвата	1063			
	2. Расходи по основу улагања у непокретности (1065 + 1066)	1064		3.409	12.328
део 581	2.1. Расходи по основу обезвређења инвестиционих некретнина	1065		3.409	12.328
део 570	2.2. Губици при продаји непокретности (дезинвестирању)	1066			
део 583, део 586, део 587	3. Расходи по основу усклађивања вредности финансијских средстава која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха	1067		16.665	8.123
део 572	4. Губици при продаји хартија од вредности	1068			
део 563	5. Негативне курсне разлике из активности инвестирања	1069		34.301	5.602
део 571, део 579, део 582, део 586, део 589	6. Остали расходи по основу инвестиционе активности	1070			
	III. ДОБИТАК ИЗ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ (1051 - 1062)	1071		0	35.919
	IV. ГУБИТАК ИЗ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ (1062 - 1051)	1072		17.759	0
	V. ТРОШКОВИ СПРОВОЂЕЊА ОСИГУРАЊА (1074 + 1079 + 1084 - 1085)	1073		63.882	57.799
	1. Трошкови прибаве (1075 + 1076 - 1077 + 1078)	1074	10	27.771	29.850
део 542	1.1. Провизије	1075		17.544	13.825
део 53, део 54, део 55	1.2. Остали трошкови прибаве	1076		10.227	16.025
274	1.3. Промена разграничених трошкова прибаве – повећање	1077			
274	1.4. Промена разграничених трошкова прибаве – смањење	1078			
	2. Трошкови управе (1080 + 1081 + 1082 + 1083)	1079	11	40.623	40.203
530	2.1. Амортизација	1080		712	545
део 54	2.2. Трошкови материјала, енергије, услуга и нематеријални трошкови	1081		2.832	3.762
део 55	2.3. Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични трошкови	1082		26.063	23.306
део 53, део 54, део 55	2.4. Остали трошкови управе	1083		11.016	12.590
део 53, део 54, део 55	3. Остали трошкови спровођења осигурања	1084	12	3.116	2.764
605, 651	4. Провизија од реосигурања и ретроцесија	1085	13	7.628	15.018
	I. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК – НЕТО ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТ (1049 + 1071 - 1050 - 1072 - 1073) ≥ 0	1086		29.117	67.548
	II. ПОСЛОВНИ ГУБИТАК – НЕТО ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТ (1049 + 1071 - 1050 - 1072 - 1073) ≤ 0	1087		0	0
део 66	III. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ, ОСИМ ФИНАНСИЈСКИХ ПРИХОДА ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ	1088	14	581	1.592
део 56	IV. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ, ОСИМ ФИНАНСИЈСКИХ РАСХОДА ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ	1089	15	1.377	669
део 68	V. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ПОТРАЖИВАЊА И ДРУГЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЛУЖИ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ	1090	16		9.589
део 58	VI. РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ОБЕЗВРЕЂЕЊА ПОТРАЖИВАЊА И ДРУГЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЛУЖИ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ	1091	17	710	
део 67	VII. ОСТАЛИ ПРИХОДИ	1092	18	64	182
део 57	VIII. ОСТАЛИ РАСХОДИ	1093	19		30
	IX. ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1086 + 1088 + 1090 + 1092 - 1087 - 1089 - 1091 - 1093) ≥ 0	1094		27.675	78.212

	X. ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1086 + 1088 + 1090 + 1092 - 1087 - 1089 - 1091 - 1093) ≤ 0	1095		0	0
69 - 59	XI. НЕТО ДОБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ ПРОМЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1096			1.815
59 - 69	XII. НЕТО ГУБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ ПРОМЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1097	20	145	
	Г. ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1094 + 1096 - 1095 - 1097)	1098		27.530	80.027
	Д. ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1095 + 1097 - 1094 - 1096)	1099		0	0
	Ђ. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК				
721	1. Порез на добитак	1100		4.379	11.060
342	2. Добитак по основу креирања одложених пореских средстава и смањења одложених пореских обавеза	1101			301
352	3. Губитак по основу смањења одложених пореских средстава из претходних година и креирања одложених пореских обавеза	1102		1.659	
	Е. НЕТО ДОБИТАК (1098 - 1099 - 1100 + 1101 - 1102)	1103		21.492	69.268
	1. Нето добитак који припада мањинским улагачима	1104			
	2. Нето добитак који припада већинском власнику	1105			
	Ж. НЕТО ГУБИТАК (1099 - 1098 + 1100 - 1101 + 1102)	1106		0	0
	1. Нето губитак који се приписује мањинским улагачима	1107			
	2. Нето губитак који се приписује већинском власнику	1108			
	З. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ				
	1. Основна зарада по акцији (у динарима без пара)	1109	21	137	440
	2. Умањена (разводњена) зарада по акцији (у динарима без пара)	1110			

У Београду,
дана 27.02.2018.

Законски заступник

Морилки

Попуњава друштво за осигурање			
07812728		6512	100001468
Матични број		Шифра делатности	ПИБ

Назив: Енергопројект Гарант а.д.о.

Седиште: Београд, Булевар Михаила Пулина бр.12

ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ у периоду од 01.01. до 31.12.2017. године

(у хиљадама динара)

Група рачуна, рачун	Позиција	Ознака за АОП	Напомена број	И з н о с	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	A. НЕТО РЕЗУЛТАТ ИЗ ПОСЛОВАЊА				
	I. НЕТО ДОБИТАК (АОП 1103)	2001		21492	69268
	II. НЕТО ГУБИТАК (АОП 1106)	2002		0	0
	B. ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК				
	I. СТАВКЕ КОЈЕ НЕЋЕ БИТИ РЕКЛАСИФИКОВАНЕ У БИЛАНСУ УСПЕХА У БУДУЋИМ ПЕРИОДИМА				
320	1. Повећање ревалоризационих резерви по основу нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	2003			
320	2. Смањење ревалоризационих резерви по основу нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	2004			
321	3. Актуарски добици по основу планова дефинисаних примања	2005			
331	4. Актуарски губици по основу планова дефинисаних примања	2006			
322	5. Добици по основу улагања у власничке инструменте капитала	2007			
332	6. Губици по основу улагања у власничке инструменте капитала	2008			
323	7. Добици по основу удела у осталом свеобухватном резултату придружених друштава	2009			
333	8. Губици по основу удела у осталом свеобухватном резултату придружених друштава	2010			
	II. СТАВКЕ КОЈЕ НАКНАДНО МОГУ БИТИ РЕКЛАСИФИКОВАНЕ У БИЛАНСУ УСПЕХА У БУДУЋИМ ПЕРИОДИМА				
324	1. Добици по основу прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања	2011			
334	2. Губици по основу прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања	2012			
325	3. Добици од инструмената заштите нето улагања у инострано пословање	2013			
335	4. Губици од инструмената заштите нето улагања у инострано пословање	2014			
326	5. Добици по основу инструмената заштите ризика (хеџинга) новчаног тока	2015			
336	6. Губици по основу инструмената заштите ризика (хеџинга) новчаног тока	2016			
327	7. Добици по основу хартија од вредности расположивих за продају	2017			
337	8. Губици по основу хартија од вредности расположивих за продају	2018			
	III. ОСТАЛЕ КОМПОНЕНТЕ ОСТАЛОГ РЕЗУЛТАТА				
329	1. Остали нерезализовани добици	2019			
339	2. Остали нерезализовани губици	2020			
	IV. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2003 + 2005 + 2007 + 2009 + 2011 + 2013 + 2015 + 2017 + 2019)	2021		0	0
	V. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2004 + 2006 + 2008 + 2010 + 2012 + 2014 + 2016 + 2018 + 2020)	2022		0	0
	VI. ПОРЕЗ НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА (ОБРАЧУНСКИ)	2023			
	VII. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2021 - 2022 - 2023) ≥ 0	2024		0	0
	VIII. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2021 - 2022 - 2023) ≤ 0	2025		0	0

B. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА				
I. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2001 + 2024 - 2002 - 2025) ≥ 0	2026		21492	69268
1. Приписан већинским власницима капитала	2027			
2. Приписан власницима који немају контролу	2028			
II. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2001 + 2024 - 2002 - 2025) ≤ 0	2029		0	0
1. Приписан већинским власницима капитала	2030			
2. Приписан власницима који немају контролу	2031			

У Београду,
дана 19.02.2018.

Законски заступник

				Прилог 4
Попуњава друштво за осигурање				
07812728		6512		100001468
Матични број		Шифра делатности		ПИБ
Назив:				
Енергопројект Гарант а.д.о.				
Седиште:				
Београд, Булевар Михаила Пупина бр.12				

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ
у периоду од 01.01. до 31.12.2017. године

(у хиљадама динара)

Позиција	АОП	Износ	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	3
A. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ			
I. Приливи готовине из пословних активности (од 1 до 5)	3001	208062	237225
1. Премије осигурања и саосигурања и примљени аванси	3002	170324	178833
2. Премије реосигурања и ретроцесија	3003		
3. Приливи од учешћа у накнади штета	3004	13041	34051
4. Примљене камате из пословних активности	3005		
5. Остали приливи из редовног пословања	3006	24697	24341
II. Одливи готовине из пословних активности (од 1 до 9)	3007	173937	216702
1. Накнаде штета и уговорених износа из осигурања, удели у штетама из саосигурања и дати аванси	3008	27736	50279
2. Накнаде штета и удели у штетама из реосигурања и ретроцесија	3009		
3. Премије саосигурања, реосигурања и ретроцесија	3010	51634	62394
4. Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	3011	31494	28123
5. Остали трошкови спровођења осигурања	3012	35808	46028
6. Плаћене камате	3013		
7. Порез на добитак	3014	10355	12931
8. Одливи по основу осталих јавних прихода	3015	16910	16947
9. Остали одливи готовине из редовног пословања	3016		
III. Нето прилив готовине из пословних активности (I - II)	3017	34125	20523
IV. Нето одлив готовине из пословних активности (II - I)	3018	0	0
Б. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности инвестирања (од 1 до 5)	3019	52744	32809
1. Продаја акција и удела (нето приливи)	3020		
2. Продаја нематеријалних улагања, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3021		
3. Остали финансијски пласмани – депоновања и улагања (нето приливи)	3022	34226	12296

	4. Примљене камате из активности инвестирања	3023	18518	20513
	5. Примљене дивиденде и учешћа у резултату	3024		
II.	Одливи готовине из активности инвестирања (од 1 до 3)	3025	48518	18612
	1. Куповина акција и удела (нето одливи)	3026		
	2. Куповина нематеријалних улагања, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3027	44768	6013
	3. Остали финансијски пласмани – депоновања и улагања (нето одливи)	3028	3750	12599
III.	Нето прилив готовине из активности инвестирања (I - II)	3029	4226	14197
IV.	Нето одлив готовине из активности инвестирања (II - I)	3030	0	0
V.	ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА			
I.	Приливи готовине из активности финансирања (од 1 до 5)	3031	0	0
	1. Увећање основног капитала	3032		
	2. Дугорочни кредити (нето приливи)	3033		
	3. Краткорочни кредити (нето приливи)	3034		
	4. Остале дугорочне обавезе	3035		
	5. Остале краткорочне обавезе	3036		
II.	Одливи готовине из активности финансирања (од 1 до 7)	3037	49379	49222
	1. Откуп сопствених акција и удела	3038		
	2. Дугорочни кредити (нето одливи)	3039		
	3. Краткорочни кредити (нето одливи)	3040		
	4. Остале дугорочне обавезе	3041		
	5. Остале краткорочне обавезе	3042		
	6. Финансијски лизинг	3043		
	7. Исплаћене дивиденде и учешћа у резултату	3044	49379	49222
III.	Нето прилив готовине из активности финансирања (I - II)	3045	0	0
IV.	Нето одлив готовине из активности финансирања (II - I)	3046	49379	49222
Г.	СВЕГА ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3001 + 3019 + 3031)	3047	260806	270034
Д.	СВЕГА ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3007 + 3025 + 3037)	3048	271834	284536
Ђ.	НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3047 - 3048)	3049	0	0
Е.	НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3048 - 3047)	3050	11028	14502
Ж.	ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	3051	99533	112391
З.	ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3052	972	3589
И.	НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3053	5942	1945
Ј.	ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА (3049 - 3050 + 3051 + 3052 - 3053)	3054	83535	99533

У Београду,
дана 19.02.2018.

Законски заступник

А. Копић

8	9	10	11	12	13	14	15
Нераспоредени добитак(група 34, осим рн 342)	АОП	Укупно (кол. 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8)	АОП	Нераспоредени добитак(група 33)	АОП	Укупно капитал(кол. 9 - 13)	Укупно изнад вис. капитала(група 35, осим рн 352)
121294	4177	4211	4235	4261	4285	821181	4321
	4178	4212	4236	4262	4286	xxx	4322
	4179	4213	4237	4263	4287	xxx	4323
121294	4180	4214	4238	4264	4288	821181	4324
xxx	4181	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
xxx	4182	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
xxx	4183	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
xxx	xxx	xxx	xxx	4265	4289	xxx	xxx
69268	4184	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
xxx	xxx	4215	xxx	xxx	4290	xxx	4325
xxx	xxx	xxx	4239	xxx	4291	xxx	xxx
xxx	xxx	xxx	4240	xxx	4292	xxx	xxx
xxx	4185	4216	4241	4266	4293	xxx	4326

Редни број	О П И С	АОП							АОП	7 пов. резерве и нереализовани добити (група 32)
		2 Основни капитал(група 30, осим 305, 306, 307 и 309)	3 Остали капитал(рн 309)	4 Неуплаћени уписани капитал(група 31)	5 Емисиона премија(рн 305)	6 Резерве(рн 306 и 307)	7 АОП	7 АОП		
14.	Пренос с једног на други облик капитала – смањење позиције	4008	4033	4057	4081	4105	4130	4155		
15.	Смањење капитала по основу расподеле дивиденде	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	4156	xxx	
16.	Смањење капитала по основу обавеза према запосленима	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	4157	xxx	
17.	Остала повећања позиција	4009	4034	4058	4082	4106	4131	4158		
18.	Остала смањења позиција	4010	4035	4059	4083	4107	4132	4159		
19.	Укупна повећања по рачунима у претходној години (редни бр. 5 + 6 + 8 + 9 + 10 + 11 + 13 + 17)	4011	4036	4060	4084	4108	4133	4160	0	
20.	Укупна смањења по рачунима у претходној години (редни бр. 7 + 12 + 14 + 15 + 16 + 18)	4012	4037	4061	4085	4109	4134	4161	0	
21.	Крајње стање или стање на дан 31. децембра претходне године (редни бр. 4 + 19 - 20)	4013	4038	4062	4086	4110	4135	4162	0	
22.	Почетно стање или стање на дан 1. Јануара текуће године	4014	4039	4063	4087	4111	4136	4163		
23.	Исправка материјално значајних грешака и промене рачуноводствених политика – повећање позиције	4015	4040	4064	4088	4112	4137	4164		
24.	Исправка материјално значајних грешака и промене рачуноводствених политика – смањење позиције	4016	4041	4065	4089	4113	4138	4165		
25.	Кориговано почетно стање или стање на дан 1. Јануара текуће године (редни бр. 22 + 23 - 24)	4017	4042	4066	4090	4114	4139	4166	0	
26.	Емисије акција	4018	xxx	4067	4091	xxx	xxx	xxx	xxx	
27.	Повећање ревалоризационих резерви и нереализовани добити по основу компоненти осталог резултата	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	4140	xxx	xxx	
28.	Смањење ревалоризационих резерви	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	4141	xxx	xxx	
29.	Нереализовани губити по основу компоненти осталог резултата	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	
30.	Нето добитак периода	4019	4043	xxx	xxx	4115	xxx	4167	xxx	
31.	Нето губитак периода	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	
32.	Стање сопствених акција (смањење капитала повећањем одбитих ставки)	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	
33.	Продај/отуђење сопствених акција (повећање капитала смањењем одбитих ставки)	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	
34.	Пренос с једног на други облик капитала – повећање позиције	4020	4044	4068	4092	4116	4142	4168		
35.	Пренос с једног на други облик капитала – смањење позиције	4021	4045	4069	4093	4117	4143	4169		
36.	Смањење капитала по основу расподеле дивиденде	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	4170	xxx	

Редни број	О П И С	АОП									
		1	2	3	4	5	6	7			
		Основни капитал(група 30, осим 305, 306, 307 и 309)	Остали капитал(рн 309)	АОП	Неуплаћени уписани капитал(група 31)	АОП	Емисиона премија(рн 305)	АОП	Резерве(рн 306 и 307)	АОП	рев. резерве и не реализовани добити (група 32)
37.	Смањење капитала по основу обавеза према запосленима	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
38.	Остала повећања позиције	4022	4046	4070	4084	4094	4118	4144	4171	4171	
39.	Остала смањења позиције	4023	4047	4071	4095	4119	4145	4172	4172	4172	
40.	Укупна повећања по рачунима у текућој години (редни бр. 26 + 27 + 29 + 30 + 31 + 32 + 34 + 36)	4024	4048	4072	4096	4120	4146	4174	4174	4174	
41.	Укупна смањења по рачунима у текућој години (редни бр. 28 + 33 + 35 + 36 + 37 + 39)	4025	4049	4073	4097	4121	4147	4175	4175	4175	
42.	Крајње стање или стање на дан 31. децембра текуће године (редни бр. 25 + 40 - 41)	4026	699793	4050	4074	4088	4122	4148	4176	4176	

8	9	10	11	12	13	14	15
Нераспоредени добитак(група 34, осим рн 342)	АОП						
21492	Укупно (кол. 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8)	Губитак до вис. капитала(група 35, осим рн 352)	Откупљ. соцс. акције и удели(рн 037,237)	Нерелизоване губици(група 33)	АОП	Укупно капитал(кол. 9 - 13)	Губитак изнад вис. капитала(група 35, осим рн 352)
4205	АОП	АОП	АОП	АОП	АОП	АОП	АОП
4206	4205	4230	4256	4280	4310	4340	4340
4207	4206	4231	4257	4281	4311	4341	4341
4208	21492	4232	4258	4282	4312	4342	4342
4209	49379	4233	4259	4283	4313	4343	4343
113453	813340	4234	4260	4284	4314	813340	4344

У Београду,
дана 19.02.2018.

Законски заступник

[Handwritten signature]

Попуњава друштво за осигурање			
07812728		6512	100001468
Матични број		Шифра делатности	ПИБ
Назив: Енергопројект Гарант а.д.о.			
Седиште: Београд, Булевар Михаила Пупина бр.12			

СТАТИСТИЧКИ ИЗВЕШТАЈ ЗА 2017. ГОДИНУ

I. ОПШТИ ПОДАЦИ О ПРАВНОМ ЛИЦУ

ОПИС	Ознака за АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
Број месеци пословања (од 1 до 12)	9001	12	12
Ознака за врсту посла (од 1 до 4)	9002	3	3
Ознака за власништво (од 1 до 5)	9003	2	2
Број страних (правних или физичких) лица која имају учешће у капиталу	9004		
Просечан број запослених на основу стања крајем сваког месеца (цело број)	9005	12	10

II. БРУТО ПРОМЕНЕ НЕМАТЕРИЈАЛНЕ ИМОВИНЕ И НЕКРЕТНИНА, ПОСТРОЈЕЊА, ОПРЕМЕ И БИОЛОШКИХ СРЕДСТАВА

износи у хиљадама динара

Група рачуна, рачун	ОПИС	Ознака за АОП	Бруто	Исправка вредности	Нето (кол. 4 - 5)
1	2	3	4	5	6
1	Нематеријална имовина				
	Стање на почетку године	9006	5.848	3.729	2.119
	Повећања (набавке) у току године	9007		174	-174
	Смањења у току године	9008			
	Ревалоризација	9009			
	Стање на крају године (9006 + 9007 - 9008 + 9009)	9010	5.848	3.903	1.945
део 02	Некретнине, постројења и опрема				
	Стање на почетку године	9011	256.273	772	255.501
	Повећања (набавке) у току године	9012	44.949	716	44.233
	Смањења у току године	9013	6.261	2.852	3.409
	Ревалоризационе резерве	9014			
	Стање на крају године (9011 + 9012 - 9013 + 9014)	9015	294.961	-1.364	296.325
део 02	Биолошка средства				
	Стање на почетку године	9016			
	Повећања (набавке) у току године	9017			
	Смањења у току године	9018			
	Ревалоризација	9019			
	Стање на крају године (9016 + 9017 - 9018 + 9019)	9020	0	0	0

III. СТРУКТУРА ОСНОВНОГ И ОСТАЛОГ КАПИТАЛА СА ЕМИСИОНОМ ПРЕМИЈОМ

износи у хиљадама динара

Група рачуна, рачун	ОПИС	Ознака за АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
300	Акцијски капитал	9021	699793	699793
	од тога: капитал у страном власништву	9022		
301, 302	Удели друштава за узајамно осигурање	9023		
303	Државни капитал	9024		
304	Друштвени капитал	9025		
305	Емисиона премија	9026		
309	Остали капитал	9027	94	94
	СВЕГА (9021 + 9023 + 9024 + 9025 + 9026 + 9027)	9028	699887	699887

IV. СТРУКТУРА АКЦИЈСКОГ КАПИТАЛА

износи у хиљадама динара/број акција као цео број

Група рачуна, рачун	ОПИС	Ознака за АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
	Обичне акције			
	Број обичних акција	9029	157257	157257
део 300	Номинална вредност обичних акција – укупно	9030	699793	699793
	Приоритетне акције			
	Број приоритетних акција	9031		
део 300	Номинална вредност приоритетних акција – укупно	9032		
	СВЕГА – номинална вредност акција (9030 + 9032 = 9021)	9033	699793	699793

V. ПОТРАЖИВАЊА И ОБАВЕЗЕ

Група рачуна, рачун	ОПИС	Ознака за АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
20, 21, 22	Потраживања (стање на крају године)	9034	40657	60431
43, 44	Обавезе из делатности (стање на крају године)	9035	7928	24662
226	Потраживања у току године од других друштава за осигурање за накнаду штете настале на властитој имовини (дуговни промет без почетног стања)	9036		
26	ПДВ – претходни порез (годишњи износ по пореским пријавама)	9037		
43, 44, 45, 46	Обавезе из пословања (потражни промет без почетног стања)	9038	179697	206091
450	Обавезе за нето зараде и накнаде зарада, осим накнада зарада које се рефундирају (потражни промет без почетног стања)	9039	22880	20020
451	Обавезе за порез на зараде и накнаде зарада на терет запосленог (потражни промет без почетног стања)	9040	2945	2618
452	Обавезе за доприносе на зараде и накнаде зарада на терет запосленог (потражни промет без почетног стања)	9041	5341	5009
476, 477	Обавезе за дивиденде и учешће у резултату (потражни промет без почетног стања)	9042	49378	49222
462	Обавезе према физичким лицима за накнаде по уговорима (потражни промет без почетног стања)	9043	1872	1328
471	Обавезе за ПДВ (годишњи износ по пореским пријавама)	9044	1927	957
	Контролни збир (од 9034 до 9044)	9045	312625	370338

VI. ТРОШКОВИ И ДРУГИ РАСХОДИ

Група рачуна, рачун	ОПИС	Ознака за АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
541	Трошкови горива и енергије	9046	390	493
550	Трошкови зарада и накнада зарада (брото)	9047	31164	27643
551	Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	9048	4795	4502
552, 553, 554 и 555	Трошкови накнада физичким лицима (брото) по основу уговора	9049	2962	2101
556	Трошкови накнада директору, односно члановима органа управљања и надзора	9050	1493	1813
559	Остали лични расходи и накнаде	9051	338	351
542	Трошкови производних услуга	9052	20442	17754
део 542	Трошкови закупнина	9053	4387	4459
део 542	Трошкови закупнина земљишта	9054		
део 542	Трошкови истраживања и развоја	9055		
53	Трошкови амортизације и резервисања	9056	919	681
545	Трошкови премија осигурања	9057	243	223
547	Трошкови платног промета	9058	529	454
део 549	Трошкови чланарина	9059	10	47
део 546	Трошкови пореза	9060	3911	5651
део 546	Трошкови доприноса	9061		
562	Расходи камата (према трећим лицима)	9062		
део 560, део 561 и 562	Расходи камата и део финансијских расхода	9063	459	46
део 560, део 561 и део 562	Расходи камата по кредитима од банака и других финансијских институција	9064		
део 549	Расходи за хуманитарне, научне, верске, културне, здравствене, образовне и спортске намене, као и за заштиту човекове средине	9065		
	Контролни збир (од 9046 до 9065)	9066	72042	66218

VII. ПРИХОДИ

Група рачуна, рачун	ОПИС	Ознака за АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
део 60, део 61	Приходи од премије осигурања	9067	173314	196790
640, 642	Приходи од других премија, субвенција, дотација, регреса, компензација и повраћаја пореских дажбина	9068		
641	Приходи по основу условљених донација	9069		
608, 653	Приходи од закупнина	9070	10820	4787
606, 650, 651	Приходи од провизија	9071	7628	15018
део 660, део 661 и 662	Приходи од камата	9072	0	6
део 660, део 661 и део 662	Приходи од камата по рачунима и депозитима у банкама и осталим финансијским институцијама	9073	17047	19681
део 660, део 661 део 665 и део 669	Приходи по основу дивиденди и учешћа у добитку	9074		
	Контролни збир (од 9067 до 9074)	9075	208809	236282

VIII. СТРУКТУРА ЗАЛИХА

Група рачуна, рачун	ОПИС	Ознака за АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
10	Материјал, резервни делови и ситан инвентар који се отписује у моменту стављања у употребу	9076	32	4
13	Остаци осигураних оштећених ствари	9077		
део 14	Средства намењена продаји, која су стечена наплатом потраживања	9078		
	Контролни збир (од 9076 до 9078)	9079	32	4

IX. СЕКТОРСКА СТРУКТУРА ПРЕМИЈА

Група рачуна, рачун	ОПИС	Ознака за АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
део 60, део 61	Приходи од премије остварене од домаћих привредних друштава	9080	130038	140390
део 60, део 61	Приходи од премије остварене од домаћих физичких лица	9081	780	866
део 60, део 61	Приходи од премије остварене од домаћих предузетника	9082		
део 60, део 61	Приходи од премије остварене од домаћих државних институција	9083		
део 60, део 61	Приходи од премије остварене од домаћих финансијских институција	9084	17331	13008
део 60, део 61	Приходи од премије остварене од домаћих непрофитних организација и фондација	9085		
део 60, део 61	Приходи од премије остварене од страних физичких лица	9086		
део 60, део 61	Приходи од премије остварене од страних правних лица	9087	25165	42526
део 60, део 61	Приходи од премије остварене од европских финансијских и развојних институција	9088		
60 део, 61 део	Приходи од премије остварене од међународних финансијских и развојних институција	9089		
	Контролни збир (од 9080 до 9089)	9090	173314	196790

X. СЕКТОРСКА СТРУКТУРА ШТЕТА

Група рачуна, рачун	ОПИС	Ознака за АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
део 51, део 52	Расходи по основу накнаде штета и уговорених износа домаћим привредним друштвима	9091	7660	15311
део 51, део 52	Расходи по основу накнаде штета и уговорених износа домаћим физичким лицима	9092	2700	2544
део 51, део 52	Расходи по основу накнаде штета и уговорених износа домаћим предузетницима	9093		
део 51, део 52	Расходи по основу накнаде штета и уговорених износа домаћим државним институцијама	9094		
део 51, део 52	Расходи по основу накнаде штета и уговорених износа домаћим финансијским институцијама	9095		
део 51, део 52	Расходи по основу накнаде штета и уговорених износа домаћим непрофитним организацијама и фондацијама	9096		
део 51, део 52	Расходи по основу накнаде штета и уговорених износа страним физичким лицима	9097		
део 51, део 52	Расходи по основу накнаде штета и уговорених износа страним правним лицима	9098		
део 51, део 52	Расходи по основу накнаде штета и уговорених износа европским финансијским и развојним институцијама	9099		
део 51, део 52	Расходи по основу накнаде штета и уговорених износа међународним финансијским и развојним институцијама	9100		
	Контролни збир (од 9091 до 9100)	9101	10360	17855

XI. СТРУКТУРА ДИВИДЕНДИ

Група рачуна, рачун	ОПИС	Ознака за АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
део 476	Дивиденде исплаћене домаћим привредним друштвима	9102	45893	45747
део 476	Дивиденде исплаћене домаћим физичким лицима	9103	1	
део 476	Дивиденде исплаћене домаћим државним институцијама	9104		
део 476	Дивиденде исплаћене домаћим финансијским институцијама	9105	3485	3475
део 476	Дивиденде исплаћене домаћим непрофитним организацијама и фондацијама	9106		
део 476	Дивиденде исплаћене страним физичким лицима	9107		
део 476	Дивиденде исплаћене страним правним лицима	9108		
део 476	Дивиденде исплаћене европским финансијским и развојним институцијама	9109		
део 476	Дивиденде исплаћене међународним финансијским и развојним институцијама	9110		
	Контролни збир (од 9102 до 9110)	9111	49379	49222

У Београду,
дана 19.02.2018.

Законски заступник
друштва за осигурање

[Handwritten signature]

„ENERGOPROJEKT GARANT“ A.D.O.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA 2017. GODINU**

Beograd, februar 2018. godine

SADRŽAJ

1. OPŠTI PODACI O DRUŠTVU	1
1.1. Naziv i sedište	1
1.2. Pravna forma i uprava	1
1.3. Vrste poslova osiguranja	2
1.4. Organizacija poslovanja	2
1.5. Posrednici i zastupnici	3
1.6. Akcionari	6
1.7. Zaposleni	7
2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA	7
3. RAČUNOVODSTVENA NAČELA	13
4. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA	14
5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA	15
5.1. Procenjivanje	15
5.2. Efekti kurseva stranih valuta	15
5.3. Prihodi	16
5.4. Rashodi	16
5.5. Porez na dobitak	17
5.6. Nematerijalna ulaganja	18
5.7. Nekretnine, postrojenja i oprema	18
5.8. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	19
5.9. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	19
5.10. Investicione nekretnine	20
5.11. Zalihe	20
5.12. Finansijski instrumenti	20
5.13. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	22
5.14. Potraživanja	22
5.15. Finansijski plasmani	23
5.16. Obaveze	23
5.17. Naknade zaposlenima	24
5.18. Rezervisanja – tehnička rezerva	25
6. UPRAVLJANJE RIZIKOM	26
7. BILANS USPEHA	32
7.1. PRIHODI OD PREMIJA OSIGURANJA I SAOSIGURANJA (AOP 1002)	32
7.2. PRIHODI OD POSLOVA NEPOSREDNO POVEZANIH S POSLOVIMA OSIGURANJA (AOP 1014)	32
7.3. OSTALI POSLOVNI PRIHODI (AOP 1015)	33

7.4. RASHODI ZA DUGOROČNA REZERVISANJA (AOP 1017)	33
7.5. RASHODI NAKNADA ŠTETA I UGOVORENIH IZNOSA (AOP 1026).....	33
7.6. REZERVISANE ŠTETE – PROMENE (AOP 1035,1034).....	34
7.7. OSTALE TEHNIČKE REZERVE – PROMENE (AOP 1045 i 1046).....	34
7.8. PRIHODI OD INVESTIRANJA SREDSTAVA OSIGURANJA (AOP 1051)	35
7.9. RASHODI PO OSNOVU INVESTIRANJA SREDSTAVA OSIGURANJA (AOP 1062).....	35
7.10. TROŠKOVI PRIBAVE (AOP 1074).....	36
7.11. TROŠKOVI UPRAVE (AOP 1079).....	36
7.12. OSTALI TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA (AOP 1084).....	37
7.13. PROVIZIJA OD REOSIGURANJA I RETROCESIJA (AOP 1085)	37
7.14. FINANSIJSKI PRIHODI OSIM FINANSIJSKIH PRIHODA PO OSNOVU INVESTICIONE AKTIVNOSTI (AOP 1088)	37
7.15. FINANSIJSKI RASHODI OSIM FINANSIJSKIH RASHODA PO OSNOVU INVESTICIONE AKTIVNOSTI (AOP 1089)	38
7.16. PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI POTRAŽIVANJA I DRUGE IMOVINE KOJA SLUŽI ZA OBAVLJANJE DELATNOSTI (AOP 1090)	38
7.17. RASHODI PO OSNOVU OBEZVREĐENJA POTRAŽIVANJA I DRUGE IMOVINE KOJA SLUŽI ZA OBAVLJANJE DELATNOSTI (AOP 1091)	38
7.18. OSTALI PRIHODI (AOP 1092).....	39
7.19. OSTALI RASHODI (AOP 1093)	39
7.20. NETO GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA (AOP 1097).....	39
7.21. ZARADA PO AKCIJI (AOP 1109)	39
7.22. POSLOVANJE PO GRUPAMA OSIGURANJA	39
8. BILANS STANJA	41
8.1. SOFTVER I OSTALA PRAVA (AOP 0005).....	41
8.2. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA (AOP 0007)	41
8.2.1. Investicione nekretnine.....	41
8.3. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA (AOP 0022).....	42
8.4. ZALIHE (AOP 0024).....	42
8.5. POTRAŽIVANJA (AOP 0027)	42
8.6. FINANSIJSKI PLASMANI (AOP 0033)	43
8.6.1. Depoziti kod banaka	43
8.6.2. Finansijska sredstva koja se iskazuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha.....	43
8.7. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA (AOP 0044)	44
8.8. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA (AOP 0048).....	44
8.9. PRENOSNA PREMIJA SAOSIGURANJA I REOSIGURANJA KOJA PADA NA TERET SAOSIGURAVAČA I REOSIGURAVAČA (AOP 0050).....	45
8.10. REZERVISANE ŠTETE OSIGURANJA I SAOSIGURANJA KOJE PADAJU NA TERET SAOSIGURAVAČA I REOSIGURAVAČA (AOP 0051).....	45

8.11. PROMENE NA KAPITALU	46
8.12. OSNOVNI I OSTALI KAPITAL (AOP 0402)	47
8.13. NERASPOREĐENA DOBIT (AOP 0414)	47
8.14. DUGOROČNA REZERVISANJA (AOP 0423)	48
8.15. ODLOŽENA PORESKE OBAVEZE (AOP 0434)	48
8.16. KRATKOROČNE OBAVEZE (AOP 0435)	49
8.17. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA (AOP 0444)	49
8.18. REZERVISANE ŠTETE (AOP 0453)	50
9. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA	50
10. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA	51
11. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA	51
12. SUDSKI SPOROV I	53
13. EKSTERNA KONTROLA	53
14. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA	53

1. OPŠTI PODACI O DRUŠTVU

1.1. Naziv i sedište

Naziv	Energoprojekt Garant akcionarsko društvo za osiguranje
Sedište	Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12
Matični broj	07812728
Šifra i naziv delatnosti	6512 neživotno osiguranje
Poreski identifikacioni broj	100001468

Društvo je osnovano 25.02.1992. godine kao Deoničko društvo za osiguranje i reosiguranje „Garant“. Pod nazivom „Energoprojekt Garant“ Akcionarsko društvo za osiguranje, odnosno skraćenim nazivom „Garant“ a.d.o., Društvo posluje od 2005. g., kada je kod Agencije za privredne registre – Registar privrednih subjekata, registrovana promena poslovnog imena. Dana 09.12.2013. godine Društvo je kod Agencije za privredne registre – Registar privrednih subjekata promenilo skraćeni naziv u Energoprojekt Garant a.d.o. Beograd.

1.2. Pravna forma i uprava

Energoprojekt Garant a.d.o. je akcionarsko društvo za osiguranje (u daljem tekstu: Društvo), registrovano kod Agencije za privredne registre, Registar privrednih društava broj BD-2455/2005 od 12.05.2005. Društvo je u junu 2012. godine izvršilo usklađivanje sa Zakonom o privrednim društvima („Sl. glasnik RS“ broj 36/2011 i 99/2011), i dana 28.06.2012. godine podnelo registracionu prijavu za promenu podataka Agenciji za privredne registre, koja je registrovala promenu Rešenjem broj BD 88092/2012 od 03.07.2012. godine.

U skladu sa odredbama Zakona o osiguranju i Zakona o privrednim društvima, upravljanje u Društvo je uspostavljeno kao dvodomo, sa sledećim organima uprave:

- Nadzorni odbor koga čini pet neizvršnih članova od kojih su dva nezavisna
- Komisija za reviziju sastavljena od tri člana, kao Zakonom predviđeno telo uspostavljeno za efikasno funkcionisanje i sa posebnim nadležnostima u vršenju nadzora nad poslovanjem Društva, i
- Izvršni odbor koga čine tri izvršna direktora sa definisanim nadležnostima

Članovi Nadzornog i Izvršnog odbora registrovani su u Agenciji za privredne registre dana 14.07.2016., a na njihovo imenovanje u organe uprave prethodno je dobijena saglasnost Narodne Banke Srbije. U toku 2017. nije bilo promena u sastavu Nadzornog odbora koji je imenovan na sednici Skupštine Društva 05.07.2016. godine na period od četiri godine i istog dana konstituisan, a na bazi prethodno dobijene saglasnosti NBS za svakog pojedinačnog člana:

- Dr Jovan Nikčević, predsednik
- Dr Dimitraki Zipovski, član
- Mr Zoran Jovanović, član
- Mr Mirjana Grbović, nezavisni član
- Vera Kresoja, nezavisni član

U izveštajnom periodu članovi Komisije za reviziju bili su:

- Mirjana Grbović, predsednik
- Dimitraki Zipovski, član
- Zoran Jovanović, član

Takođe, u izveštajnom periodu nije bilo promena ni u sastavu Izvršnog odbora koji je imenovan na sednici Nadzornog odbora Društva 05.07.2016. godine na period od četiri godine i istog dana konstituisan, a na bazi prethodno dobijene saglasnosti NBS za svakog pojedinačnog člana:

- Mirjana Bogičević, predsednik
- Lidija Vasić, član
- Jelica Mandić, član

Po kriterijumu delatnosti (osiguranje) Društvo je razvrstano u **veliko pravno lice**.

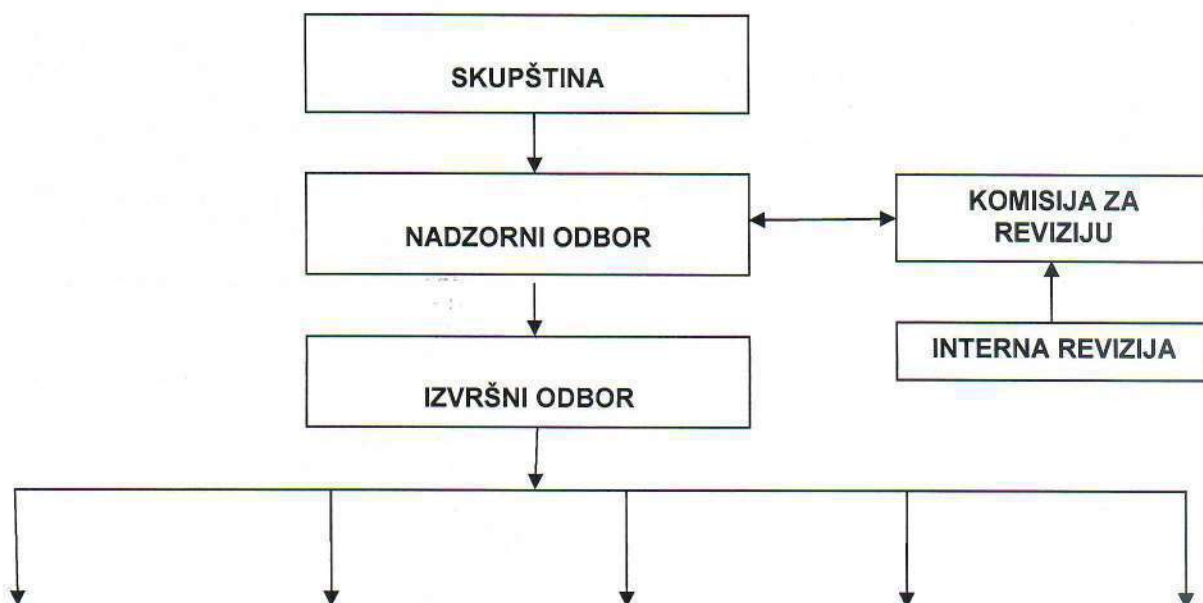
1.3. Vrste poslova osiguranja

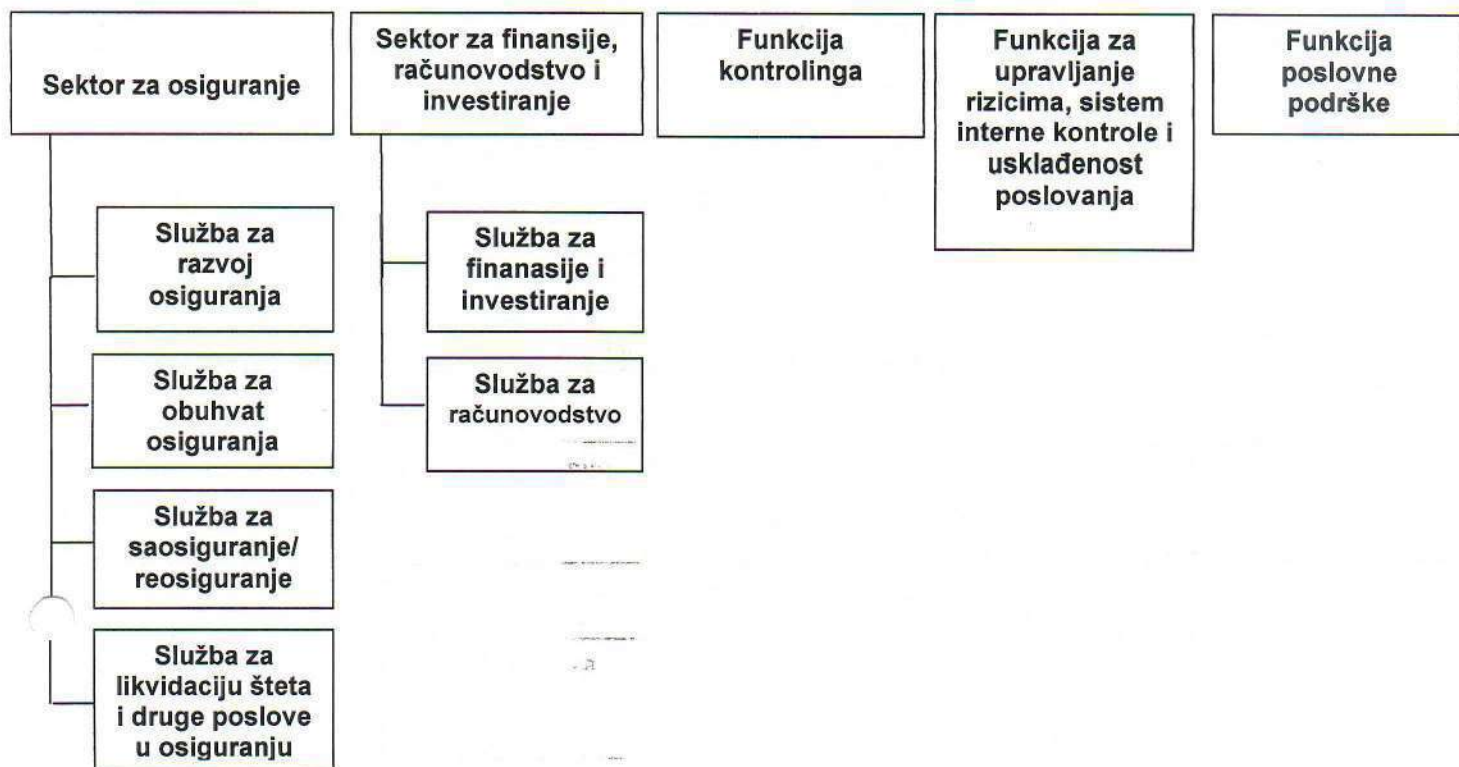
Osnovna delatnost Društva je poslovanje u svim vrstama neživotnog osiguranja kao i obavljanje poslova neposredno povezanih sa poslovima osiguranja. U izveštajnom periodu Društvo je poslovalo u skladu sa rešenjem Narodne banke Srbije G.br.4259 od 08.06.2016. godine kojim je potvrđena usklađenost njegovog poslovanja, imovine, kapitala, obaveza, organa, organizacije i akata sa odredbama Zakona o osiguranju i ispunjenost uslova propisanih za obavljanje svih vrsta neživotnih osiguranja predviđenih članom 9. Zakona.

1.4. Organizacija poslovanja

Društvo posluje isključivo iz svoga sedišta, bez filijala i ekspozitura. Nema sopstvenu prodajnu mrežu, već prodaju osiguranja, osim direktne prodaje koju obavljaju zaposleni u Društvu, realizuje kroz saradnju sa posrednicima i zastupnicima (društva za zastupanje i zastupnicima – preduzetnicima) u osiguranju. Organizacija poslovanja uspostavljena je primereno zahtevima Zakona i pravilima obavljanja struke osiguranja a pri tom maksimalno efikasna na način da troškovi poslovanja budu u granicama definisanim poslovnim prihodima Društva, a posebno obračunatom premijom odnosno veličinom portfelja. Bazirano na ciljevima opredeljenim strategijom koja je bila u primeni tokom izveštajnog perioda, Društvo je uspostavilo organizaciju koja omogućuje zakonito i ekonomično obavljanje poslova osiguranja na način utvrđen Zakonom i aktima poslovne politike, uz puno uvažavanje osnovnih principa razdvajanja nespojivih poslova. Za obavljanje poslova kod kojih je to Zakonom bilo moguće, Društvo je tokom izveštajnog perioda koristilo usluge trećih lica, u stepenu koji je primeren veličini i potrebama Društva. Pored kriterijuma obezbeđenja ukupne veće efikasnosti, odluci o angažovanju trećih lica za pojedine poslove obavezno je prethodila analiza rizika kojima Društvo može biti izloženo opredeljenjem da određene poslove realizuje kroz outsourcing. Za procenu šteta, procene većih rizika i izradu elaborata, za usluge lekara cenzora i slične usluge ekspertskog tipa za koje obim aktivnosti Društva ne bi obezbedio punu zaposlenost, Društvo je i tokom izveštajnog perioda koristilo usluge trećih lica. Isti pristup je realizovan kada su u pitanju poslovi programiranja i održavanja glavne aplikacije poslovno informacionog sistema kao i pravne i advokatske usluge čije je pribavljanje kroz outsourcing ocenjeno kao ekonomski opravdano, uz prethodno pribavljeno uverenje u pouzdanost i kvalitet pribavljenih usluga.

Organizaciona šema Društva prikazana je u nastavku:

1.5. Posrednici i zastupnici

Saradnju sa posredničko – zastupničkom mrežom Društvo ostvaruje na osnovu prethodno zaključenih ugovora o posredovanju / zastupanju. Ugovori se u istoj tipskoj formi i sa istim odredbama koje su usklađene sa zahtevima Zakona i dobre poslovne prakse, zaključuju isključivo sa licima koja imaju urednu dozvolu regulatora za obavljanje poslova koji su predmet ugovora. Ugovorena posrednička / zastupnička provizija kao ključni element ugovora iskazuje se procentom premije i standardno iznosi 18% (osim za poslove osiguranja za koje je Zakonom propisana drugačija stopa), dok se primena drugačije stope posebno evidentira aneksom na glavni ugovor kojim se preciznije identifikuje posao osiguranja ili vrsta (grupa) poslova za koji se ugovara različita provizija. Ugovori o posredovanju / zastupanju zaključuju se isključivo sa licima koja imaju urednu dozvolu za poslovanje i uredno se ažuriraju u skladu sa promenama ključnih podataka iz poslovanja ovih lica.

Sarađujući sa zastupnicima u osiguranju, isključivo Društvo izdaje polise, tako da nema zaduživanja zastupnika obrascima stroge evidencije, kojima se isključivo zadužuju i razdužuju zaposleni u Društvu, odnosno u službi za obuhvat. Shodno tome, zastupnici ne vrše naplatu premije po polisama Društva i ne duže se po tom osnovu. U toku izveštajnog perioda Društvo je sarađivalo sa ukupno 40 lica: posrednika, zastupnika - preduzetnika i društava za zastupanje. U sledećim tabelama dat je pregled svih posrednika i zastupnika (društava i preduzetnika) sa kojima je u izveštajnom periodu ostvareno poslovanje.

Spisak društava za posredovanje sa kojima je Društvo sarađivalo u 2017.:

<u>Naziv</u>	<u>Adresa</u>	<u>Matični broj</u>	<u>PIB</u>	<u>Broj rešenja NBS</u>
AGD D.O.O.	Narodne omladine 12 23000 Zrenjanin	8812969	103356979	G.br. 7649 od 28.10.2005.
MARSH D.O.O.	Bul.Mihaila Pupina 10z 11070Novi Beograd	17491156	102994595	G.br. 597 od16.09.2005.g.

GRECO INTERNATIONAL D.O.O.	Bledska br. 3 / Sterijina br.15 11000 Beograd	20106310	104162721	G.br.8496 od 15.11.2005.g.
ACB D.O.O.	Bul.Mihaila Pupina 10z/543 11070 Novi Beograd	20108479	104169820	G.br. 4732 od 04.06.2008.g.
ASPEN D.O.O.	Braće Jerković 132 11000 Beograd	20082313	104056541	G.br. 6087 od 20.09.2005.g.
3D MEDIATOR	Preradovićeva 9b 11000Beograd	20295791	105021079	G.br.6299 od 04.05.2007.g.
MENADŽER TIM D.O.O.	Maršala Birjuzova 3/VII 11000BEOGRAD	20343087	105215977	G.br. 11231 od 04.10.2007.g.
EUROSOLUTIONS D.O.O.	Ustanička 189/II lok. 7a 11000 Beograd	20569620	106280667	G.br. 8780 od 27.08.2009.g.
STEVANOVIĆ D.O.O.	Toše Jovanovića 16/7 11000 Beograd	17178296	101032630	G.br. 7754 od 01.11.2005.g.
INTERISK D.O.O.	Bul.Mihaila Pupina 10z/p.p., 11070 Novi Beograd	20281073	104963931	G.br.10160 od 01.06.2010.g.
AUCTOR SOLLERS D.O.O.	Bulevar Mihaila Pupina 115v, 11000 Beograd	20138564	104276844	G. br.2012
ASIGEST	Klare Cetkin 14/24 11070 Novi Beograd	20307773	105084218	G.br.2628 od 09.05.2011.g.
INTERA D.O.O.	Majke Jevrosime 37 11000 Beograd	20197323	104595709	G. br.7964
PREMIJA PLUS D.O.O.	Kralja Petra 32 11000 Beograd	20492767	105924725	G.br.9332 od 31.12.2008.g.
ERGO NOVA d.o.o. Društvo za posredovanje u osiguranju	Cara Lazara 3 11000 Beograd	20758244	107222222	G.br. 7519 od 22.7.2011.
SECURITAS OMNIS d.o.o.	Kursulina 47/III/6 32300 Gornji Milanovac	20807865	107463881	G.br. 11483 od 10.10.2011
WILLIS TOWERS WATSON d.o.o.	Bul. Mihajla Pupina 115g, 11070 Novi Beograd	20751223	107182303	G br.7371 od 12.07.2011.
GSI MASTER d.o.o.	Cvijičeva 63/stan 4 11 000 Beograd	20652985	106652565	G.br.8927 od 29.04.2010
RR DIV d.o.o.	Karađorđeva 10, Obrenovac	20481242	105915208	G.br.7918 od 03.11.2008
“Nordal Div” d.o.o.	Batajnički drum 1/I 11080 Zemun	21154148	109279009	G.br.8036 od 28.10.2015.
“Respect IBS” d.o.o.	Kralja Petra Prvog 12	21094439	108923570	G.br.1101 od 23.02.2015.
“EL COM” d.o.o.	Augusta Cesarca 18, 21000 Novi Sad	08425396	101649304	G.br.6765 od 30.09.2005.
VM LINE	Omladinskih brigada 28/4	21051462	108705431	IO br. 33 od 11.09.2014.
PREMIUM PARTNER doo	Masarikova 26 15000 Šabac	21171778	109379657	G.br. 249 os 13.01.2016.

VIB doo	Rudnička 2 11000 Beograd	21212399	109621696	G.br. 5300 od 05.07.2016.
AMADE doo	Stevana Dubajića 17/2 11000 Beograd	21088889	108894311	G.br. 1226 od 27.02.2015.
RACIO plus doo	Tihomira Ostojića 4/IV/39 21000 Novi Sad	20331097	105165552	G.br. 1804 od 16.03.2016.
TND INS d.o.o.	Železnička 17,21000 Novi Sad	21341266	110352133	G.br. 10105 od 28.11.2017.
Motiv doo	Bulevar M.Pupina 10 i VPR lokal 14 11000 Beograd	21308749	110161475	G.br. 622 od 25.07.2017.

Spisak zastupnika – društava i preduzetnika u osiguranju sa kojima je Društvo saradivalo u 2017.:

<u>Ime</u>	<u>Adresa</u>	<u>Matični broj</u>	<u>PIB</u>	<u>Broj rešenja NBS</u>
Branko Tomić, preduzetnik agenc.za zast.u osiguranju BRANA	Gundulićev Venac 55/1, 11000 Beograd	61425306	106403052	G.br. 8273 od 08.04.2010.
ADS agencija za zastupanje u osiguranju	Nade Naumović 44a, 11000 Beograd	61638580	106102950	G.br. 4536 od 05.05.2009.
PRORISK d.o.o.	Bul.Mihaila Pupina 10z/III 11070Novi Beograd	61425306	106403052	G.br. 2708 od 21.03.2011.
H&C INSO d.o.o.	Kralja Petra 12, Bačka Palanka	20694874	106862941	G.br. 14250 od 18.11.2010.
TODOROVIC INS, Agencija za zastupanje u osiguranju, Vladislav Todorovic, pr.	Šibenička br.4/3 11000 Beograd	61946683	105831899	G.br. 7580 od 13.10.2008.
MINI , IVO MIKELIC	Bulevar Kneza Aleksandra Karađorđevića 84 11 000 Beograd	60179743	104432239	G br. 3706 os 17.05.2006.
Agencija za zastupanje "Proaktiv"	Cara Dušana 45 d Kraljevo	62706236	107382489	G.br. 12410 od 25.11.2011.g.
NEBO-INS doo	Gandijeva 5 11070 Novi Beograd	64004638	109199324	G.br. 3203 od 16.12.2015.
NB LIBERTAS doo	Branislava Nušića 11500 Obrenovac	64012843	109210378	G.br. 7485 od 08.10.2015.
Siguran stil preduzetnik	Cvečarska 13/14 Beograd	64494643	109884721	NBS 157/11.01.2017.
Inzuos doo	Vladimira Nazora 7 Subotica	21145980	109230174	G.br. 7714 od 16.10.2015.

1.6. Akcionari

Ukupni broj akcija koje je Društvo emitovalo (obične, na ime i sa pravom glasa – svaka akcija jedan glas, ISIN: RSENGRE89752, CFI ESUFR) koji je tokom izveštajnog perioda bio i ostao nepromenjen iznosi 157.257 komada. Društvo nije vršilo otkup sopstvenih akcija, niti drži iste po osnovu otkupa izvršenog u bilo kom prethodnom periodu. Vlasnička struktura koja je tokom izveštajnog perioda ostala neporomenjena prikazana je u sledećoj tabeli:

Red. broj	Akcionar	Broj akcija		% učešća
		31.12.2017.	31.12.2016.	31.12.2017.
1.	Energoprojekt Holding a.d.	146.155	146.155	92,94022
2.	Jubmes banka a.d. Beograd	11.056	11.056	7,03053
3.	Evropa Osiguranje u stečajju	44	44	0,02798
4.	Stanić Zoran	1	1	0,00064
5.	Nedeljković Igor	1	1	0,00064
UKUPNO:		157.257	157.257	100,00

Vlasnička struktura matičnog lica Energoprojekt Holding a.d. (deset najvećih) 31.12.2017.:

Red. broj	Akcionar	Broj akcija		% učešća
		31.12.2017.		
1.	Napred Razvoj a.d., Novi Beograd	4.500.394		41,17%
2.	Republika Srbija	3.671.205		33,58%
3.	Montinvest Properties d.o.o.	564.699		5,17%
4.	Jopag A.G.	560.731		5,13%
5.	Tezoro broker a.d. – zbirni račun	193.543		1,77%
6.	*Energoprojekt Holding a.d.	97.700		0,89%
7.	Tezoro broker a.d.	81.150		0,74%
8.	Global Macro Capital Opportuni	74.772		0,68%
9.	East Capital – East Capital Bank	70.000		0,64%
10.	Polunin Discovery Funds	58.965		0,54%

*Sopstvene akcije

Tokom 2017. došlo je do promene vlasničke strukture Energoprojekt Holding a.d., kvalifikovanog vlasnika Društva. Stičući na tržištu kapitala akcije Energoprojekt Holding a.d., povezana grupa lica je posredno stekla kvalifikovano učešće u Društvu, a bez prethodno tražene saglasnosti NBS, koja je članom 31 Zakona o osiguranju predviđena kao obavezna za sticanje bilo kog nivoa kvalifikovanog učešća. Na osnovu Rešenja NBS br. G. br. 6979 od 18.08.2017. kojim je novom većinskom vlasniku Energoprojekt Holding a.d. odbijen zahtev za odobrenje sticanja posrednog kvalifikovanog učešća i naloženo otuđenje do tada stečenog posrednog kvalifikovanog učešća u kapitalu Društva, Komisija HOV donela je dana 06.09.2017. Rešenje br. 6/0-40-289/184/17 kojim se novom većinskom vlasniku Energoprojekt Holding a.d. oduzima pravo glasa na svih 146.155 akcija Društva. U zakonom predviđenom roku Centralni registar, depo i kliring HOV upisao je oduzimanje prava glasa Energoprojekt Holdingu a.d. Do kraja izveštajnog perioda (31.12.2017.) navedeno stanje je ostalo nepromenjeno.

U međuvremenu, postupajući po Rešenju NBS i u roku koji je Zakonom predviđen, Energoprojekt Holding a.d. je 15.11.2017. sa Pazavarovalnica Sava d.d., Ljubljana, Slovenija zaključilo Ugovor o kupoprodaji akcija i o tome obavestio NBS, dok je Pazavarovalnica Sava d.d. podnela zahtev za dobijanje prethodne saglasnosti NBS za realizaciju tog ugovora. Do datuma bilansa saglasnost nije dobijena, postupak za dobijanje saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća je u toku i očekuje se njeno dobijanje u neposrednom narednom periodu.

1.7. Zaposleni

Na dan 31.12.2017. godine Društvo ima 11 zaposlenih sa sledećom kvalifikacionom strukturom:

31.12.2017.		31.12.2016.	
Broj izvršilaca	Stručna sprema	Broj izvršilaca	Stručna sprema
8	Visoka stručna sprema	9	Visoka stručna sprema
1	Viša stručna sprema		Viša stručna sprema
2	Srednja stručna sprema	3	Srednja stručna sprema
11	Ukupno	11	Ukupno

Prosečan broj zaposlenih radnika, na osnovu stanja krajem svakog meseca, u 2017. je iznosio 12 (dvanaest) dok je u prethodnoj, 2016. godini ovaj pokazatelj iznosio 10 (deset).

Godišnji finansijski izveštaji koji su predmet ovih Napomena su finansijski izveštaji Društva odobreni 27.02.2018. godine na 25. sednici Nadzornog odbora Društva.

Odobreni finansijski izveštaji mogu naknadno biti izmenjeni u skladu sa važećim propisima.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

Finansijski izveštaji Društva sastavljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Službeni glasnik RS", br. 62/2013 – u daljem tekstu: Zakon).

U skladu sa Zakonom, za priznavanje, vrednovanje, prezentaciju i obelodanjivanje pozicija u finansijskim izveštajima, velika pravna lica, pravna lica koja imaju obavezu sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja (matična pravna lica), javna društva, odnosno društva koja se pripremaju da postanu javna, nezavisno od veličine, primenjuju Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (u daljem tekstu: MSFI). MSFI, u smislu Zakona, su:

- Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja,
- Međunarodni računovodstveni standardi – MRS,
- Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja - MSFI i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda, naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobreni od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija.

Finansijski izveštaji Društva prikazani su u formi i sadržini koja je precizirana Odlukom o sadržaju i formi obrazaca finansijskih izveštaja za društva za osiguranje ("Sl. glasnik RS", br. 135/2014, 141/2014 i 102/2015). Ovom odlukom je, pored ostalog, propisana forma i sadržini pozicija u obrascima Bilansa stanja, Bilansa uspeha, Izveštaja o ostalom rezultatu, Izveštaja o tokvima gotovine, Izveštaja o promenama na kapitalu i Napomena uz finansijske izveštaje. Prema navedenoj Odluci, u obrasce se iznosi upisuju u hiljadama dinara.

Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru propisana je Odlukom o sadržaju računa u kontnom okviru za društva za osiguranje ("Sl. glasnik RS", br. 135/14 i 102/2015).

Pri izradi finansijskih izveštaja Društva, između ostalih, uvaženi su sledeći zakoni i podzakonski propisi:

- Zakon o porezu na dobit pravnih lica («Službeni glasnik RS» broj 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon, 142/2014, 91/2015 - autentično tumačenje 112/2015 i 113/2017);

- Zakon o porezu na dodatu vrednost («Službeni glasnik RS» broj 84/2004, 86/2004 - ispravka, 61/2005, 61/2007, 93/2012, 108/2013, 68/2014 - dr.zakon, 142/2014 i 83/2015, 5/2016 – usklađeni din.izn., 108/2016 i 113/2017);
- Pravilnik o sadržaju poreskog bilansa i drugim pitanjima od značaja za način utvrđivanja poreza na dobit pravnih lica («Službeni glasnik RS» broj 99/2010, 8/2011, 13/2012, 8/2013 i 20/2014 - dr.pravilnik i 101/2016);
- Pravilnik o sadržaju poreske prijave za obračun poreza na dobit pravnih lica («Službeni glasnik RS» 24/2014, 30/2015, 101/2016);
- Pravilnik o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe («Službeni glasnik RS» broj 116/2004 i 99/2010);
- Pravilnik o transfernim cenama i metodama koje se po principu „van dohvata ruke“ primenjuju kod utvrđivanja cene transakcija među povezanim licima («Službeni glasnik RS» broj 61/2013 i 8/2014); i drugi.

Zakonom o tržištu kapitala ("Sl. glasnik RS", br. 31/2011 i 112/2015 i 108/2016) propisano je koje podatke treba da sadrže godišnji, polugodišnji i kvartalni izveštaji javnih društava čijim se hartijama od vrednosti trguje na regulisanom tržištu. Napominjemo da u pojedinim slučajevima, pri izradi finansijskih izveštaja Društva, nisu u potpunosti uvažene sve relevantne odredbe MSFI i Tumačenja. Računovodstveni propisi Republike Srbije, a time i prezentovani finansijski izveštaji Društva, odstupaju od MSFI u sledećem:

- Finansijski izveštaji za osiguranja se u Republici Srbiji za izveštajni period, shodno Zakonu o računovodstvu («Službeni glasnik RS» broj 62/2013) prikazuju u formatu propisanim Odlukom o sadržaju i formi obrazaca finansijskih izveštaja za društva za osiguranje ("Sl. glasnik RS", br. 135/2014, 141/2014 i 102/2015), koji odstupa od prezentacije i naziva pojedinih finansijskih izveštaja opšte namene, kao i od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa Revidirani MRS 1 - „Prezentacija finansijskih izveštaja“; i
- Vanbilansna sredstva i vanbilansne obaveze su prikazana na obrascu bilansa stanja. Ove stavke po definiciji MSFI ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze.

Pored navedenog, odstupanja nastaju i kao posledica vremenske razlike između objavljivanja Standarda i Tumačenja, koja su podložna kontinuiranim promenama, i momenta kada ti Standardi i Tumačenja postanu važeći u Republici Srbiji. Tako, na primer, odstupanja od Standarda nastaju kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja, koji su stupili na snagu, još nisu u Republici Srbiji zvanično prevedeni i usvojeni; kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja još nisu stupili na snagu; ili kao posledica drugih razloga na koje Društvo nema mogućnost uticaja.

Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu u prethodnim periodima i tekućem periodu na osnovu Rešenja o utvrđivanju prevoda

- Izmene MSFI 7 „Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja“ – Izmene kojima se poboljšavaju obelodanjivanja fer vrednost i rizika likvidnosti (revidiran marta 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2009. godine);
- Izmene MSFI 1 „Prva primena Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ – Dodatni izuzeci za lica koja prvi put primenjuju MSFI. Izmene se odnose na sredstva u industriji nafte i gasa i utvrđivanje da li ugovori sadrže lizing (revidiran jula 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2010. godine);
- Izmene različitih standarda i tumačenja rezultat su Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI objavljenog 16. aprila 2009. godine (MSFI 5, MSFI 8, MRS 1, MRS 7, MRS 17, MRS 36, MRS 39, IFRIC 16) prvenstveno sa namerom otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija u tekstu (izmene standarda stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2010. godine, a izmena IFRIC na dan ili nakon 1. jula 2009. godine);
- Izmene MRS 38 „Nematerijalna imovina“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine);

- Izmene MSFI 2 „Plaćanja akcijama“: Izmene kao rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (revidiran u aprilu 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine) i izmene koje se odnose na transakcije plaćanja akcijama grupe zasnovane na gotovini (revidiran juna 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2010. godine);
- Izmene IFRIC 9 „Ponovna procena ugrađenih derivata“ stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine i MRS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i merenje” – Ugrađeni derivati (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 30. juna 2009. godine);
- IFRIC 18 „Prenosi sredstava od kupaca“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine);
- „Sveobuhvatni okvir za finansijsko izveštavanje 2010. godine“ što predstavlja izmenu „Okvira za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja“ (važi za prenos sredstava sa kupaca primljenih na dan ili posle septembra 2010. godine);
- Dopune MSFI 1 „Prva primena Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ – Ograničeno izuzeće od uporednih obelodanivanja propisanih u okviru MSFI 7 kod lica koja prvi put primenjuju MSFI (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2010. godine);
- Dopune MRS 24 „Obelodanivanja povezanih strana“ – Pojednostavljeni zahtevi za obelodanivanjem kod lica pod (značajnom) kontrolom ili uticajem vlade i pojašnjenje definicije povezanog lica (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);
- Dopune MRS 32 „Finansijski instrumenti: Presentacija“ – Računovodstveno obuhvatanje prečeg prava na nove akcije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. februara 2010. godine);
- Dopune različitih standarda i tumačenja „Poboljšanja MSFI (2010)“ rezultat su Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI objavljenog 6. maja 2010. godine (MSFI 1, MSFI 3, MSFI 7, MRS 1, MRS 27, MRS 34, IFRIC 13) prvenstveno sa namerom otklanjanja neslaganja i pojašnjenja formulacija u tekstu (većina dopuna biće na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);
- Dopune IFRIC 14 „MRS 19 – Ograničenje sredstava definisanih primanja, zahtevi za minimalnim finansiranjem i njihova interakcija“ Avansna uplata minimalnih sredstava potrebnih za finansiranje (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);
- IFRIC 19 „Poništavanje finansijskih obaveza sa instrumentima kapitala“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2010. godine);
- Dopune MSFI 1 „Prva primena Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ – Velika hiperinflacija i uklanjanje fiksnih datuma za lica koja prvi put primenjuju MSFI (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2011. godine);
- Dopune MSFI 7 „Finansijski instrumenti: Obelodanivanja“ – Prenos finansijskih sredstava (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);
- Dopune MRS 12 „Porezi na dobitak“ – Odloženi porez: povraćaj sredstava koja su služila za obračun poreza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2012. godine);
- MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- MSFI 11 „Zajednički aranžmani“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- MSFI 12 „Obelodanivanje o učešćima u drugim pravnim licima“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Dopune MSFI 10, MSFI 11 i MSFI 12 „Konsolidovani finansijski izveštaji, Zajednički aranžmani i Obelodanivanja učešća u drugim pravnim licima: Uputstvo o prelaznoj primeni“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);

- MRS 27 (revidiran 2011. godine) „Pojedinačni finansijski izveštaji“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- MRS 28 (revidiran 2011. godine) „Ulaganja u pridružena pravna lica i zajedničke investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- MSFI 13 „Merenje fer vrednosti“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Dopune MSFI 1 „Prva primena Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ – Državni krediti po kamatnoj stopi nižoj od tržišne (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Dopune MSFI 7 „Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja“ – Netiranje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ – Prezentacija stavki ostalog ukupnog rezultata (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2012. godine).
- Dopune MRS 19 „Naknade zaposlenima“ – Poboljšanja računovodstvenog obuhvatanja naknada po prestanku radnog odnosa (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Godišnja poboljšanja za period od 2009. do 2011. godine izdata u maju 2012. godine koja se odnose na različite projekte poboljšanja MSFI (MSFI 1, MRS 1, MRS 16, MRS 32, MRS 34) uglavnom na otklanjanju nekonzistentnosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- IFRIC 20 „Troškovi uklanjanja otkrivke u proizvodnoj fazi površinskog kopa“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);

Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u prethodnom i tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni

Na dan objavljivanja ovih finansijskih izveštaja, dole navedeni standardi i izmene standarda su bili izdati od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, a sledeća tumačenja bila su objavljena od strane Komiteta za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja, ali nisu zvanično usvojena u Republici Srbiji:

- Dopune MRS 32 „Finansijski instrumenti: Prezentacija“ – Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine);
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“, MSFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima“ i MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji“ – Izuzeće zavisnih lica iz konsolidacije prema MSFI 10 (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).
- Dopune MRS 36 – „Umanjenje vrednosti imovine“ Obelodanjivanje nadoknadivog iznosa za nefinansijsku imovinu (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).
- Dopune MRS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i odmeravanje“ – Obnavljanje derivata i nastavak računovodstva hedžinga (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).
- IFRIC 21 „Dažbine“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).
- Dopune MRS 19 „Primanja zaposlenih“ – Definisani planovi naknade: Doprinosi za zaposlene (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine).
- Godišnja poboljšanja za period od 2010. do 2012. godine, koja su rezultat su Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 2, MSFI 3, MSFI 8, MSFI 13, MRS 16, MRS 24 i MRS 38) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine).

- Godišnja poboljšanja za period od 2011. do 2013. godine, koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 1, MSFI 3, MSFI 13 i MRS 40) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine).
- Dopune MSFI 11 „Zajednički aranžmani” – Računovodstvo sticanja učešća u zajedničkim poslovanjima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- MSFI 14 „Računi regulatornih aktivnih vremenskih razgraničenja” - na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine.
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema” i MRS 38 „Nematerijalna imovina” - Tumačenje prihvaćenih metoda amortizacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema” i MRS 41 „Poljoprivreda” - Poljoprivreda – industrijske biljke (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji” – Metod udela u pojedinačnim finansijskim izveštajima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji” i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” - Prodaja ili prenos sredstava između investitora i njegovih pridruženih entiteta ili zajedničkih poduhvata (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji”, MSFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima” i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” - Investiciona društva: Primena izuzetaka od konsolidacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja” – Inicijativa za obelodanjivanje (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune i izmene različitih standarda „Poboljšanja MSFI” (za period od 2012. do 2014. godine), koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 5, MSFI 7, MRS 19 i MRS 34) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Izmene i dopune MRS 7 „Izveštaj o novčanim tokovima” – zahtev za obelodanjivanjima koja korisnicima izveštaja omogućavaju procenu promena obaveza koje proizilaze iz aktivnosti finansiranja (na snazi od 1. januara 2017. godine).
- Pojašnjenja vezana za MRS 12 „porez na dobit” koja imaju za cilj smanjenje raznolikosti u praksi kada su u pitanju odložena poreska sredstva koja proizilaze iz nerealizovanih gubitka (na snazi od 1. januara 2017. godine).
- Izmene IFRS 12 – Obelodanjivanja u učešćima u drugim entitetima (na snazi od 1. januara 2017. godine).

Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu

Na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja sledeći standardi, njihove dopune i tumačenja bili su objavljeni, ali nisu još uvek stupili na snagu:

- Izmene i dopune različitih standarda (MRS 28, MRS 40 i IFRS 2) stupaju na snagu od 1. januara 2018. godine.
- MSFI 9 „Finansijski instrumenti” i kasnije dopune, koji zamenjuje zahteve MRS 39 „Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje”, u vezi sa klasifikacijom i odmeravanjem finansijske imovine. Standard eliminiše postojeće kategorije iz MRS 39 - sredstva koja se drže do dospeća, sredstva raspoloživa za prodaju i krediti i potraživanja. MSFI 9 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu. U skladu sa MSFI 9, finansijska sredstva će se klasifikovati u jednu od dve navedene kategorije prilikom početnog priznavanja: finansijska sredstva vrednovana po amortizovanom trošku ili finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti. Finansijsko sredstvo će se priznavati po

amortizovanom trošku ako sledeća dva kriterijuma budu zadovoljena: sredstva se odnose na poslovni model čiji je cilj da se naplaćuju ugovoreni novčani tokovi i ugovoreni uslovi pružaju osnov za naplatu na određene datume novčanih tokova koji su isključivo naplata glavnice i kamate na preostalu glavnici. Sva ostala sredstva će se vrednovati po fer vrednosti. Dobici i gubici po osnovu vrednovanja finansijskih sredstava po fer vrednosti će se priznavati u bilansu uspeha, izuzev za ulaganja u instrumente kapitala sa kojima se ne trguje, gde MSFI 9 dopušta, pri inicijalnom priznavanju, kasnije nepromenljivi izbor da se sve promene fer vrednosti priznaju u okviru ostalih dobitaka i gubitaka u izveštaju o ukupnom rezultatu. Iznos koji tako bude priznat u okviru izveštaja o ukupnom rezultatu neće moći kasnije da se prizna u bilansu uspeha.

- MSFI 15 „Prihodi iz ugovora sa kupcima”, koji definiše okvir za priznavanje prihoda. MSFI 15 zamenjuje MRS 18 „Prihodi”, MRS 11 „Ugovori o izgradnji”, IFRIC13 „Programi lojalnosti klijenata”, IFRIC15 „Sporazumi za izgradnju nekretnina” i IFRIC18 „Prenosi sredstava od kupaca” i SIC – 31 „Prihodi – transakcije razmene koje uključuju usluge oglašavanja”. MSFI 15 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2017. godine, uz dozvoljenu raniju primenu.
- IFRIC 22 – Ovo tumačenje se odnosi na devizne transakcije kada entitet priznaje nemonetarno sredstvo ili nemonetarnu obavezu po osnovu plaćanja ili primanja avansa, pre nego što entitet prizna odnosno sredstvo, trošak ili prihod, posle čega se to nemonetarno sredstvo ili obaveza ponovno priznaje. Tumačenje stupa na snagu na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, ali je dozvoljena ranija primena.
- MSFI 16 „Zakup” koji je objavljen u januaru 2016. godine, primena je za poslovne periode koji počinju posle 1. januara 2019. godine. Ovim standardom biće zamenjen dosadašnji MRS 17.
- MSFI 3 „Poslovne kombinacije” – dopuna koja se odnosi na pojašnjenja kada jedna strana stiče kontrolu u prethodnom zajedničkom poduhvatu. Promena stupa na snagu za poslovne kombinacije čiji je datum kupovine na dan ili nakon prvog godišnjeg perioda izveštavanja koji počinje 1. januara 2019. godine ili nakon toga. Može biti u suprotnosti sa izmenama MSFI 11.
- Izmene MSFI 4 koje su povezane sa MSFI 9, a primenjuju se pre primene MSFI 17 koji će zameniti MSFI 4.
- Izmene MSFI 7 koje su povezane sa MSFI 9.
- Pojašnjenja vezana za MSFI 11. koja se odnose na transakcije u kojima entitet dobija zajedničku kontrolu na ili nakon početka prvog godišnjeg perioda izveštavanja koji počinje 1. januara 2019. godine ili nakon tog datuma. Ovo može biti u suprotnosti sa MSFI 3.
- MSFI 17 – zamenjuje MSFI 4 - primena na finansijske izveštaje koji počinju nakon 1. januara 2021. godine. Ranija primena je uslovljena usvajanjem i primenom MSFI 9 i MSFI 15.
- IFRIC 23 – Tumačenje vezano za MRS 12. Tumačenje stupa na snagu na dan ili nakon 1. januara 2019. godine, ali je dozvoljena ranija primena.

I pored svih naznačenih potencijalnih neusaglašenosti, primena svih izmena prethodno navedenih Standarda ne bi imala značajan uticaj na finansijsku poziciju Društva kao i na rezultate njegovog poslovanja.

Od interne regulative Društva, pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva pored Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva od 05.04.2016. koji je na osnovu Odluke Nadzornog odbora o izmenama i dopunama pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama izmenjen 13.03.2017.god. i u primeni je počevši od obračuna za prvi kvartal 2017. godine, u primeni su bila i druga interna akta propisana članom 67. Zakona o osiguranju, koja je Društvo donelo na osnovu Mišljenja ovlašćenog aktuara. Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u tački 7.

Društvo je u izveštajnom periodu poslovalo u sledećim vrstama neživotnog osiguranja:

- osiguranje od posledica nezgode
- osiguranje motornih vozila – kasko
- osiguranje robe u prevozu
- osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti
- ostala osiguranja imovine
- osiguranje od opšte odgovornosti i
- osiguranje finansijskih gubitaka.

Shodno čl. 10 Zakona o osiguranju i Odluci o izmenama i dopunama odluke o sadržaju i formi obrazaca finansijskih izveštaja za društva za osiguranje, a obzirom na vrste neživotnog osiguranja u kojima posluje, Društvo ima obavezu da utvrđuje dobit i gubitak za podgrupe osiguranja kojima se bavi i da, pored zbirnog bilansa uspeha, izrađuje i dostavlja i pojedinačne bilanse uspeha pri čemu je dužno da u zaglavlju tih bilansa naznači na koje se podgrupe osiguranja oni odnose i to:

- osiguranje od posledica nezgode
- osiguranje vozila
- osiguranje plovnih objekata i transporta
- imovinska osiguranja
- osiguranje od odgovornosti i
- neživotna osiguranja koja nisu svrstana u podgrupe (osiguranje finansijskih gubitaka)

3. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva uvažena su sledeća načela:

- Načelo stalnosti
- Načelo doslednosti
- Načelo opreznosti
- Načelo suštine iznad forme
- Načelo uzročnosti prihoda i rashoda
- Načelo pojedinačnog procenjivanja
- Načela aktuarske struke u utvrđivanju pojedinih pozicija

Uvažavanjem **načela stalnosti**, finansijski izveštaji se sastavljaju pod pretpostavkom da imovinski, finansijski i prinostni položaj Društva, kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju, omogućavaju poslovanje u neograničeno dugom roku („*Going Concern*“ princip).

Načelo doslednosti podrazumeva da se način procenjivanja stanja i promena na imovini, obavezama, kapitalu, prihodima, rashodima i rezultatu poslovanja, to jest da se način procenjivanja bilansnih pozicija Društva, ne menja u dužem vremenskom razdoblju. Ako, na primer, zbog usaglašavanja sa zakonskom i profesionalnom regulativom, do promene ipak dođe, obrazlaže se razlog promene, a efekat promene se iskazuje shodno zahtevima iz profesionalne regulative vezanim za promenu načina procenjivanja.

Načelo opreznosti podrazumeva uključivanje određenog nivoa opreza pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva, koje treba da rezultira da imovina i prihodi nisu precenjeni, a da obaveze i troškovi nisu potcenjeni. Međutim, uvažavanje načela opreznosti ne treba razumeti na način svesnog, nerealnog umanjenja prihoda i kapitala Društva; to jest svesnog, nerealnog uvećanja rashoda i obaveza Društva. Naime, u Okviru za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja je potencirano da uvažavanje načela opreznosti ne sme da ima za posledicu značajno stvaranje skrivenih rezervi, namerno umanjenje imovine ili prihoda, ili namerno preuveličavanje obaveza ili troškova, jer u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Načelo suština iznad forme podrazumeva da pri evidentiranju transakcija Društva, a time, posledično, i pri sastavljanju finansijskih izveštaja, računovodstveno obuhvatanje treba da se vrši u skladu sa suštinom transakcija i njihovom ekonomskom realnošću, a ne samo na osnovu njihovog pravnog oblika.

Uvažavanjem **načela uzročnosti prihoda i rashoda**, priznavanje efekata transakcija i drugih događaja u Društvu nije vezano za momenat kada se gotovina ili gotovinski ekvivalenti, po osnovu tih transakcija i događaja, prime ili isplate, već se vezuju za momenat kada se dogode. Takvim pristupom omogućeno je da se korisnici finansijskih izveštaja ne informišu samo o prošlim transakcijama Društva koje su prouzrokovale isplatu i primanja gotovine, već i o obavezama Društva da isplati gotovinu u budućnosti, kao i o resursima koji predstavljaju gotovinu koje će Društvo primiti u budućnosti. Drugim rečima, uvažavanjem načela uzročnosti prihoda i rashoda obezbeđuje se informisanje o prošlim transakcijama i drugim događajima na način koji je najupotrebljiviji za korisnike pri donošenju ekonomskih odluka.

Načelo pojedinačnog procenjivanja podrazumeva da eventualna grupna procenjivanja različitih bilansnih pozicija Društva (na primer, imovine ili obaveza), radi racionalizacije, proističu iz njihovog pojedinačnog procenjivanja.

Načela struke aktuarstva

Ugovorom o osiguranju, ugovarač osiguranja se obavezuje da plati iznos premije osiguravaču, a osiguravač se obavezuje da, ukoliko se desi osigurani slučaj, isplati osiguraniku ili trećem licu naknadu, odnosno ugovorenu svotu.

Tarife imovinskih osiguranja utvrđuju se na osnovu učestalosti pojavljivanja osiguranih rizika. Da bi tarifa bila što preciznija, potrebno je rizike koji se primaju u osiguranje pratiti dugi niz godina. To predstavlja najveći izvor neizvesnosti obzirom na adekvatnost statistike na osnovu koje se utvrđuje tarifa. Osiguranja imovine su po pravilu kratkoročna, tako da to predstavlja izvesno obezbeđenje i mogućnost da se, ukoliko se pokaže da je stopa premije neadekvatna, u budućem kraćem periodu koriguje tarifa. Osim toga, dodatnu zaštitu pruža i reosiguranje, jer reosiguravač (bar kada je u pitanju „treaty“) prihvata rizik po stopama na osnovu kojih je ugovoreno osiguranje, čime se i rizik neadekvatne premijske stope u dogovarajućoj srazmeri prenosi na reosiguravača.

Rezervacija šteta obračunava se posebno za nastale prijavljene a do kraja obračunskog perioda nerešene i posebno za nastale a do kraja obračunskog perioda neprijavljene štete. Rezervisani iznos za nastale prijavljene štete obračunava se pojedinačnom procenom svake štete, tako da rezervisani iznos bude dovoljan za izmirenje obaveza po odštetnom zahtevu u vreme kada se očekuje likvidacija i isplata štete. Obračun rezervisanja za štete vrši se na nivou vrsta osiguranja, kao i evidentiranje troškova izviđanja, procene, rešavanja i isplate šteta koje formiraju koeficijent koji se primenjuje na iznose rezervisanih šteta. Prilikom obračuna rezervisanih šteta, iznos rešenih šteta se umanjuje za iznos naplaćenih regresnih potraživanja i tako formiran iznos primenjuje u obračunu. Pri utvrđivanju rezervisanih šteta Društvo ne vrši eksplicitno diskontovanje niti umanjeње rezervisanih šteta po tom osnovu.

4. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA

Greške iz prethodnog perioda su izostavljeni ili pogrešno iskazani podaci iz finansijskih izveštaja Društva za jedan ili više perioda koji proizilaze iz neupotrebljavanja ili pogrešne upotrebe pouzdanih informacija koje su bile dostupne kada su finansijski izveštaji za date periode bili odobreni za izdavanje i za koje se moglo razumno očekivati da budu dobijene i uzete u obzir pri sastavljanju i prezentaciji tih finansijskih izveštaja.

Materijalno značajna greška otkrivena u tekućem periodu, koja se odnosi na prethodni period je ona greška koja ima značajan uticaj na finansijske izveštaje jednog ili više prethodnih perioda i zbog koje se ti finansijski izveštaji ne mogu više smatrati pouzdanim.

Društvo vrši retrospektivnu korekciju *materijalno značajnih grešaka* u prvom setu finansijskih izveštaja odobrenom za objavljivanje nakon otkrivanja tih grešaka, tako što će korigovati uporedne iznose za prezentovan(e) raniji(e) period(e) u kojem(ima) su se greške dogodile; ili, ako se greška dogodila pre najranijeg prezentovanog prethodnog perioda, korigovati početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji prezentovani prethodni period.

Ako je neizvodljivo utvrditi efekat greške iz određenog perioda na uporedne informacije za jedan ili više prezentovanih prethodnih perioda, Društvo koriguje početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji period za koji je retrospektivno prepravljavanje podataka izvodljivo (što može biti tekući period). Naknadno *ustanovljene greške koje nisu materijalno značajne* ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kojem su greške identifikovane.

Materijalnost greške se procenjuje shodno relevantnim odredbama iz Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, po kojima materijalnost implicira da izostavljanje, ili pogrešno knjigovodstveno evidentiranje poslovne transakcije, može uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu

finansijskih izveštaja. U Društvu će se materijalnost određivati shodno visini greške u odnosu na ukupnu aktivu koju je Društvo iskazalo u godini koja prethodi godini u kojoj je ustanovljena greška. Materijalno značajnom greškom smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama **veća od 0,85% ukupne aktive Društva u prethodnoj godini**. Ovo je u skladu sa podzakonskim aktom – Pravilnikom o izmenama i dopunama Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru društva za osiguranje.

5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, izuzev tamo gde je došlo do promena računovodstvene politike što će u odgovarajućoj napomeni uz konkretnu bilansnu poziciju posebno biti naznačeno. Značajne računovodstvene politike primenjene na finansijske izveštaje koji su predmet ovih Napomena, a koje su izložene u nastavku, definisane su Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva. Za pojedine knjigovodstvene aspekte koji nisu precizirani Pravilnikom, primenjene su računovodstvene politike zasnovane na važećoj zakonskoj, profesionalnoj i internoj regulativi.

Od opštih podataka napominjemo da je, u skladu sa MRS 21, funkcionalna valuta i valuta za prezentaciju u finansijskim izveštajima Društva dinar. Pored podataka za tekuću godinu, u finansijskim izveštajima Društva su kao uporedni podaci iskazani podaci iz finansijskih izveštaja za 2016. godinu.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja uvažavaju su relevantne odredbe MRS 10, koje se odnose na događaje koji nastaju od datuma bilansa stanja do datuma kada su finansijski izveštaji odobreni za objavljivanje. U slučaju kada postoje, **za efekte događaja koji pružaju dokaz o okolnostima koje su postojale na datum bilansa stanja**, korigovaće se već priznati iznosi u finansijskim izveštajima Društva, kako bi se odrazili korektivni događaji posle bilansa stanja, dok se **za efekte događaja koji ukazuju na okolnosti koje su nastale posle datuma bilansa stanja** ne vrši korekcija priznatih iznosa, već se, u slučaju kada ih je bilo, u Napomenama vrši obelodanjivanje prirode događaja i procena njihovih finansijskih efekata.

5.1. Procenjivanje

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, u skladu kako sa zahtevima profesionalne regulative tako i sa zahtevima važeće zakonske regulative u Republici Srbiji, zahteva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki. Iako se, razumljivo, stvarni budući rezultati mogu razlikovati, procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na datum bilansa stanja. Najznačajnije procene se odnose na utvrđivanje obezvređenja finansijske i nefinansijske imovine, utvrđivanje svih oblika tehničkih rezervi, priznavanje odloženih poreskih sredstava i obaveza i definisanje pretpostavki neophodnih za aktuarski obračun dugoročnih naknada zaposlenima po osnovu otpremnina.

U kontekstu procenjivanja, podzakonskim aktima i odgovarajućim internim aktima Društva, predviđena je primena **fer vrednosti** pojedinih pozicija aktive i pasive. Sprovodeći propisanu obavezu vršenja kontinuirane procene, Društvo uvažava pravila za upravljanje rizikom, a efekte procene evidentira kroz ispravke vrednosti.

5.2. Efekti kurseva stranih valuta

Transakcije u stranoj valuti, pri početnom priznavanju, evidentiraju se u dinarskoj protivvrednosti, primenom zvaničnog srednjeg kursa koji važi na dan transakcije. Shodno odredbama MRS 21 - Efekti promene deviznih kurseva, na svaki datum bilansa stanja monetarne stavke u stranoj valuti (devizna sredstva, potraživanja i obaveze) preračunavaju se primenom važećeg kursa, to jest zvaničnog srednjeg kursa na datum bilansa stanja. Kursne razlike nastale po osnovu transakcija u stranoj valuti se priznaju kao prihod ili rashod Društva u periodu u kojem su kursne razlike nastale. Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja, za strane valute koje su korišćene za preračunavanje monetarnih stavki stranih valuta u dinarsku protivvrednost, su prikazane u narednoj tabeli:

Zvanični srednji kurs Narodne banke Srbije

Valuta	31.12.2017.	31.12.2016.
	Iznos u dinarima	
1 EUR	118,4727	123,4723
1 USD	99,1155	117,1353

5.3. Prihodi

Prihodi Društva sastoje se od: poslovnih (funkcionalnih) prihoda, prihoda od investicione aktivnosti, finansijskih prihoda, prihoda po osnovu usklađivanja vrednosti potraživanja i druge imovine koja služi za obavljanje delatnosti i ostalih prihoda.

Poslovni prihodi

Poslovne (funkcionalne) prihode čine prihodi od premija osiguranja i saosiguranja, prihodi od poslova neposredno povezanih sa poslovima osiguranja i ostali poslovni prihodi. Prihode od premija osiguranja i saosiguranja čine iznosi fakturisane premije umanjene za iznos premije koji pripada narednom obračunskom periodu (prenosna premija) i uvećane za premiju osiguranja zaključenu u prethodnom periodu koja je dospela/istekla tokom izveštajnog perioda. Visina premije za svaki rizik primljen u osiguranje utvrđena je primenom tarife premije koja se odnosi na konkretnu grupu rizika. Premija se sastoji od funkcionalne premije i režijskog dodatka. Funkcionalnu premiju čine tehnička premija i doprinos za preventivu (u vrstama za koje je definisana obaveza izdvajanja za preventivu). Režijski dodatak se koristi za pokriće troškova sprovođenja osiguranja.

Prihod od prodaje se priznaje kada su zadovoljeni svi uslovi:

- društvo je prenelo na kupca sve značajne rizike i koristi od vlasništva;
- rukovodstvo Društva ne zadržava upliv na upravljanje u meri koja se obično povezuje sa vlasništvom
- kada je moguće da se iznos prihoda pouzdano izmeri;
- kada je verovatno da će poslovna promena da bude praćena prilivom ekonomske koristi u Društvo
- kad troškovi koji su nastali ili će nastati u vezi sa poslovnom promenom mogu pouzdano da se izmere.

Prihode od investiranja čine: prihodi ostvareni po osnovu izdavanja u zakup investicionih nekretnina, njihove procene i njihove prodaje; prihodi od kamata, prihodi od usklađivanja vrednosti finansijskih sredstava koja se iskazuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha; dobiti od prodaje HOV; pozitivne kursne razlike iz aktivnosti investiranja i ostali prihodi po osnovu investicione aktivnosti.

Finansijski prihodi obuhvataju prihode od kamata, prihode od pozitivnih kursnih razlika i druge oblike finansijskih prihoda ostvarenih po drugim osnovama (osim po osnovu investicionih aktivnosti).

U okviru **ostalih prihoda**, pored drugih ostalih prihoda, iskazuju se dobiti koji mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Dobiti uključuju, na primer, dobitke od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme po vrednosti većoj od knjigovodstvene u momentu prodaje.

5.4. Rashodi

Poslovni rashodi

Rashode Društva čine rashodi za štete i ugovorene sume osiguranja, rashodi za štete po osnovu saosiguranja, rashodi za premije po osnovu pasivnih poslova reosiguranja i drugi rashodi od poslova osiguranja, drugi funkcionalni rashodi, rashodi za obavljanje poslova osiguranja (troškovi sprovođenja osiguranja), rashodi po osnovu investicione aktivnosti, rashodi po osnovu obezvređenja potraživanja i druge imovine koja služi za obavljanje delatnosti, finansijski rashodi (drugi osim rashoda investicionih aktivnosti) i ostali rashodi.

Rashodima za štete iz prethodnog stava, osim naknada same štete, smatraju se i troškovi utvrđivanja i procenjivanja šteta, troškovi ostvarivanja regresnih zahteva, sudski troškovi i takse u sporovima po

obavezama iz osnova osiguranja, troškovi veštačenja i drugi troškovi u vezi sa isplatom naknada šteta. Rashode predstavljaju i povećanja pojedinačnih kategorija tehničkih rezervi utvrđenih Zakonom o osiguranju.

Rashode od investiranja čine: rashodi po osnovu obezvređenja investicionih nekretnina, gubici pri prodaji nepokretnosti, rashodi po osnovu usklađivanja vrednosti finansijskih sredstava koja se iskazuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha; gubici pri prodaji HOV; negativne kursne razlike iz aktivnosti investiranja i ostali rashodi po osnovu investicione aktivnosti.

Osnovni elementi i načela priznavanja rashoda su:

- rashodi se priznaju, odnosno evidentiraju i iskazuju kada smanjenje budućih ekonomskih koristi koje je povezano sa smanjenjem sredstava ili povećanjem obaveza može pouzdano da se izmeri;
- rashodi se priznaju na osnovu njihove neposredne povezanosti sa prihodima (načelo uzročnosti);
- kada se očekuje da će ekonomske koristi priticati tokom nekoliko obračunskih perioda, a povezanost sa prihodom može da se ustanovi u širem smislu ili posredno, rashodi se priznaju putem postupka sistemske i razumne alokacije;
- rashodi se priznaju kada izdatak ne donosi nikakve ekonomske koristi ili kada i do iznosa do kojeg buduće ekonomske koristi ne ispunjavaju uslove ili su prestale da ispunjavaju uslove za priznavanje u bilansu stanja kao sredstvo;
- rashodi se priznaju i u onim slučajevima kada nastane obaveza bez istovremenog priznavanja sredstva.

Finansijske rashode čine rashodi od kamata, rashodi od negativnih kursnih razlika i drugi oblici finansijskih rashoda ostvarenih po drugim osnovama (osim po osnovu investicionih aktivnosti).

U okviru **ostalih rashoda**, pored drugih ostalih rashoda, iskazuju se i gubici koji mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Gubici (na primer, manjkovi ili gubici nastali prodajom sredstava po nižoj vrednosti od knjigovodstvene) predstavljaju smanjenje ekonomskih koristi i, kao takvi, po svojoj prirodi, nisu različiti od drugih rashoda.

5.5. Porez na dobitak

Porez na dobitak se računovodstveno evidentira kao zbir:

- tekućeg poreza i
- odloženog poreza.

Tekući porez je iznos obaveze za plativ (povrativ) porez na dobitak koji se odnosi na oporezivi dobitak (poreski gubitak) za period. Drugim rečima, tekući porez je plativ porez na dobitak koji je utvrđen u poreskoj prijavi za porez na dobitak, u skladu sa poreskim propisima.

Odloženi porez se ispoljava u vidu odloženih poreskih sredstava ili odloženih poreskih obaveza. Odloženi porez se knjigovodstveno evidentira na osnovu relevantnih odredbi MRS 12 - Porezi na dobitak, kojima je, između ostalog, precizirano da se *odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze ne diskontuju*.

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak nadoknadivi u budućim periodima koji se odnose na:

- odbitne privremene razlike,
- neiskorišćene poreske gubitke prenete na naredni period i
- neiskorišćeni poreski kredit prenet na naredni period.

Za sredstva koja podležu amortizaciji, odložena poreska sredstva priznaju se za sve **odbitne privremene razlike** između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice (vrednosti koji su dodeljeni tim sredstvima za poreske svrhe). Odbitna privremena razlika postoji kada je knjigovodstvena vrednost sredstava manja od njihove poreske osnovice. U tom slučaju se priznaju odložena poreska sredstva, pod uslovom da se proceni da je verovatno da će u budućim periodima postojati oporeziva dobit za čije umanjenje će Društvo moći da iskoristi odložena poreska sredstva.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenih poreskih gubitaka** priznaje se samo ukoliko rukovodstvo proceni da će u narednim periodima Društvo imati oporezivu dobit, koja će moći da bude umanjena po osnovu neiskorišćenih poreskih gubitaka.

Odložena poreska sredstva mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti nadoknadivi u budućim periodima (na primer, za rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19).

Odložene poreske obaveze su iznosi poreza na dobitak plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

Po pitanju sredstava koja podležu amortizaciji, odložene poreske obaveze se priznaju uvek kada postoji oporeziva privremena razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je knjigovodstvena vrednost sredstava veća od njihove poreske osnovice. Oporeziva privremena razlika utvrđuje se na datum bilansa stanja i utvrđuje se primenom propisane (ili očekivane) poreske stope poreza na dobit Društva na iznos oporezive privremene razlike.

Odložena poreske obaveze mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

5.6. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja (imovina) su sredstva bez fizičke suštine, koja se mogu identifikovati, kao što su: licence, koncesije, patenti, ulaganja u razvoj, žigovi i sl. Imovina ispunjava kriterijum mogućnosti identifikovanja kada je: odvojiva, odnosno kada se može odvojiti od Društva i prodati, preneti, licencirati, iznajmiti ili razmeniti, bilo pojedinačno ili zajedno sa povezanim ugovorom, imovinom ili obavezom; ili nastaje po osnovu ugovornih ili drugih zakonskih prava, bez obzira da li su ta prava prenosiva ili odvojiva od Društva ili od drugih prava ili obaveza. Da bi se nematerijalno ulaganje priznalo, neophodno je da budu ispunjeni zahtevi propisani MRS 38 - Nematerijalna imovina, odnosno:

- da je verovatno da će se buduće ekonomske koristi, pripisive imovini, uliti u Društvo;
- da Društvo ima mogućnost kontrole nad tom imovinom i
- da se nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Početno merenje nematerijalnog ulaganja vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja).

Naknadno merenje nematerijalnog ulaganja, nakon početnog priznavanja, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti (shodno relevantnim odredbama MRS 36 - Umanjenje vrednosti imovine).

Amortizacija nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je koristan vek trajanja neograničen ili ograničen. Nematerijalna imovina ne podleže proceni ako se proceni da je koristan vek trajanja neograničen, to jest ako se na osnovu analize svih relevantnih faktora ne može predvideti završetak perioda tokom koga se očekuje da će nematerijalna imovina generisati prilive neto tokova gotovine u Društvo.

5.7. Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao **nekretnine, postrojenja i oprema** priznaju se materijalna sredstva koja se koriste u poslovanju Društva, u administrativne svrhe; i za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Navedeno opšte načelo za priznavanje nekretnina, postrojenja i opreme se ne primenjuje samo u slučajevima kada se radi o priznavanju sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), koji se iskazuju na zalihama. Stavljanjem u upotrebu ovih sredstava njihova se celokupna vrednost prenosi na troškove perioda.

Nekretnine, postrojenja i oprema se priznaju kao sredstvo: ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog sredstva može pouzdano odmeriti.

Početo merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), koja obuhvata: nabavnu cenu i sve zavisne troškove nabavke, to jest sve direktno pripisive troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Naknadno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti (shodno MRS 36).

5.8. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Amortizacijom se iznos sredstava (nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme) koji se amortizuje vremenski alocira u toku korisnog veka trajanja sredstava. **Koristan vek trajanja sredstva** se u Društvu određuje primenom vremenskog metoda, tako da se koristan vek trajanja sredstava može razumeti kao vremenski period tokom kojeg se očekuje da je sredstvo raspoloživo Društvu za upotrebu i korišćenje.

Iznos koji se amortizuje, odnosno nabavna vrednost ili drugi iznos koji zamenjuje tu vrednost u finansijskim izveštajima Društva se sistematski alocira tokom korisnog veka trajanja sredstava. Amortizacija se vrši **primenom metoda pravolinijskog otpisa** (proporcionalna metoda), a **obračun amortizacije počinje** kada sredstvo postane raspoloživo za upotrebu, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju spremnom za poslovanje na način kako je to predviđeno u Društvu. Amortizacija se ne obračunava za sredstva koja vremenom ne gube na vrednosti (na primer, umetnička dela) ili sredstva koja imaju neograničeni vek trajanja.

Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa, to jest za poreske svrhe, amortizacija sredstava se vrši prema važećim zakonskim propisima.

5.9. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Na svaki datum bilansa stanja se od strane kompetentnih osoba, iz ili van Društva, proverava da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost nekog sredstva (nematerijalnog sredstva, nekretnina, postrojenja i opreme) umanjena, to jest da li knjigovodstvena vrednost premašuje nadoknadivi iznos tog sredstva.

Ako naznake o umanjenju vrednosti postoje, shodno relevantnim odredbama MRS 36, vrši se procena nadoknadivog iznosa tog sredstva. **Nadoknadivi iznos** je viša vrednost od: fer vrednosti umanjene za troškove prodaje i upotrebne vrednosti. *Fer vrednost umanjena za troškove prodaje* je očekivana neto prodajna cena tog sredstva, odnosno to je iznos koji se može dobiti prodajom nekog sredstva u nezavisnoj transakciji između upoznatih, voljnih strana, umanjena za troškove otuđenja. *Upotrebna vrednost* je sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati iz kontinuirane upotrebe imovine kroz njen koristan vek trajanja, te prodaje na kraju veka trajanja. Diskontna stopa koja se koristi pri utvrđivanju sadašnje vrednosti odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca, kao i rizike specifične za to sredstvo.

Nadoknadivi iznos se procenjuje za svako zasebno sredstvo ili, ako to nije moguće, za jedinicu koja generiše gotovinu kojoj to sredstvo pripada. Jedinica koja generiše gotovinu je najmanja prepoznatljiva grupa sredstava koja generiše prilive gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od priliva gotovine drugih sredstava ili grupa sredstava. Ako se utvrdi da je došlo do umanjenja vrednosti, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivi iznos. Gubitak zbog umanjenja se knjigovodstveno obuhvata na sledeći način:

- u slučaju da je prethodno za to sredstvo formirana revalorizaciona rezerva, smanjivanjem revalorizacionih rezervi; i
- u slučaju da prethodno za to sredstvo nije formirana revalorizaciona rezerva, kao rashod perioda.

5.10. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina koju Društvo drži u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnina, ili porasta vrednosti kapitala, ili i jednog i drugog, a ne za korišćenje u poslovanju, pri nabavci dobara i usluga, ili u administrativne svrhe ili prodaju u okviru redovnog poslovanja.

Investiciona nekretnina se, shodno odredbama iz MRS 40 - Investicione nekretnine, priznaje kao sredstvo: ako je verovatno da će Društvo u budućnosti ostvariti ekonomsku korist od te investicione nekretnine i ako se njena nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Početno merenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), pri čemu se zavisni troškovi nabavke uključuju u nabavnu vrednost. Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznatu investicionu nekretninu pripisuje se iskazanom iznosu investicione nekretnine ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo, to jest ako je vek trajanja izdatka duži od jednog obračunskog perioda, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdatkom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog izdatka može pouzdano odmeriti.

Nakon početnog priznavanja, **naknadno merenje investicione nekretnine** se vrši po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva njena tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na dan bilansa stanja. Investicione nekretnine se najmanje jednom u tri godine dodatno vrednuju u skladu sa procenom koju je izvršio ovlašćeni procenjivač, koji može biti sudski veštak odgovarajuće struke ili pravno lice koje je u skladu sa zakonom kojim se uređuju uslovi za obavljanje poslova veštačenja, osnovano za obavljanje delatnosti veštačenja. **Promena fer vrednosti investicione imovine** tokom određenog perioda se uključuje u rezultat perioda u kojem je povećanje/smanjenje nastalo.

Investicione nekretnine *ne podležu obračunu amortizacije.*

5.11. Zalihe

Zalihe materijala koje se nabavljaju od dobavljača mere se po nabavnoj vrednosti. Nabavnu vrednost čine nabavna cena i ostali troškovi nabavke neophodni za dovođenje zaliha na njihovo sadašnje mesto i stanje. Najvažnije zalihe koje Društvo ima jesu zalihe obrazaca stroge evidencije, koje se vode po metodu specifične identifikacije.

5.12. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti uključuju finansijska sredstva i obaveze koje se evidentiraju u bilansu stanja Društva, počevši od momenta kada Društvo ugovornim obavezama postane vezano za finansijski instrument, a zaključno sa gubitkom kontrole nad pravima koja proizilaze iz finansijskog sredstva (realizacijom, isticanjem, ustupanjem itd.), to jest sa izmirenjem, ukidanjem ili isticanjem finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze, shodno odredbama MRS 32, mogu imati veliki broj pojava oblika, kao što su: gotovina, instrument kapitala drugog entiteta, ugovorno pravo primanja gotovine, drugog finansijskog sredstva ili razmene finansijskih sredstava i obaveza sa drugim entitetom koji su za Društvo potencijalno povoljni; ugovorna obaveza davanja gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom entitetu, ili pravo razmenjivanja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza sa drugim entitetom prema potencijalno nepovoljnim uslovima za Društvo itd.

Iskazivanje i knjigovodstveno evidentiranje vezano za finansijske instrumente je uslovljeno njihovom klasifikacijom koju, shodno karakteristikama finansijskih instrumenta, vrši rukovodstvo Društva.

Pri klasifikaciji svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta, rukovodstvo Društva može da ga klasifikuje u jednu od četiri moguće vrste finansijskih instrumenata koje su precizirane odredbama MRS 39, i to:

- finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- investicije koje se drže do dospeća;

- krediti (zajmovi) i potraživanja; i
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha obuhvataju finansijska sredstva i obaveze čije se promene fer vrednosti evidentiraju kao prihodi ili rashodi u bilansu uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza klasifikovana u ovu kategoriju treba da ispuni bilo koji od sledećih uslova:

- klasifikovano je kao ono koje se drži radi trgovanja; ili
- posle početnog priznavanja naznačeno je da se u Društvu razvrstava i iskazuje kao finansijsko sredstvo (obaveza) kroz bilans uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza se klasifikuje kao ono koje se drži radi trgovanja ako je: stečeno ili nastalo prvenstveno radi prodaje ili ponovne kupovine u bliskoj budućnosti, deo portfelja identifikovanih finansijskih instrumenata kojima se zajedno upravlja i za koje postoji dokaz o nedavnom aktuelnom modelu kratkoročnog ostvarenja dobitka, ili derivat (osim derivata koji je instrument „hedžinga“).

Društvo može da naznači da se finansijski instrument iskazuje kroz bilans uspeha samo kada to rezultira relevantnijim informacijama, budući da se eliminiše ili u značajnoj meri otklanja nedoslednost odmeravanja ili priznavanja koja bi inače nastala usled odmeravanja sredstava ili obaveza, ili priznavanja dobitaka ili gubitaka, po različitim osnovama; ili se grupom finansijskih sredstava, finansijskih obaveza ili oboma upravlja i njihove performanse se procenjuju na osnovu fer vrednosti, u skladu sa dokumentovanom strategijom upravljanja rizikom ili investiranja, i informacije o grupi se interno sačinjavaju prema toj osnovi za ključne rukovodioce Društva.

Investicije koje se drže do dospeća su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama i fiksnim dospećem koja Društvo definitivno namerava i može da drži do dospeća, osim onih koje Društvo nakon početnog priznavanja naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha ili kao raspoložive za prodaju i onih koja zadovoljavaju definiciju zajmova i potraživanja.

Kreditni (zajmovi) i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva Društva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu osim:

- sredstava za koja Društvo ima nameru da ih proda odmah ili u kratkom roku i koja bi onda bila klasifikovana kao sredstva koja se drže radi trgovanja;
- sredstava koja posle početnog priznavanja Društvo naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha; i
- sredstava za koja imalac ne može u značajnoj meri povratiti svoju celokupnu početnu investiciju, koja će biti klasifikovana kao raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana u prethodno naznačene vrste finansijskih instrumenata.

Pri početnom odmeravanju finansijskog instrumenta, Društvo odmeravanje vrši po fer vrednosti uvećanoj, u slučaju da finansijski instrument nije naznačen za odmeravanje po fer vrednosti sa promenama fer vrednosti kroz bilans uspeha, za troškove transakcije koji se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Naknadno odmeravanje finansijskih instrumenata vrši se po fer vrednostima, bez oduzimanja troškova transakcije koji mogu nastati prodajom ili pri drugom otuđenju, osim za sledeća finansijska sredstva:

- zajmove i potraživanja, koji se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate;
- investicije koje se drže do dospeća, koje se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate; i
- investicije u instrumente kapitala koji nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrednost ne može pouzdano odmeriti, koji se odmeravaju po nabavnoj vrednosti.

Fer vrednost sredstva je iznos za koji se sredstvo može razmeniti ili obaveza izmiriti u slučaju obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije. Ako za finansijski instrument postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje shodno informacijama sa tog tržišta; a ako ne postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje tehnikama procene preciziranim relevantnim odredbama MRS 39. Pozitivni (negativni) efekti promene fer vrednosti se, za finansijske instrumente iskazane po fer vrednosti kroz bilans uspeha, iskazuju kao dobitak (gubitak) u periodu nastanka promene; a kod finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, iskazuju se u okviru nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju sve do momenta prodaje, kada se efekti prenose u dobitak (gubitak). Izuzetak od navedenog su troškovi od trajnog obezvređenja i devizni dobici (gubici) koji se za finansijske instrumente klasifikovane kao raspoložive za prodaju odmah priznaju u dobitak (gubitak).

Amortizovana vrednost je sadašnja vrednost svih očekivanih budućih gotovinskih isplata ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta. Pri izračunavanju amortizovane vrednosti finansijskog instrumenta koristi se metod diskontovanja uz primenu efektivne kamatne stope. Pozitivni (negativni) efekti promene amortizovane vrednosti finansijskih instrumenata se priznaju u momentu prestanka priznavanja finansijskog instrumenta, osim u slučaju da je došlo do umanjenja vrednosti, kada se gubitak odmah priznaje.

5.13. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Najlikvidniji oblici finansijskih sredstava Društva predstavljaju **gotovina i gotovinski ekvivalenti**, koji se procenjuju po nominalnoj, to jest po fer vrednosti. U okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenata Društva iskazuju se: sredstva na računima kod banaka, gotovina u blagajni i dr., i visoko likvidna sredstva sa vrlo kratkim rokom dospeća, a koja se mogu brzo konvertovati u gotovinu, uz beznačajan rizik od promene vrednosti.

5.14. Potraživanja

Potraživanja obuhvataju potraživanja od povezanih pravnih lica kao i potraživanja od ostalih pravnih i fizičkih lica u zemlji i inostranstvu, po osnovu prodaje usluga; za koje se očekuje da će biti realizovana u roku od 12 meseci od datuma bilansiranja. *Potraživanja od kupaca* mere se po vrednosti iz originalne fakture. Ako se vrednost u fakturi iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u domaću valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili na teret rashoda. Potraživanja iskazana u stranoj valuti se na dan bilansa stanja preračunavaju prema važećem srednjem kursu, a kursne razlike se priznaju kao prihod ili rashod perioda.

U Društvu se na dan bilansa stanja za svako pojedinačno potraživanje vrši procena realnosti potraživanja, kao i verovatnoće njegove naplate, odnosno za svako pojedinačno potraživanje se vrši procena da li je došlo do umanjenja vrednosti.

Prilikom **procene umanjenja vrednosti potraživanja**, smatra se da je Društvo pretrpelo gubitke zbog umanjenja vrednosti ako postoji objektivni dokaz (na primer, velike finansijske teškoće dužnika, neuobičajeno kršenje ugovora od strane dužnika, potencijalno bankrotstvo dužnika i sl.) umanjenja vrednosti kao rezultat događaja koji se odigrao posle prvobitnog priznavanja sredstava i taj nastanak gubitka ima uticaj na procenjene buduće tokove gotovine od finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji se mogu pouzdano proceniti. Ako nema objektivnih dokaza, osobe koje vrše procenu koriste svoje iskustvo i rasuđivanje za procenu naplativosti potraživanja.

Kada se proceni da je došlo do umanjenja vrednosti kratkoročnih potraživanja vrši se njihov indirektan otpis ili direktan otpis.

Indirektan otpis potraživanja od kupaca, na teret rashoda Društva, se vrši preko računa ispravke vrednosti. Indirektan otpis vrši se u skladu sa važećim Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama i po Proceduri za procenu bilansnih pozicija aktive Društva. Odluku o indirektnom otpisu (ispravci vrednosti) potraživanja od kupaca preko računa ispravke vrednosti, na predlog Komisije za

popis, donosi nadležni organ Društva u skladu sa Statutom. Procena vrednosti potraživanja vrši se kvartalno, na svaki datum bilansa, a može i češće po potrebi.

Direktan otpis potraživanja od kupaca se vrši ako je nenaplativost izvesna i dokumentovana (na primer, Društvo nije uspeo sudskim putem da izvrši naplatu potraživanja). Odluku o direktnom otpisu potraživanja od kupaca, na osnovu obrazloženog predloga službe prodaje, nakon razmatranja i predloga Komisije za popis, donosi nadležni organ Društva u skladu sa Statutom.

Indirektan i direktan otpis potraživanja se vrši samo na osnovu relevantnih okolnosti i stanja koja su postojala na datum bilansa stanja. Gubici očekivani kao rezultat budućih događaja, to jest događaja nakon datuma bilansa stanja, bez obzira koliko verovatni, se ne priznaju, već se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje.

5.15. Finansijski plasmani

Finansijski plasmani obuhvataju sredstva investirana u akcije, udele u kapitalu pravnih lica koji se vrednuju u skladu sa MRS 27 i drugim relevantnim MSFI, kao i sredstva investirana u hartije od vrednosti, depozite kod banaka i ostale plasmane koji se vrednuju u skladu sa MRS 39 i drugim relevantnim MSFI.

U okviru **dugoročnih finansijskih plasmana** iskazuju se ulaganja u dugoročna finansijska sredstva, kao što su dugoročni krediti, reprogramirana dugoročna potraživanja na osnovu dogovora postignutih sa kupcima, hartije od vrednosti i ostali dugoročni finansijski plasmani sa rokom dospeća dužim od godinu dana od dana bilansa.

Po pitanju naknadnog odmeravanja finansijskih plasmana, relevantna je klasifikacija koje rukovodstvo Društva vrši shodno karakteru finansijskog instrumenta (finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha, investicije koje se drže do dospeća i potraživanja i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju).

5.16. Obaveze

Obaveza je rezultat prošlih transakcija ili događaja, čije izmirenje obično podrazumeva odricanje od ekonomskih koristi (resursa) Društva da bi se zadovoljio zahtev druge strane.

Prilikom **vrednovanja obaveza**, a shodno relevantnim odredbama Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, obaveza se priznaje u bilansu stanja: kada je verovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi imati za rezultat izmirenje sadašnje obaveze i kada iznos za izmirenje može pouzdano da se odmeri. Pored navedenog, pri vrednovanju se uvažava *načelo opreznosti*, pod kojim se podrazumeva uključivanje opreza pri procenjivanju, tako da imovina i prihodi nisu precenjeni, a obaveze ili troškovi potcenjeni. Međutim, načelo opreznosti ne treba da rezultira stvaranjem skrivenih rezervi (na primer, kao posledica namerno precenjenih obaveza ili troškova), obzirom da u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Obavezama se smatraju: dugoročne obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima; dugoročni krediti i ostale dugoročne obaveze); kratkoročne finansijske obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima, kratkoročni krediti, deo dugoročnih kredita i obaveza koje dospevaju do jedne godine i ostale kratkoročne finansijske obaveze), kratkoročne obaveze iz poslovanja (dobavljači i ostale obaveze iz poslovanja) i ostale kratkoročne obaveze.

Kratkoročnim obavezama se smatraju obaveze za koje se očekuje da će biti izmirene u roku do godinu dana od datuma bilansa stanja, uključujući i deo dugoročnih obaveza koje ispunjavaju navedeni uslov, dok se *dugoročnim obavezama* smatraju obaveze čije se izmirenje očekuje u dužem roku.

Smanjenje obaveza po osnovu sudskih odluka, vanparničnog poravnjanja i sl. vrši se direktnim otpisivanjem.

5.17. Naknade zaposlenima

Po pitanju naknada zaposlenima, obelodanjuju se obaveze Društva za poreze i doprinose za obavezno socijalno osiguranje i otpremnine.

Sa aspekta poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, Društvo je, u skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da obustavi obračunate doprinose iz bruto zarada zaposlenih, kao i da za njihov račun prenese obustavljena sredstva u korist odgovarajućih državnih fondova. Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca evidentiraju se na teret troškova Društva u periodu na koji se odnose. Nakon odlaska zaposlenih u penziju, Društvo nema obavezu da ovim (bivšim) zaposlenima plaća nikakve naknade.

Za procenu rezervisanja po osnovu naknada i drugih beneficija zaposlenih, primenjuju se relevantne odredbe **MRS 19 - Primanja zaposlenih**. Rezervisanja za Naknade i druge beneficije zaposlenih uključuju, na primer: rezervisanja za nedospеле otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju i rezervisanja za otpremnine koje se isplaćuju kao rezultat odluke Društva da prekine rad nekog zaposlenog pre uobičajenog datuma penzionisanja ili odluke zaposlenog da dobrovoljno prihvati da je višak, u zamenu za ta primanja.

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih (rezervisanja za nedospеле otpremnine prilikom odlaska u penziju), su iskazana na osnovu aktuarskog obračuna izvršenog na dan 31.12.2017. godine. Otpremnine prilikom odlaska u penziju se, od početka 2015. godine, shodno odredbama aktuelnog Kolektivnog ugovora, u Društvu isplaćuju na osnovu člana 57 Kolektivnog ugovora, po kome je Poslodavac dužan da zaposlenom isplati otpremninu pri odlasku u penziju u visini dve prosečne bruto zarade u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za statistiku. Shodno aktuelnim zakonskim propisima, navedeni iznos je neoporeziv.

Obračun rezervisanja po MRS 19 izvršen je na nivou cele grupe društava kojoj i Društvo pripada, dok je obaveza Društva utvrđena korišćenjem broja radnika kao ključa. Primenjen metodološki postupak, koji za rezultantu ima dugoročno planiran godišnji rast zarada u Republici Srbiji od 4% i dugoročnu godišnju diskontnu stopu od 7%, pretpostavlja istu inflaciju u celom budućem periodu. Ova pretpostavka je i zahtevana paragrafom 78, MRS 19. Kada je reč o diskontnoj stopi, u paragrafu 83, MRS 19, se eksplicitno navodi da stopa koja se koristi za diskontovanje treba da bude određena u skladu sa tržišnim prinosima na datum Bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. U zemljama gde ne postoji razvijeno tržište za ovakve obveznice treba koristiti tržišne prinose (na datum Bilansa stanja) državnih obveznica, pri čemu valuta i rok obveznica treba da bude u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja. Postupak projekcije rezervisanja, uvažavanjem relevantnih odredbi MRS 19, obavlja se u više sledećih koraka:

- prvo, shodno polu, ukupnim godinama staža radnika i godinama staža u Društvu; uvažavanjem očekivane godišnje stope fluktuacije i mortaliteta (procenjena godišnja stopa fluktuacije i mortaliteta), procenjen je broj zaposlenih koji će iskoristiti pravo na otpremninu, kao i period kada će navedene naknade zaposleni primiti,
- drugo, uvažavajući odredbe Kolektivnog ugovora Društva, procenjena je visina otpremnine za svaku godinu staža, koje su bile aktuelne na datum bilansa stanja i
- treće, svođenje na sadašnju vrednost očekivanih odliva za otpremnine vršena je primenom diskontnog faktora, koji predstavlja količnik diskontne stope i očekivanog rasta zarada.

Povećanje iznosa rezervisanja po osnovu sadašnje vrednosti otpremnina (za 9%), u bilansu stanja na dan 31.12.2017. godine u odnosu na dan 31.12.2016. godine je rezultat povećane prosečno očekivane otpremnine za 4,04% i povećanja prosečnih godina staža provedenih u Društvu za 3,97%.

5.18. Rezervisanja – tehnička rezerva

Prenosna premija predstavlja deo premije koji se odnosi na budući obračunski period. U skladu sa aktom poslovne politike obračun prenosne premije vrši se za svaki pojedinačni ugovor (polisu osiguranja) u okviru određene tarifne grupe, odnosno vrste osiguranja. Osnovicu za obračun prenosne premije čini obračunata bruto premija, a obračun prenosne premije vrši se po principu „pro rata temporis“ za svaki ugovor o osiguranju koji je zaključen u tekućem ili prethodnom periodu a na dan bilansa nije istekao.

Rezervisanja za štete sastoje se od rezervisanja za nastale, prijavljene a do kraja obračunskog perioda nerešene štete, kao i za nastale a do kraja obračunskog perioda neprijavljene štete. Iznos rezervisanja za štete utvrđuje se shodno odgovarajućem internom aktu Društva, pri čemu se iznosi rezervisanja za svaku nastalu, prijavljenu a do kraja obračunskog perioda nerešenu štetu utvrđuju prilikom njihovog popisa na datum obračuna. Princip dovoljnosti je ključni zahtev, tj. nivo rezervisanja za svaku nastalu prijavljenu štetu mora biti takav da rezervisani iznos bude dovoljan za izmirenje obaveze po odštetnom zahtevu u vreme kada se očekuje da šteta bude likvidirana i isplaćena. U slučaju kada, osim prijave štete, ima malo ili nema relevantnih podataka i dokumentacije za procenu, visina rezervacije se utvrđuje na bazi oštećenja kako su prijavljena u prijavi štete ili na bazi podataka o prosečnom iznosu likvidirane štete u posmatranoj grupi osiguranja ostvorenoj u obračunskom periodu.

Visina rezervisanja za nastale a do kraja obračunskog perioda neprijavljene štete utvrđuje se u skladu sa internim aktom društva za svaku vrstu osiguranja posebno. Obračun se vrši primenom više metoda definisanih internim aktom (koeficijent rešenih i rezervisanih šteta u samopridržaju za ovu kategoriju po vrstama, ukupni „loss ratio“ i chain ladder metod), a kao konačni iznos rezervisanja za IBNR štete evidentira se najviši iznos, čime treba da se obezbedi dovoljnost, odnosno adekvatnost rezervisanja za ovu kategoriju po vrstama osiguranja. Na ovako dobijeni iznos rezervisanih šteta primenjuje se koeficijent troškova izviđanja, procene, rešavanja i isplate šteta, a koji je takođe obračunat shodno pomenutom internom aktu, čime se utvrđuje ukupni iznos rezervisanja za štete (RBNS i IBNR) po vrstama osiguranja.

Rezerve za izravanje rizika Društvo obrazuje po svim vrstama osiguranja u kojima posluje, one služe za vtremensko izravanje toka šteta po vrstama osiguranja, a utvrđuju se na kraju svake obračunske godine primenom odredaba Pravilnika o načinu utvrđivanja rezervi za izravanje rizika, zasnovano na ostvarenom neto pozitivnom rezultatu u izveštajnom periodu i odnosom iznosa godišnje premije u samopridržaju i najvišeg iznosa godišnje premije u samopridržaju ostvarene u prethodnom petogodišnjem periodu, po vrstama osiguranja za svaku vrstu osiguranja u kojoj je društvo poslovalo u istom periodu. U slučaju negativnog neto poslovnog rezultata ostvarenog na određenoj vrsti osiguranja, rezerve za izravanje rizika formirane za tu vrstu osiguranja se umanjuju za ukupni iznos negativnog rezultata na istoj vrsti, pri čemu iznos umanjenja ne može biti veći od iznosa ove rezerve utvrđenog na kraju prethodnog perioda.

Rezerve za neistekle rizike obrazuju se u iznosu iznad rezervi za prenosne premije za pokriće obaveza iz osiguranja koje nastaju u narednom periodu, a po ugovorima o osiguranju iz tekućeg perioda. Rezerve za neistekle rizike obračunavaju se za pokriće očekivanog iznosa šteta i troškova u narednom periodu, a bazirano na ostvarenim rezultatima poslovanja (iskazanim kroz kombinovani racio) u izveštajnom periodu i pretpostavkom da se isti mogu očekivati i u narednom periodu po osnovu istog portfelja.

Rezerve za bonuse i popuste obrazuju se u iznosu na čiju isplatu osiguranici imaju pravo na osnovu:

- 1) učešća osiguranika u pozitivnom rezultatu (ukoliko je i pod kojim uslovima je ugovoreno)
- 2) buduće delimično snižene premije – popusta (ukoliko je i pod kojim uslovima ugovoreno)
- 3) povrata dela premije za nepotrošeno vreme trajanja osiguranja zbog prevremenog prestanka osiguranja - storno premije, koji se obračunava primenom očekivane stope storna (višegodišnja statistika) na iznos ukupne obračunate premije za izveštajni period, po vrstama osiguranja.

Margina solventnosti i adekvatnost kapitala

Društvo izračunava zahtevanu marginu solventnosti kao iznos kapitala koji je bio potreban za poslovanje - ostvarivanje poslovnih ciljeva i planova u izveštajnom periodu, pri definisanom, strateški opredeljenom „apetitu“ za preuzimanje rizika (svih, ne samo rizika osiguranja) i prihvatljivosti rizika definisanoj kao mera gubitaka, nefunkcionalnosti i/ili troškova koje je Društvo spremno da u tom cilju podnese, a da pri tom ne ugrozi sopstvenu stabilnost. Potrebni kapital – margina solventnosti se utvrđuje po metodologiji koja je

Zakonom predviđena za neživotna osiguranja, a tako što će se uvek primeniti viši od dva izračunata iznosa (između iznosa izračunatog po metodu premije i po metodu šteta), i uporediti sa istim izračunatim za isti period prethodne godine.

U cilju obezbeđenja kontinuirane sposobnosti da izvršava obaveze iz poslovanja, Društvo formira garantnu rezervu utvrđujući je u skladu sa Zakonom (član 124.). Visoki odnos iznosa zahtevane margine solventnosti i ovako utvrđene garantne rezerve, odnosno visina razlike između raspoložive i zahtevane margine definiše adekvatnost kapitala, odnosno ukazuje na njegovu dovoljnost u izveštajnom periodu.

6. UPRAVLJANJE RIZIKOM

Ključni rizici delatnosti osiguranja i njihova klasifikacija definisani su Odlukom o sistemu upravljanja u društvu za osiguranje/reosiguranje (Sl. glasnik RS br. 51/2015).

Funkcionisanje sistema interne kontrole i sprovođenje procesa upravljanja rizikom regulisani su internim aktom Osnove sistema internih kontrola donetim 05.04.2016., odnosno Strategijom upravljanja rizikom donetom 02.03.2016.

Društvo uspostavlja, obezbeđuje efikasnost i vrši odgovarajući nadzor nad funkcionisanjem sistema interne kontrole i sprovođenjem procesa upravljanja rizikom. Unutrašnjom organizacijom uspostavljene su ključne poslovne funkcije čije obavljanje je organizovano na principima dobre prakse, bez sukoba interesa i uz poštovanje razdvajanja nespojivih poslova. Takođe, Društvo uspostavlja i odgovarajuće oblike nadzora na svim nivoima:

- interne kontrole na nivou operativnog poslovanja,
- nadzor na drugoj liniji koji čine sistem interne kontrole, integrisani proces upravljanje rizikom i usklađenost poslovanja kao funkcije čije je obavljanje jasno razdvojeno od operativnih poslova koji bi mogli biti predmet nadzora na drugoj liniji. Navedene funkcije kao i napred navedena akta, čine okvir za uspostavljanje i primenu sistema interne kontrole i sprovođenje procesa upravljanja rizikom. Ovi procesi se realizuju na način da budu efikasni (izraženo kroz odnos angažovanih resursa i ostvarenih koristi) i primereni složenosti poslovanja, vrsti poslova, obimu transakcija, veličini i drugim relevantnim okolnostima pod kojima se odvija poslovanje Društva. Društvo prepoznaje i procenjuje rizike kojima je izloženo u svom poslovanju i preduzima mere kojima ih ublažava i svodi na prihvatljivi nivo koji neće ugroziti imovinu, poslovanje i ispunjenje preuzetih obaveza i/ili ugroziti interese osiguranika, korisnika osiguranja, trećih oštećenih lica i drugih poverilaca Društva. Funkcija Društva za internu kontrolu i upravljanje rizikom operativno vodi i ažurira bazu podataka o rizicima, priprema izveštaje i sprovodi komunikaciju i informisanje o riziku, dok se ocena rizika i definisanje mera (internih kontrola, ali i drugih mera) za njihovo ublažavanje definišu na nivou Izvršnog odbora Društva. Ovo rešenje je primereno organizacionoj strukturi Društva i malom broju nivoa odlučivanja. U tom smislu, poslovne politike i procedure se donose od strane Izvršnog odbora koji ima krajnju odgovornost za efikasnost njihove primene.

Identifikaciju najznačajnijih rizika kojima je izloženo u svom poslovanju Društvo vrši u skladu sa Osnovama sistema internih kontrola i Strategijom upravljanja rizicima i Procedurama uspostavljenim za upravljanje rizikom, kojima se rizici definišu, identifikuju, procenjuju u pogledu uticaja i verovatnoće nastanka i pronalaze adekvatni načini upravljanja. Kao rezultat sagledavanja i izvršene procene, sačinjava se registar rizika pod čijim se uticajem odvija poslovanje i koji značajno mogu uticati na ostvarenje strateških ciljeva, ciljeva osiguranja, operativnih, finansijskih, izveštajnih, IT i ciljeva usklađenosti i zakonitog poslovanja Društva:

- Rizik osiguranja (neadekvatno određena premija osiguranja, neadekvatno procenjen preuzeti rizik, neadekvatno određeni samopridržaj i, naročito, neusklađene i neprilagođene tarifne politike u vezi sa disperzijom rizika)
- Operativni rizik (neadekvatna organizacija poslovanja, neadekvatnosti, neefikasnosti i nepouzdanosti informacionog sistema)
- Pravni rizik
- Reputacioni rizik

- Tržišni rizik (rizik promene vrednosti finansijskih instrumenata na tržištu, promene cena nepokretnosti, promene cena HOV, promene deviznih kurseva, promene kamatnih stopa)
- Kreditni rizik
- Rizik likvidnosti
- Rizik ročne i strukturne neusklađenosti imovine sa obavezama
- Rizik deponovanja i ulaganja sredstava

Nivo prihvatljivosti pojedinačnih i ukupnog rizika definisan je kao strateški element, dok je planovima i ciljevima Društva opredeljen odgovarajući „apetit“ za preuzimanje rizika, koji je usklađen sa prihvatljivošću rizika. Strategijom za upravljanje rizikom definisani su odgovarajući postupci kojima se rizik prepoznaje, ocenjuje, komunicira i nadzire, odnosno postupci kojima se ključni rizici kontrolišu kako bi se blagovremeno sagledali i ublažili uticaji postojećih ili novonastajućih rizika i kako bi isti bili svedeni i održavani na prihvatljivom nivou za Društvo. Procena jednog ili ukupnog rizika koji prelazi granicu prihvatljivosti zahteva adekvatni odgovor na rizik, pre svega kroz uspostavljanje uspostavljanje i primenu mera (kontrola) koje treba da umanje procenjenju izloženost riziku i svedu je na prihvatljivu meru.

Društvo na redovnoj osnovi razmatra i identifikuje događaje koji potencijalno utiču na uspešno postizanje postavljenih ciljeva i na koje se odgovara uvođenjem novih ili boljom primenom već uspostavljenih kontrola, kako bi nivo rizika ostao na prethodno definisanom nivou prihvatljivosti. O procesu upravljanja rizikom i funkcionisanju sistema interne kontrole, Izvršni odbor podnosi redovne kvartalne izveštaje i godišnji izveštaj.

Upravljanje rizicima osiguranja

Rizici osiguranja kojima je Društvo izloženo nastaju na svim vrstama osiguranja u kojima Društvo posluje.

U strukturi ovih rizika kao ključni prepoznati su:

- rizik neadekvatno određene premije,
- rizik neadekvatnih rezervisanja i
- koncentracija rizika osiguranja.

Rizik nedovoljnosti premije označava mogućnost da troškovi i štete koje nastanu budu veći od primljenih premija. Uzrok ovome može biti neadekvatno određena premija ili neadekvatno procenjen rizik (koji se prima u osiguranje). U cilju identifikovanja i smanjenja štetnih posledica pomenutih rizika Društvo analizira svoje poslovanje po vrstama osiguranja, kontinuirano prati ostvarene i pravi projekcije očekivanih rezultata, vrši proveru adekvatnosti obračunatih premija.

Rizik neadekvatnih rezervisanja prepoznaje se u mogućnosti da tehničke rezerve neće biti dovoljne za pokrivanje budućih obaveza. Društvo sprovodi analizu dovoljnosti rezervisanja za štete koje su nastale, prijavijene a nerešene na kraju prethodnog perioda. Na isti način Društvo kontroliše i obezbeđuje uveravanje u dovoljnost rezervisanja za neistekle rizike.

Rizik koncentracije u svom interentnom stanju je u portfelju Društva rangiran kao značajan. Društvo ga prepoznaje u kumuliranju rizika jednog klijenta, korišćenju jednog transportnog sredstva (kada je u pitanju osiguranje robe u transportu), malog (nedovoljnog) rastojanja između više osiguranih objekata na jednoj lokaciji ili jednog geografskog područja (kada su u pitanju prirodni rizici). Kao obavezna mera, predviđeno je da se rizik koncentracije kako je napred definisan obavezno razmatra prilikom pripremanja ponude za osiguranje. Kod prijema rizika u osiguranje, svi rizici koji mogu biti povezani i predstavljati koncentraciju imaju tretman jedinstvenog rizika. Na ovako definisani i prepoznati rizik primenjuje se maksimalni iznos samopridržaja kao kriterijum i limit za ovakav rizik, dok se viškovi rizika plasiraju u saosiguranje i/ili reosiguranje.

Rizici osiguranja, za razliku od nekih drugih rizika, npr. tržišnih na koje Društvo ne može da utiče, u najvećoj meri su kontrolabilni i gotovo isključivo zavise od stručnosti, iskustva, integriteta, obučenosti, sposobnosti i zakonitog rada rukovodstva i svih zaposlenih koji učestvuju u procesima.

Upravljanje rizicima investiranja

Sektor za finansije i računovodstvo operativno sprovodi politiku investiranja koju je definisao Izvršni odbor Društva i čijom doslednom primenom namerava da sprovodi odabranu strategiju i njome zadate ciljeve i planove. Ključni cilj politike investiranja jeste da se dostigne planirani rezultat investiranja uz istovremeno održavanje uravnoteženog profila rizik-prinos, uzimajući u obzir ograničenja uslovljena prihvatljivošću rizika. Kao ključni rizici investiranja kojima je Društvo izloženo u poslovanju prepoznati su: tržišni rizici (devizni rizik, rizik promene kamatnih stopa i cenovni rizik odnosno rizik promene vrednosti finansijskih instrumenata na tržištu), kreditni rizik, rizik likvidnosti, rizik ročne i valutne neusklađenosti aktive i pasive. Izvršni odbor na dnevnoj osnovi (ili drugom dinamikom koja je primerena prirodi rizika kome je izložen investicioni portfelj) prati najvažnije pokazatelje i to: elemente tekuće likvidnosti po ročnosti i valutnoj strukturi, ugovorenu premiju i koeficijent obrata potraživanja (naplatu), isplatu i rezervisanja za štete, troškove sprovođenja osiguranja, kao i eksterne pokazatelje: kamatne stope, devizne kurseve, cene i tržište finansijskih instrumenata, a sve u cilju blagovremenog sagledavanja promena faktora rizika i preduzimanja mera za njihovo ublažavanje i/ili sprečavanje nastanka štetnih događaja čije bi posledice bile neprihvatljive za Društvo.

Devizni rizik

Obzirom na visoko učešće devizne imovine u ukupnoj imovini Društva, ocenjuje se da je izloženost Društva riziku promena deviznih kurseva takođe visoka. Društvo je izloženo deviznom riziku kroz ulaganja i transakcije u stranoj valuti. Promene u kursu strane valute utiču na visinu pozitivnih i negativnih kursnih razlika koje se evidentiraju u bilansu uspeha. Društvo upravlja deviznim rizikom tako što nastoji da valutno ujednači obaveze sa imovinom, dok razliku do pune vrednosti imovine plasira aktivu sa deviznim predznakom. Otvorena neto devizna pozicija predstavlja Razlika između pozicija aktive i pasive iskazanih u valutama rezultira otvorenom neto deviznom pozicijom koja je za 31.12.2017. prikazana u sledećoj tabeli:

u 000 dinara

POZICIJA	EUR	Valutna klauzula u EUR	USD	Ukupno u valuti	RSD	UKUPNO
Potraživanja	141	24.196	7.461	31.798	8.859	40.657
Finansijski plasmani	497.790	-	113.535	611.325	12.068	623.393
Gotovina i got. ekvivalenti	80.631	-	2.612	83.243	292	83.535
Invest. nekretnine	-	292.328	-	292.328	-	292.328
PP na teret sao/reo	-	-	-	-	11.325	11.325
Rez. štete na teret sao/reo	1.683	-	-	1.683	4.777	6.460
Ostala aktiva	5.692	-	2.025	7.717	12.029	19.746
UKUPNO AKTIVA	585.937	316.524	125.633	1.028.094	49.350	1.077.444
Dugoročna rezervisanja	-	-	-	-	39.561	39.561
Prenosne premije	-	-	-	-	92.004	92.004
Rezervisane štete	-	-	-	-	99.218	99.218
Rezerve za neistekle rizike	-	-	-	-	15.166	15.166
Kratkoročne obaveze	83	6.949	-	7.032	8.251	15.283
Kapital	-	379.113	-	379.113	434.227	813.340
Ostala pasiva	-	-	-	-	2.872	2.872
UKUPNO PASIVA	83	386.062	-	386.145	691.299	1.077.444
<i>Neto devizna pozicija na dan 31.12.2017.</i>	585.854	-69.538	125.633	641.949	-641.949	0

Kamatni rizik

Društvo je izloženo kamatnom riziku kroz promene kamatnih stopa kod finansijskih plasmana. Međutim, ovaj rizik je ublažen i sveden na minimalni obzirom da sva kamatonosna ulaganja Društva na datum izveštavanja imaju fiksne kamatne stope. Tabela u nastavku prikazuje finansijsku imovinu koja je po proceni rukovodstva izložena riziku promene kamatnih stopa na dan 31.12.2017. godine. Obaveze Društva nisu značajnije izložene kamatnom riziku. Aktiva na pozicijama navedenim u tabeli niže može biti izložena riziku promena kamatnih stopa u budućem periodu po isteku ugovora o deponovanju po fiksnim poznatim kamatnim stopama. Obzirom na strukturu obaveza Društva koje nisu kamatonosne, Društvo u celini nije značajnije izloženo riziku neusklađenosti imovine i obaveza koji bi mogao nastati usled promene kamatnih stopa.

POZICIJA	Do 1 mesec	1-3 meseca	Od 3 ms do 1 god	Nekamatonosno	UKUPNO
Potraživanja	-	-	-	40.657	40.657
Kratkoročni depoziti kod banaka	10.709	-	284.385	-	295.094
Gotovina i got. ekvivalenti	83.535	-	-	-	83.535
UKUPNO AKTIVA	94.244	-	284.385	40.657	419.286

Dugoročna rezervisanja	-	-	-	39.561	39.561
Rezervisane štete	-	-	-	99.218	99.218
Kratkoročne obaveze	-	-	-	15.283	15.283
UKUPNO PASIVA	-	-	-	154.062	154.062

<i>Neto kamatonosna neusklađenost na 31.12.2017.</i>	94.2444	-	284.385	-113.405	265.224
--	---------	---	---------	----------	---------

Cenovni rizik

Društvo je izloženo cenovnom riziku po osnovu:

- **Hartija od vrednosti koje se iskazuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha**, a u slučaju iznenadnih potreba Društva za dodatnom likvidnošću, odnosno u slučaju njihovog otuđenja - prodaje. U izveštajnom periodu Društvo nije imalo potreba da u cilju obezbeđenja likvidnosti prodaje bilo koji deo HOV. Dužničke HOV izdate od strane Republike Srbije koje se vode po fer vrednosti i njihove promene evidentiraju kroz bilans uspeha čine 30,47% ukupne aktive Društva, za plasiranje tehničkih rezervi u ove HOV nema ograničenja, dok istovremeno, obzirom na izdavaoca, imaju karakter nerizičnih ulaganja. Struktura HOV prikazana je u Napomeni broj 27.
- **Investicionih nekretnina** u slučaju iznenadnih potreba Društva za dodatnom likvidnošću, odnosno u slučaju njihovog otuđenja - prodaje. Investicione nekretnine čine 27,13% aktive Društva na dan 31.12.2017. Ovaj rizik ublažen je strukturom investicionih nekretnina, odnosno činjenicom da je Društvo plasiralo u više odvojenih jedinica različitih površina i vrednosti i na različitim visoko vrednovanim lokacijama u Beogradu, tako da u slučaju hitne potrebe za održanjem likvidnosti i izmirenjem iskrsljih većih obaveza, može bez većih gubitaka po osnovu cenovnog rizika prodati svaku od nekretnina pojedinačno prema tim potrebama. Ovaj rizik je ublažen i opredeljenjem Društva da se procena vrednosti vrši jednom godišnje, od strane ovlašćenog stručnog lica, upravo da bi cenovni rizik bio što manji a procena tržišne vrednosti investicionih nekretnina na poslednji dan poslovne godine što realnija. Struktura investicionih nekretnina pojedinačno po površinama, lokacijama i vrednostima prikazana je u tabeli u Napomeni broj 23. Ukupna napred opisana aktiva koja je pod cenovnim rizikom na dan 31.12.2017. prikazana je u sledećoj tabeli:

POZICIJA AKTIVE	Vrednost u 000 dinara na dan 31.12.2017.
Dužničke HOV koje se iskazuju po fer vrednosti u BU	326.940
Vlasničke HOV	1.359
Investicione nekretnine	292.328
UKUPNO AKTIVA pod cenovnim rizikom	620.627

Obračunata premija osiguranja i premija koja se po istim rizicima prenosi u saosiguranje / reosiguranje nije pod cenovnim rizikom tom prilikom, budući da kod prijema rizika u saosiguranje / reosiguranje društva za osiguranje / reosiguranje primaju ove rizike prihvatajući i tarifu / cenu po kojoj je društvo primilo konkretni rizik u osiguranje, kao i dinamiku plaćanja premije.

Kreditni rizik

Kreditni rizik se definiše kao rizik da će jedna strana u finansijskom instrumentu neispunjenjem svoje obaveze prouzrokovati gubitak druge strane. Kreditnom riziku izložena je sledeća aktiva Društva:

- potraživanja po osnovu premije
- plasmani kod banaka
- hartije od vrednosti
- potraživanja od reosiguranja/saosiguranja po osnovu njihovog udela u naknadi šteta

Operativna odgovornost za upravljanje kreditnim rizikom proisteklim iz naplate potraživanja (za premiju) pripada prodaji osiguranja. Situacija na tržištu nalaže potrebu zaključivanja ugovora o osiguranju sa opcijom plaćanja na više rata što zahteva pojačano arigažovanje resursa na praćenju i naplati potraživanja. Odloženo plaćanje / plaćanje na rate u okolnostima smanjene likvidnosti na tržištu sve je češće element konkurentnosti. Istovremeno, sa njim rastu i mogućnosti da tokom perioda predviđenog za naplatu premije dužnici postanu manje likvidni ili nelikvidni. Kontrole naplate potraživanja uspostavljene kroz odgovarajuću proceduru imaju za cilj da obezbede odgovarajuće upravljanje ovim rizikom i spreče ili ublaže neprihvatljivu izloženost Društva kreditnom riziku.

Upravljanje kreditnim rizikom po osnovu plasmana u bankama nalazi se u odgovornosti Sektora za finansije i računovodstvo i Izvršnog odbora Društva. Politika plasiranja sredstava Društva kod domaćih banaka bazira se na prethodnoj analizi finansijskih pokazatelja poslovanja banaka, praćenju usvojene politike investiranja i odgovarajuće diversifikacije rizika.

Politika ulaganja u hartije od vrednosti je konzervativna i najveći deo ulaganja se odnosi na ulaganja u devizne obveznice Republike Srbije iza kojih stoji poreska snaga države, koje imaju najviši rejting i koje se smatraju obveznicama bez kreditnog rizika. Ova vrsta ulaganja je atraktivna i zbog poreskih olakšica definisanih Zakonom o porezu na dobit pravnih lica.

Izloženost kreditnom riziku postoji u mogućnosti da reosiguravači i saosiguravači kojima je Društvo prenelo svoje rizike ne budu sposobni da prema Društvu izmire svoje obaveze iz osiguranja (pre svega obaveze po osnovu šteta na rizicima predatim u saosiguranje/reosiguranje). Društvo je, poslujući u izveštajnom periodu, kontrolisalo/ublažavalo ovaj rizik tako što je viškove rizika/šteta prenosilo većem broju reosiguravača (domaćih i stranih) i većem broju saosiguravača (domaćih društava za osiguranje sa velikim tržišnim učešćem i dobrom reputacijom).

Društvo je, po različitim tipovima ugovora, primereno potrebama svoga portfelja i proceni rizika, kao i praćenjem uslova za plasman viškova rizika na tržištu, obezbedilo adekvatnu disperziju rizika poslujući sa četiri društva za reosiguranje, kao i sa četiri domaća društva za osiguranje u poslovima saosiguranja. Po automatskim ugovorima o reosiguranju koje je Društvo zaključilo sa vodećim domaćim reosiguravačima, plasirani su rizici kod inoreosiguravača koji imaju rejting A+ po S&P, a isto je najčešće bilo obezbeđeno i u slučaju fakultativnih pokrića. Društvo je tokom izveštajnog perioda zaključilo i realizovalo ugovore o

saosiguranju rizika sa domaćim društvima za osiguranje koja ostvaruju visoko tržišno učešće i čije poslovanje prate i proveravaju nadležne regulatorne institucije merodavne za procenu njihove rizičnosti i kreditne sposobnosti. Po svim ugovorima o reosiguranju (kod požarnog je posebno ugovorena klauzula „cash call“ za visoke iznose šteta) Društvo je ugovorilo rokove koji su u potpunosti usklađeni sa ročnošću i valutnom strukturom njegovih obaveza, a na suštinski isti način su ugovoreni rokovi kod ugovora o saosiguranju.

Maksimalna izloženost kreditnom riziku	U 000 RSD
Dužničke HOV	326.940
Vlasničke HOV	1.359
Kratkoročni depoziti kod banaka	295.094
Potraživanja po osnovu udela reosiguranja/saosiguranja u rešenim i rezervisanim štetama Društva	9.477
UKUPNO AKTIVA pod kreditnim rizikom	632.870

Izloženost kreditnom riziku po osnovu potraživanja	U 000 RSD Bruto vrednost	U 000 RSD ispravka vredn.	U 000 RSD Neto iznos
Nedospelo	37.806	0	37.806
Dospelo	8.508	5.657	2.851
UKUPNO	46.314	5.657	40.657

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti proističe iz mogućnosti da će se u budućem poslovanju pojaviti nedostatak sredstava za nesmetani nastavak poslovanja, pre svega za izmirenja dospelih obaveza iz osiguranja. Novčani deficit može nastati kao posledica različitih uzroka: kašnjenja naplate potraživanja od kupaca, povećanja operativnih troškova, kratkog ugovorenog roka za plaćanje obaveza u odnosu na ugovoreni period naplate potraživanja, neadekvatne ročnosti povlačenja udela saosiguravača / reosiguravača u odnosu na rokove za isplatu šteta Društva.

Rizik likvidnosti uključuje i rizik nesposobnosti finansiranja imovine u prikladnim rokovima i kamatama i rizik nesposobnosti likvidacije imovine po razumnoj ceni i u prikladnom vremenskom okviru.

Društvo ima portfelj likvidne imovine, kao deo svoje strategije upravljanja rizikom likvidnosti, kako bi osiguralo kontinuitet poslovanja i obezbedilo njegovu usklađenost. Upravljanje likvidnošću podrazumeva poštovanje principa sigurnosti, kao i posebno uvažavanje nestalnosti i promenljivosti prinosa u slučajevima gde su likvidna sredstva izložena riziku ulaganja. U 2017. godini Društvo je imalo na raspolaganju dovoljno likvidnih sredstava za izvršavanje svojih obaveza i nije bilo u blokadi. Društvo je na kraju izveštajnog perioda evidentiralo likvidnost koja je, izražena odnosom gotovine i ekvivalenta gotovine prema kratkoročnim obavezama na dan 31.12.2017. iznosila 5,47, odnosno pokrivenost kratkoročnih obaveza gotovinom i gotovinskim ekvivalentima bila je 547%.

Usklađenost imovine i obaveza

Društvo aktivno upravlja movinom strajući se o njenom kvalitetu, diversifikaciji njenih oblika, diversifikaciji depozitara kada su deponovanja u pitanju, usklađivanju njene strukture sa ročnom i valutnom strukturom obaveza, likvidnosti i obezbeđenju odgovarajućih prinosa od investiranja. Cilj ulaganja je da se optimizira prihod od ulaganja dok se istovremeno obezbeđuje sigurnost plasmana i prinosa. Investicionom politikom utvrđene su smernice za proces investiranja, a njihova dosledna primena treba da obezbedi efikasnost ovog procesa u smislu devizne i ročne usklađenosti imovine i obaveza.

7. BILANS USPEHA

Napomena br. 1

7.1. PRIHODI OD PREMIJA OSIGURANJA I SAOSIGURANJA (AOP 1002)

Prihodi od premije osiguranja i saosiguranja su iskazani u visini od 133.609 hilj.dinara i utvrđeni su kao obračunata premija osiguranja i saosiguranja umanjena za premiju prenetu u saosiguranje i reosiguranje i uvećana za iznos promene (smanjenje) stanja prenosne premije na kraju 2017.god. u odnosu na 2016. godinu, kako je prikazano u narednoj tabeli:

Red broj	O P I S	Iznos	
		2017.	2016.
1.	Obračunata prem.osig.i saosiguranja	147.866	188.079
2.	Premija prenetu u saosiguranje	9.277	10.237
3.	Premija prenetu u reosiguranje	30.429	56.845
4.	Smanjenje prenosnih premija	25.449	8.711
	PRIHODI: (1-2-3+4)	133.609	129.708

Društvo je u toku 2017. godine ugovorilo poslove osiguranja i po tom osnovu obračunalo premije u ukupnom iznosu od 147.866 hilj.dinara, a u sledećoj strukturi (po vrstama osiguranja):

Red. broj	Šifra vrste osiguranja	Vrsta osiguranja	2017.	2016.
1.	01	Osiguranje od posledica nezgode	3.557	3.995
2.	03	Osiguranje-kasko	5.286	7.894
3.	07	Osiguranje robe u prevozu	9.483	4.124
4.	08	Osiguranja imovine od požara i drugih opasnosti	4.943	3.622
5.	09	Ostala osiguranja imovine	59.352	67.314
6.	13	Osiguranje od opšte odgovornosti	64.233	83.495
7.	16	Osiguranje od finans.gubitaka	1.012	17.635
		U K U P N O:	147.866	188.079

Obračunata premija u 2017.godini je za 21,38% manja od iste u prethodnom periodu, a struktura primljenih rizika u smislu perioda trajanja i isteka osiguranja uticali su (smanjenjem prenosne premije) da prihod od premije bude 3,00% veći od istog ostvarenog u prethodnom periodu. Stanje prenosne premije na dan 31.12.2017. utvrđeno u skladu sa Pravilnikom o načinu utvrđivanja rezervi za prenosne premije u odnosu na prethodnu godinu manje je za 21,67%, odnosno za din.25.449 hiljada. Takođe, shodno strukturi rizika primljenih u osiguranje kao i visini osiguranih suma, proceni maksimalno moguće štete i njihovog odnosa prema maksimalnim iznosima samopridržaja, rashodi premije saosiguranja/reosiguranja iznose din. 39.706 hiljada što je 40,81% niže od iznosa istih ostvarenih u prethodnom periodu.

Napomena br. 2

7.2.PRIHODI OD POSLOVA NEPOSREDNO POVEZANIH S POSLOVIMA OSIGURANJA (AOP 1014)

Red.broj	O P I S	Iznos	
		2017.	2016.
1.	Prihodi od provizija po osnovu ugovora o zastupanju u osiguranju	309	0
	U k u p n o	309	0

Navedeni iznos prihoda se odnosi na zastupanje koje je Društvo realizovalo za drugo društvo za osiguranje, a na poslovima osiguranja koje samo ne obavlja.

Napomena br. 3

7.3. OSTALI POSLOVNI PRIHODI (AOP 1015)

Red.broj	O P I S	Iznos	
		2017.	2016.
1.	Ostali poslovni prihodi	0	262
	U k u p n o	0	262

U izveštajnom periodu nije bilo evidentiranih prihoda koji se definišu kao ostali poslovni prihodi.

Napomena br. 4

7.4. RASHODI ZA DUGOROČNA REZERVISANJA (AOP 1017)

Rashodi za dugoročna rezervisanja iznose 11.234 hilj.dinara i ostvareni su u strukturi kako je navedeno u tabeli:

Red.broj	O P I S	Iznos	
		2017.	2016.
1.	Rezervisanja za izravnjanje rizika	11.210	15.303
2.	Doprinos za preventivu	24	44
3.	Rezervisanja za bonuse i popuste	0	1.061
	U k u p n o	11.234	16.408

Najznačajniji iznos rashoda za dugoročna rezervisanja ostvaren je po osnovu rezervisanja za izravnjanje rizika koji u 2017.godini iznosi (neto) 8.980 hilj.dinara. Društvo obrazuje rezerve za izravnjanje rizika za sve vrste osiguranja kojima se bavi, povećavajući mogućnost za bolje izravnjanje rizika u različitim periodima. Osnov za rezervisanje na kraju 2017. bio je neto pozitivni poslovni rezultat ostvaren u vrstama osiguranja 09 i 13 po kojima su rashodi za uvećanje rezervisanja ostvareni u ukupnom iznosu din. 11.210 hiljada, dok je istovremeno negativni neto rezultat na vrstama 01, 03, 07 i 08 uticao na umanjenje ovog oblika rezervisanja odnosno korišćenje rezervi generisanih u prethodnom periodu za ukupno din. 2.230 hiljada, pa konačni neto rashod po ovom osnovu za 2017. iznosi din. 8.980 hiljada.

Pad rashoda po osnovu doprinosa za preventivu u odnosu na 2016. rezultat je obima obračunate premije na poslovima u vrsti 08.

U izveštajnom periodu zabeleženo je smanjenje rezervisanja za storno premija, a što je rezultat manjeg obima raskida ugovora o osiguranju tokom izveštajnog perioda, kao i ukupno manjeg obima obračunate premije kao osnovice za rezervisanje (veza: Napomena br.7).

Napomena br. 5

7.5. RASHODI NAKNADA ŠTETA I UGOVORENIH IZNOSA (AOP 1026)

Iskazani iznos ovih rashoda od 18.544 hilj.dinara predstavlja zbir ukupnih likvidiranih šteta i troškova rešavanja šteta umanjeno za prihode po osnovu učešća saosiguravača i reosiguravača u naknadi šteta, kako je prikazano u sledećoj tabeli:

Red. broj	O P I S	Iznos	
		2017.	2016.
1.	Likvidirane štete sopstvenog portfelja	10.360	17.855
2.	Likvidirane štete - udeli u štetama saosiguranja	17.376	32.423
3.	Troškovi procene i likvidacije šteta	5.890	6.617
4.	Prihod od učešća saosiguranja u naknadi šteta	-853	-1.084
5.	Prihod od učešća reosiguranja u naknadi šteta	-14.229	-33.673
	Rashodi naknade šteta i ugovorenih iznosa	18.544	22.138

Rashod naknada šteta (din. 18.544 hiljada) je za 16,23% niži u odnosu na isti ostvaren u prethodnoj godini (din. 22.138 hiljada). Na to su uticali ukupno niži iznosi rešenih šteta (naknada), kao i troškovi rešavanja šteta koji su niži u odnosu na prethodnu godinu za 11%, a shodno resursima Društva angažovanim u procesu rešavanja šteta tokom 2017. Najznačajnije štete evidentirane su u osiguranju rizika objekata u izgradnji, a najznačajniji uzroci su bili prirodne nepogode, požar i lom mašina. Štete nastale na rizicima koji su bili plasirani u saosiguranje/reosiguranje značajno su manje od istih realizovanih u prethodnoj godini, pa su sa tim u skladu i rezultirale očekivanim prihodima po osnovu učešća saosiguravača/reosiguravača u naknadi šteta, koji su gotovo u istoj meri niži u odnosu na iste ostvarene u prethodnoj godini.

Napomena br. 6

7.6. REZERVISANE ŠTETE – PROMENE (AOP 1035,1034)

U posmatranom periodu ostvaren je pad rezervisanih šteta u samoprizržaju i po tom osnovu evidentiran neto-prihod u ovom izveštajnom periodu u iznosu od din. 16.468 hiljada, u najvećoj meri kao efekat značajnog smanjenja rezervisanja za RBNS štete na vrsti 09 iz portfelja primljenog u saosiguranje (sa dinara 11.204 hiljade na kraju 2016. ovo rezervisanja na kraju 2017. iznosi 276 dinara). Takođe, evidentirani su ukupno manji troškovi rešavanja šteta bazirano na promeni visine koeficijenata koji se primenjuju na rezervisane iznose šteta. Na početku 2017. izmenjeni su ključevi za dodelu zajedničkih troškova rešavanja šteta pojedinim vrstama osiguranja, a na način da je umesto jednog uvedeno više relevantnih kriterijuma za povezivanje troškova rešavanja šteta sa vrstom osiguranja koja ih je posredno „izazvala“, što je bilo procenjeno kao potrebno i logično u okolnostima kada Društvo posluje u malom broju vrsta osiguranja dok često u jednoj ili više njih tokom celog perioda nema rešenih šteta, dok istovremeno ima uspostavljene resurse i generiše neke troškove po tom osnovu. Korišćenjem više ključeva za balansiranu raspodelu zajedničkih troškova rešavanja šteta na sve vrste osiguranja u kojima posluje i za koje je angažovalo resurse, koeficijent troškova rešavanja je na nekim vrstama smanjen, dok je kod nekih vrsta povećan, tako da je ukupno rezervisanje za troškove rešavanja RBNS i IBNR šteta niže nego na kraju prethodne godine.

Red. broj	O P I S	Iznos	
		2017.	2016.
1.	Rezervis.štete – povećanjeAOP 1038	27.423	41.644
2.	Rezervis.štete – smanjenje AOP 1039	32.687	49.885
	Promena na rezervisanim štetama sopstvenog portfelja	-5.264	-8.241
3.	Rez.štete saosiguranja - povećanjeAOP 1040	0	11.204
4.	Rez.štete saosiguranja - smanjenje AOP 1041	11.204	124
	Promena na rezervisanim štetama portfelja primljenog u saosiguranje	-11.204	11.080
UKUPNO	Svega AOP 1034 – povećanje rez.šteta	-	2.839
UKUPNO	Svega AOP 1035 – smanjenje rez.šteta	16.468	

Napomena br. 7

7.7. OSTALE TEHNIČKE REZERVE – PROMENE (AOP 1045 i 1046)

Na AOP-u 1045 u 2017. godini evidentirani su rashodi po osnovu rezervisanja za neistekle rizike, kao rezultat primene odredaba Pravilnika o načinu utvrđivanja rezervi za neistekle rizike..

Ostale tehničke rezerve	Iznos	
	2017.	2016.
Rezervisanje za neistekle rizike	15.166	0
U k u p n o	15.166	0

Smanjenje tehničkih rezervi na AOP 1046 u 2017. godini rezultat je promena - smanjenja rezervisanja za izravnaje rizika kao i rezervisanja za storno premija na pojedinim vrstama osiguranja, dok je istovremeno na drugim vrstama osiguranja evidentirano povećanje po osnovu rezervisanja za izravnaje rizika.

Ostale tehničke rezerve	Iznos	
	2017.	2016.
Smanjenje rezervisanja za izravnaje rizika	2.230	291
Smanjenje ostalih rezrvisanja-storno premija	3.086	552
U k u p n o	5.316	843

Napomena br. 8.

7.8. PRIHODI OD INVESTIRANJA SREDSTAVA OSIGURANJA (AOP 1051)

Red. broj	O P I S	Iznos	
		2017.	2016.
1.	Prihodi od zakupnina investicionih nekretnina	10.820	4.787
2.	Prihodi od kamata	17.047	19.681
3.	Prih.od usklađ.vred.fin.srdst.koja se iskaz.po fer vredn.BU (obveznice RS)	6.982	20.892
4.	Pozitivne kursne razlike ukupno:	1.767	16.612
	-Po osnovu deviznih depozita	765	13.022
	-Po osnovu devizne gotovine	972	3.590
	U k u p n o (1+2+3+4)	36.616	61.972

Prihodi od zakupnina investicionih nekretnina veći su u odnosu na iste ostvarene u prethodnom periodu, što je rezultat početka izdavanja u zakup rekonstruisane modernizovane nekretnine od 1.236 m² i evidentiranja prihoda po tom osnovu počevši od septembra 2017.godine (veza: Napomena br. 23).

Zbog pada deviznog kursa tokom 2017., kao i pada kamatnih stopa, Društvo je u izveštajnom periodu zabeležilo niže prihode od kamata.

Napomena br. 9.

7.9. RASHODI PO OSNOVU INVESTIRANJA SREDSTAVA OSIGURANJA (AOP 1062)

Rashodi po osnovu investiranja sredstava osiguranja od 26.053 hilj. dinara sastoje se od rashoda po osnovu obezvređenja investicionih nekretnina, rashoda po osnovu usklađivanja HOV i negativnih kursnih razlika po osnovu depozita i preračuna gotovine.

Red. broj	O P I S	Iznos	
		2017.	2016.
1.	Rash. po osnovu obezvređenja inves.nekretnina	3.409	12.328
2.	Rashodi po osn.usklađ.vred.fin.sredst. koja se iskazuju kroz bilans uspeha	16.665	8.123
3.	Negativne kursne razlike	34.301	5.602
	-po osnovu deviznih depozita	28.359	3.656
	-po osnovu devizne gotovine	5.942	1.946
	U k u p n o	54.375	26.053

Na osnovu procene vrednosti investicionih nekretnina koja je izvršena na dan 31.12.2017. godine od strane ovlašćenog procenitelja i u skladu sa zahtevom odgovarajućeg MRS, Društvo je evidentiralo rashode od usklađivanja vrednosti investicionih nekretnina kako je u tabeli navedeno.

Rashod po osnovu usklađivanja vrednosti finansijskih sredstava (koja se iskazuju kroz bilans uspeha) Društvo je evidentiralo kod pojedinih deviznih kuponskih obveznica RS na dan 31.12.2017. Zbog pada deviznog kursa Društvo je u izveštajnom periodu zabeležilo negativne kursne razlike po osnovu kratkoročnih deviznih plasmana i devizne gotovine. Dodatno, negativne kursne razlike ostvarene su i primenom srednjeg kursa NBS za Eur na dan 31.12.2017. na fer vrednost deviznih kuponskih obveznica, što je značajno uticalo na umanjeње rezultata poslovanja u osiguranju i konačni iznos neto poslovnog rezultata.

Napomena br. 10

7.10. TROŠKOVI PRIBAVE (AOP 1074)

Troškovi pribave osiguranja u ovom obračunskom periodu iznose 27.771 hilj.din. U okviru ovih troškova iskazane su obračunate provizije posrednika i zastupnika po osnovu naplate premije osiguranja po poslovima osiguranja zaključenim preko posrednika i/ili zastupnika, kao i ostali troškovi pribave evidentirani u skladu sa čl. 54 i 55 Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva.

Red. broj	O P I S	Iznos	
		2017.	2016.
1.	Provizije posrednika/zastupnika u osiguranju	17.544	13.825
2.	Ostali troškovi pribave	10.227	16.025
	- reklame i propagande	3	6.719
	- reprezentacije	875	860
	- deo bruto zarada (30%kto550)	9.349	8.293
	- ostali troškovi pribave	0	153
	Troškovi pribave (1+ 2)	27.771	29.850

Rashodi provizija posrednika / zastupnika u osiguranju evidentirani u 2017. godini viši su za 27% u odnosu na istu poziciju ostvarenu u prethodnoj godini. Obzirom da u izveštajnom periodu nije bilo promena visine ugovorenih brokerskih provizija, ovo povećanje rashoda je delom rezultat većeg učešća poslova osiguranja pribavljenih preko brokerske mreže u odnosu na isti pokazatelj za prethodnu godinu. Kako Društvo ne vrši razgraničenje ovih troškova, već iste odmah po naplati premije evidentira kao obavezu i istovremeno kao rashod perioda, poboljšana naplata u izveštajnom periodu po osnovu premije obračunate u prethodnom periodu bila je osnov za uspostavljanje obaveze i evidentiranje rashoda na ime brokerske provizije u 2017. Ostali troškovi pribave realizovani su u iznosu skoro 36% nižem nego 2016. godine.

Napomena br. 11

7.11. TROŠKOVI UPRAVE (AOP 1079)

Struktura troškova uprave ostvarenih tokom 2017. u ukupnom iznosu od din. 40.623 hiljade:

Red broj	O P I S	Iznos	
		2017.	2016.
1.	Amortizacija	712	545
2.	Troškovi materijala, energije, usluga (540,541,5420,54234i 5424)	2.832	3.762
3.	Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi(deo 55)	26.063	23.306
	- zarada rukovodstva EP Garant	15.769	13.767
	- naknada članovima Nadzornog odbora	1.493	1.887
4.	Ostali troškovi uprave: prem.osig., porezi, pl.promet, neproizv.usl., članar.ko morama i udruž.i ost.nem.trošk.(545,546.547,548-5484, i 549)	11.016	12.590
	U K U P N O:	40.623	40.203

Evidentiranje troškova uprave izvršeno je u skladu sa čl. 54 i 55 Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva. Ostvareni troškovi za 2017. zanemarljivo su viši od istih ostvarenih u 2016.

Napomena br. 12

7.12. OSTALI TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA (AOP 1084)

Ostali troškovi sprovođenja osiguranja ostvareni u 2017. iznose 3.116 hilj.dinara.

Red. broj	O P I S	Iznos	
		2017.	2016.
1.	Deo bruto zarada (10% kto550)	3.116	2.764
	U k u p n o	3.116	2.764

Ostali troškovi sprovođenja osiguranja evidentirani su u skladu sa čl. 54 i 55 Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva.

Ukupni troškovi sprovođenja osiguranja, kao zbir TSO evidentiranih po mestima troškova: pribava, uprava i investiranje, i umanjeni za iznos prihoda od provizije po poslovima (rizicima) predatim u saosiguranje/reosiguranje (prikazanim u Napomeni 13 za AOP1085) za 10% su veći u odnosu na iste ostvarene u prethodnoj godini.

Ukupni TSO raspoređeni su po mestima troškova i dodeljivani vrstama osiguranja u skladu sa odredbama Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva, formirajući osnovicu za obračun racia troškova, odnosno kombinovanog racia po vrstama osiguranja i na ukupnom nivou Društva.

Napomena br. 13

7.13. PROVIZIJA OD REOSIGURANJA I RETROCESIJA (AOP 1085)

Iznos od din. 15.018 hiljada je prihod od provizija po osnovu premija prenetih u reosiguranje, a koji se u bilansnoj šemi (bilans uspeha) prikazuje u odeljku poslovni rashodi, umanjujući njihov bruto iznos.

Red. broj	O P I S	Iznos	
		2017.	2016.
1.	Prihod od provizije - ukupno	7.628	15.018

Evidentirani prihod po ovom osnovu u skladu je sa obimom i vrstom rizika prenetih u saosiguranje i reosiguranje, odnosno sa visinom prenete premije i odobrenim troškovima u korist Društva, a na teret saosiguravača i reosiguravača. iznos prihoda ostvarenih po ovom osnovu je niži u odnosu na prethodni period i u skladu je sa manjim obimom rizika (i premije) prenetih u saosiguranje/reosiguranje.

Napomena br. 14

7.14. FINANSIJSKI PRIHODI OSIM FINANSIJSKIH PRIHODA PO OSNOVU INVESTICIONE AKTIVNOSTI (AOP 1088)

Finansijski prihodi u ukupnom iznosu od din. 581 hiljada realizovani su u sledećoj strukturi:

Red broj	O P I S	Iznos	
		2017.	2016.
1.	Pozitiv.kurs.razlike po osnovu potraživanja	27	250
2.	Prihodi po osnovu efekata valutne klauzule	554	1.336
3.	Prihodi od kamata po osnovu potraživanja	-	6
	U K U P N O:	581	1.592

Smanjenje prihoda po osnovu kursnih razlika u odnosu na iste ostvarene u prethodnom periodu rezultat je pada deviznog kursa koji je, pri sličnoj strukturi deviznih i potraživanja sa valutnom klauzulom značajno uticao na rast rashoda po osnovu negativne kursne razlike uzrokovane padom deviznih kurseva tokom

celog izveštajnog perioda, a samo u retkim slučajevima, u zavisnosti od perioda fakturisanja i perioda naplate, rezultirao prihodom po osnovu pozitivne kursne razlike.

Napomena br. 15

7.15. FINANSIJSKI RASHODI OSIM FINANSIJSKIH RASHODA PO OSNOVU INVESTICIONE AKTIVNOSTI (AOP 1089)

Finansijski rashodi u iznosu od 1.377 hilj. dinara sastoje se od negativnih kursnih razlika kako je dato u narednoj tabeli:

Red broj	O P I S	Iznos	
		2017.	2016.
2.	Negativne kursne razlike po osnovu potraživanja	301	111
3.	Negativne kursne razlike- ostalo	-	-
4.	Rashodi po osnovu efekata valutne klauzule	1.076	558
	U K U P N O:	1.377	669

Negativne kursne razlike su veće u odnosu na prethodni period zbog pada deviznog kursa koji, uz retka manja odstupanja, nije značajno menjao smer, a padao je do samog kraja izveštajnog perioda. Značajno poboljšanje naplate potraživanja, pa i onih uspostavljenih u prethodnom periodu, imalo je za rezultat povećanje rashoda po osnovu negativne kursne razlike usled pada deviznog kursa.

Napomena br. 16

7.16. PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI POTRAŽIVANJA I DRUGE IMOVINE KOJA SLUŽI ZA OBAVLJANJE DELATNOSTI (AOP 1090)

Red broj	O P I S	Iznos	
		2017.	2016.
1.	Prihodi od usklađivanja vrednosti potraživanja	-	9.589
	U K U P N O:	-	9.589

Iako je tokom 2017. ostvareno poboljšanje u smislu naplate potraživanja iz prethodnog perioda, što je rezultiralo umanjnjem (uglavnom indirektnih) ispravki izvršenih na kraju prethodnog perioda i evidentiranjem odgovarajućeg prihoda, u neto iznosu, a uzimajući u obzir i obim potraživanja odobrenih za plaćanje na rate i po tom osnovu izvršena indirektna ispravka, uticao je da u neto iznosu nije bilo ostvarenih prihoda po ovom osnovu.

Napomena br. 17

7.17. RASHODI PO OSNOVU OBEZVREĐENJA POTRAŽIVANJA I DRUGE IMOVINE KOJA SLUŽI ZA OBAVLJANJE DELATNOSTI (AOP 1091)

Red broj	O P I S	Iznos	
		2017.	2016.
1.	Rashodi po osnovu obezvređenja potraživanja	710	-
	U K U P N O:	710	-

Ispravka vrednosti potraživanja na dan 31.12.2017., izvršena je u skladu sa MRS 39 i Procedurom za procenjivanje ovih pozicija aktive gde je po osnovu obezvređenja potraživanja evidentiran rashod u iznosu od 710 hilj.dinara. Na kraju istog perioda prethodne godine po istom osnovu Društvo je realizovalo prihod. Kako ispravka vrednosti potraživanja na dan 31.12.2017.godine iznosi 5.725 hilj.dinara, dok je na dan 31.12.2016.god. stanje ove pozicije iznosilo je 5.015 hilj.dinara, povećanje u iznosu od 710 hilj. dinara evidentirano na rashodima po osnovu obezvređenja potraživanja (veza: Napomena br. 26).

Napomena br. 18

7.18. OSTALI PRIHODI (AOP 1092)

Red broj	O P I S	Iznos	
		2017.	2016.
1.	Ostali prihodi- naknada za korišć.služb. vozila i dr.	64	118
2.	Prihodi od ukudanja rezerv.za otpremnine	-	64
	UKUPNO:	64	182

Napomena br. 19

7.19. OSTALI RASHODI (AOP 1093)

Društvo u izveštajnom periodu nije evidentiralo ostale rashode, koji su u 2016. godini ostvareni u minimalnom iznosu i po osnovu kako je navedeno.

Red broj	O P I S	Iznos	
		2017.	2016.
2.	Ostali rashodi-donacija za sportsku opremu	-	30
	UKUPNO:	-	30

Napomena br. 20.

7.20. NETO GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA (AOP 1097)

Ova pozicija u iznosu od 145 hiljada dinara odnosi se na greške iz prethodnog perioda, a sastoji se od 109 hilj.dinara po osnovu raskida ugovora o osiguranju koji su zaključeni u prethodnom periodu, a raskinuti u izveštajnom periodu u skladu sa Uslovima za osiguranja i od 36 hilj.dinara po osnovu uvećanja iznosa naknade za nadzor nad osiguranjem koji je pogrešno evidentiran u prethodnom periodu.

Napomena br. 21

7.21. ZARADA PO AKCIJI (AOP 1109)

Broj redovnih akcija na početku i na kraju obračunskog perioda je ostao nepromenjen i iznosi 157.257 komada. Sa neto dobitkom u iznosu dinara 21.492.030,01, Društvo je u 2017. godini ostvarilo zaradu po akciji u iznosu od 136,37 dinara.

Zarada po akciji

Pokazatelj	2017.	2016.
Neto dobitak (gubitak) u 000 dinarima	21.492	69.268
Prosečan broj akcija tokom godine	157.257	157.257
Zarada po akciji u dinarima	137	440

7.22. POSLOVANJE PO GRUPAMA OSIGURANJA

Najvažnije pozicije bilansa uspeha po vrstama osiguranja ostvarene u periodu 01.01.-31.12.2017.							
Pozicija bilansa uspeha	UKUPNO	Osiguranje od nezgode	Osig. motornih vozila-kasko	Osiguranje robe u prevozu	Imovinska osiguranja	Osiguranje odgovornosti	Osig. finans. gubitaka
		01	03	07	08, 09	13	16

Poslovni (funkcionalni) prihodi	133.918	3.815	6.159	4.540	45.608	73.202	594
Poslovni (funkcionalni) rashodi	23.160	5.094	1.038	527	19.231	-6.801	4.071
Prihodi od investiranja sredstava osiguranja	36.616	2.276	2.779	3.902	12.548	13.419	1.692
Rashodi po osnovu investiranja sredstava osiguranja	54.375	3.380	4.128	5.797	18.633	19.926	2.511
Troškovi sprovođenja osiguranja	63.882	3.470	3.914	4.911	22.413	26.428	2.746
Fin.prihodi osim fin.prihoda po osnovu invest.aktivn.	581	14	21	37	253	252	4
Fin.rashodi osim fin.prihoda po osnovu invest.aktivn.	1.377	33	49	88	599	598	10
Rashodi po osnovu obezvređenja.potaž.i dr.imovine koja služi za obavlj.delatn.	710	17	25	46	309	308	5
Ostali prihodi	64	2	2	4	28	28	0
Neto gubitak poslovanja koje se obustavlja	145	4	5	9	63	63	1
Dobitak pre oporezivanja	27.530	-5.891	-198	-2.895	-2.811	46.379	-7.054
Porez na dobitak	4.379					4.379	
Gubitak po osnovu smanjenja odlož.poreskih sredst.iz preth.godina i kreiranja odlož.por.obaveza	1.659					1.659	
Neto dobitak	21.492	-5.891	-198	-2.895	-2.811	40.341	-7.054

Poslovanjem na nivou svih vrsta osiguranja ukupno, Društvo je ostvarilo kombinovani racio od 48,51%. Rezultati ostvareni po vrstama osiguranja u visokoj su korelaciji sa veličinom portfelja, tako da su u vrstama sa stabilnim portfeljem, velikim brojem primljenih rizika i ukupno visokim iznosom merodavne premije rezultati izuzetno dobri kao što su na vrstama 09 (48,05%) i 13 (18,21%) ili zadovoljavajući kao što su na vrstama 03 (68,91%) i 07 (67,15%) na kojima je ostvarena značajno niža merodavna premija. Na vrstama u kojima Društvo posluje kako bi upotpunilo svoju ponudu proizvoda osiguranja i na kojima ima mali broj rizika i/ili mali obim obračunate (pa i merodavne) premije, čak i u okolnostima kada nije bilo prijavljenih šteta (vrsta 16) ostvareni su loši rezultati. Za razliku od prethodnog perioda kada je portfelj bio jednako mali, na vrstama 01, 08 i 16 ostvareni kombinovani racio ukazuje na još slabiji rezultat a usled povećanih troškova rešavanja šteta i troškova sprovođenja osiguranja koji se, kao zajednički, po ključu dodeljuju ovim vrstama osiguranja. Iako je promena ključeva za dodelu troškova bila nužna kako bi se logično i balansirano teretile sve vrste osiguranja, efekat na kombinovani racio u onim vrstama osiguranja u kojima Društvo realizuje izuzetno mali portfelj (01, 08 i 16) bio je, bar u procentualnom iznosu, visok. Kao primer, navodimo rezultat ostvaren na vrsti 16 gde uopšte nije bilo šteta, dok su po ključu dodeljeni

troškovi rešavanja šteta evidentirani u iznosu din. 259 hiljada, TSO takođe dodeljeni po ključu iznose din. 2.745 hiljada, što pri samo jednom riziku primljenom u saosiguranje daje kombinovani racio od 518,98%.

Na ukupni neto poslovni rezultat u 2017. su izuzetno značajno uticali neto gubici ostvareni u poslovima investiranja, posebno po osnovu negativne kursne razlike. Nakon dodele ovih troškova vrstama osiguranja, pozitivan rezultat je ostvaren samo na vrstama 09 i 13, dok je, iz navedenih razloga, ostvareni neto poslovni rezultat u drugim vrstama osiguranja bio negativan.

8. BILANS STANJA

Napomena br. 22

8.1. SOFTVER I OSTALA PRAVA (AOP 0005)

Iskazani iznos od 1.945 hilj.dinara se sastoji od sledećih stavki:

Red broj	O P I S	Stanje 31.12.2016.g.	Promet u toku godine		Stanje 31.12.2017.g.
			Duguje	Potražuje	
1.	Softver i ostala prava	2.119	-	174	1.945
	U K U P N O:	2.119	-	174	1.945

Tokom 2017. godine Društvo nije imalo ulaganja u softver.

Napomena br. 23

8.2. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA (AOP 0007)

Iskazani iznos od 296.325 hilj.dinara se sastoji od sledećeg:

Red broj	O P I S	Stanje 31.12.2016.g.	Promet u toku godine		Stanje 31.12.2017.g.
			Duguje	Potražuje	
1.	Postrojenja i oprema	8.560	667	375	8.852
2.	Ispravka vrednosti opreme	4.514	375	716	4.855
	Sad.vred. postrojenja i opreme	4.046	1.042	1.091	3.997

Povećanje stanja ove pozicije na kraju 2017.godine u odnosu na prethodnu godinu rezultat je nabavke računarske i ostale opreme u ukupnom iznosu din. 667 hiljada i umanjenja ove pozicije po osnovu amortizacije obračunate za izveštajni period. U izveštajnom periodu Društvo je na osnovu Odluke o isknjižavanju potpuno amortizovanih osnovnih sredstava isknjižilo sredstva u vrednosti od 375 hiljada dinara.

8.2.1. Investicione nekretnine

Red broj	Investicione nekretnine	Stanje 31.12.2016.g.	Promet u toku godine		Stanje 31.12.2017.g.
			Duguje	Potražuje	
1.	Poslovni prostor 484,71 m ²	83.788	181	3.574	80.395
2.	Poslovni prostor 88,34 m ²	16.361	2.477	-	18.838
3.	Poslovni prostor 53,75 m ²	9.291		694	8.597
4.	Poslovni prostor 54,89 m ²	9.489		710	8.779
5.	Poslovni prostor 1236 m ²	129.720	46.907	908	175.719
	UKUPNO	248.649	49.565	5.886	292.328
	Avansi za nekretnine	2.806		2.806	-
	UKUPNO	251.455	49.565	8.692	292.328

Društvo je u izveštajnom periodu realizovalo projekat unapređenja i modernizacije investicione nekretnine (poslovni prostor od 1.236 m²) ulaganjem od ukupno 46.907 hilj.dinara u 2017. i din. 936 hiljada u 2016. Nekretnina je nakon završetka rekonstrukcije izdata u višegodišnji zakup. Takođe, tokom 2017. realizovana je investicija za obnovu elektroinstalacije u poslovnom prostoru u Bulevaru Mihaila Pupina 10a (484,71 m²) ulaganjem iznosa od 181 hilj.dinara. Procena vrednosti investicionih nekretnina Društva na datum bilansa izvršena je od strane ovlašćenog nezavisnog procenitelja koji je u procenu uključio sve relevantne raspoložive parametre: postojeće uslove rentiranja, procenu tržišnih uslova i procenu stope kapitalizacije korišćenjem uporednih tržišnih podataka, tamo gde je to moguće, kako bi ova značajna pozicija aktive bila što realnije procenjena. Izveštaj o proceni je usvojen od strane nadležnog organa Društva i na toj osnovi je sprovedeno odgovarajuće evidentiranje u knjigama Društva. U skladu sa MRS 40, Društvo je efekte ove procene prikazalo direktno u rashodima perioda, na računu 581, u iznosu od 3.409 hiljada dinara (veza: Napomena br. 9).

Napomena br. 24

8.3. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA (AOP 0022)

Red broj	Odložena poreska sredstva	Stanje 31.12.2017.g.	Stanje 31.12.2016.g.
1.	Odložena poreska sredstva	-	1.537
	U K U P N O	-	1.537

U 2017.godini Društvo je priznalo odložene poreske obaveze prema MRS 12 i evidentiralo gubitak po osnovu smanjenja odloženih poreskih sredstava iz prethodnih godina i kreiranja odloženih poreskih obaveza (veza: Napomena br. 35).

Napomena br. 25

8.4. ZALIHE (AOP 0024)

Pozicija zaliha u iznosu din.32 hiljade odnosi se na obrasce stroge evidencije – štampane polise. Društvo vodi materijalnu evidenciju nepopunjenih štampanih obrazaca polisa osiguranja.

Napomena br. 26

8.5. POTRAŽIVANJA (AOP 0027)

Pozicija potraživanja koja na dan 31.12.2017. iznosi 40.657 hiljada dinara, ima sledeću strukturu:

Red broj	O P I S	Stanje na dan	
		31.12.2017.g.	31.12.2016.g.
1.	Potraživanje za premije od kupaca u zemlji	29.237	47.679
1.1.	Potraživanje za premije od povezanih lica	13.888	26.153
	- Energoprojekt Niskogradnja	6.533	2.215
	- Energoprojekt Visokogradnja	-	9.240
	- Energoprojekt Oprema	2.133	6.791
	- Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	3.132	5.002
	-Energoprojekt Holding	186	186
	-Energoprojekt Entel	1.904	2.671
1.2.	Ostala pravna lica	15.349	21.526
2.	Ispravka potraž. za premije od kup.u zemlji	-5.725	-4.627
3.	Potraživanje za premije od kupaca iz inost.	118	3.561
4.	Ispravka potraž. za premije od kup.iz inostr.	0	-388

5.	Potraž.po osnovu učešća saos.u naknadi štete	-	517
6.	Ispravka potraživanja po osnovu učeš. saos.u nakn.šteta	0	0
7.	Potraž.po osnovu učešća reos.u naknadi štete	3.017	520
8.	Ispravka potraživanja po osnovu učeš.u nakn.šteta	0	0
9.	Potraživanje za premije saosiguranja	12.046	10.149
10.	Ispravka potraživanja za premije saosiguranja	0	0
11.	Potraživanja po osnovu provizije iz poslova reosig.i saos.	1.292	2.784
12.	Ispravka potr.po osn.prov.reo i saos.	0	0
13.	Potraživanja po osnovu zakupnina	0	0
14.	Ostala potraživanja	672	236
15.	Ispravka ostalih potraživanja	0	0
	UKUPNO (1-2+3-4+5-6+7-8+9-10+11-12+13+14-15)	40.657	60.431

Ispravka potraživanja na dan 31.12.2017. izvršena je primenom Procedura za procenjivanje bilansnih pozicija aktive, a u skladu s MRS 39.

Napomena br. 27

8.6. FINANSIJSKI PLASMANI (AOP 0033)

Finansijski plasmani koji na dan 31.12.2017. iznose din. 623.393 hiljade imaju sledeću strukturu:

Red broj	O P I S	Stanje na dan	
		31.12.2017.g.	31.12.2016.g.
1.	Kratkoročni depoziti kod domaćih poslovnih banaka	295.094	356.885
2.	Fin.sredsva koja se iskaz.po fer vred.kroz bilans uspeha	328.299	334.232
	UKUPNO	623.393	691.117

8.6.1. Depoziti kod banaka

Kratkoročni depoziti odnose se na deponovana devizna sredstva kod domaćih poslovnih banaka sa kojima je Društvo zaključilo ugovore o deponovanju. Sredstva u EUR i USD su deponovana na period od 12 meseci uz kamatnu stopu koja se kreće u rasponu od 0,80% do 1,90% na godišnjem nivou (u zavisnosti od banke i perioda oročavanja). Svi depoziti dospevaju tokom 2018. godine, njihov iznos u valuti na datum bilansa usaglašen je sa poslovnim bankama-depozitarima a njihova vrednost je preračunata primenom srednjeg kursa za odgovarajuću valutu na taj dan:

Red broj	O P I S	Stanje na dan	
		31.12.2017.g.	31.12.2016.g.
1.	Piraeus banka –RSD (overnight)	10.709	15.601
2.	ProCredit banka-EUR	16.836	17.372
3.	UniCredit Banka -USD	113.535	121.870
4.	Findomestic banka -EUR	154.014	202.042
	UKUPNO	295.094	356.885

8.6.2. Finansijska sredstva koja se iskazuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha

U sledećoj tabeli data je struktura plasmana na dan 31.12.2017.

Red broj	O P I S	Stanje na dan	
		31.12.2017.g.	31.12.2016.g.
1.	Akcije RSBGBEE39087	1.359	1.359

2.	Državne obveznice RS RSMFRSD 87489 (2017)	-	50.089
3.	Državne obveznice RS RSMFRSD 45081 (2017)	-	100.199
4.	Državne obveznice RS RSMFRSD 11174 (2020)	126.619	126.166
5.	Državne obveznice RS RSMFRSD 23568 (2018)	53.824	56.119
6.	Državne obveznice RS RSMFRSD 56740 (2020)	97.729	-
7.	Državne obveznice RS RSMFRSD 21819 (2022)	48.768	-
	UKUPNO	328.299	334.232

Izuzev kod pozicije pod 1., reč je o deviznim kuponskim obveznicama čiji je izdavalac Republika Srbija, a čiji su rokovi dospeća dati u opisu. Na računu 236 Društvo je iskazalo finansijska sredstva, tj. hartije od vrednosti (akcije i obveznice), koje se vrednuju po fer vrednosti. Usklađivanje vrednosti finansijskih sredstava koja se iskazuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha vrši se: za devizne kuponske obveznice na osnovu podataka sa sekundarnog tržišta za ova sredstva i primenom srednjeg deviznog kursa NBS za Eur na datum bilansa. Navedena sredstva služe za pokriće najvećeg dela tehničke rezerve (88%), a u skladu sa odlukom Narodne banke Srbije o ograničenjima pojedinih oblika deponovanja i ulaganja tehničke rezerve, kao i za pokriće garantne rezerve.

Napomena br. 28

8.7. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA (AOP 0044)

Iznos od dinara 83.535 hiljada se odnosi delom na ekvivalente gotovine - sredstva na deviznim računima kod poslovnih banaka (din.83.243 hiljade), a delom (din. 292 hiljade) na dinarska sredstva na tekućim računima. Za držanje „a vista“ sredstava na deviznom računu (gotovinski ekvivalent) Društvo ima ugovoreni prinos u visini od 0,5% uz obavezu održavanja ugovorenog minimalnog prosečnog stanja ovih sredstava.

Red broj	O P I S	Stanje na dan	
		31.12.2017.g.	31.12.2016.g.
1.	Sredstva na tek. računima-RSD-sve banke	292	263
2.	Direktna banka - EUR	73.931	73.723
3.	Raiffeisen banka - EUR	4.666	10.388
4.	Raiffeisen banka - USD	2.612	9.699
5.	Banka Intesa- EUR	134	123
6.	Banka Intesa-nam.Visa elektron	-	21
7.	Komercijalna banka-nam.rač.	1.900	5.316
	UKUPNO	83.535	99.533

Stanje na računima po svim navedenim pozicijama usaglašeno je sa poslovnim bankama – depozitarima, dok je za sve ekvivalente gotovine (sredstva na tekućim deviznim računima) izvršen preračun primenom srednjeg kursa NBS za EUR odnosno USD na dan 31.12.2017.

Napomena br.29

8.8. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA (AOP 0048)

Iznos od dinara 8.012 hiljade na ovoj poziciji se sastoji u najvećem obimu od ugovorenih i obračunatih kamata na oročena sredstva kod domaćih banaka, koja pripada izveštajnom periodu, dok je ugovoreni rok njihovog dospeća u 2018. Takođe na ovoj poziciji su evidentirane i unapred plaćene pretplate za stručnu literaturu i plaćene neistekle premije osiguranja imovine Društva.

Red.broj	O P I S	Stanje 31.12.2017.	Stanje 31.12.2016.
1.	Unapred obračunata ugovorena kamata	7.718	9.188
2.	Po osnovu plaćene premije za neistekla osiguranja imovine, auto-odgovornosti i kasko osiguranja)	106	129
3.	Pretplata za stručnu literaturu za 2016.	188	188
	U K U P N O:	8.012	9.505

Napomena br. 30

8.9. PRENOSNA PREMIJA SAOSIGURANJA I REOSIGURANJA KOJA PADA NA TERET SAOSIGURAVAČA I REOSIGURAVAČA (AOP 0050)

Red broj	O P I S	Stanje na dan	
		31.12.2017.g.	31.12.2016.g.
1.	Prenosna premija na teret saosiguravača	6.998	9.443
2.	Prenosna premija na teret reosiguravača	4.327	6.439
	U k u p n o	11.325	15.882

Obračun prenosne premije na teret saosiguravača/reosiguravača izvršen je po vrstama osiguranja, i u okviru njih po pojedinačnim prenetim rizicima, a u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu utvrđivanja rezervi za prenosne premije primenom „pro rata“ metoda na iznos premije prenete u saosiguranje i reosiguranje saglasno zaključenim ugovorima. U visini iznosa evidentiranih na ovoj poziciji bilansa stanja plasiran je deo tehničkih rezervi Društva u iznosu od 4,61% ukupnih tehničkih rezervi na dan 31.12.2017. Navedena stanja su usaglašena sa saosiguravačima/reosiguravačima kao njihova obaveza.

Napomena br. 31

8.10. REZERVISANE ŠTETE OSIGURANJA I SAOSIGURANJA KOJE PADAJU NA TERET SAOSIGURAVAČA I REOSIGURAVAČA (AOP 0051)

Red broj	O P I S	Stanje na dan	
		31.12.2017.g.	31.12.2016.g.
1.	Rezervisana štete na teret saosiguravača	5.369	1.543
2.	Rezervisane štete na teret reosiguravača	1.091	9.510
	U k u p n o	6.460	11.053

Rezervisanje je izvršeno na osnovu prijavljenih a do 31.12.2017. nerešenih šteta nastalih na rizicima koji su bili saosigurani/reosigurani. U skladu sa ugovorima po kojima su ovi rizici plasirani u saosiguranje/reosiguranje, izvršeno je rezervisanje udela saosiguravača/ reosiguravača i o tome su saosiguravačima/reosiguravačima dostavljeni borderoi šteta na koje su oni blagovremeno dali saglasnost i na odgovarajući način evidentirali svoju obavezu iz poslovanja. U visini navedenog iznosa salda na dan 31.12.2017. plasiran je deo tehničke rezerve do 2,63%.

8.11. PROMENE NA KAPITALU

OPIS	Osnovni kapital	Ostali kapital	Emisiona premija	Rezerve	Revalorizaci-one rezerve	Nerealizovani dobiti/gubici po osnovu HoV	Neraspoređeni dobitak	Gubitak do visine kapitala	Otkupjene sopstvene akcije	Ukupno
Stanje na dan 31.12.2016. godine	699.793	94					141.340			841.227
Korekcija neraspoređene dobiti										
Korigovano početno stanje	699.793	94					141.340			841.227
Povećanje osnovnog kapitala										
Promene u fer vrednosti HoV raspolozivih za prodaju										
Neto dobitak tekućeg perioda							21.492			21.492
Raspodela dobiti - dividenda										
Prodaja / (sticanje) sopstvenih akcija							49.379			49.379
Korekcija dobitka po osnovu poreza na dobit za 2015. godinu										
Stanje 31.12.2017. godine	699.793	94	-	-	-	-	113.453	-	-	813.340

Napomena br. 32

8.12. OSNOVNI I OSTALI KAPITAL (AOP 0402)

Osnovni kapital Društva iznosi 699.887 hiljada dinara od čega akcijski kapital iznosi 699.793 hiljade dinara, a ostali kapital iznosi 94 hiljade dinara.

Red broj	O P I S	Stanje akc.kapitala na dan	
		31.12.2017.g.	31.12.2016.g.
1.	Energoprojekt Holding a.d.	650.390	650.390
2.	Jubmes banka a.d. Beograd	49.199	49.199
3.	Evropa osiguranje u stečaju	196	196
4.	Stanić Zoran.	4	4
5..	Nedeljković Igor	4	4
U K U P N O:		699.793	699.793

Društvo ima 157.257 ukupno emitovanih običnih (redovnih) akcija čija je nominalna vrednost po jedinici 4.450 dinara, što čini ukupan akcijski kapital od 699.793 hiljada dinara. U neposrednoj vlasničkoj strukturi nije bilo promene u odnosu isti datum prethodne godine, dok je tokom 2017. došlo do promene posrednog vlasništva kao posledica promene vlasničke strukture kvalifikovanog vlasnika Energoprojekt Holding a.d.

Napomena br. 33

8.13. NERASPOREĐENA DOBIT (AOP 0414)

Stanje ukupne neraspoređene dobiti na dan 31.12.2017. iznosi 113.453 hilj.dinara i sastoji se od neraspoređene dobiti ranijih godina u iznosu od 91.961 hilj.din. i dobiti tekuće godine evidentirane u iznosu od 21.492 hilj.dinara

Red broj	O P I S	Stanje na dan	
		31.12.2017.g.	31.12.2016.g.
1.	Neraspoređena dobit tekuće godine	21.492	69.268
2.	Neraspoređena dobit ranijih godina	91.961	72.072
U k u p n o		113.453	141.340

Stanje i promena stanja **neraspoređenog dobitka** je prikazana u narednoj tabeli:

Stanje i promena stanja neraspoređenog dobitka	u 000 dinara	
	2017.	2016.
Stanje na dan 01.01.tekuće godine	141.340	121.294
Korekcija neraspoređene dobiti-povećanje	-	-
Raspodela dobitka (dividende)	49.379	49.222
Raspodela dobitka (povećanje nominalne vrednosti po akciji)	0	0
Dobit tekuće godine	21.492	69.268
Stanje na dan 31. decembra	113.453	141.340

Odlukom Skupštine akcionara od 27.04.2017. godine iz dobiti za 2016. godinu isplaćena je dividenda akcionarima u iznosu od din. 49.379 hiljada, odnosno 314,00 dinara po akciji.

Napomena br. 34**8.14. DUGOROČNA REZERVISANJA (AOP 0423)**

Ukupan iznos dugoročnih rezervisanja na dan 31.12.2017.g. je din. 39.561 hiljada i sastoji se od rezerve za izravnavanje rizika u iznosu din. 37.976 hiljada, rezervi za bonuse i popuste u iznosu din.1.230 hiljada, obračunatim u skladu sa propisanim podzakonskim i internim aktom Društva na dan 31.12.2017., i rezervisanja za otpremnine zaposlenima pri odlaska u penziju, a obračunatim u skladu sa MRS 19, koje na kraju 2017. godine iznose din. 355 hiljada.

Red broj	O P I S	Stanje na dan	
		31.12.2017.g.	31.12.2016.g.
1.	Rezerve za izravnanje rizika	37.976	28.996
2.	Rezerve za bonuse i popuste (storno premije)	1.230	4.316
3.	Rezervisanje za otpremnine	355	326
	U k u p n o	39.561	33.638

Rezervisanja za izravnanje rizika na dan 31.12.2017. godine povećana su za din.8.980 hiljada u odnosu na 31.12.2016.godine, a u skladu sa obračunom stanja istih na dan 31.12.2017. izvršenih primenom odredaba Pravilnika o načinu utvrđivanja rezervi za izravnanje rizika (veza: Napomena br. 4 i br. 7)

Rezervisanja za bonuse i popuste (praktično, samo za storno premije koji bi mogao da se realizuje u narednom periodu, a po rizicima primljenim tokom izveštajnog perioda) na dan 31.12.2017. smanjena su za dinra 3.086 hiljada u odnosu na 31.12.2016. Obračun je izvršen je skladu sa odredbama Pravilnika o načinu utvrđivanja rezervi za bonuse i popuste (veza: Napomena br. 4 i br. 7)

Rezervisanje za naknade i druge beneficije zaposlenih (rezervisanja za nedospеле otpremnine prilikom odlaska u penziju) obračunato je u skladu sa zahtevima MRS 19, metodologija i korišćene pretpostavke date su u tački 5.17. ovih Napomena. Tokom izveštajnog perioda evidentirano je minimalno povećanje ovog rezerevisanja u iznosu din. 29 hiljada u odnosu na stanje ove pozicije sa kraja prethodne godine.

Napomena br. 35**8.15. ODLOŽENA PORESKE OBAVEZE (AOP 0434)**

Red broj	Odložene poreske obaveze i sredstva	Stanje	Stanje
		31.12.2017.g.	31.12.2016.g.
1.	Odložene poreske obaveze	122	-
2.	Odložena poreska sredstva		1.537
	U K U P N O	122	

Odložene poreske obaveze su iznosi poreza na dobitak plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike. Na dan 31.12.2017. odložene poreske obaveze evidentirane su kao efekat oporezive privremene razlike između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Oporeziva privremena razlika na datum bilansa stanja utvrđena je primenom propisane poreske stope poreza na dobit Društva (15%) na iznos utvrđene oporezive privremene razlike.

Gubitkom po osnovu smanjenja odloženih poreskih sredstava iz prethodnih godina i kreiranja odloženih poreskih obaveza u iznosu od 1.659 hilj.dinara rezultiralo je umanjnjem neto dobiti.

Napomena br. 36

8.16. KRATKOROČNE OBAVEZE (AOP 0435)

Ukupan iznos kratkoročnih obaveza na dan 31.12.2017. je 15.283 hiljada dinara i odnosi se na obaveze po osnovu premija saosiguranja i reosiguranja, obaveza prema dobavljačima, zarada za decembar 2017., poreza i drugih obaveza, kako je dato u tabeli koja sledi:

Red broj	O P I S	Stanje na dan	
		31.12.2017.g.	31.12.2016.g.
1.	Obaveza prema članovima Nadzornog odbora	80	74
2.	Primljeni avansi, depoziti i kaucije	1.718	524
3.	Obaveze za procenitelje-doktore, aktura i dr.	106	109
4.	Obaveza prema dobavljačima	1.200	1.156
4.1.	Povezana pravna lica	708	922
	- Energoprojekt Holding	699	913
	- Energoprojekt Entel	6	6
	- Energoprojekt Energodata	3	3
4.2.	Ostala pravna lica	492	234
5.	Ostale obaveze	53	53
6.	Obaveze za PDV	867	352
7.	Obaveza za porez na premije neživotnih osiguranja	345	1.179
8.	Obaveza za porez na dobit	0	217
9.	Obaveze prema zaposlenima	45	60
10.	Ostale obaveze za poreze i doprinose	164	161
11.	Obaveze za zarade	2.775	2.760
12.	Obaveze za provizije posrednika i zastupnika	825	103
12	Obaveze za premije saosiguranja	1.944	5.772
13.	Obaveze za premije reosiguranja	5.160	18.787
14.	Obaveze za dividende	1	2
14.	Obaveze za članarine komorama	0	4
15.	Obaveze za naknade NBS-nadzor nad osiguranjem	0	30
	U K U P N O:	15.283	31.343

Na smanjenje ukupnih kratkoročnih obaveza najvećim delom je uticalo smanjenje obaveza za premije saosiguranja i reosiguranja koje su evidentirane na kraju 2017. u odnosu na iste evidentirane na kraju 2016., a što je rezultat ukupno manjeg iznosa (rashoda) premije saosiguranja i reosiguranja koji je realizovan u 2017.

Napomena br. 37

8.17. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA (AOP 0444)

Pasivna vremenska razgraničenja iznose din. 109.920 hiljada i sastoje se od:

Red broj	O P I S	Stanje na dan	
		31.12.2017.g.	31.12.2016.g.
1.	Prenosne premije osiguranja	78.317	110.161
2.	Prenosne premije saosiguranja	13.687	7.292
3.	Rezerve za neistekle rizike	15.166	-
4.	Druga pasivna razgraničenja	2.750	2.800

- unapred obračunati troškovi revizije	664	691
- fond za preventivu	196	173
-ostala PVR (po osnovu obrač.nefaktiurisanih troškova i po osnovu unapred obračunatih nedospelih prihoda na ime odobrene provizije vodećeg saosiguravača za poslove date u saosiguranje)	1.890	1.936
U K U P N O:	109.920	120.253

Prenosne premije su obračunate u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu utvrđivanja rezervi za prenosne premije. Stanje prenosnih premija u odnosu na 2016. godinu smanjeno je ukupno za din. 25.449 hiljada, i iznosi din. 92.004 hiljada (veza: Napomena br. 1). Rezerve za neistekle rizike na dan 31.12.2017.god.formirane su na pojedinim vrstama osiguranja gde je ostvareni kombinovani racio bio većod jedan (veza: Napomena br. 7). Utvrđivanje ovih rezervi izvršeno je u skladu s odredbama Pravilnika o načinu utvrđivanja rezervi za neistekle rizike. Pasivna razgraničenja pod rednim brojem 4. čine obaveze društva prema zakonskom revizoru u skladu sa Ugovorom o obavljanju revizije finansijskih izveštaja Društva za 2017., obaveze po osnovu fonda preventive, i unapred obračunati a nedospeli prihodi na ime odobrene provizije Društva kao vodećeg saosiguravača za poslove date u saosiguranje.

Napomena br. 38

8.18. REZERVISANE ŠTETE (AOP 0453)

Ukupne rezervisane štete nastale prijavljene a do kraja izveštajnog perioda nerešene, kao i IBNR štete, računane sa troškovima rešavanja šteta, iznose din.99.218 hiljada, a po strukturi rezervacija je izvršena kako sledi:

Red broj	O P I S	Stanje na dan	
		31.12.2017.g.	31.12.2016.g.
1.	Rezervisane nastale,prijavljene,a nerešene štete	86.346	89.594
2.	Rezervisane nastale,neprijavljene štete	12.872	19.482
3.	Reezervisane nastale iz primljenog u saosiguranje	-	11.204
	U K U P N O:	99.218	120.280

Stanje rezervisanih šteta (procena za nastale prijavljene do kraja perioda nerešene i nastale neprijavljene štete) na dan 31.12.2017. rezultat je procena izvršenih u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu utvrđivanja rezervisanih šteta. Smanjenje stanja ukupne rezervacije za RBNS i IBNR štete rezultat je činjenica iz poslovanja navedenih u Napomeni br. 5.

9. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA

Društvo je izvršilo **usaglašavanje potraživanja** sa domaćim i inostranim kupcima sa stanjem na dan 31.12.2017. godine.

Od ukupno 87 *domaćih kupaca kojima su poslali izvodi otvorenih stavki* na dan 31.12.2017. godine, u iznosu od 45.569 hilj. dinara, usaglašeno je 43.802 hilj.dinara, dok za iznos od 1.767 hilj. dinara kupci nisu odgovorili na uredno poslate izvode. Od ukupno iskazanog iznosa din. 45.569 hiljada do datuma odobravanja finansijskog izveštaja u 2018. godini naplaćeno je 14.683 hiljada dinara. U narednoj tabeli prikazani su iznosi potraživanja od kupaca koji nisu odgovorili na poslate Izvode otvorenih stavki.

Kupci koji nisu odgovorili na poslate izvode otvorenih stavki	u 000 dinara
<i>Domaći Kupci</i>	
Inex plus d.o.o.	416
Esco Energy comp.doo	24
Elvico doo Novi Sad	230
Profi Team Plus doo	15
Energomaksystem doo	141
Protecta group	144
Novelic doo	418
A.C.E.Adventure	23
Amade doo	15
Intera društvo za posredovanje	14
Marijana Erić	42
Vladimir Zlokolica-Vision	104
Time Partner doo	78
Polar klima	96
Agencija Popov	7
UKUPNO	1.767

Sve obaveze Društva dospеле na dan 31.12.2017. izmirene su do tog dana, za obaveze nedospеле na dan 31.12.2017. izvršeno je usaglašavanje sa dobavljačima, a iste su izmirene tokom 2018. godine do datuma odobranja finansijskog izveštaja.

10. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA

Društvo nema hipoteke upisane na teret i u korist društva.

11. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA

Shodno zahtevima iz MRS 24 – Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr., između Društva i povezanih strana. Povezanim stranama se, sa aspekta Društva, smatra: zavisna društva i ključno rukovodeće osoblje (ona lica koja imaju ovlašćenja i odgovornost za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti entiteta, direktno ili indirektno, uključujući i sve direktore, bez obzira da li su izvršni ili ne) i njihove bliske članove porodice.

Sa aspekta povezanih društava, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima u bilansu stanja.

Prihodi i rashodi od povezanih pravnih lica	u 000 dinara	
	2017	2016
Prihodi:		
1.Energoprojekt Holding	3.369	2.132
2.Energoprojekt Niskogradnja	13.145	25.209
3.Energoprojekt Visokogradnja	12.031	18.421
4.Energoprojekt Oprema	12.075	8.443
5.Energoprojekt Energodata	90	85
6.Energoprojekt Hidroinženjering	889	1.023
7.Energoprojekt Entel	823	565
8.Energoprojekt Industrija	914	571
9.Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	4.928	4.047

10. Energo Nigeria	1.964	391
11. Energo Ghana	0	48
Svega	50.228	60.935
Rashodi:		
1.Energoprojekt Holding	8.610	8.893
2.Energoprojekt Niskogradnja	875	4.190
3.Energoprojekt Visokogradnja	2.055	35
4.Energoprojekt Oprema	80	1
5.Energoprojekt Energodata	164	317
6.Energoprojekt Entel	94	74
7.Energoprojekt Hidroinženjering	1	311
8. Energo projekt Industrija	1	0
9.Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	2.906	16
8. Energo Nigeria	0	0
Svega	14.786	13.837
UKUPNO	65.014	74.772

Potraživanja i obaveze od povezanih pravnih lica	Stanje na kraju	
	2017	2016
Potraživanja:		
1.Energoprojekt Holding	187	234
2.Energoprojekt Niskogradnja	6.533	2.215
3.Energoprojekt Visokogradnja	0	9.240
4.Energoprojekt Oprema	2.132	6.791
5.Energoprojekt Entel	1.904	2.671
6.Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	3.132	5.002
Svega	13.888	26.153
Obaveze:		
1.Energoprojekt Holding	699	913
2.Energoprojekt Energodata	3	3
4.Energoprojekt Entel	6	6
Svega	708	922
UKUPNO	14.596	27.075

Potraživanja od povezanih pravnih lica potiču isključivo iz transakcija prodaje osiguranja - po osnovu premije, čiji su ugovoreni rokovi plaćanja i periodi dospeća različiti u zavisnosti od strukture osiguranih rizika i ugovorenih perioda trajanja osiguranja, ali uvek u skladu sa dosledno primenjenim Uslovima osiguranja i Tarifom za osiguranje.

Osnov za obaveze prema povezanim pravnim licima je: zakup poslovnog prostora, odnosno obaveza za zakupninu (koja se plaća mesečno, nakon isteka tog meseca); obaveze za usluge shodno Ugovoru o pružanju usluga sa EP Holdingom (koje se obračunavaju i plaćaju na mesečnom nivou, po isteku meseca u kome je pružena usluga); obaveze za grafičke usluge i obaveze za evidenciju o dolascima i odlascima zaposlenih.

12. SUDSKI SPOROVI

Na kraju izveštajnog perioda, Društvo ima dva spora u kojima je tužilac, i to:

-spor za naknadu štete protiv JKP Beogradski vodovod i kanalizacija (regresiranje štete koju je Društvo rešilo i isplatilo 2012. godine, a za koju je odgovoran tuženi). Presuda koja je doneta u prvom stepenu u korist Društva, na kraju 2017. po žalbi tuženog JKP Beogradski vodovod i kanalizacija, nalazi se na Apelacionom sudu. Iznos tužbenog zahteva je din. 1.947 hiljada, dok procenjeni sudski troškovi iznose din. 437 hiljada;

-spor za naplatu premije osiguranja od dužnika Sistem FPS obezbedjenje d.o.o. u kome je Privredni sud u Beogradu doneo 27.12.2017. rešenje kojim se nalaže izvršenje na osnovu verodostojne isprave, ali do datuma bilansa nema dokaza da je isto uručeno dužniku. Iznos tužbenog zahteva je din. 160 hiljada, dok procenjeni sudski troškovi iznose din. 25 hiljada. U knjigama Društva iznos potraživanja je ispravljen u skladu sa odgovarajućom internom politikom za procenu potraživanja na datum bilansa.

Društvo ima jedan spor iz oblasti radnog odnosa u kome je tužena strana. Po istom nije izvršeno rezervisanje obzirom da stručne službe i zastupnici smatraju zahtev neosnovanim.

Društvo ima jedan spor kao tuženi za naknadu štete iz osiguranja odgovornosti medicinske institucije prema učesniku u studiji kliničkog ispitivanja medicinskog sredstva. Iznos spora je din. 30.368 hiljada, sa koliko je, kao maksimalna obaveza Društva, ova šteta rezervisana na osnovu zahteva oštećenika. Prvostepeni postupak je tokom izveštajnog perioda prekinut zbog smrti tužilje, dok nastavak istog zavisi od odluke naslednika. Do tada, Društvo rezerviše iznos u punoj visini zahteva i isti iznos je uključen u ukupni iznos rezervisanih nastalih prijavljenih a do kraja izveštajnog perioda nerešenih šteta.

13. EKSTERNA KONTROLA

Tokom 2017. godine poslovanje Društva nije bilo predmet eksternih kontrola.

14. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nakon datuma bilansa stanja nije bilo događaja koji bi svojim značajem mogli uticati na ekonomske odluke koje korisnici donose na osnovu finansijskih izveštaja Društva.

U Beogradu, 27.02.2018. godine

Zakonski zastupnik

Mirjana Bogičević
Mirjana Bogičević, Predsednik Izvršnog odbora

MIŠLJENJE OVLAŠĆENOG AKTUARA

O FINANSIJSKIM IZVEŠTAJIMA I GODIŠNJEM IZVEŠTAJU O POSLOVANJU AKCIONARSKOG DRUŠTVA ZA OSIGURANJE »ENERGOPROJEKT GARANT« a.d.o. U 2017. GODINI

Za potrebe Akcionarskog društva za osiguranje ENERGOPROJEKT GARANT na osnovu člana 163. i člana 177. Zakona o osiguranju (»Službeni glasnik RS« br. 139/14) i shodno Odluci o sadržini mišljenja ovlašćenog aktuara (»Službeni glasnik RS« br. 38/2015), dajem mišljenje o finansijskim izveštajima i godišnjem izveštaju o poslovanju Društva za 2017. godinu.

PODACI O DRUŠTVU

Naziv i sedište Društva za osiguranje	„Energoprojekt Garant“ Akcionarsko društvo za osiguranje, Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12
Matični broj	07812728
Poreski identifikacioni broj	100001468
Odgovorno lice za zakonitost rada Društva za osiguranje	Mirjana Bogičević, po rešenju APR BD57102/2016 od 14.07.2016.

1. Premija osiguranja

Premija osiguranja u tarifama Društva u primeni, utvrđena je u skladu sa aktuarskom strukom i propisima i obezbeđuje trajno ispunjenje svih obaveza Društva iz ugovora o osiguranju.

Društvo je u obračunskom periodu postiglo sledeće rezultate u primeni uslova i tarifa:

Rezultati za ukupan portfelj:

Tabela 1.

Šifra osiguranja	Obračunata PREMIJA 01.01.- 31.12.2017.	PRENOSNA PREMIJA		LIKVIDIRANE ŠTETE Ukupne 01.01.- 31.12.2017.	REZERVISANE ŠTETE (PRIJAVLJENE+NEPRIJAVLJENE)	
		31.12.2016.	31.12.2017.		31.12.2016.	31.12.2017.
0	1	2	3	4	5	6
01	3,556,781	398,771	158,493	4,752,236	866,802	1,481,228
03	5,286,167	5,160,452	2,369,740	3,220,468	2,195,020	444,438
07	9,483,216	160,541	0	2,264,928	3,395,488	1,853,520
08	4,942,773	2,408,771	3,966,452	7,062,948	262,311	706,295
09	59,352,165	36,126,005	26,962,202	14,863,042	19,165,587	14,024,052
13	64,232,434	72,702,155	57,618,014	1,202,696	94,394,623	80,708,875
16	1,012,370	496,072	929,389	259,893	0	0
Σ	147,865,906	117,452,766	92,004,290	33,626,211	120,279,831	99,218,408

nastavak Tabele 1.

Šifra osiguranja	MERODAVNA PREMIJA	MERODAV-NE ŠTETE	RACIO ŠTETA (8 : 7)	TSO (trioškovi sprovođenja osiguranja)	RACIO TROŠKOVA (10 : 7)	KOMBINO- VANI RACIO (9+11)
0	7	8	9	10	11	12
01	3,797,059	5,366,662	141.34%	3,469,740	91.38%	232.72%
03	8,076,879	1,469,886	18.20%	4,096,174	50.71%	68.91%
07	9,643,757	722,960	7.50%	5,752,910	59.65%	67.15%
08	3,385,092	7,506,932	221.76%	5,318,665	157.12%	378.88%
09	68,515,968	9,721,507	14.19%	23,199,398	33.86%	48.05%
13	79,316,575	-12,483,052	-15.74%	26,928,036	33.95%	18.21%
16	579,053	259,893	44.88%	2,745,293	474.10%	518.98%
Σ	173,314,382	12,564,788	7.25%	71,510,217	41.26%	48.51%

Rezultati u samopridržaju:

Tabela 2.

Šifra osiguranja	Obračunata PREMIJA 01.01.- 31.12.2017.	PRENOSNA PREMIJA		LIKVIDIRANE ŠTETE Ukupne 01.01.- 31.12.2017.	REZERVISANE ŠTETE (PRIJAVLJENE+NEPRIJAVLJENE)	
		31.12.2016.	31.12.2017.		31.12.2016.	31.12.2017.
0	1	2	3	4	5	6
01	3,556,781	398,771	158,493	4,752,236	866,802	1,481,228
03	3,344,604	4,122,986	1,909,632	3,220,468	2,195,020	444,438
07	4,346,199	108,491	0	1,411,994	1,852,084	1,261,157
08	2,482,744	2,043,386	3,765,679	1,610,145	88,115	706,295
09	35,413,280	29,059,565	23,386,634	6,087,205	9,829,868	8,156,743
13	58,004,173	65,341,579	50,528,974	1,202,696	94,394,623	80,708,875
16	1,012,370	496,072	929,389	259,893	0	0
Σ	108,160,151	101,570,850	80,678,801	18,544,637	109,226,512	92,758,736

nastavak Tabele 2.

Šifra osiguranja	MERODAVNA PREMIJA	MERODAVNE ŠTETE	RACIO ŠTETA (8 : 7)	TSO (trioškovi sprovođenja osiguranja)	RACIO TROŠKOVA (10 : 7)	KOMBINOVANI RACIO (9+11)
0	7	8	9	10	11	12
01	3,797,059	5,366,662	141.34%	3,469,740	91.38%	232.72%
03	5,557,958	1,469,886	26.45%	3,915,075	70.44%	96.89%
07	4,454,690	821,067	18.43%	4,912,345	110.27%	128.71%
08	760,451	2,228,325	293.03%	4,726,866	621.59%	914.61%
09	41,086,211	4,414,080	10.74%	17,684,994	43.04%	53.79%
13	72,816,778	-12,483,052	-17.14%	26,427,458	36.29%	19.15%
16	579,053	259,893	44.88%	2,745,293	474.10%	518.98%
Σ	129,052,200	2,076,861	1.61%	63,881,772	49.50%	51.11%

Društvo je u izveštajnom periodu donelo:

- Posebne uslove za osiguranje od odgovornosti iz obavljanja delatnosti privatnog obezbeđenja, što je, kao i izmena navedenih uslova, izvršeno radi usklađivanja osiguravajućeg pokrivača sa izmenama relevantnih propisa i praksom u osiguranju i neće značajno uticati na portfelj Društva, kao i
- Posebne uslove za osiguranje gubitka prinosa useva na bazi indeksa na nivou okruga i Tehničkih osnova i metodologije određivanja stope i tarifa premije za osiguranje gubitka prinosa useva na bazi indeksa na nivou okruga.

U istom periodu, donete su izmene i dopune Posebnih uslova za kolektivno osiguranje zaposlenih od posledica nesrećnog slučaja i za slučaj smrti od bolesti.

Na navedene uslove u pervidjenoj proceduri dobijeno je mišljenje ovlašćenog aktuara.

Struktura portfelja Društva na bazi merodavne premije 2015., 2016. i 2017.:

Tabela 3.

Vrsta osiguranja	MERODAVNA PREMIJA u 000 dinara (MP)					
	2015		2016		2017	
	MP	učešće u ukupnoj MP	MP	učešće u ukupnoj MP	MP	učešće u ukupnoj MP
01	5,298	4.63%	3,871	2.82%	3,797	2.94%
03	8,291	7.25%	3,738	2.72%	5,558	4.31%
07	1,599	1.40%	2,254	1.64%	4,455	3.45%
08	2,647	2.31%	1,579	1.15%	760	0.59%
09	30,534	26.69%	44,124	32.10%	41,086	31.84%
13	65,382	57.16%	81,361	59.18%	72,817	56.42%
16	630	0.55%	542	0.39%	579	0.45%
Σ	114,381		137,469		129,052	

Struktura portfelja Društva (Tabela 3) u poslednje tri godine je stabilna i shodno ostvarenim merodavnim rezultatima poslovanja (Tabele 1. i 2.) odražava usaglašenost tarifa premije sa apetitom Društva za preuzimanje rizika, što će biti prokomentarisano u nastavku teksta..

Od 2015. godine je putem programa Evrope Re, uvelo osiguranje gubitka prinosa useva na bazi indeksa na nivou opštine (Vrsta 16), čime je povećana disperzija, rizika što je takođe navođeno u prethodnim mišljenjima.

Najznačajniji rizici koje Društvo preuzima u osiguranje su:

- rizici koji proizilaze iz zakonske odgovornosti osiguranika za štetu usled smrti, povrede tela ili zdravlja, kao i oštećenja ili uništenja stvari trećih lica, štetu koja je nastala iz njegove delatnosti, posedovanja stvari, iz pravnog odnosa ili iz određenog svojstva kao izvora opasnosti, označenog u polisi (43% ukupne premije, 57% merodavne premije 2017.) -vrsta 13

-rizici koji su pokriveni osiguranjem objektata u izgradnji i montaži (čine 89% premije ostalih osiguranja – vrsta 09, odnosno 32% ukupne premije)

Dovoljnost premije je analizirana preko racija šteta kako je prikazano u Tabelama 1. i 2. i potvrđena je za vrste osiguranja koje praktično "nose" portfelj Društva (88% merodavne premije).

Negativan rezultat u osiguranju nezgode je posledica šteta nastalih u portfelju koji po obimu od 3020 osiguranika, uglavnom čine građevinski radnici (78%). Društvo je od ukupno 30 isplaćenih šteta u iznosu od 3.050 hiljada dinara, učestvovalo u 22 štete iz primljenih osiguranja u iznosu od 350 hiljada dinara, tako da je veći deo iznosa šteta plaćen za štete nastale u portfelju Društva. S druge strane, troškovi u vezi sa rešavanjem i isplatom šteta za ovo osiguranje su izuzetno visoki (koeficijent za obračun troškova rešavanja šteta iznosi 1,558), što značajno uvećava krajnji iznos rešenih i rezervisanih šteta. Rezultati u ovom osiguranju u prethodnim godinama su bili pozitivni, međutim kako su fluktuacije iznosa šteta kod ovog osiguranja očekivane (građevinska operativa), ne može se na osnovu jednog rezultata smatrati da tarife premija nisu usaglašene sa spremnošću Društva za preuzimanje rizika.

Na negativan rezultat u osiguranju od požara i nekih drugih opasnosti uticale su štete nastale po rizicima koje je Društvo primilo u saosiguranje, na koje se odnosi ukupan iznos šteta po ovom osiguranju. Naime, Društvo je u naknadi za četiri štete iz osiguranja imovine od požara u industriji po primljenim saosiguranjima, učestvovalo sa 6.260.552,28 (bez troškova), od čega za štete nastale u tekućem periodu 6.009 hiljade dinara i 252 hiljade dinara iz rezervacije na kraju prehodne godine. Mada je u ukupnim merodavnim štetama (7,506,932) reosiguravač učestvovao sa preko 77%, zbog premije za reosiguranje tih rizika, merodana premija u samopridržaju u iznosu od 760,451, nije bila dovoljna "pokrije" iznos i merodavnih šteta u samopridržaju od 2,228,325 dinara. Rezultati u ovom osiguranju sa primljenim saosiguranjima u prethodnim godinama su bili pozitivni zahvaljujući prenosu rizika u reosiguranje, tako da se ni u ovom slučaju ne može smatrati da tarife premija nisu usaglašene sa spremnošću Društva za preuzimanje rizika.

Kako u osiguranju finansijskih gubitaka (prekid rada usled opasnosti od požara po primljenim saosiguranjima) nije bilo šteta, negativan rezultat za racio troškova se odnosi na troškove sprovođenja osiguranja koji se po ključu dodeljuju ovom osiguranju.

S obzirom da Društvo kontinuirano ostvaruje pozitivne rezultate u vrstama osiguranja 09 i 13 (Tabela 1., kao i podaci dati u mišljenjima za prethodne periode), bez obzira na specifičnost strukture portfelja, može se smatrati da su tarife premija usaglašene sa spremnošću Društva za preuzimanje rizika.

Društvo primenjuje akta poslovne politike navedena u tački 18. stav 2. Odluke o sadržaju mišljenja ovlašćenog aktuara.

2. Tehničke rezerve

Društvo raspolaže odgovarajućim podacima za obračun tehničkih rezervi na nivou portfelja, kao i po vrstama osiguranja koji obezbeđuju uveravanje u konzistentnost internih i eksternih podataka. Podaci korišćeni u obračunu su primereni, kompletni i tačni.

Tehničke rezerve su obračunate u skladu sa aktuarskom strukom i propisima, a njihovu visinu ocenjujem kao dovoljnu za trajno ispunjenje svih obaveza Društva iz ugovora o osiguranju.

Tehničke rezerve na dan 31.12.2017. iznosile su:

Tabela 4.

Naziv	Iznosi u dinarima
1. Rezerve za prenosne premije	92,004,290
2. Rezervisane štete	99,218,408
3. Rezerve za bonuse i popuste	1,229,927
4. Rezerve za neistekle rizike	15,166,160
5. Rezerve za izravnanje rizika	37,976,306
Ukupno tehničke rezerve	245,595,091

2.1. Rezerve za prenosne premije

Primenjujući Pravilnik o načinu utvrđivanja rezervi za prenosne premije, Društvo je obračunalo sledeće iznose prenosnih premija po vrstama osiguranja:

Tabela 5.

Šifra osiguranja	PRENOSNA PREMIJA NA DAN 31.12.2017.	
	UKUPNA	U SAMOPRIDRŽAJU
01	158,493	158,493
03	2,369,740	1,909,632
07	0	0
08	3,966,452	3,765,679
09	26,962,202	23,386,634
13	57,618,014	50,528,974
16	929,389	929,389
Σ	92,004,290	80,678,801

Obračun prenosne premije je izvršen po metodi pojedinačnog izračunavanja za svaki ugovor o osiguranju sa tačnim vremenskim razgraničenjem (pro rata temporis), u skladu sa Pravilnikom Društva o načinu utvrđivanja rezervi za prenosne premije.

Očekivani prosečan broj meseci trajanja osiguravajućeg pokrića nakon obračuna rezervi za prenosne premije:

Tabela 6.

Šifra osiguranja	Broj neisteklih rizika po vrsti	Ukupan broj dana za prenos	Prosečni broj dana trajanja osiguranja nakon 31.12.2017. (2:1)	Prosečni broj meseci trajanja osiguranja nakon 31.12.2017.
0	1	2	3	4
01	13	2,216	170	5.68
03	67	8,380	125	4.17
08	86	11,557	134	4.48
09	68	11,260	166	5.52
13	466	124,531	267	8.91
16	1	336	336	11.2
ukupan portfelj	701	158,280	226	7.53

2.2. Rezerve za nastale prijavljene a nerešene štete (RBNS)

Društvo je obračunalo rezerve za nastale prijavljene a nerešene štete u skladu sa Pravilnikom o načinu utvrđivanja rezervisanih šteta.

Na dan 31.12.2017. godine Društvo je za nastale prijavljene štete rezervisalo sledeće iznose:

(iznosi u hiljadama dinara) Tabela 7.

Šifra	Rezerve za nastale prijavljene štete (bez troškova rešavanja šteta)				
	Iznos ukupno rezervisanih šteta		Iznos udela		Rezervisane štete u samopridržaju
	Sopstvenog portfelja	Primljenih saosiguranja	saosiguravača	reosiguravača	
	1	2	3	4	5
01	62		0	0	62
03	83	0	0	0	83
07	1,185	0	592		592
08	0	0	0	0	0
09	10,316	0	4,777	1,090	4,449
13	46,165	0	0	0	46,165
16	0				0
	57,811	0	5,369	1,090	51,351

Društvo nema prijavljenih niti rezervisanih rentnih šteta.

2.3. Rezerve za nastale neprijavljene štete (IBNR)

Društvo je obračun nastalih neprijavljenih šteta izvršilo u skladu sa Pravilnikom o načinu utvrđivanja rezervisanih šteta (u daljem tekstu Pravilnik).

Tabela 9.

Šifra osiguranja	01	03	07	08	09	13
Iznos IBNR rezervacije sa troškovima u dinarima	1,385,407	333,173	374,404	706,295	2,626,099	7,446,506
Iznos IBNR rezervacije sa troškovima u 000 dinara	1,385	333	374	706	2,626	7,447

Shodno Pravilniku, za obračun IBNR rezervacije za vrstu osiguranja 13, osim paušalne metode, primenjuju se metod Chain ladder (CL) i metod racija gubitka (Expected loss ratio - ELR). Za konačnu IBNR rezervaciju uzima se rezultat sa najvišim iznosom dobijenim obračunom po jednoj od tri navedene metode.

CL metodom dobijen je negativan rezultat (-71,513,691), ELR metodom -12,127,795 dinara (obračuni po oba metoda su u nastavku teksta), paušalnom metodom iznos 7,446,506 (svi iznosi su sa troškovima rešavanja).

Rezervacije za ostale vrste osiguranja iz Tabele 9. utvrđene su primenom paušalne metode i bruto iznosa kod obračuna rešenih i rezervisanih šteta.

Prilikom obračuna rezervisanih šteta nisu vršena umanjjenja za iznos naplaćenih regresnih potraživanja.

Mišljenja sam da su RBNS i IBNR rezerve obračunate u skladu sa aktuarskom strukom i propisima, kao i Pravilnikom Društva.

Rezervacije za nastale neprijavljene šteta za osiguranje od opšte odgovornosti obračunate su po metodu Expected loss ratio, na dan 31.12.2017. u iznosu od -12,127,795 dinara, na osnovu sledećih podataka:

Tabela 10.

Vrsta osiguranja	Likvidirane štete u periodu 01.01.-31.12.2017.	Rezervisane štete na dan 31.12.2017.	Ukupno rešene u periodu 01.01. - 31.12.2017 i rezervisane štete na dan 31.12.2017. (2+3)
1	2	3	4
01	3,050,077	61,500	3,111,577
03	2,402,368	83,000	2,485,368
07	1,814,139	1,184,727	2,998,866
08	6,260,552	0	6,260,552
09	13,451,589	10,315,558	23,767,147
13	757,876	46,166,106	46,923,982
	27,736,601	57,810,891	85,547,492

Obračun merodavne premije u vrstama osiguranja u kojima je bilo šteta u obračunskom periodu:

Tabela 11.

Šifra osiguranja	Obračunata PREMIJA	PRENOSNA PREMIJA		MERODAVNA PREMIJA
	01.01.-31.12.2017.	31.12.2016.	01.01.-31.12.2017.	01.01.-31.12.2017.
	1	2	1	3
01	3,556,781	398,771	158,493	3,797,059
03	5,286,167	5,160,452	2,369,740	8,076,879
07	9,483,216	160,541	0	9,643,758
08	4,942,773	2,408,771	3,966,452	3,385,092
09	59,352,165	36,126,005	26,962,202	68,515,967
13	64,232,434	72,702,155	57,618,014	79,316,576
Ukupno	146,853,537	116,956,694	91,074,901	172,735,330

U obračunu su korišćene sledeće oznake:

OUŠ = MP * RG

OUŠ-očekivani iznos ukupnih šteta u vrsti osiguranja

MP-merodavna premija u vrsti osiguranja za koje se izračunava OUŠ ostvarena u posmatranom obračunskom periodu
RG-ratio gubitka ostvaren u Društvu u posmatranom obračunskom periodu, izračinat po sledećoj formuli, **RG=UŠ/UMP** pri čemu je,

UŠ-zbir ukupno rešenih šteta i ukupno rezervisanih šteta u vrstama osiguranja

UMP-zbir ukupnih merodavnih premija u vrstama osiguranja

Obračun rezervacije za IBNR štete za vrstu osiguranja 13.

OUŠ	$79,316,576 \times 0.495251849 = 39,281,681$	IBNR=očekivani iznos ukupnih šteta u vrsti osiguranja(OUŠ)-zbir ukupno rešenih šteta i ukupno rezervisanih šteta u posmatranoj vrsti osiguranja	79,316,576 x 0.495251849- 46,923,982= -7,642,301 sa troškovima -7,642,301 x 1.586929788 = -12,127,795
MP	79,316,576		
RG	0.495251849		
UŠ	85,547,492		
UMP	172,735,330		

Obracun rezervacije za IBNR štete za vrstu osiguranja 13 po CL metodu dao je sledeći rezultat:

Tabela 12.

Godina nastanka	13 . OSIGURANJE OD OPŠTE ODGOVORNOSTI - Iznosi likvidiranih šteta u dinarima										Ukupno rezervisane štete	
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9		10
2007 i ranije	420.000	640.000	640.000	640.000	640.000	640.000	640.000	640.000	773.328	773.328	773.328	773.328
2008	502.000	502.000	502.000	502.000	502.000	502.000	502.000	502.000	502.000	502.000	502.000	502.000
2009	41.000	41.000	85.071	85.071	85.071	583.071	583.071	583.071	583.071	583.071	583.071	583.071
2010	7.000	7.000	7.000	284.137	284.137	284.137	284.137	284.137	284.137	284.137	284.137	284.137
2011	84.780	84.780	84.780	84.780	84.780	84.780	84.780	84.780	84.780	84.780	84.780	84.780
2012	687.044	1.186.958	1.186.958	1.186.958	1.186.958	1.186.958	1.186.958	1.186.958	1.186.958	1.186.958	1.186.958	1.186.958
2013	129.035	167.035	167.035	167.035	167.035	196.925	196.925	196.925	196.925	196.925	196.925	196.925
2014	28.000	28.000	28.000	28.000	28.000	33.011	33.011	33.011	33.011	33.011	33.011	33.011
2015	1.223.279	1.264.015	1.264.015	1.393.717	1.393.717	1.643.119	1.643.119	1.643.119	1.643.119	1.643.119	1.643.119	1.643.119
2016	747.942	872.196	888.344	979.498	979.498	1.154.776	1.154.776	1.154.776	1.154.776	1.154.776	1.154.776	1.154.776
2017	633.621	784.722	799.250	881.262	881.262	1.038.961	1.038.961	1.038.961	1.038.961	1.038.961	1.038.961	1.038.961
Faktori razvoja	1.238471556	1.018513980	1.018513980	1.102611258	1.000000000	1.178947058	1.000000000	1.000000000	1.000000000	1.000000000	1.000000000	1.000000000
					Rezervacija za nastale prijavljene štete		46,166,106		Rezervacija za nastale neprijavljene štete			
												1,101,925
												-45,064,181
												sa troškovima -71,513,691

2.4. Rezerve za troškove u vezi sa rešavanjem i isplatom šteta

Društvo je obračun rezervi za troškove u vezi sa rešavanjem i isplatom šteta (u daljem tekstu: troškovi rešavanja šteta) izvršilo u skladu sa članom 17. Pravilnika o načinu utvrđivanja rezervisanih šteta.

Tabela 13.

Vrsta osiguranja	Troškovi rešavanja šteta 2017	Rešene štete bez troškova	Rezerve za prijavljene nerešene štete RBNS	Rezerve za nastale neprijavljene štete IBNR	Rezerve za troškove rešavanja prijavljenih nerešenih šteta	Rezerve za troškove rešavanja nastalih neprijavljenih šteta	Ukupno rezerve za troškove rešavanja za RBNS i IBNR	Ukupno RBNS i IBNR sa troškovima rešavanja
0	1	2	3	4	5	6		7
01	1,702,159	3,050,077	61,500	889,181	34,321	496,226	530,547	1,481,228
03	818,100	2,402,368	83,000	248,537	28,265	84,637	112,901	444,438
07	450,789	1,814,139	1,184,727	299,887	294,389	74,518	368,906	1,853,520
08	802,396	6,260,552	0	626,055	0	80,240	80,240	706,295
09	1,411,453	13,451,589	10,315,558	2,376,715	1,082,394	249,385	1,331,779	14,024,052
13	444,820	757,876	46,166,106	4,692,398	27,096,263	2,754,108	29,850,371	80,708,875
16	259,893	0	0	0	0	0	0	0
Ukupno	5,889,610	27,736,601	57,810,891	9,132,773	28,535,632	3,739,113	32,274,745	99,218,409

2.5. Rezerve za bonuse i popuste

U obračunskom periodu Društvo nije imalo evidentirane ugovorene obaveze po kojima bi odobravalo umanjene premije po bilo kom osnovu, a koje bi isplaćivalo u budućem periodu, kao ni ugovorene obaveze po osnovu učešća osiguranika u pozitivnom rezultatu.

U skladu sa Pravilnikom o načinu utvrđivanja rezervi za bonuse i popuste (u daljem tekstu Pravilnik), Društvo je obračunalo rezervacije za storna premije kao proizvod koeficijenta storna i ukupno obračunate premije za poslednjih 12 meseci.

Koeficijent storna se utvrđuje kao prosečan odnos za poslednje tri godine (uključujući i tekuću godinu) po vrstama osiguranja, storna premija evidentiranih u poslovnim knjigama Društva i ukupne obračunate premije ostvaren u poslovanju Društva. Ukoliko je ovako dobijen prosečan odnos manji od 0,005, primenjuje se minimalan koeficijent 0,005.

Rezerve za bonuse i popuste u obračunskom periodu obračunate su u iznosu od 1,229,927 dinara, kako je dato u Tabeli 14. u nastavku ovog teksta.

Obračunom rezervacije za storna premije na dan 31.12. 2017. na navedeni način, dobijeni su sledeći rezultati:

Tabela 14.

Godina	Vrsta osig.	Iznos storna	Obračunata premija ukupna	Koeficijent 4/3	Koeficijent za godinu	Minimalan koeficijent	Iznos za rezervisanje
1	2	3	4	5	6	7	8
2015	01	0	7,320,895	0.00000	0	0.005	36,604
	03	0	14,410,448	0.00000	0.004651339	0.005	72,052
	07	0	2,749,132	0.00000	0.019858016		54,592
	08	0	4,431,581	0.00000	0.019494785		86,393
	09	124,921	53,298,432	0.00234	0.025951178		1,383,157
	13	204,995	58,947,443	0.00348	0.033999252		2,004,169
	16	0	28,835,472	0.00000	0	0.005	144,177
		329,916					3,781,145
2016	01		3,995,426	0.00000	0	0.005	19,977
	03		7,893,879	0.00000	0.00418689	0.005	39,469
	07		4,123,711	0.00000	0.015337193	0.01533719	63,246
	08		3,622,061	0.00000	0.019494785	0.01949479	70,611
	09	2,512,732	67,313,561	0.03733	0.03617879	0.03617879	2,435,323
	13	47,957	83,495,678	0.00057	0.019153383	0.01915338	1,599,225
	16		17,634,637	0.00000	0	0.005	88,173
		2,560,689	188,078,953				4,316,025
2017	01	0	3,556,781	0.00000000	0.00000000	0.00500000	17,784
	03	86,714	5,286,167	0.01640395	0.00546798	0.00546798	28,905
	07	0	9,483,216	0.00000000	0.00000000	0.00500000	47,416
	08	0	4,942,773	0.00000000	0.00000000	0.00500000	24,714
	09	0	59,352,165	0.00000000	0.01322419	0.01322419	784,884
	13	22,707	64,232,434	0.00035351	0.00146849	0.00500000	321,162
	16	0	1,012,370	0.00000000	0.00000000	0.00500000	5,062
		109,421	147,865,906				1,229,927

Mišljenja sam da su rezerve za bonuse i popuste obračunate u skladu sa aktuarskom strukom i propisima i da je primenjena metoda adekvatna strukturi portfelja i istoriji podataka koji formiraju osnovicu za obračun.

2.6. Rezerve za neistekle rizike

Primenom Pravilnika o načinu utvrđivanja rezervi za neistekle rizike, rezerve za neistekle rizike se obračunavaju kao proizvod prenosne premije i kombinovanog racija na dan 31.12.2017. za vrste osiguranja kod kojih je kombinovani racio veći od 1.

U izveštajnom periodu vrednosti kombinovanih racija za vrste osiguranja 01, 08 i 16 bile su veće od 1, tako da je na bazi toga utvrđen iznos za rezerve za neistekle rizike u ukupnom iznosu din. 15.166 hiljada kako je dato u narednoj tabeli:

Tabela 15.

	Kombinovani racio 2017. (CR)	max (CR-1:0)	Prenosna premija (UPR) 31.12.2017.	Rezerve za neistekle rizike (URR) (3) x (4) 31.12.2017.
1	2	3	4	5
01	2.3272	1.3272	158,493	210,347
03	0.6891	0	2,369,740	
07	0.6715	0	0	
08	3.7888	2.7888	3,966,452	11,061,830
09	0.4805	0	26,962,202	
13	0.1821	0	57,618,014	
16	5.1898	4.1898	929,389	3,893,983
			92,004,290	15,166,160

Mišljenja sam da su primenom navedene metode obračuna, dobijeni realni očekivani iznosi rezervi za neistekle rizike.

2.7. Rezerve za izravnavanje rizika

Primenjujući Pravilnik o načinu utvrđivanja rezervi za izravnavanje rizika (u daljem tekstu: Pravilnik), Društvo je na dan 31.12.2017. godine utvrdilo stanje rezerve za izravnavanje rizika po svim vrstama osiguranja kojima se bavi, u iznosu 37,976,306 dinara.

Mišljenja sam da su rezerve za izravnavanje rizika obračunate u skladu sa aktuarskom strukom, propisima i internim aktom Društva, kao i da su adekvatne.

Tabela 14.

Šifra osiguranja	Neto pozitivni poslovni rezultat 2017 po vrstama osiguranja	75% iznosa iz kolone 3	Ostvarena godišnja premija u samopridržaju 2017.	12% iznosa iz kolone 5	Najviša godišnja premija u samopridržaju u ostvarena u periodu 2013.-2017.	150% iznosa iz kolone 7	Stanje rezervi na dan 31.12.2016.	Stanje rezervi na dan 31.12.2017.	Iznos uvećanja ili smanjenja rezervisanja na dan 31.12.2017.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
01	-6,332,195	-4,749,146	3,556,781	426,814	5,081,692	7,622,538	479,451	0	-479,451
03	-563,573	-422,680	3,344,603	401,352	7,997,296	11,995,944	2,448,782	2,026,102	-422,680
07	-3,071,034	-2,303,276	4,346,199	521,544	4,371,752	6,557,628	278,459	0	-278,459
08	-18,456,354	-13,842,266	2,482,744	297,929	2,534,194	3,801,291	1,049,676	0	-1,049,676
09	19,535,377	14,651,533	35,413,280	4,249,594	54,807,743	82,211,615	8,534,207	12,783,801	4,249,594
13	54,026,799	40,520,099	58,004,173	6,960,501	76,463,334	114,695,001	16,205,902	23,166,403	6,960,501
16	-7,042,852	-5,282,139	1,012,370	121,484	8,255,060	12,382,590	0	0	0
UKU PNO	38,096,168		108,160,150	12,979,218			28,996,477	37,976,306	8,979,829

2.8. Poređenje iznosa sa iskustvom i provera adekvatnosti utvrđenih tehničkih rezervi

Kod poređenja sa iskustvom i provere adekvatnosti utvrđenih tehničkih rezervi za prenosne premije i rezervisane štete, mada se postupak za njihovo utvrđivanje sprovodi po pravilima aktuarske struke i odgovarajućim pravilnicima Društva, imajući u vidu obim i specifičnu strukturu portfelja Društva, odstupanja su praktično neminovna i nastaju zbog malog broja osiguranih rizika i specifičnih šteta naročito u portfelju preovlađujućim vrstama osiguranja, 0906, 0907 i 13, što se vidi iz donje tabele:

VRSTA OSIGURANJA		BROJ OSIGURANJA			BROJ REŠENIH ŠTETA			BROJ REZERVISANIH ŠTETA		
		2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
0906	Osiguranje objekata u izgradnji	54	61	85	1	3	2	0	5	5
0907	Osiguranje objekata u montaži	15	60	49	2	2	1	1	3	4
13	Opšta odgovornost	358	452	529	9	4	4	10	12	10

2.8.1. Prenosne premije na dan 31.12. 2017.

2.8.1.1. Poređenje iznosa rezervi za prenosne premije sa obavezama i iskustvom

Iznosi rezervi za prethodnu obračunsku godinu, za prenosne premije kao i rezerve za neistekle rizike (ukoliko su formirane), porede se sa iznosima rešenih šteta i rezervacija za štete nastale u obračunskoj godini po polisama iz prethodne obračunske godine, a koje su bile na snazi u obračunskoj godini:

Tabela 15.

Šifra osiguranja	Prenosna premija 31.12. 2016. (UPR)	Rezerve za neistekle rizike za 2016. godinu	(1)+(2)	Rešene štete nastale u 2017. po polisama iz 2016. i ranije, koje su bile na snazi u 2017. sa troškovima	Rezervacije na kraju 2017. za štete nastale u 2017. po polisama iz 2016. i ranije, a koje su bile na snazi u 2017. sa troškovima	(4)+(5)	RUN OFF (3) - (6)	RUN OFF (7): (3) u %
0	1	2	3	4	5	6	7	8
01	398,770	0	398,770	237,790	0	237,790	160,980	40.37%
03	5,160,452	0	5,160,452	499,611	0	499,611	4,660,841	90.32%
07	160,541	0	160,541	0	0	0	160,541	100.00%
08	2,408,771	0	2,408,771	6,778,652	0	6,778,652	-4,369,881	-181.42%
09	36,126,004	0	36,126,004	2,764,988	9,237,766	12,002,754	24,123,250	66.78%
13	72,702,155	0	72,702,155	982,998	225,609	1,208,607	71,493,548	98.34%
16	496,072	0	496,072	0	0	0	496,072	100.00%
Σ	117,452,765		117,452,765	11,264,039	9,463,375	20,727,414	96,725,351	82.35%

2.8.1.2. Provera dovoljnosti iznosa rezervi za prenosne premije

Provera dovoljnosti rezervi vrši se obračunavanjem očekivane buduće obaveze Društva na kraju obračunske godine, kao proizvoda rezervi za prenosne premije i kombinovanog racija, po vrstama osiguranja i poređenjem njihovih iznosa sa rezervama za prenosne premije.

Za vrste osiguranja kod kojih su očekivane buduće obaveze veće od rezervi, tj, kombinovani racio veći od 100%, rezerve nisu dovoljne i Društvo formira rezerve za neistekle rizike koje pokrivaju nedostajući iznos:

Tabela 16.

Šifra osiguranja	Prenosna premija 31.12. 2017. (UPR)	Kombinovani racio (CR)	Očekivane buduće obaveze 31.12.2017. (2) x (1)	Rezerve za neistekle rizike 31.12.2017.	(1)+(5)	(6)-(3)	RUN OFF (7) : (6) u %
0	1	2	3	5	6	7	8
01	158,492	2.3272	368,843	210,347	368,839	-4	0.00%
03	2,369,740	0.6891	1,632,987	0	2,369,740	736,753	31.09%
07	0	0.6715	0	0	0	0	
08	3,966,452	3.7888	15,028,093	11,061,828	15,028,280	187	0.00%
09	26,962,202	0.4805	12,955,338	0	26,962,202	14,006,864	51.95%
13	57,618,014	0.1821	10,492,240	0	57,618,014	47,125,774	81.79%
16	929,389	5.1898	4,823,343	3,893,981	4,823,370	27	0.00%
Σ	92,004,289	0.4851	44,631,280	15,166,156	107,170,445	62,539,165	58.35%

Prenosna premija zajedno sa rezervama za neistekle rizike je dovoljna za projektovane buduće obaveze.

2.8.2. Rezervacije za nastale prijavljene štete (RBNS) i nastale neprijavljene štete (IBNR)

2.8.2.1. Poređenje iznosa za RBNS rezervacije sa iskustvom

Tabela 17.

Šifra osiguranja	Rezervisane RBNS štete na dan 31.12.2016.	Rešene 2017. iz rezervacije na dan 31.12.2016.	Rezervisane na kraju 2017. RBNS štete ostale iz rezervacije na dan 31.12.2016.	RUN OFF (1-2-3)	(4) / (1) y %
0	1	2	3	4	5
01	81,273	95,821	0	-14,548	-17.90%
03	1,534,650	1,709,289	0	-174,639	-11.38%
07	3,086,807	2,124,407	1,479,116	-516,716	-16.74%
08	226,314	284,296	0	-57,982	-25.62%
09	13,214,121	3,383,876	2,159,911	7,670,334	58.05%
13	82,654,553	142,409	72,930,664	9,581,480	11.59%
16	0	0	0	0	
Σ	100,797,718	7,740,099	76,569,690	16,487,929	16.36%

2.8.2.2. Poređenje iznosa za IBNR rezervacije sa iskustvom.

Tabela 18.

Šifra osiguranja	IBNR 31.12.2016.	Rešene štete nastale pre 2017. godine, prvi put prijavljene u 2017. godini (sa troškovima)	RBNS rezervacije na dan 31.12. 2017. za štete nastale pre početka 2017., prijavljene u toku 2017. godine, nerešene do kraja obračunske godine (sa troškovima)	IBNR rezervacije na dan 31.12. 2017. za štete nastale pre početka 2017., prijavljene u toku 2017. godine, a nisu prijavljene do kraja 2017.	RUN OFF (1-2-3-4)	(5) / (1) y %
0	1	2	3	4	5	6
01	785,529	1,551,839	95,821	0	-862,131	-109.75%
03	660,370	0	0	0	660,370	100.00%
07	308,681	0	0	0	308,681	100.00%
08	35,996	0	0	0	35,996	100.00%
09	5,951,466	0	0	0	5,951,466	100.00%
13	11,740,071	0	106,324	0	11,633,747	99.09%
16	0	0	0	0	0	
Σ	19,482,113	1,551,839	202,146	0	17,728,129	91.00%

Društvo nema štete nasale pre početka 2017. a nisu prijavljene do kraja 2017.

2.8.2.3. Provera dovoljnosti iznosa IBNR rezervi

Zbog specifičnosti portfelja (što dolazi do izražaja u primeni Chain ladder metode), za proveru dovoljnosti IBNR rezervavi korišćen je ELR metod sa rešenim i rezervisanim štetama uvećanim za troškove (u primeni Pravilnika o načinu utvrđivanja rezervisanih šteta koristi se podaci brz troškova)

Tabela 18.

Vrsta osiguranja	Likvidirane štete u periodu 01.01.-31.12.2017.	Rezervisane štete na dan 31.12.2017.	Ukupno rešene u periodu 01.01. - 31.12.2017 i rezervisane štete na dan 31.12.2017. (2+3)
1	2	3	4
01	4,752,236	95,821	4,848,057
03	3,220,468	111,265	3,331,733
07	2,264,928	1,479,116	3,744,044
08	7,062,948	0	7,062,948
09	14,863,042	11,397,952	26,260,994
13	1,202,696	73,262,369	74,465,065
	33,366,318	86,346,523	119,712,841

Obračun merodavne premije u vrstama osiguranja u kojima je bilo šteta u obračunskom periodu:

Tabela 19.

Šifra osiguranja	PRENOSNA PREMIJA			MERODAVNA PREMIJA 01.01.-31.12.2017.
	Obračunata PREMIJA 01.01.-31.12.2017.	31.12.2016.	01.01.-31.12.2017.	
	1	2	3	4
01	3,556,781	398,771	158,493	3,797,059
03	5,286,167	5,160,452	2,369,740	8,076,879
07	9,483,216	160,541	0	9,643,758
08	4,942,773	2,408,771	3,966,452	3,385,092
09	59,352,165	36,126,005	26,962,202	68,515,967
13	64,232,434	72,702,155	57,618,014	79,316,576
Ukupno	146,853,537	116,956,694	91,074,901	172,735,330

U obračunu su korišćene sledeće oznake:

$$\text{OUŠ} = \text{MP} * \text{RG}$$

OUŠ-očekivani iznos ukupnih šteta u vrsti osiguranja

MP-merodavna premija u vrsti osiguranja za koje se izračunava OUŠ ostvarena u posmatranom obračunskom periodu
 RG-ratio gubitka ostvaren u Društvu u posmatranom obračunskom periodu, izračinat po sledećoj formuli, $\text{RG} = \text{UŠ} / \text{UMP}$
 pri čemu je,

UŠ-zbir ukupno rešenih šteta i ukupno rezervisanih šteta u vrstama osiguranja

UMP-zbir ukupnih merodavnih premija u vrstama osiguranja

Obračun rezervacije za IBNR štete za vrstu osiguranja 13.

OUŠ	$79,316,576 \times 0.69304201 = 54,969,719$	IBNR=očekivani iznos ukupnih šteta u vrsti osiguranja(OUŠ)-zbir ukupno rešenih šteta i ukupno rezervisanih šteta u posmatranoj vrsti osiguranja	$79,316,576 \times 0.69304201 - 46,923,982 = -19,495,346$
MP	79,316,576		sa troškovima
RG	0.69304201		
UŠ	119,712,841		
UMP	172,735,330		$-19,495,346 \times 1.586929788 = -30,937,745$

Za IBNR rezerve primenom ELR metodom sa rešenim i rezervisanim štetama uvećanim za troškove dobijena je vrednost -30,937,745 koja je manja od obračunatih vrednosti primenom Pravilnika o načinu utvrđivanja rezervisanih šteta.

2.8.3. Poređenje iznosa za rezrvacije za bonuse i popuse (storno premije) sa iskustvom

Vrsta osig.	Rezervacija za storno 31.12.2014.	Iznos storna na dan 31.12.2015.	Rezervacija za storno 31.12.2015.	Iznos storna na dan 31.12.2016.	Rezervacija za storno 31.12.2016.	Iznos storna na dan 31.12.2017.	(2) / (1) u %	(4) / (3) u %	(6) / (5) u %
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
01	23,846	0	36,604	0	19,977	0	0.00%	0.00%	0.00%
03	72,138	0	72,052	0	39,469	86,714	0.00%	0.00%	219.70%
07	281,670	0	54,592	0	63,246	0	0.00%	0.00%	0.00%
08	63,310	0	86,393	0	70,611	0	0.00%	0.00%	0.00%
09	1,687,616	124,921	1,383,157	2,512,732	2,435,323	0	7.40%	181.67%	0.00%
13	2,282,415	204,995	2,004,169	47,957	1,599,225	22,707	8.98%	2.39%	1.42%
16	3,191	0	144,177	0	88,173	0	0.00%	0.00%	0.00%
	4,414,186	329,916	3,781,145	2,560,689	4,316,025	109,421	7.47%	67.72%	2.54%

Poređenjem iznosa rezervacija za storno premije sa iskustvom, evidentno je da je Društvo rezervisalo dovoljno sredstava za namenu ovih rezervacija, osim u slučaju rezervacije u vrsti 09 u 2015. koja je bila manja od iznosa storna iz 2016.

KONAČNA OCENA

Na osnovu svega iznetog, na finansijski izveštaj i godišnji izveštaj o poslovanju Akcionarskog društva za osiguranje "Energoprojekt Garant" a.d.o. Beograd za poslovnu **2017.** godinu, dajem **POZITIVNO MIŠLJENJE.**

Na pozitivno mišljenje opredelili su me sledeći razlozi:

- Premija osiguranja u primeni, utvrđena je u skladu sa aktuarskom strukom i propisima i obezbeđuje trajno ispunjenje obaveza Društva iz ugovora.
- Društvo je adekvatno obračunalo i rezervisalo sredstva za buduće obaveze po osnovu šteta.
- Tehničke rezerve su obračunate u skladu sa pravilima aktuarske struke i struke osiguranja, aktima Društva, Zakonom o osiguranju, kao i propisima donetim na osnovu Zakona.
- Društvo je opravdano zaključivalo ugovore o saosiguranju i reosiguranju, plasirajući sve viškove rizika iznad samoprdržaja i ne ugrožavajući sredstva osiguranja za izvršavanje svih ugovorenih obaveza.
- Društvo je u finansijskom izveštaju realno prikazalo funkcionalne rashode i obezbedilo kvalitetna sredstva za tehničke rezerve, odnosno za blagovremeno i redovno ispunjavanje ugovorenih obaveza prema osiguranicima.

Beograd 05.02.2018.

OVLAŠĆENI AKTUAR

Snežana Momirov

Ovlašćenje br. 21/91

**II IZVEŠTAJ ZAKONSKOG REVIZORA O REVIZIJI
FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA DRUŠTVA ZA 2017.**

"ENERGOPROJEKT GARANT" ADO, BEOGRAD

**IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA
O IZVRŠENOJ REVIZIJI GODIŠNJIH
FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA ZA 2017. GODINU**

„ENERGOPROJEKT GARANT“ ADO, BEOGRAD

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA O IZVRŠENOJ REVIZIJI
GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA ZA 2017. GODINU

S A D R Ź A J

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

POTVRDA O NEZAVISNOSTI I KONSULTANTSKIM USLUGAMA

GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI:

BILANS STANJA

BILANS USPEHA

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima „Energoprojekt Garant“ a.d.o., Beograd

Izveštaj o finansijskim izveštajima

Izvršili smo reviziju priloženih godišnjih finansijskih izveštaja „Energoprojekt Garant“ a.d.o., Beograd (dalje u tekstu i: Društvo), koji uključuju bilans stanja na dan 31. decembra 2017. godine, bilans uspeha, izveštaj o ostalom rezultatu, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o tokovima gotovine za godinu završenu na taj dan, kao i napomene uz finansijske izveštaje koje uključuju pregled značajnih računovodstvenih politika i druge objašnjavajuće informacije.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih finansijskih izveštaja u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji, kao i za ustrojavanje neophodnih internih kontrola koje omogućuju pripremu finansijskih izveštaja koji ne sadrže greške, bilo namerne ili slučajne.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o ovim finansijskim izveštajima na osnovu svoje revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj meri, uverimo da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i obelodanjanjima datim u finansijskim izveštajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizorskom prosuđivanju, uključujući procenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalim usled kriminalne radnje ili greške. Prilikom procene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izveštaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe, uključuje ocenu primenjenih računovodstvenih politika i značajnih procena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocenu opšte prezentacije finansijskih izveštaja.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući da obezbede osnovu za naše revizorsko mišljenje.

Mišljenje

Po našem mišljenju, godišnji finansijski izveštaji istinito i objektivno po svim materijalno značajnim pitanjima, prikazuju finansijsko stanje „Energoprojekt Garant“ a.d.o., Beograd na dan 31. decembra 2017. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za poslovnu godinu završenu na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji i računovodstvenim politikama obelodanjenim u napomenama uz finansijske izveštaje.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima „Energoprojekt Garant“ a.d.o., Beograd - Nastavak

Naglašavanje pitanja

Kao što je obelodanjeno u napomeni 1.6. uz finansijske izveštaje, 15. novembra 2017. godine, potpisan je ugovor o kupoprodaji Društva za osiguranje. Postupak kupoprodajne transakcije do datuma izdavanja finansijskih izveštaja Društva nije završen, a dana 09.03.2018. godine izvršeno je blok trgovanje akcijama u vlasništvu EP Holdinga.

Reviziju smo izvršili u skladu sa zahtevima zakonske revizije. Obim našeg posla nije uključio postupke za bilo kakve posebne namene ili posebno navedene korisnike. Moguće je da revizijom nisu obuhvaćena sva pitanja koja bi mogla biti od interesa za korisnike našeg izveštaja i finansijskih izveštaja na koje se on odnosi. U skladu sa navedenim, naš izveštaj ne treba shvatiti i osloniti se na njega kao na jedini izvor informacija.

Naše mišljenje nije kvalifikovano po gore navedenom pitanju.

Izveštaj o ostalim regulatornim zahtevima

Izvršili smo reviziju usklađenosti priloženog godišnjeg izveštaja o poslovanju "Energoprojekt Garant" a.d.o., Beograd za 2017. godinu sa revidiranim finansijskim izveštajima za poslovnu godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine. Rukovodstvo Društva je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju godišnjeg izveštaja o poslovanju u skladu sa Zakonom o tržištu kapitala, Zakonom o računovodstvu Republike Srbije, kao i propisa Narodne banke Srbije. U skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o usklađenosti godišnjeg izveštaja o poslovanju za 2017. godinu sa finansijskim izveštajima za tu poslovnu godinu.

Po našem mišljenju finansijske informacije objavljene u godišnjem izveštaju o poslovanju Društva za 2017. godinu usklađene su sa priloženim finansijskim izveštajima za poslovnu godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine.

U Beogradu, 15. marta 2018. godine

„MOORE STEPHENS
Revizija i Računovodstvo“ d.o.o., Beograd

Bogoljub Aleksić, direktor
Licencirani ovlašćeni revizor

Energoprojekt Garant a do, Beograd

U Beogradu, 15. mart 2018. godine

Potvrda revizora javnom akcionarskom društvu

Poštovani,

U skladu sa članom 54. Zakona o tržištu kapitala (Sl. glasnik RS br. 31/2011, 112/2015 i 108/2016) i članom 11. Pravilnika o uslovima za obavljanje revizije finansijskih izveštaja javnih društava (Sl. glasnik RS br. 114/2013), kao angažovani eksterni revizor finansijskih izveštaja za 2017. godinu, potvrđujemo sledeće:

- Da su društvo za reviziju *Moore Stephens Revizija i Računovodstvo d.o.o. Beograd*, kao i svi njegovi zaposleni angažovani na poslovima revizije finansijskih izveštaja za 2017. godinu *EP Garant osiguranja a.d.o.*, nezavisni u odnosu na *EP Garant osiguranja a.d.o.* u skladu sa zahtevima IFAK-ovog etičkog kodeksa za profesionalne računovođe i u skladu sa posebnim zahtevima Zakona o tržištu kapitala, Zakona o reviziji, Zakona o privrednim društvima i drugom relevantnom zakonskom regulativom Republike Srbije;
- Da društvo za reviziju *Moore Stephens Revizija i Računovodstvo d.o.o. Beograd* tokom prethodnog perioda, odnosno godine za koju se vrši revizija, nije pružalo bilo koje druge usluge *EP Garant osiguranja a.d.o.* niti njemu povezanim licima;

S poštovanjem,

Bogoljub Aleksić

Direktor

Moore Stephens Revizija i Računovodstvo d.o.o.

БИЛАНС СТАЊА
 на дан 31.12.2017. године

(у хиљадама динара)

Група рачуна, рачун	Позиција	Напомена број	Текућа година	Претходна година
А К Т И В А				
0	А. НЕУПЛАЋЕНИ УПИСАНИ КАПИТАЛ			
	Б. СТАЛНА ИМОВИНА		298.270	259.157
013, део 019	III. СОФТВЕР И ОСТАЛА ПРАВА	22	1.945	2.119
02, осим 021, дела 027, дела 028 и дела 029	IV. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА	23	296.325	255.501
020, 022, 023, 025, 026, део 027, део 028, део 029	1. Некретнине, постројења и опрема који служе за обављање делатности		3.997	4.046
024, део 027, део 028, део 029	2. Инвестиционе некретнине		292.328	251.455
40	VIII. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА	24	-	1.537
	В. ОБРТНА ИМОВИНА		779.174	887.584
10, 13, 15	I. ЗАЛИХЕ	25	32	63
	III. ПОТРАЖИВАЊА, ПЛАСМАНИ И ГОТОВИНА		753.345	851.081
	1. Потраживања	26	40.657	60.431
део 20, део 21	1.1. Потраживања за премију осигурања, саосигурања и реосигурања		35.676	56.891
део 20, део 21	1.2. Потраживања од реосигураваача и ретроцесионара		4.309	3.304
22, осим 223	1.4. Остала потраживања		672	236
223	2. Потраживања за више плаћен порез на добитак		5.760	-
	3. Финансијски пласмани	27	623.393	691.117
236, део 239	3.2. Финансијска средства која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха		328.299	334.232
део 236, део 239	а) Дужничке хартије од вредности које се исказују по фер вредности кроз биланс успеха		326.940	332.873
део 236, део 239	б) Власничке хартије од вредности које се исказују по фер вредности кроз биланс успеха		1.359	1.359
232, део 239	3.3. Краткорочни депозити код банака		295.094	356.885
24	4. Готовински еквиваленти и готовина	28	83.535	99.533
	V. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА		8.012	9.505
270, 271, 272, 273, 279	2. Друга активна временска разграничења	29	8.012	9.505
	VI. ТЕХНИЧКЕ РЕЗЕРВЕ КОЈЕ ПАДАЈУ НА ТЕРЕТ САОСИГУРАВАЧА, РЕОСИГУРАВАЧА И РЕТРОЦЕСИОНАРА		17.785	26.935
275	1. Резерве за преносне премије које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	30	11.325	15.882
276	2. Резервисане штете које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	31	6.460	11.053
	Г. УКУПНА АКТИВА		1.077.444	1.146.741
П А С И В А				
	А. КАПИТАЛ		813.340	841.227
	I. ОСНОВНИ И ОСТАЛИ КАПИТАЛ	32	699.887	699.887
300	1. Акцијски капитал		699.793	699.793
309	4. Остали капитал		94	94
34, осим 342	VII. НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК	33	113.453	141.340
340	1. Нераспоређени добитак ранијих година		91.961	72.072
341	2. Нераспоређени добитак текуће године		21.492	69.268
	Б. РЕЗЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ		264.104	305.514
	I. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	34	39.561	33.638

402	3. Резерве за изравнање ризика		37.976	28.996
405	4. Резерве за бонусе и попусте		1.230	4.316
406, 409	6. Друга дугорочна резервисања		355	326
416	III. ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ	35	122	-
	IV. КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	36	15.283	31.343
44, 45, 46, 47, осим 474	4. Обавезе за премију, зараде и друге обавезе		15.283	31.126
474	5. Обавезе за порез из резултата		-	217
	V. ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	37	109.920	120.253
	1. Резерве за преносне премије		92.004	117.453
491, део 492	б) неживотних осигурања и саосигурања		92.004	117.453
део 497	2. Резерве за неистекле ризике		15.166	-
496, 498, 499	3. Друга пасивна временска разграничења		2.750	2.800
496, 498, део 499	б) остала непоменућа пасивна временска разграничења		2.750	2.800
	VI. РЕЗЕРВИСАНЕ ШТЕТЕ	38	99.218	120.280
494, део 495	б) неживотних осигурања и саосигурања		99.218	120.280
	Г. УКУПНА ПАСИВА		1.077.444	1.146.741

У Београду,
дана 27.02.2018.

 Јелица Мандић
 Члан извршног одбора

 Мирјана Богићевић
 Председник извршног одбора

БИЛАНС УСПЕХА

у периоду од 01.01. до 31.12.2017. године

(у хиљадама динара)

Група рачуна, рачун	Позиција	Напомена број	Текућа година	Претходна година
А. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ				
И. ПОСЛОВНИ (ФУНКЦИОНАЛНИ) ПРИХОДИ			133.918	129.970
	1. Приходи од премија осигурања и саосигурања	1	133.609	129.708
610, 613	1.2. Обрачуната премија неживотних осигурања и саосигурања		147.866	188.079
део 512, део 523	1.3. Премија пренета у саосигурање – пасивна		9.277	10.237
део 512, део 523	1.4. Премија пренета у реосигурање		30.429	56.845
део 60, део 61	1.6. Смањење резерви за преносне премије и резерви за неистекле ризике осигурања и саосигурања		25.449	8.711
606, део 609, 650, део 659	3. Приходи од послова непосредно повезаних с пословима осигурања	2	309	-
део 609, 639, 64, део 653, 655, део 659	4. Остали пословни приходи	3	-	262
II. ПОСЛОВНИ (ФУНКЦИОНАЛНИ) РАСХОДИ			23.160	40.542
	1. Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе	4	11.234	16.408
502	1.3. Допринос за превентиву		24	44
505	1.6. Резервисања за изравнање ризика		11.210	15.303
507	1.7. Резервисања за осигурања код којих су осигураници прихватили да учествују и инвестиционом ризику, резервисања за бонусе и попусте и повећања других техничких резерви		-	1.061
	2. Расходи накнада штета и уговорених износа	5	18.544	22.138
520	2.2. Ликвидиране штете неживотних осигурања		10.360	17.855
део 513, део 524	2.3. Ликвидиране штете – удели у штетама саосигурања		17.376	32.423
део 53, део 54, део 55	2.5. Расходи извиђаја, процене, ликвидације и исплате накнада штета и уговорених износа		5.890	6.617
део 603, 620, 621	2.6. Приходи од учешћа саосигурања у накнади штета		853	1.084
део 603, 622, 623, 624, 625	2.7. Приходи од учешћа реосигурања и ретроцесија у накнади штета		14.229	33.673
	3. Резервисане штете – повећање	6	-	2.839
	3. Резервисане штете – смањење	6	16.468	-
526	3.3. Резервисане штете неживотних осигурања – повећање		27.423	41.644
630	3.4. Резервисане штете неживотних осигурања – смањење		32.687	49.885
516, 527	3.5. Резервисане штете саосигурања, реосигурања и ретроцесија – повећање		-	11.204
део 604, 632	3.6. Резервисане штете саосигурања, реосигурања и ретроцесија – смањење		11.204	124
517, 529	5. Повећање осталих техничких резерви – нето	7	15.166	-
део 604, 631, 633, 638	6. Смањење осталих техничких резерви – нето	7	5.316	843
III. ДОБИТАК – БРУТО ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТ			110.758	89.428
Б. ПРИХОДИ И РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ				
И. ПРИХОДИ ОД ИНВЕСТИРАЊА СРЕДСТАВА ОСИГУРАЊА			36.616	61.972
	2. Приходи од улагања у непокретности		10.820	4.787
део 608, део 653	2.1. Приходи од закупнина инвестиционих некретнина		10.820	4.787
део 662	3. Приходи од камата		17.047	19.681
део 683, део 686, део 687	4. Приходи од усклађивања вредности финансијских средстава која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха		6.982	20.892
део 663	6. Позитивне курсне разлике из активности инвестирања		1.767	16.612
II. РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИРАЊА СРЕДСТАВА ОСИГУРАЊА			54.375	26.053
	2. Расходи по основу улагања у непокретности		3.409	12.328
део 581	2.1. Расходи по основу обезвређења инвестиционих некретнина		3.409	12.328
део 583, део 586, део 587	3. Расходи по основу усклађивања вредности финансијских средстава која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха		16.665	8.123
део 563	5. Негативне курсне разлике из активности инвестирања		34.301	5.602
III. ДОБИТАК ИЗ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ			-	35.919
IV. ГУБИТАК ИЗ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ			17.759	-
V. ТРОШКОВИ СПРОВОЂЕЊА ОСИГУРАЊА			63.882	57.799
	1. Трошкови прибаве	10	27.771	29.850
део 542	1.1. Провизије		17.544	13.825
део 53, део 54, део 55	1.2. Остали трошкови прибаве		10.227	16.025
	2. Трошкови управе	11	40.623	40.203
530	2.1. Амортизација		712	545
део 54	2.2. Трошкови материјала, енергије, услуга и нематеријални трошкови		2.832	3.762
део 55	2.3. Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични трошкови		26.063	23.306
део 53, део 54, део 55	2.4. Остали трошкови управе		11.016	12.590
део 53, део 54, део 55	3. Остали трошкови спровођења осигурања	12	3.116	2.764

605, 651	4. Провизија од реосигурања и ретроцесија	13	7.628	15.018
	I. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК – НЕТО ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТ		29.117	67.548
део 66	III. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ, ОСИМ ФИНАНСИЈСКИХ ПРИХОДА ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ	14	581	1.592
део 56	IV. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ, ОСИМ ФИНАНСИЈСКИХ РАСХОДА ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ	15	1.377	669
део 68	V. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ПОТРАЖИВАЊА И ДРУГЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЛУЖИ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ	16	-	9.589
део 58	VI. РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ОБЕЗВРЕЂЕЊА ПОТРАЖИВАЊА И ДРУГЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЛУЖИ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ	17	710	-
део 67	VII. ОСТАЛИ ПРИХОДИ	18	64	182
део 57	VIII. ОСТАЛИ РАСХОДИ	19		30
	IX. ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		27.675	78.212
69 - 59	XI. НЕТО ДОБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ ПРОМЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА		-	1.815
59 - 69	XII. НЕТО ГУБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ ПРОМЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	20	145	-
	Г. ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		27.530	80.027
	Ђ. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК			
721	1. Порез на добитак		4.379	11.060
342	2. Добитак по основу креирања одложених пореских средстава и смањења одложених пореских обавеза		-	301
352	3. Губитак по основу смањења одложених пореских средстава из претходних година и креирања одложених пореских обавеза		1.659	-
	Е. НЕТО ДОБИТАК		21.492	69.268
	3. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ			
	1. Основна зарада по акцији (у динарима без пара)	21	137	440

У Београду,
дана 27.02.2018.

Јелица Мандић
Члан извршног одбора

Мирјана Богичевић
Председник извршног одбора

ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ

у периоду од 01.01. до 31.12.2017. године

Група рачуна, рачуни	Позиција	Напомена број	(у хиљадама динара)	
			Текућа година	Претходна година
A. НЕТО РЕЗУЛТАТ ИЗ ПОСЛОВАЊА				
I. НЕТО ДОБИТАК				
B. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА			21.492	69.268
I. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК			21.492	69.268

У Београду,
дана 27.02.2018.

Јелица Мандић
Мирјана Божић

Јелица Мандић
Члан извршног одбораМирјана Божић
Председник извршног одбора

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

у периоду од 01.01.до 31.12.2017. године

(у хиљадама динара)

Позиција	Текућа година	Претходна година
A. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ		
I. Приливи готовине из пословних активности (од 1 до 5)	208.062	237.225
1. Премије осигурања и саосигурања и примљени аванси	170.324	178.833
3. Приливи од учешћа у накнади штета	13.041	34.051
5. Остали приливи из редовног пословања	24.697	24.341
II. Одливи готовине из пословних активности (од 1 до 9)	173.937	216.702
1. Накнаде штета и уговорених износа из осигурања, удели у штетама из саосигурања и дати аванси	27.736	50.279
3. Премије саосигурања, реосигурања и ретроцесија	51.634	62.394
4. Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	31.494	28.123
5. Остали трошкови спровођења осигурања	35.808	46.028
7. Порез на добитак	10.355	12.931
8. Одливи по основу осталих јавних прихода	16.910	16.947
III. Нето прилив готовине из пословних активности (I - II)	34.125	20.523
B. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА		
I. Приливи готовине из активности инвестирања (од 1 до 5)	52.744	32.809
3. Остали финансијски пласмани – депоновања и улагања (нето приливи)	34.226	12.296
4. Примљене камате из активности инвестирања	18.518	20.513
II. Одливи готовине из активности инвестирања (од 1 до 3)	48.518	18.612
2. Куповина нематеријалних улагања, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	44.768	6.013
3. Остали финансијски пласмани – депоновања и улагања (нето одливи)	3.750	12.599
III. Нето прилив готовине из активности инвестирања (I - II)	4.226	14.197
V. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА		
II. Одливи готовине из активности финансирања (од 1 до 7)	49.379	49.222
7. Исплаћене дивиденде и учешћа у резултату	49.379	49.222
IV. Нето одлив готовине из активности финансирања (II - I)	49.379	49.222
G. СВЕГА ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ	260.806	270.034
D. СВЕГА ОДЛИВ ГОТОВИНЕ	271.834	284.536
E. НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ	11.028	14.502
Ж. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	99.533	112.391
З. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	972	3.589
И. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	5.942	1.945
J. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	83.535	99.533

У Београду,
дана 27.02.2018.

 Јелица Мандић
 Члан извршног одбора

 Мирјана Богичевић
 Председник извршног одбора

Извештај о променама на капиталу
у периоду од 01.01. до 31.12.2017. године

Енергопројект Гарант а.д.о. Београд

(у хиљадама динара)

О П И С	Основни капитал (група 30, осим 305, 306, 307 и 309)		Остали капитал (рп 309)		Нерасподељени добитак (група 34, осим рп 342)		Укупно капитал	
	Почетно стање или стање на дан 1. јануара претходне године	Крајње стање или стање на дан 31. децембра претходне године	Почетно стање или стање на дан 1. јануара текуће године	Крајње стање или стање на дан 31. децембра текуће године	Почетно стање или стање на дан 1. јануара текуће године	Крајње стање или стање на дан 31. децембра текуће године	Почетно стање или стање на дан 1. јануара текуће године	Крајње стање или стање на дан 31. децембра текуће године
Кориговано почетно стање или стање на дан 1. јануара претходне године	699,793	699,793	94	94	121,294	121,294	821,181	821,181
Нето добитак периода					69,268	69,268		69,268
Смањене капитала по основу расподељене дивиденде					49,222	49,222		49,222
Крајње стање или стање на дан 31. децембра претходне године	699,793	699,793	94	94	141,340	141,340	841,227	841,227
Почетно стање или стање на дан 1. јануара текуће године	699,793	699,793	94	94	141,340	141,340	841,227	841,227
Кориговано почетно стање или стање на дан 1. јануара текуће године	699,793	699,793	94	94	21,492	21,492		21,492
Нето добитак периода					49,379	49,379		49,379
Смањене капитала по основу расподељене дивиденде					113,453	113,453		113,453
Крајње стање или стање на дан 31. децембра текуће године	699,793	699,793	94	94			813,340	813,340

У Београду,
дана 27.02.2018.

Јелена Мандић
Члан извршног одбора

Маријана Богријевић
Председник извршног одбора

„ENERGOPROJEKT GARANT“ A.D.O.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA 2017. GODINU**

Beograd, februar 2018. godine

SADRŽAJ

1. OPŠTI PODACI O DRUŠTVU	1
1.1. Naziv i sedište.....	1
1.2. Pravna forma i uprava	1
1.3. Vrste poslova osiguranja	2
1.4. Organizacija poslovanja	2
1.5. Posrednici i zastupnici	3
1.6. Akcionari	6
1.7. Zaposleni.....	7
2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA	7
3. RAČUNOVODSTVENA NAČELA	13
4. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA	14
5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA.....	15
5.1. Procenjivanje	15
5.2. Efekti kurseva stranih valuta.....	15
5.3. Prihodi.....	16
5.4. Rashodi.....	16
5.5. Porez na dobitak.....	17
5.6. Nematerijalna ulaganja	18
5.7. Nekretnine, postrojenja i oprema	18
5.8. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	19
5.9. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme.....	19
5.10. Investicione nekretnine	20
5.11. Zalihe	20
5.12. Finansijski instrumenti	20
5.13. Gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	22
5.14. Potraživanja	22
5.15. Finansijski plasmani	23
5.16. Obaveze	23
5.17. Naknade zaposlenima	24
5.18. Rezervisanja – tehnička rezerva	25
6. UPRAVLJANJE RIZIKOM	26
7. BILANS USPEHA	32
7.1. PRIHODI OD PREMIJA OSIGURANJA I SAOSIGURANJA (AOP 1002)	32
7.2. PRIHODI OD POSLOVA NEPOSREDNO POVEZANIH S POSLOVIMA OSIGURANJA (AOP 1014).....	32
7.3. OSTALI POSLOVNI PRIHODI (AOP 1015).....	33

7.4. RASHODI ZA DUGOROČNA REZERVISANJA (AOP 1017).....	33
7.5. RASHODI NAKNADA ŠTETA I UGOVORENIH IZNOSA (AOP 1026)	33
7.6. REZERVISANE ŠTETE – PROMENE (AOP 1035,1034).....	34
7.7. OSTALE TEHNIČKE REZERVE – PROMENE (AOP 1045 i 1046)	34
7.8. PRIHODI OD INVESTIRANJA SREDSTAVA OSIGURANJA (AOP 1051)	35
7.9. RASHODI PO OSNOVU INVESTIRANJA SREDSTAVA OSIGURANJA (AOP 1062)	35
7.10. TROŠKOVI PRIBAVE (AOP 1074).....	36
7.11. TROŠKOVI UPRAVE (AOP 1079).....	36
7.12. OSTALI TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA (AOP 1084).....	37
7.13. PROVIZIJA OD REOSIGURANJA I RETROCESIJA (AOP 1085)	37
7.14. FINANSIJSKI PRIHODI OSIM FINANSIJSKIH PRIHODA PO OSNOVU INVESTICIONE AKTIVNOSTI (AOP 1088)	37
7.15. FINANSIJSKI RASHODI OSIM FINANSIJSKIH RASHODA PO OSNOVU INVESTICIONE AKTIVNOSTI (AOP 1089)	38
7.16. PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI POTRAŽIVANJA I DRUGE IMOVINE KOJA SLUŽI ZA OBAVLJANJE DELATNOSTI (AOP 1090).....	38
7.17. RASHODI PO OSNOVU OBEZVREĐENJA POTRAŽIVANJA I DRUGE IMOVINE KOJA SLUŽI ZA OBAVLJANJE DELATNOSTI (AOP 1091).....	38
7.18. OSTALI PRIHODI (AOP 1092)	39
7.19. OSTALI RASHODI (AOP 1093).....	39
7.20. NETO GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA (AOP 1097)	39
7.21. ZARADA PO AKCIJI (AOP 1109)	39
7.22. POSLOVANJE PO GRUPAMA OSIGURANJA	39
8. BILANS STANJA	41
8.1. SOFTVER I OSTALA PRAVA (AOP 0005).....	41
8.2. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA (AOP 0007)	41
8.2.1. Investicione nekretnine	41
8.3. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA (AOP 0022)	42
8.4. ZALIHE (AOP 0024).....	42
8.5. POTRAŽIVANJA (AOP 0027).....	42
8.6. FINANSIJSKI PLASMANI (AOP 0033)	43
8.6.1. Depoziti kod banaka	43
8.6.2. Finansijska sredstva koja se iskazuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha.....	43
8.7. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA (AOP 0044)	44
8.8. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA (AOP 0048)	44
8.9. PRENOSNA PREMIJA SAOSIGURANJA I REOSIGURANJA KOJA PADA NA TERET SAOSIGURAVAČA I REOSIGURAVAČA (AOP 0050).....	45
8.10. REZERVISANE ŠTETE OSIGURANJA I SAOSIGURANJA KOJE PADAJU NA TERET SAOSIGURAVAČA I REOSIGURAVAČA (AOP 0051).....	45

8.11. PROMENE NA KAPITALU.....	46
8.12. OSNOVNI I OSTALI KAPITAL (AOP 0402).....	47
8.13. NERASPOREĐENA DOBIT (AOP 0414).....	47
8.14. DUGOROČNA REZERVISANJA (AOP 0423).....	48
8.15. ODLOŽENA PORESKE OBAVEZE (AOP 0434).....	48
8.16. KRATKOROČNE OBAVEZE (AOP 0435).....	49
8.17. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA (AOP 0444).....	49
8.18. REZERVISANE ŠTETE (AOP 0453).....	50
9. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA.....	50
10. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA.....	51
11. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA.....	51
12. SUDSKI SPOROVI.....	53
13. EKSTERNA KONTROLA.....	53
14. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA.....	53

1. OPŠTI PODACI O DRUŠTVU

1.1. Naziv i sedište

Naziv	Energoprojekt Garant akcionarsko društvo za osiguranje
Sedište	Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12
Matični broj	07812728
Šifra i naziv delatnosti	6512 neživotno osiguranje
Poreski identifikacioni broj	100001468

Društvo je osnovano 25.02.1992. godine kao Deoničko društvo za osiguranje i reosiguranje „Garant“. Pod nazivom „Energoprojekt Garant“ Akcionarsko društvo za osiguranje, odnosno skraćenim nazivom „Garant“ a.d.o., Društvo posluje od 2005. g., kada je kod Agencije za privredne registre – Registar privrednih subjekata, registrovana promena poslovnog imena. Dana 09.12.2013. godine Društvo je kod Agencije za privredne registre – Registar privrednih subjekata promenilo skraćeni naziv u Energoprojekt Garant a.d.o. Beograd.

1.2. Pravna forma i uprava

Energoprojekt Garant a.d.o. je akcionarsko društvo za osiguranje (u daljem tekstu: Društvo), registrovano kod Agencije za privredne registre, Registar privrednih društava broj BD-2455/2005 od 12.05.2005. Društvo je u junu 2012. godine izvršilo usklađivanje sa Zakonom o privrednim društvima („Sl. glasnik RS“ broj 36/2011 i 99/2011), i dana 28.06.2012. godine podnelo registracionu prijavu za promenu podataka Agenciji za privredne registre, koja je registrovala promenu Rešenjem broj BD 88092/2012 od 03.07.2012. godine.

U skladu sa odredbama Zakona o osiguranju i Zakona o privrednim društvima, upravljanje u Društvu je uspostavljeno kao dvodomno, sa sledećim organima uprave:

- Nadzorni odbor koga čini pet neizvršnih članova od kojih su dva nezavisna
- Komisija za reviziju sastavljena od tri člana, kao Zakonom predviđeno telo uspostavljeno za efikasno funkcionisanje i sa posebnim nadležnostima u vršenju nadzora nad poslovanjem Društva, i
- Izvršni odbor koga čine tri izvršna direktora sa definisanim nadležnostima

Članovi Nadzornog i Izvršnog odbora registrovani su u Agenciji za privredne registre dana 14.07.2016., a na njihovo imenovanje u organe uprave prethodno je dobijena saglasnost Narodne Banke Srbije. U toku 2017. nije bilo promena u sastavu Nadzornog odbora koji je imenovan na sednici Skupštine Društva 05.07.2016. godine na period od četiri godine i istog dana konstituisan, a na bazi prethodno dobijene saglasnosti NBS za svakog pojedinačnog člana:

- Dr Jovan Nikčević, predsednik
- Dr Dimitraki Zipovski, član
- Mr Zoran Jovanović, član
- Mr Mirjana Grbović, nezavisni član
- Vera Kresoja, nezavisni član

U izveštajnom periodu članovi Komisije za reviziju bili su:

- Mirjana Grbović, predsednik
- Dimitraki Zipovski, član
- Zoran Jovanović, član

Takođe, u izveštajnom periodu nije bilo promena ni u sastavu Izvršnog odbora koji je imenovan na sednici Nadzornog odbora Društva 05.07.2016. godine na period od četiri godine i istog dana konstituisan, a na bazi prethodno dobijene saglasnosti NBS za svakog pojedinačnog člana:

- Mirjana Bogičević, predsednik
- Lidija Vasić, član
- Jelica Mandić, član

Po kriterijumu delatnosti (osiguranje) Društvo je razvrstano u **veliko pravno lice**.

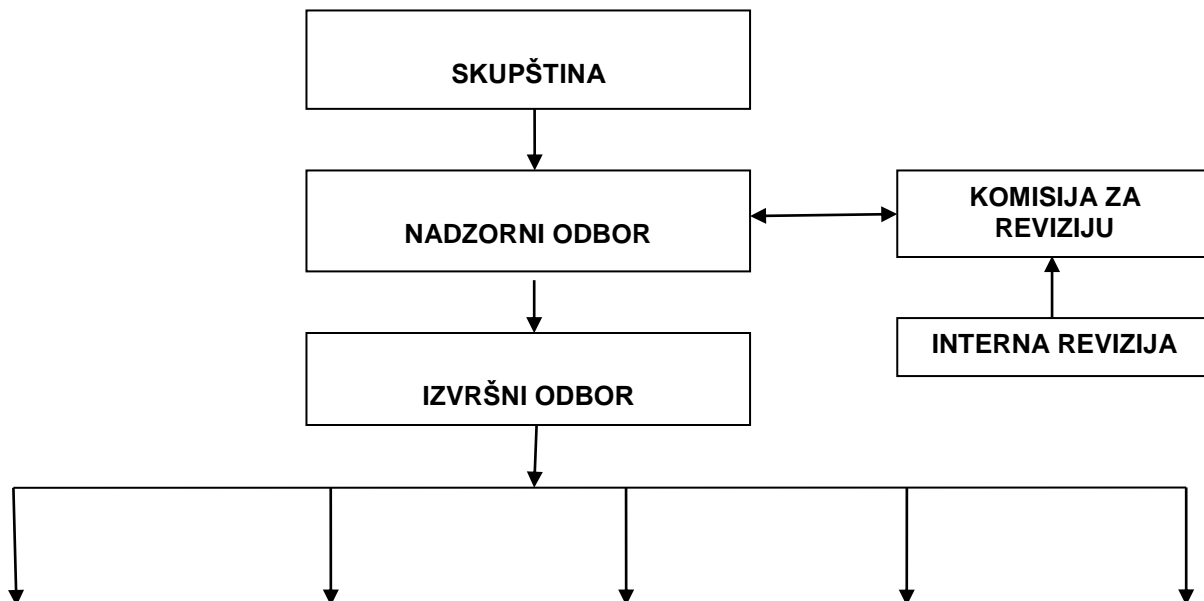
1.3. Vrste poslova osiguranja

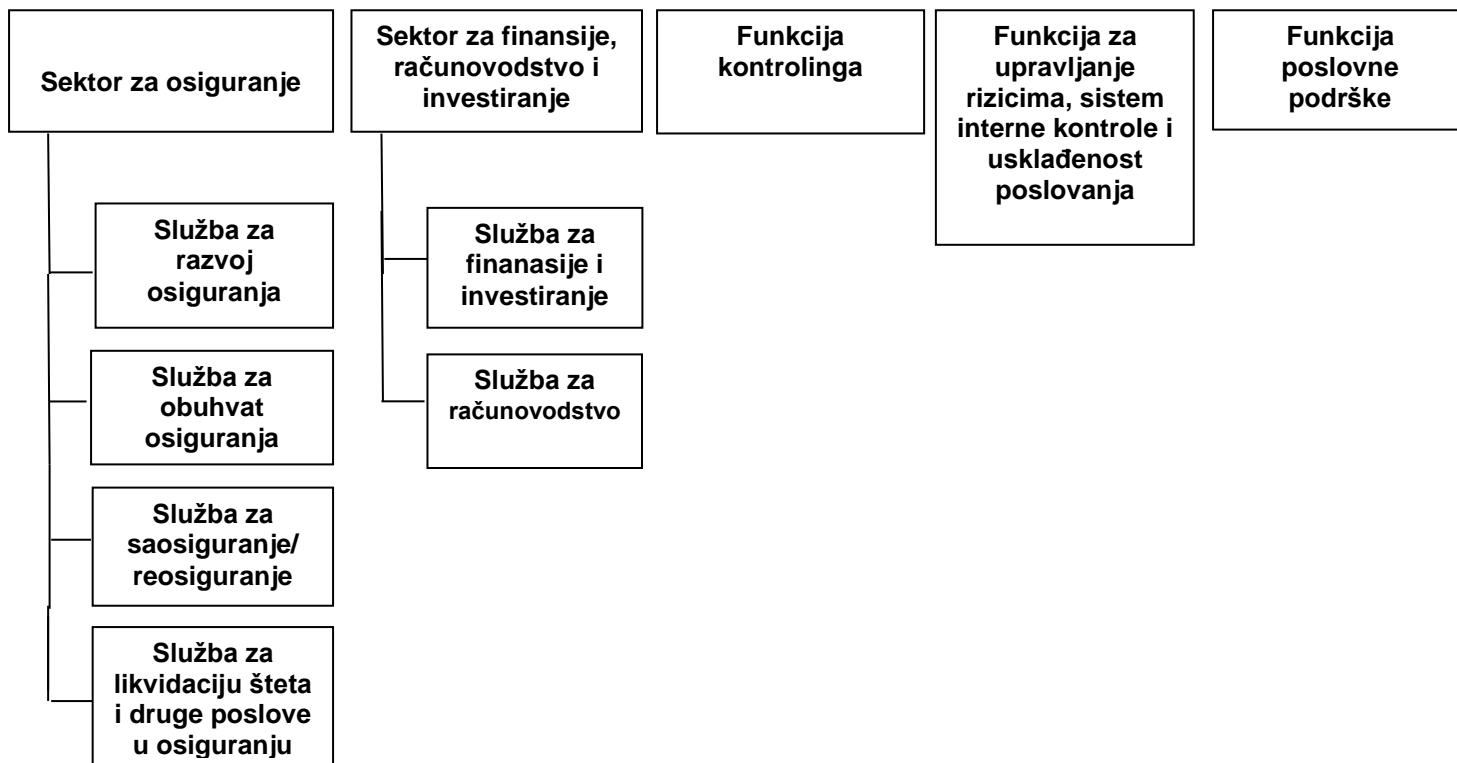
Osnovna delatnost Društva je poslovanje u svim vrstama neživotnog osiguranja kao i obavljanje poslova neposredno povezanih sa poslovima osiguranja. U izveštajnom periodu Društvo je poslovalo u skladu sa rešenjem Narodne banke Srbije G.br.4259 od 08.06.2016. godine kojim je potvrđena usklađenost njegovog poslovanja, imovine, kapitala, obaveza, organa, organizacije i akata sa odredbama Zakona o osiguranju i ispunjenost uslova propisanih za obavljanje svih vrsta neživotnih osiguranja predviđenih članom 9. Zakona.

1.4. Organizacija poslovanja

Društvo posluje isključivo iz svoga sedišta, bez filijala i ekspozitura. Nema sopstvenu prodajnu mrežu, već prodaju osiguranja, osim direktne prodaje koju obavljaju zaposleni u Društvu, realizuje kroz saradnju sa posrednicima i zastupnicima (društvima za zastupanje i zastupnicima – preduzetnicima) u osiguranju. Organizacija poslovanja uspostavljena je primereno zahtevima Zakona i pravilima obavljanja struke osiguranja a pri tom maksimalno efikasna na način da troškovi poslovanja budu u granicama definisanim poslovnim prihodima Društva, a posebno obračunatom premijom odnosno veličinom portfelja. Bazirano na ciljevima opredeljenim strategijom koja je bila u primeni tokom izveštajnog perioda, Društvo je uspostavilo organizaciju koja omogućuje zakonito i ekonomično obavljanje poslova osiguranja na način utvrđen Zakonom i aktima poslovne politike, uz puno uvažavanje osnovnih principa razdvajanja nespojivih poslova. Za obavljanje poslova kod kojih je to Zakonom bilo moguće, Društvo je tokom izveštajnog perioda koristilo usluge trećih lica, u stepenu koji je primeren veličini i potrebama Društva. Pored kriterijuma obezbeđenja ukupne veće efikasnosti, odluci o angažovanju trećih lica za pojedine poslove obavezno je prethodila analiza rizika kojima Društvo može biti izloženo opredeljenjem da određene poslove realizuje kroz outsourcing. Za procenu šteta, procene većih rizika i izradu elaborata, za usluge lekara cenzora i slične usluge ekspertske tipa za koje obim aktivnosti Društva ne bi obezbedio punu zaposlenost, Društvo je i tokom izveštajnog perioda koristilo usluge trećih lica. Isti pristup je realizovan kada su u pitanju poslovi programiranja i održavanja glavne aplikacije poslovno informacionog sistema kao i pravne i advokatske usluge čije je pribavljanje kroz outsourcing ocenjeno kao ekonomski opravdano, uz prethodno pribavljeno uverenje u pouzdanost i kvalitet pribavljenih usluga.

Organizaciona šema Društva prikazana je u nastavku:

1.5. Posrednici i zastupnici

Saradnju sa posredničko – zastupničkom mrežom Društvo ostvaruje na osnovu prethodno zaključenih ugovora o posredovanju / zastupanju. Ugovori se u istoj tipskoj formi i sa istim odredbama koje su usklađene sa zahtevima Zakona i dobre poslovne prakse, zaključuju isključivo sa licima koja imaju urednu dozvolu regulatora za obavljanje poslova koji su predmet ugovora. Ugovorena posrednička / zastupnička provizija kao ključni element ugovora iskazuje se procentom premije i standardno iznosi 18% (osim za poslove osiguranja za koje je Zakonom propisana drugačija stopa), dok se primena drugačije stope posebno evidentira aneksom na glavni ugovor kojim se preciznije identifikuje posao osiguranja ili vrsta (grupa) poslova za koji se ugovara različita provizija. Ugovori o posredovanju / zastupanju zaključuju se isključivo sa licima koja imaju urednu dozvolu za poslovanje i uredno se ažuriraju u skladu sa promenama ključnih podataka iz poslovanja ovih lica.

Sarađujući sa zastupnicima u osiguranju, isključivo Društvo izdaje polise, tako da nema zaduživanja zastupnika obrascima stroge evidencije, kojima se isključivo zadužuju i razdužuju zaposleni u Društvu, odnosno u službi za obuhvat. Shodno tome, zastupnici ne vrše naplatu premije po polisama Društva i ne duže se po tom osnovu. U toku izveštajnog perioda Društvo je sarađivalo sa ukupno 40 lica: posrednika, zastupnika - preduzetnika i društava za zastupanje. U sledećim tabelama dat je pregled svih posrednika i zastupnika (društava i preduzetnika) sa kojima je u izveštajnom periodu ostvareno poslovanje.

Spisak društava za posredovanje sa kojima je Društvo sarađivalo u 2017.:

<u>Naziv</u>	<u>Adresa</u>	<u>Matični broj</u>	<u>PIB</u>	<u>Broj rešenja NBS</u>
AGD D.O.O.	Narodne omladine 12 23000 Zrenjanin	8812969	103356979	G.br. 7649 od 28.10.2005.
MARSH D.O.O.	Bul.Mihaila Pupina 10z 11070Novi Beograd	17491156	102994595	G.br. 597 od16.09.2005.g.

GRECO INTERNATIONAL D.O.O.	Bledska br. 3 / Sterijina br.15 11000 Beograd	20106310	104162721	G.br.8496 od 15.11.2005.g.
ACB D.O.O.	Bul.Mihaila Pupina 10z/543 11070 Novi Beograd	20108479	104169820	G.br. 4732 od 04.06.2008.g.
ASPEN D.O.O.	Braće Jerković 132 11000 Beograd	20082313	104056541	G.br. 6087 od 20.09.2005.g.
3D MEDIATOR	Preradovićeva 9b 11000Beograd	20295791	105021079	G.br.6299 od 04.05.2007.g.
MENADŽER TIM D.O.O.	Maršala Birjuzova 3/VII 11000BEOGRAD	20343087	105215977	G.br. 11231 od 04.10.2007.g.
EUROSOLUTIONS D.O.O.	Ustanička 189/II lok. 7a 11000 Beograd	20569620	106280667	G.br. 8780 od 27.08.2009.g.
STEVANOVIĆ D.O.O.	Toše Jovanovića 16/7 11000 Beograd	17178296	101032630	G.br. 7754 od 01.11.2005.g.
INTERISK D.O.O.	Bul.Mihaila Pupina 10z/p.p., 11070 Novi Beograd	20281073	104963931	G.br.10160 od 01.06.2010.g.
AUCTOR SOLLERS D.O.O.	Bulevar Mihaila Pupina 115v, 11000 Beograd	20138564	104276844	G. br.2012
ASIGEST	Klare Cetkin 14/24 11070 Novi Beograd	20307773	105084218	G.br.2628 od 09.05.2011.g.
INTERA D.O.O.	Majke Jevrosime 37 11000 Beograd	20197323	104595709	G. br.7964
PREMIJA PLUS D.O.O.	Kralja Petra 32 11000 Beograd	20492767	105924725	G.br.9332 od 31.12.2008.g.
ERGO NOVA d.o.o. Društvo za posredovanje u osiguranju	Cara Lazara 3 11000 Beograd	20758244	107222222	G.br. 7519 od 22.7.2011.
SECURITAS OMNIS d.o.o.	Kursulina 47/II/6 32300 Gornji Milanovac	20807865	107463881	G.br. 11483 od 10.10.2011
WILLIS TOWERS WATSON d.o.o.	Bul. Mihajla Pupina 115g, 11070 Novi Beograd	20751223	107182303	G br.7371 od 12.07.2011.
GSI MASTER d.o.o.	Cvijičeva 63/stan 4 11 000 Beograd	20652985	106652565	G.br.8927 od 29.04.2010
RR DIV d.o.o.	Karađorđeva 10, Obrenovac	20481242	105915208	G.br.7918 od 03.11.2008
“Nordal Div” d.o.o.	Batajnički drum 1/I 11080 Zemun	21154148	109279009	G.br.8036 od 28.10.2015.
“Respect IBS” d.o.o.	Kralja Petra Prvog 12	21094439	108923570	G.br.1101 od 23.02.2015.
“EL COM” d.o.o.	Augusta Cesarca 18, 21000 Novi Sad	08425396	101649304	G.br.6765 od 30.09.2005.
VM LINE	Omladinskih brigada 28/4	21051462	108705431	IO br. 33 od 11.09.2014.
PREMIUM PARTNER doo	Masarikova 26 15000 Šabac	21171778	109379657	G.br. 249 os 13.01.2016.

VIB doo	Rudnička 2 11000 Beograd	21212399	109621696	G.br. 5300 od 05.07.2016.
AMADE doo	Stevana Dubajića 17/2 11000 Beograd	21088889	108894311	G.br. 1226 od 27.02.2015.
RACIO plus doo	Tihomira Ostojića 4/IV/39 21000 Novi Sad	20331097	105165552	G.br. 1804 od 16.03.2016.
TND INS d.o.o.	Železnička 17,21000 Novi Sad	21341266	110352133	G.br. 10105 od 28.11.2017.
Motiv doo	Bulevar M.Pupina 10 i VPR lokal 14 11000 Beograd	21308749	110161475	G.br. 622 od 25.07.2017.

Spisak zastupnika – društava i preduzetnika u osiguranju sa kojima je Društvo saradivalo u 2017.:

<u>Ime</u>	<u>Adresa</u>	<u>Matični broj</u>	<u>PIB</u>	<u>Broj rešenja NBS</u>
Branko Tomić, preduzetnik agenc.za zast.u osiguranju BRANA	Gundulićev Venac 55/1, 11000 Beograd	61425306	106403052	G.br. 8273 od 08.04.2010.
ADS agencija za zastupanje u osiguranju	Nade Naumović 44a, 11000 Beograd	61638580	106102950	G.br. 4536 od 05.05.2009.
PRORISK d.o.o.	Bul.Mihaila Pupina 10z/III 11070Novi Beograd	61425306	106403052	G.br. 2708 od 21.03.2011.
H&C INSO d.o.o.	Kralja Petra 12, Bačka Palanka	20694874	106862941	G.br. 14250 od 18.11.2010.
TODOROVIC INS, Agencija za zastupanje u osiguranju, Vladislav Todorovic, pr.	Šibenička br.4/3 11000 Beograd	61946683	105831899	G.br. 7580 od 13.10.2008.
MINI , IVO MIKELIC	Bulevar Kneza Aleksandra Karađorđevića 84 11 000 Beograd	60179743	104432239	G br. 3706 os 17.05.2006.
Agencija za zastupanje "Proaktiv"	Cara Dušana 45 d Kraljevo	62706236	107382489	G.br. 12410 od 25.11.2011.g.
NEBO-INS doo	Gandijeva 5 11070 Novi Beograd	64004638	109199324	G.br. 3203 od 16.12.2015.
NB LIBERTAS doo	Branislava Nušića 11500 Obrenovac	64012843	109210378	G.br. 7485 od 08.10.2015.
Siguran stil preduzetnik	Cvečarska 13/14 Beograd	64494643	109884721	NBS 157/11.01.2017.
Inzuos doo	Vladimira Nazora 7 Subotica	21145980	109230174	G.br. 7714 od 16.10.2015.

1.6. Akcionari

Ukupni broj akcija koje je Društvo emitovalo (obične, na ime i sa pravom glasa – svaka akcija jedan glas, ISIN: RSENGRE89752, CFI ESVUFR) koji je tokom izveštajnog perioda bio i ostao nepromenjen iznosi 157.257 komada. Društvo nije vršilo otkup sopstvenih akcija, niti drži iste po osnovu otkupa izvršenog u bilo kom prethodnom periodu. Vlasnička struktura koja je tokom izveštajnog perioda ostala neporomenjena prikazana je u sledećoj tabeli:

Red. broj	Akcionar	Broj akcija		% učešća
		31.12.2017.	31.12.2016.	31.12.2017.
1.	Energoprojekt Holding a.d.	146.155	146.155	92,94022
2.	Jubmes banka a.d. Beograd	11.056	11.056	7,03053
3.	Evropa Osiguranje u stečaju	44	44	0,02798
4.	Stanić Zoran	1	1	0.00064
5.	Nedeljković Igor	1	1	0,00064
U K U P N O:		157.257	157.257	100,00

Vlasnička struktura matičnog lica Energoprojekt Holding a.d. (deset najvećih) 31.12.2017.:

Red. broj	Akcionar	Broj akcija	% učešća
		31.12.2017.	
1.	Napred Razvoj a.d., Novi Beograd	4.500.394	41,17%
2.	Republika Srbija	3.671.205	33,58%
3.	Montinvest Properties d.o.o.	564.699	5,17%
4.	Jopag A.G.	560.731	5,13%
5.	Tezoro broker a.d. – zbirni račun	193.543	1,77%
6.	*Energoprojekt Holding a.d.	97.700	0,89%
7.	Tezoro broker a.d.	81.150	0,74%
8.	Global Macro Capital Opportuni	74.772	0,68%
9.	East Capital – East Capital Bank	70.000	0,64%
10.	Polunin Discovery Funds	58.965	0,54%

*Sopstvene akcije

Tokom 2017. došlo je do promene vlasničke strukture Energoprojekt Holding a.d., kvalifikovanog vlasnika Društva. Stičući na tržištu kapitala akcije Energoprojekt Holding a.d., povezana grupa lica je posredno stekla kvalifikovano učešće u Društvu, a bez prethodno tražene saglasnosti NBS, koja je članom 31 Zakona o osiguranju predviđena kao obavezna za sticanje bilo kog nivoa kvalifikovanog učešća. Na osnovu Rešenja NBS br. G. br. 6979 od 18.08.2017. kojim je novom većinskom vlasniku Energoprojekt Holding a.d. odbijen zahtev za odobrenje sticanja posrednog kvalifikovanog učešća i naloženo otuđenje do tada stečenog posrednog kvalifikovanog učešća u kapitalu Društva, Komisija HOV donela je dana 06.09.2017. Rešenje br. 6/0-40-289/184/17 kojim se novom većinskom vlasniku Energoprojekt Holding a.d. oduzima pravo glasa na svih 146.155 akcija Društva. U zakonom predviđenom roku Centralni registar, depo i kliring HOV upisao je oduzimanje prava glasa Energoprojekt Holdingu a.d. Do kraja izveštajnog perioda (31.12.2017.) navedeno stanje je ostalo nepromenjeno.

U međuvremenu, postupajući po Rešenju NBS i u roku koji je Zakonom predviđen, Energoprojekt Holding a.d. je 15.11.2017. sa Pazavarovalnica Sava d.d., Ljubljana, Slovenija zaključilo Ugovor o kupoprodaji akcija i o tome obavestio NBS, dok je Pazavarovalnica Sava d.d. podnela zahtev za dobijanje prethodne saglasnosti NBS za realizaciju tog ugovora. Do datuma bilansa saglasnost nije dobijena, postupak za dobijanje saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća je u toku i očekuje se njeno dobijanje u neposrednom narednom periodu.

1.7. Zaposleni

Na dan 31.12.2017. godine Društvo ima 11 zaposlenih sa sledećom kvalifikacionom strukturom:

	31.12.2017.		31.12.2016.	
Broj izvršilaca	Stručna sprema	Broj izvršilaca	Stručna sprema	
8	Visoka stručna sprema	9	Visoka stručna sprema	
1	Viša stručna sprema		Viša stručna sprema	
2	Srednja stručna sprema	3	Srednja stručna sprema	
11	Ukupno	11	Ukupno	

Prosečan broj zaposlenih radnika, na osnovu stanja krajem svakog meseca, u 2017. je iznosio 12 (dvanaest) dok je u prethodnoj, 2016. godini ovaj pokazatelj iznosio 10 (deset).

*
* *

*Godišnji finansijski izveštaji koji su predmet ovih Napomena su **finansijski izveštaji Društva** odobreni 27.02.2018. godine na 25. sednici Nadzornog odbora Društva.*

Odobreni finansijski izveštaji mogu naknadno biti izmenjeni u skladu sa važećim propisima.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

Finansijski izveštaji Društva sastavljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Službeni glasnik RS", br. 62/2013 – u daljem tekstu: Zakon).

U skladu sa Zakonom, za priznavanje, vrednovanje, prezentaciju i obelodanjivanje pozicija u finansijskim izveštajima, velika pravna lica, pravna lica koja imaju obavezu sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja (matična pravna lica), javna društva, odnosno društva koja se pripremaju da postanu javna, nezavisno od veličine, primenjuju Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (u daljem tekstu: MSFI). MSFI, u smislu Zakona, su:

- Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja,
- Međunarodni računovodstveni standardi – MRS,
- Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja - MSFI i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda, naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobreni od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija.

Finansijski izveštaji Društva prikazani su u formi i sadržini koja je precizirana Odlukom o sadržaju i formi obrazaca finansijskih izveštaja za društva za osiguranje ("Sl. glasnik RS", br. 135/2014, 141/2014 i 102/2015). Ovom odlukom je, pored ostalog, propisana forma i sadržini pozicija u obrascima Bilansa stanja, Bilansa uspeha, Izveštaja o ostalom rezultatu, Izveštaja o tokvima gotovine, Izveštaja o promenama na kapitalu i Napomena uz finansijske izveštaje. Prema navedenoj Odluci, u obrasce se iznosi upisuju u hiljadama dinara.

Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru propisana je Odlukom o sadržaju računa u kontnom okviru za društva za osiguranje ("Sl. glasnik RS", br. 135/14 i 102/2015).

Pri izradi finansijskih izveštaja Društva, između ostalih, uvaženi su sledeći zakoni i podzakonski propisi:

- Zakon o porezu na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon, 142/2014, 91/2015 - autentično tumačenje 112/2015 i 113/2017);

- Zakon o porezu na dodatu vrednost (»Službeni glasnik RS« broj 84/2004, 86/2004 - ispravka, 61/2005, 61/2007, 93/2012, 108/2013, 68/2014 - dr.zakon, 142/2014 i 83/2015, 5/2016 – usklađeni din.izn., 108/2016 i 113/2017);
- Pravilnik o sadržaju poreskog bilansa i drugim pitanjima od značaja za način utvrđivanja poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 99/2010, 8/2011, 13/2012, 8/2013 i 20/2014 - dr.pravilnik i 101/2016);
- Pravilnik o sadržaju poreske prijave za obračun poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« 24/2014, 30/2015, 101/2016);
- Pravilnik o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe (»Službeni glasnik RS« broj 116/2004 i 99/2010);
- Pravilnik o transfernim cenama i metodama koje se po principu „van dohvata ruke“ primenjuju kod utvrđivanja cene transakcija među povezanim licima (»Službeni glasnik RS« broj 61/2013 i 8/2014); i drugi.

Zakonom o tržištu kapitala ("Sl. glasnik RS", br. 31/2011 i 112/2015 i 108/2016) propisano je koje podatke treba da sadrže godišnji, polugodišnji i kvartalni izveštaji javnih društava čijim se hartijama od vrednosti trguje na regulisanom tržištu. Napominjemo da u pojedinim slučajevima, pri izradi finansijskih izveštaja Društva, nisu u potpunosti uvažene sve relevantne odredbe MSFI i Tumačenja. Računovodstveni propisi Republike Srbije, a time i prezentovani finansijski izveštaji Društva, odstupaju od MSFI u sledećem:

- Finansijski izveštaji za osiguranja se u Republici Srbiji za izveštajni period, shodno Zakonu o računovodstvu (»Službeni glasnik RS« broj 62/2013) prikazuju u formatu propisanim Odlukom o sadržaju i formi obrazaca finansijskih izveštaja za društva za osiguranje ("Sl. glasnik RS", br. 135/2014, 141/2014 i 102/2015), koji odstupa od prezentacije i naziva pojedinih finansijskih izveštaja opšte namene, kao i od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa Revidirani MRS 1 - „Prezentacija finansijskih izveštaja“; i
- Vanbilansna sredstva i vanbilansne obaveze su prikazana na obrascu bilansa stanja. Ove stavke po definiciji MSFI ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze.

Pored navedenog, odstupanja nastaju i kao posledica vremenske razlike između objavljivanja Standarda i Tumačenja, koja su podložna kontinuiranim promenama, i momenta kada ti Standardi i Tumačenja postanu važeći u Republici Srbiji. Tako, na primer, odstupanja od Standarda nastaju kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja, koji su stupili na snagu, još nisu u Republici Srbiji zvanično prevedeni i usvojeni; kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja još nisu stupili na snagu; ili kao posledica drugih razloga na koje Društvo nema mogućnost uticaja.

Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu u prethodnim periodima i tekućem periodu na osnovu Rešenja o utvrđivanju prevoda

- Izmene MSFI 7 „Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja“ – Izmene kojima se poboljšavaju obelodanjivanja fer vrednost i rizika likvidnosti (revidiran marta 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2009. godine);
- Izmene MSFI 1 „Prva primena Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ – Dodatni izuzeci za lica koja prvi put primenjuju MSFI. Izmene se odnose na sredstva u industriji nafte i gasa i utvrđivanje da li ugovori sadrže lizing (revidiran jula 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2010. godine);
- Izmene različitih standarda i tumačenja rezultat su Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI objavljenog 16. aprila 2009. godine (MSFI 5, MSFI 8, MRS 1, MRS 7, MRS 17, MRS 36, MRS 39, IFRIC 16) prvenstveno sa namerom otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija u tekstu (izmene standarda stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2010. godine, a izmena IFRIC na dan ili nakon 1. jula 2009. godine);
- Izmene MRS 38 „Nematerijalna imovina“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine);

- Izmene MSFI 2 „Plaćanja akcijama“: Izmene kao rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (revidiran u aprilu 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine) i izmene koje se odnose na transakcije plaćanja akcijama grupe zasnovane na gotovini (revidiran juna 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2010. godine);
- Izmene IFRIC 9 „Ponovna procena ugrađenih derivata“ stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine i MRS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i merenje“ – Ugrađeni derivati (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 30. juna 2009. godine);
- IFRIC 18 „Prenosi sredstava od kupaca“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine);
- „Sveobuhvatni okvir za finansijsko izveštavanje 2010. godine“ što predstavlja izmenu „Okvira za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja“ (važi za prenos sredstava sa kupaca primljenih na dan ili posle septembra 2010. godine);
- Dopune MSFI 1 „Prva primena Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ – Ograničeno izuzeće od uporednih obelodanjivanja propisanih u okviru MSFI 7 kod lica koja prvi put primenjuju MSFI (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2010. godine);
- Dopune MRS 24 „Obelodanjivanja povezanih strana“ – Pojednostavljeni zahtevi za obelodanjivanjem kod lica pod (značajnom) kontrolom ili uticajem vlade i pojašnjenje definicije povezanog lica (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);
- Dopune MRS 32 „Finansijski instrumenti: Prezentacija“ – Računovodstveno obuhvatanje prečeg prava na nove akcije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. februara 2010. godine);
- Dopune različitih standarda i tumačenja „Poboljšanja MSFI (2010)“ rezultat su Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI objavljenog 6. maja 2010. godine (MSFI 1, MSFI 3, MSFI 7, MRS 1, MRS 27, MRS 34, IFRIC 13) prvenstveno sa namerom otklanjanja neslaganja i pojašnjenja formulacija u tekstu (većina dopuna biće na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);
- Dopune IFRIC 14 „MRS 19 – Ograničenje sredstava definisanih primanja, zahtevi za minimalnim finansiranjem i njihova interakcija“ Avansna uplata minimalnih sredstava potrebnih za finansiranje (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);
- IFRIC 19 „Poništavanje finansijskih obaveza sa instrumentima kapitala“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2010. godine);
- Dopune MSFI 1 „Prva primena Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ – Velika hiperinflacija i uklanjanje fiksnih datuma za lica koja prvi put primenjuju MSFI (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2011. godine);
- Dopune MSFI 7 „Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja“ – Prenos finansijskih sredstava (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);
- Dopune MRS 12 „Porezi na dobitak“ – Odloženi porez: povraćaj sredstava koja su služila za obračun poreza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2012. godine);
- MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- MSFI 11 „Zajednički aranžmani“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- MSFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim pravnim licima“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Dopune MSFI 10, MSFI 11 i MSFI 12 „Konsolidovani finansijski izveštaji, Zajednički aranžmani i Obelodanjivanja učešća u drugim pravnim licima: Uputstvo o prelaznoj primeni“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);

- MRS 27 (revidiran 2011. godine) „Pojedinačni finansijski izveštaji“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- MRS 28 (revidiran 2011. godine) „Ulaganja u pridružena pravna lica i zajedničke investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- MSFI 13 „Merenje fer vrednosti“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Dopune MSFI 1 „Prva primena Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ – Državni krediti po kamatnoj stopi nižoj od tržišne (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Dopune MSFI 7 „Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja“ – Netiranje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ – Prezentacija stavki ostalog ukupnog rezultata (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2012. godine).
- Dopune MRS 19 „Naknade zaposlenima“ – Pобољшanja računovodstvenog obuhvatanja naknada po prestanku radnog odnosa (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Godišnja poboljšanja za period od 2009. do 2011. godine izdata u maju 2012. godine koja se odnose na različite projekte poboljšanja MSFI (MSFI 1, MRS 1, MRS 16, MRS 32, MRS 34) uglavnom na otklanjanju nekonzistentnosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- IFRIC 20 „Troškovi uklanjanja otkrivke u proizvodnoj fazi površinskog kopa“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);

Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u prethodnom i tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni

Na dan objavljivanja ovih finansijskih izveštaja, dole navedeni standardi i izmene standarda su bili izdati od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, a sledeća tumačenja bila su objavljena od strane Komiteta za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja, ali nisu zvanično usvojena u Republici Srbiji:

- Dopune MRS 32 „Finansijski instrumenti: Prezentacija“ – Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine);
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“, MSFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima“ i MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji“ – Izuzeće zavisnih lica iz konsolidacije prema MSFI 10 (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).
- Dopune MRS 36 – „Umanjenje vrednosti imovine“ Obelodanjivanje nadoknadivog iznosa za nefinansijsku imovinu (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).
- Dopune MRS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i odmeravanje“ – Obnavljanje derivata i nastavak računovodstva hedžinga (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).
- IFRIC 21 „Dažbine“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).
- Dopune MRS 19 „Primanja zaposlenih“ – Definisani planovi naknade: Doprinosi za zaposlene (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine).
- Godišnja poboljšanja za period od 2010. do 2012. godine, koja su rezultat su Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 2, MSFI 3, MSFI 8, MSFI 13, MRS 16, MRS 24 i MRS 38) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine).

- Godišnja poboljšanja za period od 2011. do 2013. godine, koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 1, MSFI 3, MSFI 13 i MRS 40) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine).
- Dopune MSFI 11 „Zajednički aranžmani” – Računovodstvo sticanja učešća u zajedničkim poslovanjima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- MSFI 14 „Računi regulatornih aktivnih vremenskih razgraničenja” - na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine.
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema” i MRS 38 „Nematerijalna imovina” - Tumačenje prihvaćenih metoda amortizacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema” i MRS 41 „Poljoprivreda” - Poljoprivreda – industrijske biljke (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji” – Metod udela u pojedinačnim finansijskim izveštajima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji” i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” - Prodaja ili prenos sredstava između investitora i njegovih pridruženih entiteta ili zajedničkih poduhvata (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji”, MSFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima” i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” - Investiciona društva: Primena izuzetaka od konsolidacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja” – Inicijativa za obelodanjivanje (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune i izmene različitih standarda „Poboljšanja MSFI” (za period od 2012. do 2014. godine), koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 5, MSFI 7, MRS 19 i MRS 34) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Izmene i dopune MRS 7 „Izveštaj o novčanim tokovima” – zahtev za obelodanjivanjima koja korisnicima izveštaja omogućavaju procenu promena obaveza koje proizilaze iz aktivnosti finansiranja (na snazi od 1. januara 2017. godine).
- Pojašnjenja vezana za MRS 12 „porez na dobit” koja imaju za cilj smanjenje raznolikosti u praksi kada su u pitanju odložena poreska sredstva koja proizilaze iz nerealizovanih gubitka (na snazi od 1. januara 2017. godine).
- Izmene IFRS 12 – Obelodanjivanja u učešćima u drugim entitetima (na snazi od 1. januara 2017. godine).

Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu

Na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja sledeći standardi, njihove dopune i tumačenja bili su objavljeni, ali nisu još uvek stupili na snagu:

- Izmene i dopune različitih standarda (MRS 28, MRS 40 i IFRS 2) stupaju na snagu od 1. januara 2018. godine.
- MSFI 9 „Finansijski instrumenti” i kasnije dopune, koji zamenjuje zahteve MRS 39 „Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje”, u vezi sa klasifikacijom i odmeravanjem finansijske imovine. Standard eliminiše postojeće kategorije iz MRS 39 - sredstva koja se drže do dospeća, sredstva raspoloživa za prodaju i krediti i potraživanja. MSFI 9 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu. U skladu sa MSFI 9, finansijska sredstva će se klasifikovati u jednu od dve navedene kategorije prilikom početnog priznavanja: finansijska sredstva vrednovana po amortizovanom trošku ili finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti. Finansijsko sredstvo će se priznavati po

amortizovanom trošku ako sledeća dva kriterijuma budu zadovoljena: sredstva se odnose na poslovni model čiji je cilj da se naplaćuju ugovoreni novčani tokovi i ugovoreni uslovi pružaju osnov za naplatu na određene datume novčanih tokova koji su isključivo naplata glavnice i kamate na preostalu glavnice. Sva ostala sredstva će se vrednovati po fer vrednosti. Dobici i gubici po osnovu vrednovanja finansijskih sredstava po fer vrednosti će se priznavati u bilansu uspeha, izuzev za ulaganja u instrumente kapitala sa kojima se ne trguje, gde MSFI 9 dopušta, pri inicijalnom priznavanju, kasnije nepromenljivi izbor da se sve promene fer vrednosti priznaju u okviru ostalih dobitaka i gubitaka u izveštaju o ukupnom rezultatu. Iznos koji tako bude priznat u okviru izveštaja o ukupnom rezultatu neće moći kasnije da se prizna u bilansu uspeha.

- MSFI 15 „Prihodi iz ugovora sa kupcima”, koji definiše okvir za priznavanje prihoda. MSFI 15 zamenjuje MRS 18 „Prihodi”, MRS 11 „Ugovori o izgradnji”, IFRIC13 „Programi lojalnosti klijenata”, IFRIC15 „Sporazumi za izgradnju nekretnina” i IFRIC18 „Prenosi sredstava od kupaca” i SIC – 31 „Prihodi – transakcije razmene koje uključuju usluge oglašavanja”. MSFI 15 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2017. godine, uz dozvoljenu raniju primenu.
- IFRIC 22 – Ovo tumačenje se odnosi na devizne transakcije kada entitet priznaje nemonetarno sredstvo ili nemonetarnu obavezu po osnovu plaćanja ili primanja avansa, pre nego što entitet prizna odnosno sredstvo, trošak ili prihod, posle čega se to nemonetarno sredstvo ili obaveza ponovno priznaje. Tumačenje stupa na snagu na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, ali je dozvoljena ranija primena.
- MSFI 16 „Zakup” koji je objavljen u januaru 2016. godine, primena je za poslovne periode koji počinju posle 1. januara 2019. godine. Ovim standardom biće zamenjen dosadašnji MRS 17.
- MSFI 3 „Poslovne kombinacije” – dopuna koja se odnosi na pojašnjenja kada jedna strana stiče kontrolu u prethodnom zajedničkom poduhvatu. Promena stupa na snagu za poslovne kombinacije čiji je datum kupovine na dan ili nakon prvog godišnjeg perioda izveštavanja koji počinje 1. januara 2019. godine ili nakon toga. Može biti u suprotnosti sa izmenama MSFI 11.
- Izmene MSFI 4 koje su povezane sa MSFI 9, a primenjuju se pre primene MSFI 17 koji će zameniti MSFI 4.
- Izmene MSFI 7 koje su povezane sa MSFI 9.
- Pojašnjenja vezana za MSFI 11. koja se odnose na transakcije u kojima entitet dobija zajedničku kontrolu na ili nakon početka prvog godišnjeg perioda izveštavanja koji počinje 1. januara 2019. godine ili nakon tog datuma. Ovo može biti u suprotnosti sa MSFI 3.
- MSFI 17 – zamenjuje MSFI 4 - primena na finansijske izveštaje koji počinju nakon 1. januara 2021. godine. Ranija primena je uslovljena usvajanjem i primenom MSFI 9 i MSFI 15.
- IFRIC 23 – Tumačenje vezano za MRS 12. Tumačenje stupa na snagu na dan ili nakon 1. januara 2019. godine, ali je dozvoljena ranija primena.

I pored svih naznačenih potencijalnih neusaglašenosti, primena svih izmena prethodno navedenih Standarda ne bi imala značajan uticaj na finansijsku poziciju Društva kao i na rezultate njegovog poslovanja.

Od interne regulative Društva, pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva pored Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva od 05.04.2016. koji je na osnovu Odluke Nadzornog odbora o izmenama i dopunama pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama izmenjen 13.03.2017.god. i u primeni je počevši od obračuna za prvi kvartal 2017. godine, u primeni su bila i druga interna akta propisana članom 67. Zakona o osiguranju, koja je Društvo donelo na osnovu Mišljenja ovlašćenog aktuara. Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u tački 7.

Društvo je u izveštajnom periodu poslovalo u sledećim vrstama neživotnog osiguranja:

- osiguranje od posledica nezgode
- osiguranje motornih vozila – kasko
- osiguranje robe u prevozu
- osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti
- ostala osiguranja imovine
- osiguranje od opšte odgovornosti i
- osiguranje finansijskih gubitaka.

Shodno čl. 10 Zakona o osiguranju i Odluci o izmenama i dopunama odluke o sadržaju i formi obrazaca finansijskih izveštaja za društva za osiguranje, a obzirom na vrste neživotnog osiguranja u kojima posluje, Društvo ima obavezu da utvrđuje dobit i gubitak za podgrupe osiguranja kojima se bavi i da, pored zbirnog bilansa uspeha, izrađuje i dostavlja i pojedinačne bilanse uspeha pri čemu je dužno da u zaglavlju tih bilansa naznači na koje se podgrupe osiguranja oni odnose i to:

- osiguranje od posledica nezgode
- osiguranje vozila
- osiguranje plovnih objekata i transporta
- imovinska osiguranja
- osiguranje od odgovornosti i
- neživotna osiguranja koja nisu svrstana u podgrupe (osiguranje finansijskih gubitaka)

3. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva uvažena su sledeća načela:

- Načelo stalnosti
- Načelo doslednosti
- Načelo opreznosti
- Načelo suštine iznad forme
- Načelo uzročnosti prihoda i rashoda
- Načelo pojedinačnog procenjivanja
- Načela aktuarske struke u utvrđivanju pojedinih pozicija

Uvažavanjem **načela stalnosti**, finansijski izveštaji se sastavljaju pod pretpostavkom da imovinski, finansijski i prinostni položaj Društva, kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju, omogućavaju poslovanje u neograničeno dugom roku („*Going Concern*“ princip).

Načelo doslednosti podrazumeva da se način procenjivanja stanja i promena na imovini, obavezama, kapitalu, prihodima, rashodima i rezultatu poslovanja, to jest da se način procenjivanja bilansnih pozicija Društva, ne menja u dužem vremenskom razdoblju. Ako, na primer, zbog usaglašavanja sa zakonskom i profesionalnom regulativom, do promene ipak dođe, obrazlaže se razlog promene, a efekat promene se iskazuje shodno zahtevima iz profesionalne regulative vezanim za promenu načina procenjivanja.

Načelo opreznosti podrazumeva uključivanje određenog nivoa opreza pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva, koje treba da rezultira da imovina i prihodi nisu precenjeni, a da obaveze i troškovi nisu potcenjeni. Međutim, uvažavanje načela opreznosti ne treba razumeti na način svesnog, nerealnog umanjenja prihoda i kapitala Društva; to jest svesnog, nerealnog uvećanja rashoda i obaveza Društva. Naime, u Okviru za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja je potencirano da uvažavanje načela opreznosti ne sme da ima za posledicu značajno stvaranje skrivenih rezervi, namerno umanjenje imovine ili prihoda, ili namerno preuveličavanje obaveza ili troškova, jer u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Načelo suština iznad forme podrazumeva da pri evidentiranju transakcija Društva, a time, posledično, i pri sastavljanju finansijskih izveštaja, računovodstveno obuhvatanje treba da se vrši u skladu sa suštinom transakcija i njihovom ekonomskom realnošću, a ne samo na osnovu njihovog pravnog oblika.

Uvažavanjem **načela uzročnosti prihoda i rashoda**, priznavanje efekata transakcija i drugih događaja u Društvu nije vezano za momenat kada se gotovina ili gotovinski ekvivalenti, po osnovu tih transakcija i događaja, prime ili isplate, već se vezuju za momenat kada se dogode. Takvim pristupom omogućeno je da se korisnici finansijskih izveštaja ne informišu samo o prošlim transakcijama Društva koje su prouzrokovale isplatu i primanja gotovine, već i o obavezama Društva da isplati gotovinu u budućnosti, kao i o resursima koji predstavljaju gotovinu koje će Društvo primiti u budućnosti. Drugim rečima, uvažavanjem načela uzročnosti prihoda i rashoda obezbeđuje se informisanje o prošlim transakcijama i drugim događajima na način koji je najupotrebljiviji za korisnike pri donošenju ekonomskih odluka.

Načelo **pojedinačnog procenjivanja** podrazumeva da eventualna grupna procenjivanja različitih bilansnih pozicija Društva (na primer, imovine ili obaveza), radi racionalizacije, proističu iz njihovog pojedinačnog procenjivanja.

Načela struke aktuarstva

Ugovorom o osiguranju, ugovarač osiguranja se obavezuje da plati iznos premije osiguravaču, a osiguravač se obavezuje da, ukoliko se desi osigurani slučaj, isplati osiguraniku ili trećem licu naknadu, odnosno ugovorenu svotu.

Tarife imovinskih osiguranja utvrđuju se na osnovu učestalosti pojavljivanja osiguranih rizika. Da bi tarifa bila što preciznija, potrebno je rizike koji se primaju u osiguranje pratiti dugi niz godina. To predstavlja najveći izvor neizvesnosti obzirom na adekvatnost statistike na osnovu koje se utvrđuje tarifa. Osiguranja imovine su po pravilu kratkoročna, tako da to predstavlja izvesno obezbeđenje i mogućnost da se, ukoliko se pokaže da je stopa premije neadekvatna, u budućem kraćem periodu koriguje tarifa. Osim toga, dodatnu zaštitu pruža i reosiguranje, jer reosiguravač (bar kada je u pitanju „treaty“) prihvata rizik po stopama na osnovu kojih je ugovoreno osiguranje, čime se i rizik neadekvatne premijske stope u odgovarajućoj srazmeri prenosi na reosiguravača.

Rezervacija šteta obračunava se posebno za nastale prijavljene a do kraja obračunskog perioda nerešene i posebno za nastale a do kraja obračunskog perioda neprijavljene štete. Rezervisani iznos za nastale prijavljene štete obračunava se pojedinačnom procenom svake štete, tako da rezervisani iznos bude dovoljan za izmirenje obaveza po odštetnom zahtevu u vreme kada se očekuje likvidacija i isplata štete. Obračun rezervisanja za štete vrši se na nivou vrsta osiguranja, kao i evidentiranje troškova izviđaja, procene, rešavanja i isplate šteta koje formiraju koeficijent koji se primenjuje na iznose rezervisanih šteta. Prilikom obračuna rezervisanih šteta, iznos rešenih šteta se umanjuje za iznos naplaćenih regresnih potraživanja i tako formiran iznos primenjuje u obračunu. Pri utvrđivanju rezervisanih šteta Društvo ne vrši eksplicitno diskontovanje niti umanjeње rezervisanih šteta po tom osnovu.

4. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA

Greške iz prethodnog perioda su izostavljeni ili pogrešno iskazani podaci iz finansijskih izveštaja Društva za jedan ili više perioda koji proizilaze iz neupotrebljavanja ili pogrešne upotrebe pouzdanih informacija koje su bile dostupne kada su finansijski izveštaji za date periode bili odobreni za izdavanje i za koje se moglo razumno očekivati da budu dobijene i uzete u obzir pri sastavljanju i prezentaciji tih finansijskih izveštaja.

Materijalno značajna greška otkrivena u tekućem periodu, koja se odnosi na prethodni period je ona greška koja ima značajan uticaj na finansijske izveštaje jednog ili više prethodnih perioda i zbog koje se ti finansijski izveštaji ne mogu više smatrati pouzdanim.

Društvo vrši retrospektivnu korekciju *materijalno značajnih grešaka* u prvom setu finansijskih izveštaja odobrenom za objavljivanje nakon otkrivanja tih grešaka, tako što će korigovati uporedne iznose za prezentovan(e) raniji(e) period(e) u kojem(ima) su se greške dogodile; ili, ako se greška dogodila pre najranijeg prezentovanog prethodnog perioda, korigovati početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji prezentovani prethodni period.

Ako je neizvodljivo utvrditi efekat greške iz određenog perioda na uporedne informacije za jedan ili više prezentovanih prethodnih perioda, Društvo koriguje početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji period za koji je retrospektivno prepravljavanje podataka izvodljivo (što može biti tekući period). Naknadno *ustanovljene greške koje nisu materijalno značajne* ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kojem su greške identifikovane.

Materijalnost greške se procenjuje shodno relevantnim odredbama iz Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, po kojima materijalnost implicira da izostavljanje, ili pogrešno knjigovodstveno evidentiranje poslovne transakcije, može uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu

finansijskih izveštaja. U Društvu će se materijalnost određivati shodno visini greške u odnosu na ukupnu aktivu koju je Društvo iskazalo u godini koja prethodi godini u kojoj je ustanovljena greška. Materijalno značajnom greškom smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama **veća od 0,85% ukupne aktive Društva u prethodnoj godini**. Ovo je u skladu sa podzakonskim aktom – Pravilnikom o izmenama i dopunama Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru društva za osiguranje.

5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, izuzev tamo gde je došlo do promena računovodstvene politike što će u odgovarajućoj napomeni uz konkretnu bilansnu poziciju posebno biti naznačeno. Značajne računovodstvene politike primenjene na finansijske izveštaje koji su predmet ovih Napomena, a koje su izložene u nastavku, definisane su Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva. Za pojedine knjigovodstvene aspekte koji nisu precizirani Pravilnikom, primenjene su računovodstvene politike zasnovane na važećoj zakonskoj, profesionalnoj i internoj regulativi.

Od opštih podataka napominjemo da je, u skladu sa MRS 21, funkcionalna valuta i valuta za prezentaciju u finansijskim izveštajima Društva dinar. Pored podataka za tekuću godinu, u finansijskim izveštajima Društva su kao uporedni podaci iskazani podaci iz finansijskih izveštaja za 2016. godinu.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja uvažavaju su relevantne odredbe MRS 10, koje se odnose na događaje koji nastaju od datuma bilansa stanja do datuma kada su finansijski izveštaji odobreni za objavljivanje. U slučaju kada postoje, **za efekte događaja koji pružaju dokaz o okolnostima koje su postojale na datum bilansa stanja**, korigovaće se već priznati iznosi u finansijskim izveštajima Društva, kako bi se odrazili korektivni događaji posle bilansa stanja, dok se **za efekte događaja koji ukazuju na okolnosti koje su nastale posle datuma bilansa stanja** ne vrši korekcija priznatih iznosa, već se, u slučaju kada ih je bilo, u Napomenama vrši obelodanjivanje prirode događaja i procena njihovih finansijskih efekata.

5.1. Procenjivanje

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, u skladu kako sa zahtevima profesionalne regulative tako i sa zahtevima važeće zakonske regulative u Republici Srbiji, zahteva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki. Iako se, razumljivo, stvarni budući rezultati mogu razlikovati, procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na datum bilansa stanja. Najznačajnije procene se odnose na utvrđivanje obezvređenja finansijske i nefinansijske imovine, utvrđivanje svih oblika tehničkih rezervi, priznavanje odloženih poreskih sredstava i obaveza i definisanje pretpostavki neophodnih za aktuarski obračun dugoročnih naknada zaposlenima po osnovu otpremnina.

U kontekstu procenjivanja, podzakonskim aktima i odgovarajućim internim aktima Društva, predviđena je primena **fer vrednosti** pojedinih pozicija aktive i pasive. Sprovodeći propisanu obavezu vršenja kontinuirane procene, Društvo uvažava pravila za upravljanje rizikom, a efekte procene evidentira kroz ispravke vrednosti.

5.2. Efekti kursa stranih valuta

Transakcije u stranoj valuti, pri početnom priznavanju, evidentiraju se u dinarskoj protivvrednosti, primenom zvaničnog srednjeg kursa koji važi na dan transakcije. Shodno odredbama MRS 21 - Efekti promene deviznih kursa, na svaki datum bilansa stanja monetarne stavke u stranoj valuti (devizna sredstva, potraživanja i obaveze) preračunavaju se primenom važećeg kursa, to jest zvaničnog srednjeg kursa na datum bilansa stanja. Kursne razlike nastale po osnovu transakcija u stranoj valuti se priznaju kao prihod ili rashod Društva u periodu u kojem su kursne razlike nastale. Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja, za strane valute koje su korišćene za preračunavanje monetarnih stavki stranih valuta u dinarsku protivvrednost, su prikazane u narednoj tabeli:

Zvanični srednji kurs Narodne banke Srbije

Valuta	31.12.2017.	31.12.2016.
	<i>Iznos u dinarima</i>	
1 EUR	118,4727	123,4723
1 USD	99,1155	117,1353

5.3. Prihodi

Prihodi Društva sastoje se od: poslovnih (funkcionalnih) prihoda, prihoda od investicione aktivnosti, finansijskih prihoda, prihoda po osnovu usklađivanja vrednosti potraživanja i druge imovine koja služi za obavljanje delatnosti i ostalih prihoda.

Poslovni prihodi

Poslovne (funkcionalne) prihode čine prihodi od premija osiguranja i saosiguranja, prihodi od poslova neposredno povezanih sa poslovima osiguranja i ostali poslovni prihodi. Prihode od premija osiguranja i saosiguranja čine iznosi fakturisane premije umanjene za iznos premije koji pripada narednom obračunskom periodu (prenosna premija) i uvećane za premiju osiguranja zaključenu u prethodnom periodu koja je dospela/istekla tokom izveštajnog perioda. Visina premije za svaki rizik primljen u osiguranje utvrđena je primenom tarife premije koja se odnosi na konkretnu grupu rizika. Premija se sastoji od funkcionalne premije i režijskog dodatka. Funkcionalnu premiju čine tehnička premija i doprinos za preventivu (u vrstama za koje je definisana obaveza izdvajanja za preventivu). Režijski dodatak se koristi za pokriće troškova sprovođenja osiguranja.

Prihod od prodaje se priznaje kada su zadovoljeni svi uslovi:

- društvo je prenelo na kupca sve značajne rizike i koristi od vlasništva;
- rukovodstvo Društva ne zadržava upliv na upravljanje u meri koja se obično povezuje sa vlasništvom
- kada je moguće da se iznos prihoda pouzdano izmeri;
- kada je verovatno da će poslovna promena da bude praćena prilivom ekonomske koristi u Društvo
- kad troškovi koji su nastali ili će nastati u vezi sa poslovnom promenom mogu pouzdano da se izmere.

Prihode od investiranja čine: prihodi ostvareni po osnovu izdavanja u zakup investicionih nekretnina, njihove procene i njihove prodaje; prihodi od kamata, prihodi od usklađivanja vrednosti finansijskih sredstava koja se iskazuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha; dobiti od prodaje HOV; pozitivne kursne razlike iz aktivnosti investiranja i ostali prihodi po osnovu investicione aktivnosti.

Finansijski prihodi obuhvataju prihode od kamata, prihode od pozitivnih kursnih razlika i druge oblike finansijskih prihoda ostvarenih po drugim osnovama (osim po osnovu investicionih aktivnosti).

U okviru **ostalih prihoda**, pored drugih ostalih prihoda, iskazuju se dobiti koji mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Dobiti uključuju, na primer, dobitke od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme po vrednosti većoj od knjigovodstvene u momentu prodaje.

5.4. Rashodi

Poslovni rashodi

Rashode Društva čine rashodi za štete i ugovorene sume osiguranja, rashodi za štete po osnovu saosiguranja, rashodi za premije po osnovu pasivnih poslova reosiguranja i drugi rashodi od poslova osiguranja, drugi funkcionalni rashodi, rashodi za obavljanje poslova osiguranja (troškovi sprovođenja osiguranja), rashodi po osnovu investicione aktivnosti, rashodi po osnovu obezvređenja potraživanja i druge imovine koja služi za obavljanje delatnosti, finansijski rashodi (drugi osim rashoda investicionih aktivnosti) i ostali rashodi.

Rashodima za štete iz prethodnog stava, osim naknada same štete, smatraju se i troškovi utvrđivanja i procenjivanja šteta, troškovi ostvarivanja regresnih zahteva, sudski troškovi i takse u sporovima po

obavezama iz osnova osiguranja, troškovi veštačenja i drugi troškovi u vezi sa isplatom naknada šteta. Rashode predstavljaju i povećanja pojedinačnih kategorija tehničkih rezervi utvrđenih Zakonom o osiguranju.

Rashode od investiranja čine: rashodi po osnovu obezvređenja investicionih nekretnina, gubici pri prodaji nepokretnosti, rashodi po osnovu usklađivanja vrednosti finansijskih sredstava koja se iskazuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha; gubici pri prodaji HOV; negativne kursne razlike iz aktivnosti investiranja i ostali rashodi po osnovu investicione aktivnosti.

Osnovni elementi i načela priznavanja rashoda su:

- rashodi se priznaju, odnosno evidentiraju i iskazuju kada smanjenje budućih ekonomskih koristi koje je povezano sa smanjenjem sredstava ili povećanjem obaveza može pouzdano da se izmeri;
- rashodi se priznaju na osnovu njihove neposredne povezanosti sa prihodima (načelo uzročnosti);
- kada se očekuje da će ekonomske koristi priticati tokom nekoliko obračunskih perioda, a povezanost sa prihodom može da se ustanovi u širem smislu ili posredno, rashodi se priznaju putem postupka sistemske i razumne alokacije;
- rashodi se priznaju kada izdatak ne donosi nikakve ekonomske koristi ili kada i do iznosa do kojeg buduće ekonomske koristi ne ispunjavaju uslove ili su prestale da ispunjavaju uslove za priznavanje u bilansu stanja kao sredstvo;
- rashodi se priznaju i u onim slučajevima kada nastane obaveza bez istovremenog priznavanja sredstva.

Finansijske rashode čine rashodi od kamata, rashodi od negativnih kursnih razlika i drugi oblici finansijskih rashoda ostvarenih po drugim osnovama (osim po osnovu investicionih aktivnosti).

U okviru **ostalih rashoda**, pored drugih ostalih rashoda, iskazuju se i gubici koji mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Gubici (na primer, manjkovi ili gubici nastali prodajom sredstava po nižoj vrednosti od knjigovodstvene) predstavljaju smanjenje ekonomskih koristi i, kao takvi, po svojoj prirodi, nisu različiti od drugih rashoda.

5.5. Porez na dobitak

Porez na dobitak se računovodstveno evidentira kao zbir:

- tekućeg poreza i
- odloženog poreza.

Tekući porez je iznos obaveze za plativ (povrativ) porez na dobitak koji se odnosi na oporezivi dobitak (poreski gubitak) za period. Drugim rečima, tekući porez je plativ porez na dobitak koji je utvrđen u poreskoj prijavi za porez na dobitak, u skladu sa poreskim propisima.

Odloženi porez se ispoljava u vidu odloženih poreskih sredstava ili odloženih poreskih obaveza. Odloženi porez se knjigovodstveno evidentira na osnovu relevantnih odredbi MRS 12 - Porezi na dobitak, kojima je, između ostalog, precizirano da se *odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze ne diskontuju*.

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak nadoknadivi u budućim periodima koji se odnose na:

- odbitne privremene razlike,
- neiskorišćene poreske gubitke prenete na naredni period i
- neiskorišćeni poreski kredit prenet na naredni period.

Za sredstva koja podležu amortizaciji, odložena poreska sredstva priznaju se za sve **odbitne privremene razlike** između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice (vrednosti koji su dodeljeni tim sredstvima za poreske svrhe). Odbitna privremena razlika postoji kada je knjigovodstvena vrednost sredstava manja od njihove poreske osnovice. U tom slučaju se priznaju odložena poreska sredstva, pod uslovom da se proceni da je verovatno da će u budućim periodima postojati oporeziva dobit za čije umanjeње će Društvo moći da iskoristi odložena poreska sredstva.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenih poreskih gubitaka** priznaje se samo ukoliko rukovodstvo proceni da će u narednim periodima Društvo imati oporezivu dobit, koja će moći da bude umanjena po osnovu neiskorišćenih poreskih gubitaka.

Odložena poreska sredstva mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti nadoknadivi u budućim periodima (na primer, za rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19).

Odložene poreske obaveze su iznosi poreza na dobitak plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

Po pitanju sredstava koja podležu amortizaciji, odložene poreske obaveze se priznaju uvek kada postoji oporeziva privremena razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je knjigovodstvena vrednost sredstava veća od njihove poreske osnovice. Oporeziva privremena razlika utvrđuje se na datum bilansa stanja i utvrđuje se primenom propisane (ili očekivane) poreske stope poreza na dobit Društva na iznos oporezive privremene razlike.

Odložena poreske obaveze mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

5.6. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja (imovina) su sredstva bez fizičke suštine, koja se mogu identifikovati, kao što su: licence, koncesije, patenti, ulaganja u razvoj, žigovi i sl. Imovina ispunjava kriterijum mogućnosti identifikovanja kada je: odvojiva, odnosno kada se može odvojiti od Društva i prodati, preneti, licencirati, iznajmiti ili razmeniti, bilo pojedinačno ili zajedno sa povezanim ugovorom, imovinom ili obavezom; ili nastaje po osnovu ugovornih ili drugih zakonskih prava, bez obzira da li su ta prava prenosiva ili odvojiva od Društva ili od drugih prava ili obaveza. Da bi se nematerijalno ulaganje priznalo, neophodno je da budu ispunjeni zahtevi propisani MRS 38 - Nematerijalna imovina, odnosno:

- da je verovatno da će se buduće ekonomske koristi, pripisive imovini, uliti u Društvo;
- da Društvo ima mogućnost kontrole nad tom imovinom i
- da se nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Početo merenje nematerijalnog ulaganja vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja).

Naknadno merenje nematerijalnog ulaganja, nakon početnog priznavanja, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti (shodno relevantnim odredbama MRS 36 - Umanjenje vrednosti imovine).

Amortizacija nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je koristan vek trajanja neograničen ili ograničen. Nematerijalna imovina ne podleže proceni ako se proceni da je koristan vek trajanja neograničen, to jest ako se na osnovu analize svih relevantnih faktora ne može predvideti završetak perioda tokom koga se očekuje da će nematerijalna imovina generisati prilive neto tokova gotovine u Društvo.

5.7. Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao **nekretnine, postrojenja i oprema** priznaju se materijalna sredstva koja se: koriste u poslovanju Društva, u administrativne svrhe; i za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Navedeno opšte načelo za priznavanje nekretnina, postrojenja i opreme se ne primenjuje samo u slučajevima kada se radi o priznavanju sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), koji se iskazuju na zalihama. Stavljanjem u upotrebu ovih sredstava njihova se celokupna vrednost prenosi na troškove perioda.

Nekretnine, postrojenja i oprema se priznaju kao sredstvo: ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog sredstva može pouzdano odmeriti.

Početo merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), koja obuhvata: nabavnu cenu i sve zavisne troškove nabavke, to jest sve direktno pripisive troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Naknadno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti (shodno MRS 36).

5.8. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Amortizacijom se iznos sredstava (nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme) koji se amortizuje vremenski alokira u toku korisnog veka trajanja sredstava. **Koristan vek trajanja sredstava** se u Društvu određuje primenom vremenskog metoda, tako da se koristan vek trajanja sredstava može razumeti kao vremenski period tokom kojeg se očekuje da je sredstvo raspoloživo Društvu za upotrebu i korišćenje.

Iznos koji se amortizuje, odnosno nabavna vrednost ili drugi iznos koji zamenjuje tu vrednost u finansijskim izveštajima Društva se sistematski alokira tokom korisnog veka trajanja sredstava. Amortizacija se vrši **primenom metoda pravolinijskog otpisa** (proporcionalna metoda), a **obračun amortizacije počinje** kada sredstvo postane raspoloživo za upotrebu, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju spremnom za poslovanje na način kako je to predviđeno u Društvu. Amortizacija se ne obračunava za sredstva koja vremenom ne gube na vrednosti (na primer, umetnička dela) ili sredstva koja imaju neograničeni vek trajanja.

Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa, to jest za poreske svrhe, amortizacija sredstava se vrši prema važećim zakonskim propisima.

5.9. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Na svaki datum bilansa stanja se od strane kompetentnih osoba, iz ili van Društva, proverava da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost nekog sredstva (nematerijalnog sredstva, nekretnina, postrojenja i opreme) umanjena, to jest da li knjigovodstvena vrednost premašuje nadoknadivi iznos tog sredstva.

Ako naznake o umanjenju vrednosti postoje, shodno relevantnim odredbama MRS 36, vrši se procena nadoknadivog iznosa tog sredstva. **Nadoknadivi iznos** je viša vrednost od: fer vrednosti umanjene za troškove prodaje i upotrebne vrednosti. *Fer vrednost umanjena za troškove prodaje* je očekivana neto prodajna cena tog sredstva, odnosno to je iznos koji se može dobiti prodajom nekog sredstva u nezavisnoj transakciji između upoznatih, voljnih strana, umanjena za troškove otuđenja. *Upotrebna vrednost* je sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati iz kontinuirane upotrebe imovine kroz njen koristan vek trajanja, te prodaje na kraju veka trajanja. Diskontna stopa koja se koristi pri utvrđivanju sadašnje vrednosti odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca, kao i rizike specifične za to sredstvo.

Nadoknadivi iznos se procenjuje za svako zasebno sredstvo ili, ako to nije moguće, za jedinicu koja generiše gotovinu kojoj to sredstvo pripada. Jedinica koja generiše gotovinu je najmanja prepoznatljiva grupa sredstava koja generiše prilive gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od priliva gotovine drugih sredstava ili grupa sredstava. Ako se utvrdi da je došlo do umanjenja vrednosti, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivi iznos. Gubitak zbog umanjenja se knjigovodstveno obuhvata na sledeći način:

- u slučaju da je prethodno za to sredstvo formirana revalorizaciona rezerva, smanjivanjem revalorizacionih rezervi; i
- u slučaju da prethodno za to sredstvo nije formirana revalorizaciona rezerva, kao rashod perioda.

5.10. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina koju Društvo drži u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnina, ili porasta vrednosti kapitala, ili i jednog i drugog, a ne za korišćenje u poslovanju, pri nabavci dobara i usluga, ili u administrativne svrhe ili prodaju u okviru redovnog poslovanja.

Investiciona nekretnina se, shodno odredbama iz MRS 40 - Investicione nekretnine, priznaje kao sredstvo: ako je verovatno da će Društvo u budućnosti ostvariti ekonomsku korist od te investicione nekretnine i ako se njena nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Početno merenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), pri čemu se zavisni troškovi nabavke uključuju u nabavnu vrednost. Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznatu investicionu nekretninu pripisuje se iskazanom iznosu investicione nekretnine ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo, to jest ako je vek trajanja izdatka duži od jednog obračunskog perioda, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdatkom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog izdatka može pouzdano odmeriti.

Nakon početnog priznavanja, **naknadno merenje investicione nekretnine** se vrši po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva njena tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na dan bilansa stanja. Investicione nekretnine se najmanje jednom u tri godine dodatno vrednuju u skladu sa procenom koju je izvršio ovlašćeni procenjivač, koji može biti sudski veštak odgovarajuće struke ili pravno lice koje je u skladu sa zakonom kojim se uređuju uslovi za obavljanje poslova veštačenja, osnovano za obavljanje delatnosti veštačenja. **Promena fer vrednosti investicione imovine** tokom određenog perioda se uključuje u rezultat perioda u kojem je povećanje/smanjenje nastalo.

Investicione nekretnine *ne podležu obračunu amortizacije.*

5.11. Zalihe

Zalihe materijala koje se nabavljaju od dobavljača mere se po nabavnoj vrednosti. Nabavnu vrednost čine nabavna cena i ostali troškovi nabavke neophodni za dovođenje zaliha na njihovo sadašnje mesto i stanje. Najvažnije zalihe koje Društvo ima jesu zalihe obrazaca stroge evidencije, koje se vode po metodu specifične identifikacije.

5.12. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti uključuju finansijska sredstva i obaveze koje se evidentiraju u bilansu stanja Društva, počevši od momenta kada Društvo ugovornim obavezama postane vezano za finansijski instrument, a zaključno sa gubitkom kontrole nad pravima koja proizilaze iz finansijskog sredstva (realizacijom, isticanjem, ustupanjem itd.), to jest sa izmirenjem, ukidanjem ili isticanjem finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze, shodno odredbama MRS 32, mogu imati veliki broj javnih oblika, kao što su: gotovina, instrument kapitala drugog entiteta, ugovorno pravo primanja gotovine, drugog finansijskog sredstva ili razmene finansijskih sredstava i obaveza sa drugim entitetom koji su za Društvo potencijalno povoljni; ugovorna obaveza davanja gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom entitetu, ili pravo razmenjivanja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza sa drugim entitetom prema potencijalno nepovoljnim uslovima za Društvo itd.

Iskazivanje i knjigovodstveno evidentiranje vezano za finansijske instrumente je uslovljeno njihovom klasifikacijom koju, shodno karakteristikama finansijskih instrumenta, vrši rukovodstvo Društva.

Pri klasifikaciji svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta, rukovodstvo Društva može da ga klasifikuje u jednu od četiri moguće vrste finansijskih instrumenata koje su precizirane odredbama MRS 39, i to:

- finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- investicije koje se drže do dospeća;

- krediti (zajmovi) i potraživanja; i
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha obuhvataju finansijska sredstva i obaveze čije se promene fer vrednosti evidentiraju kao prihodi ili rashodi u bilansu uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza klasifikovana u ovu kategoriju treba da ispuni bilo koji od sledećih uslova:

- klasifikovano je kao ono koje se drži radi trgovanja; ili
- posle početnog priznavanja naznačeno je da se u Društvu razvrstava i iskazuje kao finansijsko sredstvo (obaveza) kroz bilans uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza se klasifikuje kao ono koje se drži radi trgovanja ako je: stečeno ili nastalo prvenstveno radi prodaje ili ponovne kupovine u bliskoj budućnosti, deo portfelja identifikovanih finansijskih instrumenata kojima se zajedno upravlja i za koje postoji dokaz o nedavnom aktuelnom modelu kratkoročnog ostvarenja dobitka, ili derivat (osim derivata koji je instrument „hedžinga“).

Društvo može da naznači da se finansijski instrument iskazuje kroz bilans uspeha samo kada to rezultira relevantnijim informacijama, budući da se eliminiše ili u značajnoj meri otklanja nedoslednost odmeravanja ili priznavanja koja bi inače nastala usled odmeravanja sredstava ili obaveza, ili priznavanja dobitaka ili gubitaka, po različitim osnovama; ili se grupom finansijskih sredstava, finansijskih obaveza ili oboma upravlja i njihove performanse se procenjuju na osnovu fer vrednosti, u skladu sa dokumentovanim strategijom upravljanja rizikom ili investiranja, i informacije o grupi se interno sačinjavaju prema toj osnovi za ključne rukovodioce Društva.

Investicije koje se drže do dospeća su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama i fiksnim dospećem koja Društvo definitivno namerava i može da drži do dospeća, osim onih koje Društvo nakon početnog priznavanja naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha ili kao raspoložive za prodaju i onih koja zadovoljavaju definiciju zajmova i potraživanja.

Kreditni (zajmovi) i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva Društva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu osim:

- sredstava za koja Društvo ima nameru da ih proda odmah ili u kratkom roku i koja bi onda bila klasifikovana kao sredstva koja se drže radi trgovanja;
- sredstava koja posle početnog priznavanja Društvo naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha; i
- sredstava za koja imalac ne može u značajnoj meri povratiti svoju celokupnu početnu investiciju, koja će biti klasifikovana kao raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana u prethodno naznačene vrste finansijskih instrumenata.

Pri početnom odmeravanju finansijskog instrumenta, Društvo odmeravanje vrši po fer vrednosti uvećanoj, u slučaju da finansijski instrument nije naznačen za odmeravanje po fer vrednosti sa promenama fer vrednosti kroz bilans uspeha, za troškove transakcije koji se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Naknadno odmeravanje finansijskih instrumenata vrši se po fer vrednostima, bez oduzimanja troškova transakcije koji mogu nastati prodajom ili pri drugom otuđenju, osim za sledeća finansijska sredstva:

- zajmove i potraživanja, koji se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate;
- investicije koje se drže do dospeća, koje se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate; i
- investicije u instrumente kapitala koji nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrednost ne može pouzdano odmeriti, koji se odmeravaju po nabavnoj vrednosti.

Fer vrednost sredstva je iznos za koji se sredstvo može razmeniti ili obaveza izmiriti u slučaju obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije. Ako za finansijski instrument postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje shodno informacijama sa tog tržišta; a ako ne postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje tehnikama procene preciziranim relevantnim odredbama MRS 39. Pozitivni (negativni) efekti promene fer vrednosti se, za finansijske instrumente iskazane po fer vrednosti kroz bilans uspeha, iskazuju kao dobitak (gubitak) u periodu nastanka promene; a kod finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, iskazuju se u okviru nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju sve do momenta prodaje, kada se efekti prenose u dobitak (gubitak). Izuzetak od navedenog su troškovi od trajnog obezvređenja i devizni dobici (gubici) koji se za finansijske instrumente klasifikovane kao raspoložive za prodaju odmah priznaju u dobitak (gubitak).

Amortizovana vrednost je sadašnja vrednost svih očekivanih budućih gotovinskih isplata ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta. Pri izračunavanju amortizovane vrednosti finansijskog instrumenta koristi se metod diskontovanja uz primenu efektivne kamatne stope. Pozitivni (negativni) efekti promene amortizovane vrednosti finansijskih instrumenata se priznaju u momentu prestanka priznavanja finansijskog instrumenta, osim u slučaju da je došlo do umanjenja vrednosti, kada se gubitak odmah priznaje.

5.13. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Najlikvidniji oblici finansijskih sredstava Društva predstavljaju **gotovina i gotovinski ekvivalenti**, koji se procenjuju po nominalnoj, to jest po fer vrednosti. U okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenata Društva iskazuju se: sredstva na računima kod banaka, gotovina u blagajni i dr., i visoko likvidna sredstva sa vrlo kratkim rokom dospeća, a koja se mogu brzo konvertovati u gotovinu, uz beznačajan rizik od promene vrednosti.

5.14. Potraživanja

Potraživanja obuhvataju potraživanja od povezanih pravnih lica kao i potraživanja od ostalih pravnih i fizičkih lica u zemlji i inostranstvu, po osnovu prodaje usluga; za koje se očekuje da će biti realizovana u roku od 12 meseci od datuma bilansiranja. *Potraživanja od kupaca* mere se po vrednosti iz originalne fakture. Ako se vrednost u fakturi iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u domaću valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili na teret rashoda. Potraživanja iskazana u stranoj valuti se na dan bilansa stanja preračunavaju prema važećem srednjem kursu, a kursne razlike se priznaju kao prihod ili rashod perioda.

U Društvu se na dan bilansa stanja za svako pojedinačno potraživanje vrši procena realnosti potraživanja, kao i verovatnoće njegove naplate, odnosno za svako pojedinačno potraživanje se vrši procena da li je došlo do umanjenja vrednosti.

Prilikom **procene umanjenja vrednosti potraživanja**, smatra se da je Društvo pretrpelo gubitke zbog umanjenja vrednosti ako postoji objektivni dokaz (na primer, velike finansijske teškoće dužnika, neuobičajeno kršenje ugovora od strane dužnika, potencijalno bankrotstvo dužnika i sl.) umanjenja vrednosti kao rezultat događaja koji se odigrao posle prvobitnog priznavanja sredstava i taj nastanak gubitka ima uticaj na procenjene buduće tokove gotovine od finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji se mogu pouzdano proceniti. Ako nema objektivnih dokaza, osobe koje vrše procenu koriste svoje iskustvo i rasuđivanje za procenu naplativosti potraživanja.

Kada se proceni da je došlo do umanjenja vrednosti kratkoročnih potraživanja vrši se njihov indirektni otpis ili direktan otpis.

Indirektni otpis potraživanja od kupaca, na teret rashoda Društva, se vrši preko računa ispravke vrednosti. Indirektni otpis vrši se u skladu sa važećim Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama i po Proceduri za procenu bilansnih pozicija aktive Društva. Odluku o indirektnom otpisu (ispravci vrednosti) potraživanja od kupaca preko računa ispravke vrednosti, na predlog Komisije za

popis, donosi nadležni organ Društva u skladu sa Statutom. Procena vrednosti potraživanja vrši se kvartalno, na svaki datum bilansa, a može i češće po potrebi.

Direktan otpis potraživanja od kupaca se vrši ako je nenaplativost izvesna i dokumentovana (na primer, Društvo nije uspelo sudskim putem da izvrši naplatu potraživanja). Odluku o direktnom otpisu potraživanja od kupaca, na osnovu obrazloženog predloga službe prodaje, nakon razmatranja i predloga Komisije za popis, donosi nadležni organ Društva u skladu sa Statutom.

Indirektan i direktan otpis potraživanja se vrši samo na osnovu relevantnih okolnosti i stanja koja su postojala na datum bilansa stanja. Gubici očekivani kao rezultat budućih događaja, to jest događaja nakon datuma bilansa stanja, bez obzira koliko verovatni, se ne priznaju, već se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje.

5.15. Finansijski plasmani

Finansijski plasmani obuhvataju sredstva investirana u akcije, udele u kapitalu pravnih lica koji se vrednuju u skladu sa MRS 27 i drugim relevantnim MSFI, kao i sredstva investirana u hartije od vrednosti, depozite kod banaka i ostale plasmane koji se vrednuju u skladu sa MRS 39 i drugim relevantnim MSFI.

U okviru **dugoročnih finansijskih plasmana** iskazuju se ulaganja u dugoročna finansijska sredstva, kao što su dugoročni krediti, reprogramirana dugoročna potraživanja na osnovu dogovora postignutih sa kupcima, hartije od vrednosti i ostali dugoročni finansijski plasmani sa rokom dospeća dužim od godinu dana od dana bilansa.

Po pitanju naknadnog odmeravanja finansijskih plasmana, relevantna je klasifikacija koje rukovodstvo Društva vrši shodno karakteru finansijskog instrumenta (finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha, investicije koje se drže do dospeća i potraživanja i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju).

5.16. Obaveze

Obaveza je rezultat prošlih transakcija ili događaja, čije izmirenje obično podrazumeva odricanje od ekonomskih koristi (resursa) Društva da bi se zadovoljio zahtev druge strane.

Prilikom **vrednovanja obaveza**, a shodno relevantnim odredbama Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, obaveza se priznaje u bilansu stanja: kada je verovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi imati za rezultat izmirenje sadašnje obaveze i kada iznos za izmirenje može pouzdano da se odmeri. Pored navedenog, pri vrednovanju se uvažava *načelo opreznosti*, pod kojim se podrazumeva uključivanje opreza pri procenjivanju, tako da imovina i prihodi nisu precenjeni, a obaveze ili troškovi potcenjeni. Međutim, načelo opreznosti ne treba da rezultira stvaranjem skrivenih rezervi (na primer, kao posledica namerno precenjenih obaveza ili troškova), obzirom da u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Obavezama se smatraju: dugoročne obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima; dugoročni krediti i ostale dugoročne obaveze); kratkoročne finansijske obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima, kratkoročni krediti, deo dugoročnih kredita i obaveza koje dospevaju do jedne godine i ostale kratkoročne finansijske obaveze), kratkoročne obaveze iz poslovanja (dobavljači i ostale obaveze iz poslovanja) i ostale kratkoročne obaveze.

Kratkoročnim obavezama se smatraju obaveze za koje se očekuje da će biti izmirene u roku do godinu dana od datuma bilansa stanja, uključujući i deo dugoročnih obaveza koje ispunjavaju navedeni uslov, dok se *dugoročnim obavezama* smatraju obaveze čije se izmirenje očekuje u dužem roku.

Smanjenje obaveza po osnovu sudskih odluka, vanparničnog poravnanja i sl. vrši se direktnim otpisivanjem.

5.17. Naknade zaposlenima

Po pitanju naknada zaposlenima, obelodanjuju se obaveze Društva za poreze i doprinose za obavezno socijalno osiguranje i otpremnine.

Sa **aspekta poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje**, Društvo je, u skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da obustavi obračunate doprinose iz bruto zarada zaposlenih, kao i da za njihov račun prenese obustavljena sredstva u korist odgovarajućih državnih fondova. Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca evidentiraju se na teret troškova Društva u periodu na koji se odnose. Nakon odlaska zaposlenih u penziju, Društvo nema obavezu da ovim (bivšim) zaposlenima plaća nikakve naknade.

Za procenu rezervisanja po osnovu naknada i drugih beneficija zaposlenih, primenjuju se relevantne odredbe **MRS 19 - Primanja zaposlenih**. Rezervisanja za Naknade i druge beneficije zaposlenih uključuju, na primer: rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju i rezervisanja za otpremnine koje se isplaćuju kao rezultat odluke Društva da prekine rad nekog zaposlenog pre uobičajenog datuma penzionisanja ili odluke zaposlenog da dobrovoljno prihvati da je višak, u zamenu za ta primanja.

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih (rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom odlaska u penziju), su iskazana na osnovu aktuarskog obračuna izvršenog na dan 31.12.2017. godine. Otpremnine prilikom odlaska u penziju se, od početka 2015. godine, shodno odredbama aktuelnog Kolektivnog ugovora, u Društvu isplaćuju na osnovu člana 57 Kolektivnog ugovora, po kome je Poslodavac dužan da zaposlenom isplati otpremninu pri odlasku u penziju u visini dve prosečne bruto zarade u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za statistiku. Shodno aktuelnim zakonskim propisima, navedeni iznos je neoporeziv.

Obračun rezervisanja po MRS 19 izvršen je na nivou cele grupe društava kojoj i Društvo pripada, dok je obaveza Društva utvrđena korišćenjem broja radnika kao ključa. Primenjen metodološki postupak, koji za rezultantu ima dugoročno planiran godišnji rast zarada u Republici Srbiji od 4% i dugoročnu godišnju diskontnu stopu od 7%, pretpostavlja istu inflaciju u celom budućem periodu. Ova pretpostavka je i zahtevana paragrafom 78, MRS 19. Kada je reč o diskontnoj stopi, u paragrafu 83, MRS 19, se eksplicitno navodi da stopa koja se koristi za diskontovanje treba da bude određena u skladu sa tržišnim prinosima na datum Bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. U zemljama gde ne postoji razvijeno tržište za ovakve obveznice treba koristiti tržišne prinose (na datum Bilansa stanja) državnih obveznica, pri čemu valuta i rok obveznica treba da bude u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja. Postupak projekcije rezervisanja, uvažavanjem relevantnih odredbi MRS 19, obavlja se u više sledećih koraka:

- prvo, shodno polu, ukupnim godinama staža radnika i godinama staža u Društvu; uvažavanjem očekivane godišnje stope fluktuacije i mortaliteta (procenjena godišnja stopa fluktuacije i mortaliteta), procenjen je broj zaposlenih koji će iskoristiti pravo na otpremninu, kao i period kada će navedene naknade zaposleni primiti,
- drugo, uvažavajući odredbe Kolektivnog ugovora Društva, procenjena je visina otpremnine za svaku godinu staža, koje su bile aktuelne na datum bilansa stanja i
- treće, svođenje na sadašnju vrednost očekivanih odliva za otpremnine vršena je primenom diskontnog faktora, koji predstavlja količnik diskontne stope i očekivanog rasta zarada.

Povećanje iznosa rezervisanja po osnovu sadašnje vrednosti otpremnina (za 9%), u bilansu stanja na dan 31.12.2017. godine u odnosu na dan 31.12.2016. godine je rezultat povećane prosečno očekivane otpremnine za 4,04% i povećanja prosečnih godina staža provedenih u Društvu za 3,97%.

5.18. Rezervisanja – tehnička rezerva

Prenosna premija predstavlja deo premije koji se odnosi na budući obračunski period. U skladu sa aktom poslovne politike obračun prenosne premije vrši se za svaki pojedinačni ugovor (polisu osiguranja) u okviru određene tarifne grupe, odnosno vrste osiguranja. Osnovicu za obračun prenosne premije čini obračunata bruto premija, a obračun prenosne premije vrši se po principu „pro rata temporis“ za svaki ugovor o osiguranju koji je zaključen u tekućem ili prethodnom periodu a na dan bilansa nije istekao.

Rezervisanja za štete sastoje se od rezervisanja za nastale, prijavljene a do kraja obračunskog perioda nerešene štete, kao i za nastale a do kraja obračunskog perioda neprijavljene štete. Iznos rezervisanja za štete utvrđuje se shodno odgovarajućem internom aktu Društva, pri čemu se iznosi rezervisanja za svaku nastalu, prijavljenu a do kraja obračunskog perioda nerešenu štetu utvrđuju prilikom njihovog popisa na datum obračuna. Princip dovoljnosti je ključni zahtev, tj. nivo rezervisanja za svaku nastalu prijavljenu štetu mora biti takav da rezervisani iznos bude dovoljan za izmirenje obaveze po odštetnom zahtevu u vreme kada se očekuje da šteta bude likvidirana i isplaćena. U slučaju kada, osim prijave štete, ima malo ili nema relevantnih podataka i dokumentacije za procenu, visina rezervacije se utvrđuje na bazi oštećenja kako su prijavljena u prijavi štete ili na bazi podataka o prosečnom iznosu likvidirane štete u posmatranoj grupi osiguranja ostvarenoj u obračunskom periodu.

Visina rezervisanja za nastale a do kraja obračunskog perioda neprijavljene štete utvrđuje se u skladu sa internim aktom društva za svaku vrstu osiguranja posebno. Obračun se vrši primenom više metoda definisanih internim aktom (koeficijent rešenih i rezervisanih šteta u samopridržaju za ovu kategoriju po vrstama, ukupni „loss ratio“ i chain ladder metod), a kao konačni iznos rezervisanja za IBNR štete evidentira se najviši iznos, čime treba da se obezbedi dovoljnost, odnosno adekvatnost rezervisanja za ovu kategoriju po vrstama osiguranja. Na ovako dobijeni iznos rezervisanih šteta primenjuje se koeficijent troškova izviđaja, procene, rešavanja i isplate šteta, a koji je takođe obračunat shodno pomenutom internom aktu, čime se utvrđuje ukupni iznos rezervisanja za štete (RBNS i IBNR) po vrstama osiguranja.

Rezerve za izravnjanje rizika Društvo obrazuje po svim vrstama osiguranja u kojima posluje, one služe za vtremensko izravnjanje toka šteta po vrstama osiguranja, a utvrđuju se na kraju svake obračunske godine primenom odredaba Pravilnika o načinu utvrđivanja rezervi za izravnjanje rizika, zasnovano na ostvarenom neto pozitivnom rezultatu u izveštajnom periodu i odnosom iznosa godišnje premije u samopridržaju i najvišeg iznosa godišnje premije u samopridržaju ostvarene u prethodnom petogodišnjem periodu, po vrstama osiguranja za svaku vrstu osiguranja u kojoj je društvo poslovalo u istom periodu. U slučaju negativnog neto poslovnog rezultata ostvarenog na određenoj vrsti osiguranja, rezerve za izravnjanje rizika formirane za tu vrstu osiguranja se umanjuju za ukupni iznos negativnog rezultata na istoj vrsti, pri čemu iznos umanjenja ne može biti veći od iznosa ove rezerve utvrđenog na kraju prethodnog perioda.

Rezerve za neistekle rizike obrazuju se u iznosu iznad rezervi za prenosne premije za pokriće obaveza iz osiguranja koje nastaju u narednom periodu, a po ugovorima o osiguranju iz tekućeg perioda. Rezerve za neistekle rizike obračunavaju se za pokriće očekivanog iznosa šteta i troškova u narednom periodu, a bazirano na ostvarenim rezultatima poslovanja (iskazanim kroz kombinovani racio) u izveštajnom periodu i pretpostavkom da se isti mogu očekivati i u narednom periodu po osnovu istog portfelja.

Rezerve za bonuse i popuste obrazuju se u iznosu na čiju isplatu osiguranici imaju pravo na osnovu:

- 1) učešća osiguranika u pozitivnom rezultatu (ukoliko je i pod kojim uslovima je ugovoreno)
- 2) buduće delimično snižene premije – popusta (ukoliko je i pod kojim uslovima ugovoreno)
- 3) povrata dela premije za nepotrošeno vreme trajanja osiguranja zbog prevremenog prestanka osiguranja - storno premije, koji se obračunava primenom očekivane stope storna (višegodišnja statistika) na iznos ukupne obračunate premije za izveštajni period, po vrstama osiguranja.

Margina solventnosti i adekvatnost kapitala

Društvo izračunava zahtevanu marginu solventnosti kao iznos kapitala koji je bio potreban za poslovanje - ostvarivanje poslovnih ciljeva i planova u izveštajnom periodu, pri definisanom, strateški opredeljenom „apetitu“ za preuzimanje rizika (svih, ne samo rizika osiguranja) i prihvatljivosti rizika definisanoj kao mera gubitaka, nefunkcionalnosti i/ili troškova koje je Društvo spremno da u tom cilju podnese, a da pri tom ne ugrozi sopstvenu stabilnost. Potrebni kapital – margina solventnosti se utvrđuje po metodologiji koja je

Zakonom predviđena za neživotna osiguranja, a tako što će se uvek primeniti viši od dva izračunata iznosa (između iznosa izračunatog po metodu premije i po metodu šteta), i uporediti sa istim izračunatim za isti period prethodne godine.

U cilju obezbeđenja kontinuirane sposobnosti da izvršava obaveze iz poslovanja, Društvo formira garantnu rezervu utvrđujući je u skladu sa Zakonom (član 124.). Visoki odnos iznosa zahtevane margine solventnosti i ovako utvrđene garantne rezerve, odnosno visina razlike između raspoložive i zahtevane margine definiše adekvatnost kapitala, odnosno ukazuje na njegovu dovoljnost u izveštajnom periodu.

6. UPRAVLJANJE RIZIKOM

Ključni rizici delatnosti osiguranja i njihova klasifikacija definisani su Odlukom o sistemu upravljanja u društvu za osiguranje/reosiguranje (Sl. glasnik RS br. 51/2015).

Funkcionisanje sistema interne kontrole i sprovođenje procesa upravljanja rizikom regulisani su internim aktom Osnove sistema internih kontrola donetim 05.04.2016., odnosno Strategijom upravljanja rizikom donetom 02.03.2016.

Društvo uspostavlja, obezbeđuje efikasnost i vrši odgovarajući nadzor nad funkcionisanjem sistema interne kontrole i sprovođenjem procesa upravljanja rizikom. Unutrašnjom organizacijom uspostavljene su ključne poslovne funkcije čije obavljanje je organizovano na principima dobre prakse, bez sukoba interesa i uz poštovanje razdvajanja nespojivih poslova. Takođe, Društvo uspostavlja i odgovarajuće oblike nadzora na svim nivoima:

- interne kontrole na nivou operativnog poslovanja,
- nadzor na drugoj liniji koji čine sistem interne kontrole, integrisani proces upravljanje rizikom i usklađenost poslovanja kao funkcije čije je obavljanje jasno razdvojeno od operativnih poslova koji bi mogli biti predmet nadzora na drugoj liniji. Navedene funkcije kao i napred navedena akta, čine okvir za uspostavljanje i primenu sistema interne kontrole i sprovođenje procesa upravljanja rizikom. Ovi procesi se realizuju na način da budu efikasni (izraženo kroz odnos angažovanih resursa i ostvarenih koristi) i primereni složenosti poslovanja, vrsti poslova, obimu transakcija, veličini i drugim relevantnim okolnostima pod kojima se odvija poslovanje Društva. Društvo prepoznaje i procenjuje rizike kojima je izloženo u svom poslovanju i preduzima mere kojima ih ublažava i svodi na prihvatljivi nivo koji neće ugroziti imovinu, poslovanje i ispunjenje preuzetih obaveza i/ili ugroziti interese osiguranika, korisnika osiguranja, trećih oštećenih lica i drugih poverilaca Društva. Funkcija Društva za internu kontrolu i upravljanje rizikom operativno vodi i ažurira bazu podataka o rizicima, priprema izveštaje i sprovodi komunikaciju i informisanje o riziku, dok se ocena rizika i definisanje mera (internih kontrola, ali i drugih mera) za njihovo ublažavanje definišu na nivou Izvršnog odbora Društva. Ovo rešenje je primereno organizacionoj strukturi Društva i malom broju nivoa odlučivanja. U tom smislu, poslovne politike i procedure se donose od strane Izvršnog odbora koji ima krajnju odgovornost za efikasnost njihove primene.

Identifikaciju najznačajnijih rizika kojima je izloženo u svom poslovanju Društvo vrši u skladu sa Osnovama sistema internih kontrola i Strategijom upravljanja rizicima i Procedurama uspostavljenim za upravljanje rizikom, kojima se rizici definišu, identifikuju, procenjuju u pogledu uticaja i verovatnoće nastanka i pronalaze adekvatni načini upravljanja. Kao rezultat sagledavanja i izvršene procene, sačinjava se registar rizika pod čijim se uticajem odvija poslovanje i koji značajno mogu uticati na ostvarenje strateških ciljeva, ciljeva osiguranja, operativnih, finansijskih, izveštajnih, IT i ciljeva usklađenosti i zakonitog poslovanja Društva:

- Rizik osiguranja (neadekvatno određena premija osiguranja, neadekvatno procenjen preuzeti rizik, neadekvatno određeni samopridržaj i, naročito, neusklađene i neprilagođene tarifne politike u vezi sa disperzijom rizika)
- Operativni rizik (neadekvatna organizacija poslovanja, neadekvatnosti, neefikasnosti i nepouzdanosti informacionog sistema)
- Pravni rizik
- Reputacioni rizik

- Tržišni rizik (rizik promene vrednosti finansijskih instrumenata na tržištu, promene cena nepokretnosti, promene cena HOV, promene deviznih kurseva, promene kamatnih stopa)
- Kreditni rizik
- Rizik likvidnosti
- Rizik ročne i strukturne neusklađenosti imovine sa obavezama
- Rizik deponovanja i ulaganja sredstava

Nivo prihvatljivosti pojedinačnih i ukupnog rizika definisan je kao strateški element, dok je planovima i ciljevima Društva opredeljen odgovarajući „apetit“ za preuzimanje rizika, koji je usklađen sa prihvatljivošću rizika. Strategijom za upravljanje rizikom definisani su odgovarajući postupci kojima se rizik prepoznaje, ocenjuje, komunicira i nadzire, odnosno postupci kojima se ključni rizici kontrolišu kako bi se blagovremeno sagledali i ublažili uticaji postojećih ili novonastajućih rizika i kako bi isti bili svedeni i održavani na prihvatljivom nivou za Društvo. Procena jednog ili ukupnog rizika koji prelazi granicu prihvatljivosti zahteva adekvatni odgovor na rizik, pre svega kroz uspostavljanje uspostavljanje i primenu mera (kontrola) koje treba da umanje procenjenu izloženost riziku i svedu je na prihvatljivu meru.

Društvo na redovnoj osnovi razmatra i identifikuje događaje koji potencijalno utiču na uspešno postizanje postavljenih ciljeva i na koje se odgovara uvođenjem novih ili boljom primenom već uspostavljenih kontrola, kako bi nivo rizika ostao na prethodno definisanom nivou prihvatljivosti. O procesu upravljanja rizikom i funkcionisanju sistema interne kontrole, Izvršni odbor podnosi redovne kvartalne izveštaje i godišnji izveštaj.

Upravljanje rizicima osiguranja

Rizici osiguranja kojima je Društvo izloženo nastaju na svim vrstama osiguranja u kojima Društvo posluje.

U strukturi ovih rizika kao ključni prepoznati su:

- rizik neadekvatno određene premije,
- rizik neadekvatnih rezervisanja i
- koncentracija rizika osiguranja.

Rizik nedovoljnosti premije označava mogućnost da troškovi i štete koje nastanu budu veći od primljenih premija. Uzrok ovome može biti neadekvatno određena premija ili neadekvatno procenjen rizik (koji se prima u osiguranje). U cilju identifikovanja i smanjenja štetnih posledica pomenutih rizika Društvo analizira svoje poslovanje po vrstama osiguranja, kontinuirano prati ostvarene i pravi projekcije očekivanih rezultata, vrši proveru adekvatnosti obračunatih premija.

Rizik neadekvatnih rezervisanja prepoznaje se u mogućnosti da tehničke rezerve neće biti dovoljne za pokrivanje budućih obaveza. Društvo sprovodi analizu dovoljnosti rezervisanja za štete koje su nastale, prijavijene a nerešene na kraju prethodnog perioda. Na isti način Društvo kontroliše i obezbeđuje uveravanje u dovoljnost rezervisanja za neistekle rizike.

Rizik koncentracije u svom interentnom stanju je u portfelju Društva rangiran kao značajan. Društvo ga prepoznaje u kumuliranju rizika jednog klijenta, korišćenju jednog transportnog sredstva (kada je u pitanju osiguranje robe u transportu), malog (nedovoljnog) rastojanja između više osiguranih objekata na jednoj lokaciji ili jednog geografskog područja (kada su u pitanju prirodni rizici). Kao obavezna mera, predviđeno je da se rizik koncentracije kako je napred definisan obavezno razmatra prilikom pripremanja ponude za osiguranje. Kod prijema rizika u osiguranje, svi rizici koji mogu biti povezani i predstavljati koncentraciju imaju tretman jedinstvenog rizika. Na ovako definisani i prepoznati rizik primenjuje se maksimalni iznos samopridržaja kao kriterijum i limit za ovakav rizik, dok se viškovi rizika plasiraju u saosiguranje i/ili reosiguranje.

Rizici osiguranja, za razliku od nekih drugih rizika, npr. tržišnih na koje Društvo ne može da utiče, u najvećoj meri su kontrolabilni i gotovo isključivo zavise od stručnosti, iskustva, integriteta, obučenosti, sposobnosti i zakonitog rada rukovodstva i svih zaposlenih koji učestvuju u procesima.

Upravljanje rizicima investiranja

Sektor za finansije i računovodstvo operativno sprovodi politiku investiranja koju je definisao Izvršni odbor Društva i čijom doslednom primenom namerava da sprovodi odabranu strategiju i njome zadate ciljeve i planove. Ključni cilj politike investiranja jeste da se dostigne planirani rezultat investiranja uz istovremeno održavanje uravnoteženog profila rizik-prinos, uzimajući u obzir ograničenja uslovljena prihvatljivošću rizika. Kao ključni rizici investiranja kojima je Društvo izloženo u poslovanju prepoznati su: tržišni rizici (devizni rizik, rizik promene kamatnih stopa i cenovni rizik odnosno rizik promene vrednosti finansijskih instrumenata na tržištu), kreditni rizik, rizik likvidnosti, rizik ročne i valutne neusklađenosti aktive i pasive. Izvršni odbor na dnevnoj osnovi (ili drugom dinamikom koja je primerena prirodi rizika kome je izložen investicioni portfelj) prati najvažnije pokazatelje i to: elemente tekuće likvidnosti po ročnosti i valutnoj strukturi, ugovorenu premiju i koeficijent obrata potraživanja (naplatu), isplatu i rezervisanja za štete, troškove sprovođenja osiguranja, kao i eksterne pokazatelje: kamatne stope, devizne kurseve, cene i tržište finansijskih instrumenata, a sve u cilju blagovremenog sagledavanja promena faktora rizika i preduzimanja mera za njihovo ublažavanje i/ili sprečavanje nastanka štetnih događaja čije bi posledice bile neprihvatljive za Društvo.

Devizni rizik

Obzirom na visoko učešće devizne imovine u ukupnoj imovini Društva, ocenjuje se da je izloženost Društva riziku promena deviznih kurseva takođe visoka. Društvo je izloženo deviznom riziku kroz ulaganja i transakcije u stranoj valuti. Promene u kursu strane valute utiču na visinu pozitivnih i negativnih kursnih razlika koje se evidentiraju u bilansu uspeha. Društvo upravlja deviznim rizikom tako što nastoji da valutno ujednači obaveze sa imovinom, dok razliku do pune vrednosti imovine plasira aktivu sa deviznim predznakom. Otvorena neto devizna pozicija predstavlja Razlika između pozicija aktive i pasive iskazanih u valutama rezultira otvorenom neto deviznom pozicijom koja je za 31.12.2017. prikazana u sledećoj tabeli:

u 000 dinara

POZICIJA	EUR	Valutna klauzula u EUR	USD	Ukupno u valuti	RSD	UKUPNO
Potraživanja	141	24.196	7.461	31.798	8.859	40.657
Finansijski plasmani	497.790	-	113.535	611.325	12.068	623.393
Gotovina i got. ekvivalenti	80.631	-	2.612	83.243	292	83.535
Invest. nekretnine	-	292.328	-	292.328	-	292.328
PP na teret sao/reo	-	-	-	-	11.325	11.325
Rez. štete na teret sao/reo	1.683	-	-	1.683	4.777	6.460
Ostala aktiva	5.692	-	2.025	7.717	12.029	19.746
UKUPNO AKTIVA	585.937	316.524	125.633	1.028.094	49.350	1.077.444
Dugoročna rezervisanja	-	-	-	-	39.561	39.561
Prenosne premije	-	-	-	-	92.004	92.004
Rezervisane štete	-	-	-	-	99.218	99.218
Rezerve za neistekle rizike	-	-	-	-	15.166	15.166
Kratkoročne obaveze	83	6.949	-	7.032	8.251	15.283
Kapital	-	379.113	-	379.113	434.227	813.340
Ostala pasiva	-	-	-	-	2.872	2.872
UKUPNO PASIVA	83	386.062	-	386.145	691.299	1.077.444
<i>Neto devizna pozicija na dan 31.12.2017.</i>	585.854	-69.538	125.633	641.949	-641.949	0

Kamatni rizik

Društvo je izloženo kamatnom riziku kroz promene kamatnih stopa kod finansijskih plasmana. Međutim, ovaj rizik je ublažen i sveden na minimalni obzirom da sva kamatonosna ulaganja Društva na datum izveštavanja imaju fiksne kamatne stope. Tabela u nastavku prikazuje finansijsku imovinu koja je po proceni rukovodstva izložena riziku promene kamatnih stopa na dan 31.12.2017. godine. Obaveze Društva nisu značajnije izložene kamatnom riziku. Aktiva na pozicijama navedenim u tabeli niže može biti izložena riziku promena kamatnih stopa u budućem periodu po isteku ugovora o deponovanju po fiksnim poznatim kamatnim stopama. Obzirom na strukturu obaveza Društva koje nisu kamatonosne, Društvo u celini nije značajnije izloženo riziku neusklađenosti imovine i obaveza koji bi mogao nastati usled promene kamatnih stopa.

POZICIJA	Do 1 mesec	1-3 meseca	Od 3 ms do 1 god	Nekamatonosno	UKUPNO
Potraživanja	-	-	-	40.657	40.657
Kratkoročni depoziti kod banaka	10.709	-	284.385	-	295.094
Gotovina i got. ekvivalenti	83.535	-	-	-	83.535
UKUPNO AKTIVA	94.244	-	284.385	40.657	419.286
Dugoročna rezervisanja	-	-	-	39.561	39.561
Rezervisane štete	-	-	-	99.218	99.218
Kratkoročne obaveze	-	-	-	15.283	15.283
UKUPNO PASIVA	-	-	-	154.062	154.062
<i>Neto kamatonosna neusklađenost na 31.12.2017.</i>	94.2444	-	284.385	-113.405	265.224

Cenovni rizik

Društvo je izloženo cenovnom riziku po osnovu:

- **Hartija od vrednosti koje se iskazuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha**, a u slučaju iznenadnih potreba Društva za dodatnom likvidnošću, odnosno u slučaju njihovog otuđenja - prodaje. U izveštajnom periodu Društvo nije imalo potreba da u cilju obezbeđenja likvidnosti prodaje bilo koji deo HOV. Dužničke HOV izdate od strane Republike Srbije koje se vode po fer vrednosti i njihove promene evidentiraju kroz bilans uspeha čine 30,47% ukupne aktive Društva, za plasiranje tehničkih rezervi u ove HOV nema ograničenja, dok istovremeno, obzirom na izdavaoca, imaju karakter nerizičnih ulaganja. Struktura HOV prikazana je u Napomeni broj 27.
- **Investicionih nekretnina** u slučaju iznenadnih potreba Društva za dodatnom likvidnošću, odnosno u slučaju njihovog otuđenja - prodaje. Investicione nekretnine čine 27,13% aktive Društva na dan 31.12.2017. Ovaj rizik ublažen je strukturom investicionih nekretnina, odnosno činjenicom da je Društvo plasiralo u više odvojenih jedinica različitih površina i vrednosti i na različitim visoko vrednovanim lokacijama u Beogradu, tako da u slučaju hitne potrebe za održanjem likvidnosti i izmirenjem iskrsljih većih obaveza, može bez većih gubitaka po osnovu cenovnog rizika prodati svaku od nekretnina pojedinačno prema tim potrebama. Ovaj rizik je ublažen i opredeljenjem Društva da se procena vrednosti vrši jednom godišnje, od strane ovlašćenog stručnog lica, upravo da bi cenovni rizik bio što manji a procena tržišne vrednosti investicionih nekretnina na poslednji dan poslovne godine što realnija. Struktura investicionih nekretnina pojedinačno po površinama, lokacijama i vrednostima prikazana je u tabeli u Napomeni broj 23. Ukupna napred opisana aktiva koja je pod cenovnim rizikom na dan 31.12.2017. prikazana je u sledećoj tabeli:

POZICIJA AKTIVE	Vrednost u 000 dinara na dan 31.12.2017.
Dužničke HOV koje se iskazuju po fer vrednosti u BU	326.940
Vlasničke HOV	1.359
Investicione nekretnine	292.328
UKUPNO AKTIVA pod cenovnim rizikom	620.627

Obračunata premija osiguranja i premija koja se po istim rizicima prenosi u saosiguranje / reosiguranje nije pod cenovnim rizikom tom prilikom, budući da kod prijema rizika u saosiguranje / reosiguranje društva za osiguranje / reosiguranje primaju ove rizike prihvatajući i tarifu / cenu po kojoj je društvo primilo konkretni rizik u osiguranje, kao i dinamiku plaćanja premije.

Kreditni rizik

Kreditni rizik se definiše kao rizik da će jedna strana u finansijskom instrumentu neispunjenjem svoje obaveze prouzrokovati gubitak druge strane. Kreditnom riziku izložena je sledeća aktiva Društva:

- potraživanja po osnovu premije
- plasmani kod banaka
- hartije od vrednosti
- potraživanja od reosiguranja/saosiguranja po osnovu njihovog udela u naknadi šteta

Operativna odgovornost za upravljanje kreditnim rizikom proisteklim iz naplate potraživanja (za premiju) pripada prodaji osiguranja. Situacija na tržištu nalaže potrebu zaključivanja ugovora o osiguranju sa opcijom plaćanja na više rata što zahteva pojačano arigažovanje resursa na praćenju i naplati potraživanja. Odloženo plaćanje / plaćanje na rate u okolnostima smanjene likvidnosti na tržištu sve je češće element konkurentnosti. Istovremeno, sa njim rastu i mogućnosti da tokom perioda predviđenog za naplatu premije dužnici postanu manje likvidni ili nelikvidni. Kontrole naplate potraživanja uspostavljene kroz odgovarajuću proceduru imaju za cilj da obezbede odgovarajuće upravljanje ovim rizikom i spreče ili ublaže neprihvatljivu izloženost Društva kreditnom riziku.

Upravljanje kreditnim rizikom po osnovu plasmana u bankama nalazi se u odgovornosti Sektora za finansije i računovodstvo i Izvršnog odbora Društva. Politika plasiranja sredstava Društva kod domaćih banaka bazira se na prethodnoj analizi finansijskih pokazatelja poslovanja banaka, praćenju usvojene politike investiranja i odgovarajuće diversifikacije rizika.

Politika ulaganja u hartije od vrednosti je konzervativna i najveći deo ulaganja se odnosi na ulaganja u devizne obveznice Republike Srbije iza kojih stoji poreska snaga države, koje imaju najviši rejting i koje se smatraju smatraju obveznicama bez kreditnog rizika. Ova vrsta ulaganja je atraktivna i zbog poreskih olakšica definisanih Zakonom o porezu na dobit pravnih lica.

Izloženost kreditnom riziku postoji u mogućnosti da reosiguravači i saosiguravači kojima je Društvo prenelo svoje rizike ne budu sposobni da prema Društvu izmire svoje obaveze iz osiguranja (pre svega obaveze po osnovu šteta na rizicima predatim u saosiguranje/reosiguranje). Društvo je, poslujući u izveštajnom periodu, kontrolisalo/ublažavalo ovaj rizik tako što je viškove rizika/šteta prenosilo većem broju reosiguravača (domaćih i stranih) i većem broju saosiguravača (domaćih društava za osiguranje sa velikim tržišnim učešćem i dobrom reputacijom).

Društvo je, po različitim tipovima ugovora, primereno potrebama svoga portfelja i proceni rizika, kao i praćenjem uslova za plasman viškova rizika na tržištu, obezbedilo adekvatnu disperziju rizika poslujući sa četiri društva za reosiguranje, kao i sa četiri domaća društva za osiguranje u poslovima saosiguranja. Po automatskim ugovorima o reosiguranju koje je Društvo zaključilo sa vodećim domaćim reosiguravačima, plasirani su rizici kod inoreosiguravača koji imaju rejting A+ po S&P, a isto je najčešće bilo obezbeđeno i u slučaju fakultativnih pokrića. Društvo je tokom izveštajnog perioda zaključilo i realizovalo ugovore o

saosiguranju rizika sa domaćim društvima za osiguranje koja ostvaruju visoko tržišno učešće i čije poslovanje prate i proveravaju nadležne regulatorne institucije merodavne za procenu njihove rizičnosti i kreditne sposobnosti. Po svim ugovorima o reosiguranju (kod požarnog je posebno ugovorena klauzula „cash call“ za visoke iznose šteta) Društvo je ugovorilo rokove koji su u potpunosti usklađeni sa ročnošću i valutnom strukturom njegovih obaveza, a na suštinski isti način su ugovoreni rokovi kod ugovora o saosiguranju.

Maksimalna izloženost kreditnom riziku	U 000 RSD
Dužničke HOV	326.940
Vlasničke HOV	1.359
Kratkoročni depoziti kod banaka	295.094
Potraživanja po osnovu udela reosiguranja/saosiguranja u rešenim i rezervisanim štetama Društva	9.477
UKUPNO AKTIVA pod kreditnim rizikom	632.870

Izloženost kreditnom riziku po osnovu potraživanja	U 000 RSD Bruto vrednost	U 000 RSD ispravka vredn.	U 000 RSD Neto iznos
Nedospelo	37.806	0	37.806
Dospelo	8.508	5.657	2.851
UKUPNO	46.314	5.657	40.657

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti proističe iz mogućnosti da će se u budućem poslovanju pojaviti nedostatak sredstava za nesmetani nastavak poslovanja, pre svega za izmirenja dospelih obaveza iz osiguranja. Novčani deficit može nastati kao posledica različitih uzroka: kašnjenja naplate potraživanja od kupaca, povećanja operativnih troškova, kratkog ugovorenog roka za plaćanje obaveza u odnosu na ugovoreni period naplate potraživanja, neadekvatne ročnosti povlačenja udela saosiguravača / reosiguravača u odnosu na rokove za isplatu šteta Društva.

Rizik likvidnosti uključuje i rizik nesposobnosti finansiranja imovine u prikladnim rokovima i kamatama i rizik nesposobnosti likvidacije imovine po razumnoj ceni i u prikladnom vremenskom okviru.

Društvo ima portfelj likvidne imovine, kao deo svoje strategije upravljanja rizikom likvidnosti, kako bi osiguralo kontinuitet poslovanja i obezbedilo njegovu usklađenost. Upravljanje likvidnošću podrazumeva poštovanje principa sigurnosti, kao i posebno uvažavanje nestalnosti i promenljivosti prinosa u slučajevima gde su likvidna sredstva izložena riziku ulaganja. U 2017. godini Društvo je imalo na raspolaganju dovoljno likvidnih sredstava za izvršavanje svojih obaveza i nije bilo u blokadi. Društvo je na kraju izveštajnog perioda evidentiralo likvidnost koja je, izražena odnosom gotovine i ekvivalenta gotovine prema kratkoročnim obavezama na dan 31.12.2017. iznosila 5,47, odnosno pokrivenost kratkoročnih obaveza gotovinom i gotovinskim ekvivalentima bila je 547%.

Usklađenost imovine i obaveza

Društvo aktivno upravlja movinom strajući se o njenom kvalitetu, diversifikaciji njenih oblika, diversifikaciji depozitara kada su deponovanja u pitanju, usklađivanju njene strukture sa ročnom i valutnom strukturom obaveza, likvidnosti i obezbeđenju odgovarajućih prinosa od investiranja. Cilj ulaganja je da se optimizira prihod od ulaganja dok se istovremeno obezbeđuje sigurnost plasmana i prinosa. Investicionom politikom utvrđene su smernice za proces investiranja, a njihova dosledna primena treba da obezbedi efikasnost ovog procesa u smislu devizne i ročne usklađenosti imovine i obaveza.

7. BILANS USPEHA**Napomena br. 1****7.1. PRIHODI OD PREMIJA OSIGURANJA I SAOSIGURANJA (AOP 1002)**

Prihodi od premije osiguranja i saosiguranja su iskazani u visini od 133.609 hilj.dinara i utvrđeni su kao obračunata premija osiguranja i saosiguranja umanjena za premiju prenetu u saosiguranje i reosiguranje i uvećana za iznos promene (smanjenje) stanja prenosne premije na kraju 2017.god. u odnosu na 2016. godinu, kako je prikazano u narednoj tabeli:

Red broj	O P I S	Iznos	
		2017.	2016.
1.	Obračunata prem.osig.i saosiguranja	147.866	188.079
2.	Premija prenetu u saosiguranje	9.277	10.237
3.	Premija prenetu u reosiguranje	30.429	56.845
4.	Smanjenje prenosnih premija	25.449	8.711
	PRIHODI: (1-2-3+4)	133.609	129.708

Društvo je u toku 2017. godine ugovorilo poslove osiguranja i po tom osnovu obračunalo premije u ukupnom iznosu od 147.866 hilj.dinara, a u sledećoj strukturi (po vrstama osiguranja):

Red. broj	Šifra vrste osiguranja	Vrsta osiguranja	2017.	2016.
1.	01	Osiguranje od posledica nezgode	3.557	3.995
2.	03	Osiguranje-kasko	5.286	7.894
3.	07	Osiguranje robe u prevozu	9.483	4.124
4.	08	Osiguranja imovine od požara i drugih opasnosti	4.943	3.622
5.	09	Ostala osiguranja imovine	59.352	67.314
6.	13	Osiguranje od opšte odgovornosti	64.233	83.495
7.	16	Osiguranje od finans.gubitaka	1.012	17.635
		U K U P N O:	147.866	188.079

Obračunata premija u 2017.godini je za 21,38% manja od iste u prethodnom periodu, a struktura primljenih rizika u smislu perioda trajanja i isteka osiguranja uticali su (smanjenjem prenosne premije) da prihod od premije bude 3,00% veći od istog ostvarenog u prethodnom periodu. Stanje prenosne premije na dan 31.12.2017. utvrđeno u skladu sa Pravilnikom o načinu utvrđivanja rezervi za prenosne premije u odnosu na prethodnu godinu manje je za 21,67%, odnosno za din.25.449 hiljada. Takođe, shodno strukturi rizika primljenih u osiguranje kao i visini osiguranih suma, proceni maksimalno moguće štete i njihovog odnosa prema maksimalnim iznosima samoprdržaja, rashodi premije saosiguranja/reosiguranja iznose din. 39.706 hiljada što je 40,81% niže od iznosa istih ostvarenih u prethodnom periodu.

Napomena br. 2**7.2.PRIHODI OD POSLOVA NEPOSREDNO POVEZANIH S POSLOVIMA OSIGURANJA (AOP 1014)**

Red.broj	O P I S	Iznos	
		2017.	2016.
1.	Prihodi od provizija po osnovu ugovora o zastupanju u osiguranju	309	0
	U k u p n o	309	0

Navedeni iznos prihoda se odnosi na zastupanje koje je Društvo realizovalo za drugo društvo za osiguranje, a na poslovima osiguranja koje samo ne obavlja.

Napomena br. 3

7.3. OSTALI POSLOVNI PRIHODI (AOP 1015)

Red.broj	O P I S	Iznos	
		2017.	2016.
1.	Ostali poslovni prihodi	0	262
	U k u p n o	0	262

U izveštajnom periodu nije bilo evidentiranih prihoda koji se definišu kao ostali poslovni poslovni.

Napomena br. 4

7.4. RASHODI ZA DUGOROČNA REZERVISANJA (AOP 1017)

Rashodi za dugoročna rezervisanja iznose 11.234 hilj.dinara i ostvareni su u strukturi kako je navedeno u tabeli:

Red.broj	O P I S	Iznos	
		2017.	2016.
1.	Rezervisanja za izravnaje rizika	11.210	15.303
2.	Doprinos za preventivu	24	44
3.	Rezervisanja za bonuse i popuste	0	1.061
	U k u p n o	11.234	16.408

Najznačajniji iznos rashoda za dugoročna rezervisanja ostvaren je po osnovu rezervisanja za izravnaje rizika koji u 2017.godini iznosi (neto) 8.980 hilj.dinara. Društvo obrazuje rezerve za izravnaje rizika za sve vrste osiguranja kojima se bavi, povećavajući mogućnost za bolje izravnaje rizika u različitim periodima. Osnov za rezervisanje na kraju 2017. bio je neto pozitivni poslovni rezultat ostvaren u vrstama osiguranja 09 i 13 po kojima su rashodi za uvećanje rezeervisanja ostvareni u ukupnom iznosu din. 11.210 hiljada, dok je istovremeno negativni neto rezultat na vrstama 01, 03, 07 i 08 uticao na umanjeње ovog oblika rezervisanja odnosno korišćenje rezervi generisanih u prethodnom periodu za ukupno din. 2.230 hiljada, pa konačni neto rashod po ovom osnovu za 2017. iznosi din. 8.980 hiljada.

Pad rashoda po osnovu doprinosa za preventivu u odnosu na 2016. rezultat je obima obračunate premije na poslovima u vrsti 08.

U izveštajnom periodu zabeleženo je smanjenje rezervisanja za storno premija, a što je rezultat manjeg obima raskida ugovora o osiguranju tokom izveštajnog perioda, kao i ukupno manjeg obima obračunate premije kao osnovice za rezervisanje (veza: Napomena br.7).

Napomena br. 5

7.5. RASHODI NAKNADA ŠTETA I UGOVORENIH IZNOSA (AOP 1026)

Iskazani iznos ovih rashoda od 18.544 hilj.dinara predstavlja zbir ukupnih likvidiranih šteta i troškova rešavanja šteta umanjeno za prihode po osnovu učešća saosiguravača i reosiguravača u naknadi šteta, kako je prikazano u sledećoj tabeli:

Red. broj	O P I S	Iznos	
		2017.	2016.
1.	Likvidirane štete sopstvenog portfelja	10.360	17.855
2.	Likvidirane štete - udeli u štetama saosiguranja	17.376	32.423
3.	Troškovi procene i likvidacije šteta	5.890	6.617
4.	Prihod od učešća saosiguranja u naknadi šteta	-853	-1.084
5.	Prihod od učešća reosiguranja u naknadi šteta	-14.229	-33.673
	Rashodi naknade šteta i ugovorenih iznosa	18.544	22.138

Rashod naknada šteta (din. 18.544 hiljada) je za 16,23% niži u odnosu na isti ostvaren u prethodnoj godini (din. 22.138 hiljada). Na to su uticali ukupno niži iznosi rešenih šteta (naknada), kao i troškovi rešavanja šteta koji su niži u odnosu na prethodnu godinu za 11%, a shodno resursima Društva angažovanim u procesu rešavanja šteta tokom 2017. Najznačajnije štete evidentirane su u osiguranju rizika objekata u izgradnji, a najznačajniji uzroci su bili prirodne nepogode, požar i lom mašina. Štete nastale na rizicima koji su bili plasirani u saosiguranje/reosiguranje značajno su manje od istih realizovanih u prethodnoj godini, pa su sa tim u skladu i rezultirale očekivanim prihodima po osnovu učešća saosiguravača/reosiguravača u naknadi šteta, koji su gotovo u istoj meri niži u odnosu na iste ostvarene u prethodnoj godini.

Napomena br. 6

7.6. REZERVISANE ŠTETE – PROMENE (AOP 1035,1034)

U posmatranom periodu ostvaren je pad rezervisanih šteta u samopr održaju i po tom osnovu evidentiran neto-prihod u ovom izveštajnom periodu u iznosu od din. 16.468 hiljada, u najvećoj meri kao efekat značajnog smanjenja rezervisanja za RBNS štete na vrsti 09 iz portfelja primljenog u saosiguranje (sa dinara 11.204 hiljade na kraju 2016. ovo rezervisanja na kraju 2017. iznosi 276 dinara). Takođe, evidentirani su ukupno manji troškovi rešavanja šteta bazirano na promeni visine koeficijenata koji se primenjuju na rezervisane iznose šteta. Na početku 2017. izmenjeni su ključevi za dodelu zajedničkih troškova rešavanja šteta pojedinim vrstama osiguranja, a na način da je umesto jednog uvedeno više relevantnih kriterijuma za povezivanje troškova rešavanja šteta sa vrstom osiguranja koja ih je posredno „izazvala“, što je bilo procenjeno kao potrebno i logično u okolnostima kada Društvo posluje u malom broju vrsta osiguranja dok često u jednoj ili više njih tokom celog perioda nema rešenih šteta, dok istovremeno ima uspostavljene resurse i generiše neke troškove po tom osnovu. Korišćenjem više ključeva za balansiranu raspodelu zajedničkih troškova rešavanja šteta na sve vrste osiguranja u kojima posluje i za koje je angažovalo resurse, koeficijent troškova rešavanja je na nekim vrstama smanjen, dok je kod nekih vrsta povećan, tako da je ukupno rezervisanje za troškove rešavanja RBNS i IBNR šteta niže nego na kraju prethodne godine.

Red. broj	O P I S	Iznos	
		2017.	2016.
1.	Rezervis.štete – povećanjeAOP 1038	27.423	41.644
2.	Rezervis.štete – smanjenje AOP 1039	32.687	49.885
	Promena na rezervisanim štetama sopstvenog portfelja	-5.264	-8.241
3.	Rez.štete saosiguranja - povećanjeAOP 1040	0	11.204
4.	Rez.štete saosiguranja - smanjenje AOP 1041	11.204	124
	Promena na rezervisanim štetama portfelja primljenog u saosiguranje	-11.204	11.080
UKUPNO	Svega AOP 1034 – povećanje rez.šteta	-	2.839
UKUPNO	Svega AOP 1035 – smanjenje rez.šteta	16.468	

Napomena br. 7

7.7. OSTALE TEHNIČKE REZERVE – PROMENE (AOP 1045 i 1046)

Na AOP-u 1045 u 2017. godini evidentirani su rashodi po osnovu rezervisanja za neistekle rizike, kao rezultat primene odredaba Pravilnika o načinu utvrđivanja rezervi za neistekle rizike..

Ostale tehničke rezerve	Iznos	
	2017.	2016.
Rezervisanje za neistekle rizike	15.166	0
U k u p n o	15.166	0

Smanjenje tehničkih rezervi na AOP 1046 u 2017. godini rezultat je promena - smanjenja rezervisanja za izravnanje rizika kao i rezervisanja za storno premija na pojedinim vrstama osiguranja, dok je istovremeno na drugim vrstama osiguranja evidentirano povećanje po osnovu rezervisanja za izravnanje rizika.

Ostale tehničke rezerve	Iznos	
	2017.	2016.
Smanjenje rezervisanja za izravnanje rizika	2.230	291
Smanjenje ostalih rezrvisanja-storno premija	3.086	552
U k u p n o	5.316	843

Napomena br. 8.

7.8. PRIHODI OD INVESTIRANJA SREDSTAVA OSIGURANJA (AOP 1051)

Red. broj	O P I S	Iznos	
		2017.	2016.
1.	Prihodi od zakupnina investicionih nekretnina	10.820	4.787
2.	Prihodi od kamata	17.047	19.681
3.	Prih.od usklađ.vred.fin.srdst.koja se iskaz.po fer vredn.BU (obveznice RS)	6.982	20.892
4.	Pozitivne kursne razlike ukupno:	1.767	16.612
	-Po osnovu deviznih depozita	765	13.022
	-Po osnovu devizne gotovine	972	3.590
	U k u p n o (1+2+3+4)	36.616	61.972

Prihodi od zakupnina investicionih nekretnina veći su u odnosu na iste ostvarene u prethodnom periodu, što je rezultat početka izdavanja u zakup rekonstruisane modernizovane nekretnine od 1.236 m² i evidentiranja prihoda po tom osnovu počevši od septembra 2017.godine (veza: Napomena br. 23).

Zbog pada deviznog kursa tokom 2017., kao i pada kamatnih stopa, Društvo je u izveštajnom periodu zabeležilo niže prihode od kamata.

Napomena br. 9.

7.9. RASHODI PO OSNOVU INVESTIRANJA SREDSTAVA OSIGURANJA (AOP 1062)

Rashodi po osnovu investiranja sredstava osiguranja od 26.053 hilj. dinara sastoje se od rashoda po osnovu obezvređenja investicionih nekretnina, rashoda po osnovu usklađivanja HOV i negativnih kursnih razlika po osnovu depozita i preračuna gotovine.

Red. broj	O P I S	Iznos	
		2017.	2016.
1.	Rash. po osnovu obezvređenja inves.nekretnina	3.409	12.328
2.	Rashodi po osn.usklađ.vred.fin.sredst. koja se iskazuju kroz bilans uspeha	16.665	8.123
3.	Negativne kursne razlike	34.301	5.602
	-po osnovu deviznih depozita	28.359	3.656
	-po osnovu devizne gotovine	5.942	1.946
	U k u p n o	54.375	26.053

Na osnovu procene vrednosti investicionih nekretnina koja je izvršena na dan 31.12.2017. godine od strane ovlašćenog procenitelja i u skladu sa zahtevom odgovarajućeg MRS, Društvo je evidentiralo rashode od usklađivanja vrednosti investicionih nekretnina kako je u tabeli navedeno.

Rashod po osnovu usklađivanja vrednosti finansijskih sredstava (koja se iskazuju kroz bilans uspeha) Društvo je evidentiralo kod pojedinih deviznih kuponskih obveznica RS na dan 31.12.2017. Zbog pada deviznog kursa Društvo je u izveštajnom periodu zabeležilo negativne kursne razlike po osnovu kratkoročnih deviznih plasmana i devizne gotovine. Dodatno, negativne kursne razlike ostvarene su i primenom srednjeg kursa NBS za Eur na dan 31.12.2017. na fer vrednost deviznih kuponskih obveznica, što je značajno uticalo na umanjenje rezultata poslovanja u osiguranju i konačni iznos neto poslovnog rezultata.

Napomena br. 10

7.10. TROŠKOVI PRIBAVE (AOP 1074)

Troškovi pribave osiguranja u ovom obračunskom periodu iznose 27.771 hilj.din. U okviru ovih troškova iskazane su obračunate provizije posrednika i zastupnika po osnovu naplate premije osiguranja po poslovima osiguranja zaključenim preko posrednika i/ili zastupnika, kao i ostali troškovi pribave evidentirani u skladu sa čl. 54 i 55 Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva.

Red. broj	O P I S	Iznos	
		2017.	2016.
1.	Provizije posrednika/zastupnika u osiguranju	17.544	13.825
2.	Ostali troškovi pribave	10.227	16.025
	-reklame i propagande	3	6.719
	- reprezentacije	875	860
	- deo bruto zarada (30%kto550)	9.349	8.293
	- ostali troškovi pribave	0	153
	Troškovi pribave (1+ 2)	27.771	29.850

Rashodi provizija posrednika / zastupnika u osiguranju evidentirani u 2017. godini viši su za 27% u odnosu na istu poziciju ostvarenu u prethodnoj godini. Obzirom da u izveštajnom periodu nije bilo promena visine ugovorenih brokerskih provizija, ovo povećanje rashoda je delom rezultat većeg učešća poslova osiguranja pribavljenih preko brokerske mreže u odnosu na isti pokazatelj za prethodnu godinu. Kako Društvo ne vrši razgraničenje ovih troškova, već iste odmah po naplati premije evidentira kao obavezu i istovremeno kao rashod perioda, poboljšana naplata u izveštajnom periodu po osnovu premije obračunate u prethodnom periodu bila je osnov za uspostavljanje obaveze i evidentiranje rashoda na ime brokerske provizije u 2017. Ostali troškovi pribave realizovani su u iznosu skoro 36% nižem nego 2016. godine.

Napomena br. 11

7.11. TROŠKOVI UPRAVE (AOP 1079)

Struktura troškova uprave ostvarenih tokom 2017. u ukupnom iznosu od din. 40.623 hiljade:

Red broj	O P I S	Iznos	
		2017.	2016.
1.	Amortizacija	712	545
2.	Troškovi materijala, energije, usluga (540,541,5420,54234i 5424)	2.832	3.762
3.	Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi(deo 55)	26.063	23.306
	- zarada rukovodstva EP Garant	15.769	13.767
	- naknada članovima Nadzornog odbora	1.493	1.887
4.	Ostali troškovi uprave: prem.osig.,porezi,pl.promet,neproizv.usl.,članar.ko morama i udruž.i ost.nem.trošk.(545,546.547,548-5484, i 549)	11.016	12.590
	U K U P N O:	40.623	40.203

Evidentiranje troškova uprave izvršeno je u skladu sa čl. 54 i 55 Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva. Ostvareni troškovi za 2017. zanemarljivo su viši od istih ostvarenih u 2016.

Napomena br. 12

7.12. OSTALI TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA (AOP 1084)

Ostali troškovi sprovođenja osiguranja ostvareni u 2017. iznose 3.116 hilj.dinara.

Red. broj	O P I S	Iznos	
		2017.	2016.
1.	Deo bruto zarada (10% kto550)	3.116	2.764
	U k u p n o	3.116	2.764

Ostali troškovi sprovođenja osiguranja evidentirani su u skladu sa čl. 54 i 55 Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva.

Ukupni troškovi sprovođenja osiguranja, kao zbir TSO evidentiranih po mestima troškova: pribava, uprava i investiranje, i umanjeni za iznos prihoda od provizije po poslovima (rizicima) predatim u saosiguranje/reosiguranje (prikazanim u Napomeni 13 za AOP1085) za 10% su veći u odnosu na iste ostvarene u prethodnoj godini.

Ukupni TSO raspoređeni su po mestima troškova i dodeljivani vrstama osiguranja u skladu sa odredbama Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva, formirajući osnovicu za obračun racia troškova, odnosno kombinovanog racia po vrstama osiguranja i na ukupnom nivou Društva.

Napomena br. 13

7.13. PROVIZIJA OD REOSIGURANJA I RETROCESIJA (AOP 1085)

Iznos od din. 15.018 hiljada je prihod od provizija po osnovu premija prenetih u reosiguranje, a koji se u bilansnoj šemi (bilans uspeha) prikazuje u odeljku poslovni rashodi, umanjujući njihov bruto iznos.

Red. broj	O P I S	Iznos	
		2017.	2016.
1.	Prihod od provizije - ukupno	7.628	15.018

Evidentirani prihod po ovom osnovu u skladu je sa obimom i vrstom rizika prenetih u saosiguranje i reosiguranje, odnosno sa visinom prenete premije i odobrenim troškovima u korist Društva, a na teret saosiguravača i reosiguravača. iznos prihoda ostvarenih po ovom osnovu je niži u odnosu na prethodni period i u skladu je sa manjim obimom rizika (i premije) prenetih u saosiguranje/reosiguranje.

Napomena br. 14

7.14. FINANSIJSKI PRIHODI OSIM FINANSIJSKIH PRIHODA PO OSNOVU INVESTICIONE AKTIVNOSTI (AOP 1088)

Finansijski prihodi u ukupnom iznosu od din. 581 hiljada realizovani su u sledećoj strukturi:

Red broj	O P I S	Iznos	
		2017.	2016.
1.	Pozitiv.kurs.razlike po osnovu potraživanja	27	250
2.	Prihodi po osnovu efekata valutne klauzule	554	1.336
3.	Prihodi od kamata po osnovu potraživanja	-	6
	U K U P N O:	581	1.592

Smanjenje prihoda po osnovu kursnih razlika u odnosu na iste ostvarene u prethodnom periodu rezultat je pada deviznog kursa koji je, pri sličnoj strukturi deviznih i potraživanja sa valutnom klauzulom značajno uticao na rast rashoda po osnovu negativne kursne razlike uzrokovane padom deviznih kurseva tokom

celog izveštajnog perioda, a samo u retkim slučajevima, u zavisnosti od perioda fakturisanja i perioda naplate, rezultirao prihodom po osnovu pozitivne kursne razlike.

Napomena br. 15

7.15. FINANSIJSKI RASHODI OSIM FINANSIJSKIH RASHODA PO OSNOVU INVESTICIONE AKTIVNOSTI (AOP 1089)

Finansijski rashodi u iznosu od 1.377 hilj. dinara sastoje se od negativnih kursnih razlika kako je dato u narednoj tabeli:

Red broj	O P I S	Iznos	
		2017.	2016.
2.	Negativne kursne razlike po osnovu potraživanja	301	111
3.	Negativne kursne razlike- ostalo	-	-
4.	Rashodi po osnovu efekata valutne klauzule	1.076	558
	U K U P N O:	1.377	669

Negativne kursne razlike su veće u odnosu na prethodni period zbog pada deviznog kursa koji, uz retka manja odstupanja, nije značajno menjao smer, a padao je do samog kraja izveštajnog perioda. Značajno poboljšanje naplate potraživanja, pa i onih uspostavljenih u prethodnom periodu, imalo je za rezultat povećanje rashoda po osnovu negativne kursne razlike usled pada deviznog kursa.

Napomena br. 16

7.16. PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI POTRAŽIVANJA I DRUGE IMOVINE KOJA SLUŽI ZA OBAVLJANJE DELATNOSTI (AOP 1090)

Red broj	O P I S	Iznos	
		2017.	2016.
1.	Prihodi od usklađivanja vrednosti potraživanja	-	9.589
	U K U P N O:	-	9.589

Iako je tokom 2017. ostvareno poboljšanje u smislu naplate potraživanja iz prethodnog perioda, što je razultiralo umanjnjem (uglavnom indirektnih) ispravki izvršenih na kraju prethodnog perioda i evidentiranjem odgovarajućeg prihoda, u neto iznosu, a uzimajući u obzir i obim potraživanja odobrenih za plaćanje na rate i po tom osnovu izvršena indirektna ispravka, uticao je da u neto iznosu nije bilo ostvarenih prihoda po ovom osnovu.

Napomena br. 17

7.17. RASHODI PO OSNOVU OBEZVREĐENJA POTRAŽIVANJA I DRUGE IMOVINE KOJA SLUŽI ZA OBAVLJANJE DELATNOSTI (AOP 1091)

Red broj	O P I S	Iznos	
		2017.	2016.
1.	Rashodi po osnovu obezvređenja potraživanja	710	-
	U K U P N O:	710	-

Ispravka vrednosti potraživanja na dan 31.12.2017., izvršena je u skladu sa MRS 39 i Procedurom za procenjivanje ovih pozicija aktive gde je po osnovu obezvređenja potraživanja evidentiran rashod u iznosu od 710 hilj.dinara. Na kraju istog perioda prethodne godine po istom osnovu Društvo je realizovalo prihod. Kako ispravka vrednosti potraživanja na dan 31.12.2017.godine iznosi 5.725 hilj.dinara, dok je na dan 31.12.2016.god. stanje ove pozicije iznosilo je 5.015 hilj.dinara, povećanje u iznosu od 710 hilj. dinara evidentirano na rashodima po osnovu obezvređenja potraživanja (veza: Napomena br. 26).

Napomena br. 18

7.18. OSTALI PRIHODI (AOP 1092)

Red broj	O P I S	Iznos	
		2017.	2016.
1.	Ostali prihodi- naknada za korišć.služb. vozila i dr.	64	118
2.	Prihodi od ukudanja rezerv.za otpremnine	-	64
	U K U P N O:	64	182

Napomena br. 19

7.19. OSTALI RASHODI (AOP 1093)

Društvo u izveštajnom periodu nije evidentiralo ostale rashode, koji su u 2016. godini ostvareni u minimalnom iznosu i po osnovu kako je navedeno.

Red broj	O P I S	Iznos	
		2017.	2016.
2.	Ostali rashodi-donacija za sportsku opremu	-	30
	U K U P N O:	-	30

Napomena br. 20.

7.20. NETO GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA (AOP 1097)

Ova pozicija u iznosu od 145 hiljada dinara odnosi se na greške iz prethodnog perioda, a sastoji se od 109 hilj.dinara po osnovu raskida ugovora o osiguranju koji su zaključeni u prethodnom periodu, a raskinuti u izveštajnom periodu u skladu sa Uslovima za osiguranja i od 36 hilj.dinara po osnovu uvećanja iznosa naknade za nadzor nad osiguranjem koji je pogrešno evidentiran u prethodnom periodu.

Napomena br. 21

7.21. ZARADA PO AKCIJI (AOP 1109)

Broj redovnih akcija na početku i na kraju obračunskog perioda je ostao nepromenjen i iznosi 157.257 komada. Sa neto dobitkom u iznosu dinara 21.492.030,01, Društvo je u 2017. godini ostvarilo zaradu po akciji u iznosu od 136,67 dinara.

Zarada po akciji

<i>Pokazatelj</i>	2017.	2016.
Neto dobitak (gubitak) u 000 dinarima	21.492	69.268
Prosečan broj akcija tokom godine	157.257	157.257
Zarada po akciji u dinarima	137	440

7.22. POSLOVANJE PO GRUPAMA OSIGURANJA

Najvažnije pozicije bilansa uspeha po vrstama osiguranja ostvarene u periodu 01.01.-31.12.2017.							
Pozicija bilansa uspeha	UKUPNO	Osiguranje od nezgode	Osig. motornih vozila-kasko	Osiguranje robe u prevozu	Imovinska osiguranja	Osiguranje odgovornosti	Osig. finans. gubitaka
		01	03	07	08, 09	13	16

Poslovni (funkcionalni) prihodi	133.918	3.815	6.159	4.540	45.608	73.202	594
Poslovni (funkcionalni) rashodi	23.160	5.094	1.038	527	19.231	-6.801	4.071
Prihodi od investiranja sredstava osiguranja	36.616	2.276	2.779	3.902	12.548	13.419	1.692
Rashodi po osnovu investiranja sredstava osiguranja	54.375	3.380	4.128	5.797	18.633	19.926	2.511
Troškovi sprovođenja osiguranja	63.882	3.470	3.914	4.911	22.413	26.428	2.746
Fin.prihodi osim fin.prihoda po osnovu invest.aktivn.	581	14	21	37	253	252	4
Fin.rashodi osim fin.prihoda po osnovu invest.aktivn.	1.377	33	49	88	599	598	10
Rashodi po osnovu obezvređenja.potaž.i dr.imovine koja služi za obavlj.delatn.	710	17	25	46	309	308	5
Ostali prihodi	64	2	2	4	28	28	0
Neto gubitak poslovanja koje se obustavlja	145	4	5	9	63	63	1
Dobitak pre oporezivanja	27.530	-5.891	-198	-2.895	-2.811	46.379	-7.054
Porez na dobitak	4.379					4.379	
Gubitak po osnovu smanjenja odlož.poreskih sredst.iz preth.godina i kreiranja odlož.por.obaveza	1.659					1.659	
Neto dobitak	21.492	-5.891	-198	-2.895	-2.811	40.341	-7.054

Poslovanjem na nivou svih vrsta osiguranja ukupno, Društvo je ostvarilo kombinovani ratio od 48,51%. Rezultati ostvareni po vrstama osiguranja u visokoj su korelaciji sa veličinom portfelja, tako da su u vrstama sa stabilnim portfeljem, velikim brojem primljenih rizika i ukupno visokim iznosom merodavne premije rezultati izuzetno dobri kao što su na vrstama 09 (48,05%) i 13 (18,21%) ili zadovoljavajući kao što su na vrstama 03 (68,91%) i 07 (67,15%) na kojima je ostvarena značajno niža merodavna premija. Na vrstama u kojima Društvo posluje kako bi upotpunilo svoju ponudu proizvoda osiguranja i na kojima ima mali broj rizika i/ili mali obim obračunate (pa i merodavne) premije, čak i u okolnostima kada nije bilo prijavljenih šteta (vrsta 16) ostvareni su loši rezultati. Za razliku od prethodnog perioda kada je portfelj bio jednako mali, na vrstama 01, 08 i 16 ostvareni kombinovani ratio ukazuje na još slabiji rezultat a usled povećanih troškova rešavanja šteta i troškova sprovođenja osiguranja koji se, kao zajednički, po ključu dodeljuju ovim vrstama osiguranja. Iako je promena ključeva za dodelu troškova bila nužna kako bi se logično i balansirano teretile sve vrste osiguranja, efekat na kombinovani ratio u onim vrstama osiguranja u kojima Društvo realizuje izuzetno mali portfelj (01, 08 i 16) bio je, bar u procentualnom iznosu, visok. Kao primer, navodimo rezultat ostvaren na vrsti 16 gde uopšte nije bilo šteta, dok su po ključu dodeljeni

troškovi rešavanja šteta evidentirani u iznosu din. 259 hiljada, TSO takođe dodeljeni po ključu iznose din. 2.745 hiljada, što pri samo jednom riziku primljenom u saosiguranje daje kombinovani ratio od 518,98%.

Na ukupni neto poslovni rezultat u 2017. su izuzetno značajno uticali neto gubici ostvareni u poslovima investiranja, posebno po osnovu negativne kursne razlike. Nakon dodele ovih troškova vrstama osiguranja, pozitivan rezultat je ostvaren samo na vrstama 09 i 13, dok je, iz navedenih razloga, ostvareni neto poslovni rezultat u drugim vrstama osiguranja bio negativan.

8. BILANS STANJA

Napomena br. 22

8.1. SOFTVER I OSTALA PRAVA (AOP 0005)

Iskazani iznos od 1.945 hilj.dinara se sastoji od sledećih stavki:

Red broj	O P I S	Stanje 31.12.2016.g.	Promet u toku godine		Stanje 31.12.2017.g.
			Duguje	Potražuje	
1.	Softver i ostala prava	2.119	-	174	1.945
	U K U P N O:	2.119	-	174	1.945

Tokom 2017. godine Društvo nije imalo ulaganja u softver.

Napomena br. 23

8.2. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA (AOP 0007)

Iskazani iznos od 296.325 hilj.dinara se sastoji od sledećeg:

Red broj	O P I S	Stanje 31.12.2016.g.	Promet u toku godine		Stanje 31.12.2017.g.
			Duguje	Potražuje	
1.	Postrojenja i oprema	8.560	667	375	8.852
2.	Ispravka vrednosti opreme	4.514	375	716	4.855
	Sad.vred. postrojenja i opreme	4.046	1.042	1.091	3.997

Povećanje stanja ove pozicije na kraju 2017.godine u odnosu na prethodnu godinu rezultat je nabavke računarske i ostale opreme u ukupnom iznosu din. 667 hiljada i umanjenja ove pozicije po osnovu amortizacije obračunate za izveštajni period. U izveštajnom periodu Društvo je na osnovu Odluke o isknjižavanju potpuno amortizovanih osnovnih sredstava isknjižilo sredstva u vrednosti od 375 hiljada dinara.

8.2.1. Investicione nekretnine

Red broj	Investicione nekretnine	Stanje 31.12.2016.g.	Promet u toku godine		Stanje 31.12.2017.g.
			Duguje	Potražuje	
1.	Poslovni prostor 484,71 m ²	83.788	181	3.574	80.395
2.	Poslovni prostor 88,34 m ²	16.361	2.477	-	18.838
3.	Poslovni prostor 53,75 m ²	9.291		694	8.597
4.	Poslovni prostor 54,89 m ²	9.489		710	8.779
5.	Poslovni prostor 1236 m ²	129.720	46.907	908	175.719
UKUPNO		248.649	49.565	5.886	292.328
Avansi za nekretnine		2.806		2.806	-
UKUPNO		251.455	49.565	8.692	292.328

Društvo je u izveštajnom periodu realizovalo projekat unapređenja i modernizacije investicione nekretnine (poslovni prostor od 1.236 m²) ulaganjem od ukupno 46.907 hilj.dinara u 2017. i din. 936 hiljada u 2016. Nekretnina je nakon završetka rekonstrukcije izdata u višegodišnji zakup. Takođe, tokom 2017. realizovana je investicija za obnovu elektroinstalacije u poslovnom prostoru u Bulevaru Mihaila Pupina 10a (484,71 m²) ulaganjem iznosa od 181 hilj.dinara. Procena vrednosti investicionih nekretnina Društva na datum bilansa izvršena je od strane ovlašćenog nezavisnog procenitelja koji je u procenu uključio sve relevantne raspoložive parametre: postojeće uslove rentiranja, procenu tržišnih uslova i procenu stope kapitalizacije korišćenjem uporednih tržišnih podataka, tamo gde je to moguće, kako bi ova značajna pozicija aktive bila što realnije procenjena. Izveštaj o proceni je usvojen od strane nadležnog organa Društva i na toj osnovi je sprovedeno odgovarajuće evidentiranje u knjigama Društva. U skladu sa MRS 40, Društvo je efekte ove procene prikazalo direktno u rashodima perioda, na računu 581, u iznosu od 3.409 hiljada dinara (veza: Napomena br. 9).

Napomena br. 24

8.3. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA (AOP 0022)

Red broj	Odložena poreska sredstva	Stanje 31.12.2017.g.	Stanje 31.12.2016.g.
1.	Odložena poreska sredstva	-	1.537
	U K U P N O	-	1.537

U 2017.godini Društvo je priznalo odložene poreske obaveze prema MRS 12 i evidentiralo gubitak po osnovu smanjenja odloženih poreskih sredstava iz prethodnih godina i kreiranja odloženih poreskih obaveza (veza: Napomena br. 35).

Napomena br. 25

8.4. ZALIHE (AOP 0024)

Pozicija zaliha u iznosu din.32 hiljade odnosi se na obrasce stroge evidencije – štampane polise. Društvo vodi materijalnu evidenciju nepopunjenih štampanih obrazaca polisa osiguranja.

Napomena br. 26

8.5. POTRAŽIVANJA (AOP 0027)

Pozicija potraživanja koja na dan 31.12.2017. iznosi 40.657 hiljada dinara, ima sledeću strukturu:

Red broj	O P I S	Stanje na dan	
		31.12.2017.g.	31.12.2016.g.
1.	Potraživanje za premije od kupaca u zemlji	29.237	47.679
1.1.	Potraživanje za premije od povezanih lica	13.888	26.153
	- Energoprojekt Niskogradnja	6.533	2.215
	- Energoprojekt Visokogradnja	-	9.240
	- Energoprojekt Oprema	2.133	6.791
	- Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	3.132	5.002
	-Energoprojekt Holding	186	186
	-Energoprojekt Entel	1.904	2.671
1.2.	Ostala pravna lica	15.349	21.526
2.	Ispravka potraž. za premije od kup.u zemlji	-5.725	-4.627
3.	Potraživanje za premije od kupaca iz inost.	118	3.561
4.	Ispravka potraž. za premije od kup.iz inostr.	0	-388

5.	Potraž.po osnovu učešća saos.u naknadi štete	-	517
6.	Ispravka potraživanja po osnovu učeš. saos.u nakn.šteta	0	0
7.	Potraž.po osnovu učešća reos.u naknadi štete	3.017	520
8.	Ispravka potraživanja po osnovu učeš.u nakn.šteta	0	0
9.	Potraživanje za premije saosiguranja	12.046	10.149
10.	Ispravka potraživanja za premije saosiguranja	0	0
11.	Potraživanja po osnovu provizije iz poslova reosig.i saos.	1.292	2.784
12.	Ispravka potr.po osn.prov.reo i saos.	0	0
13.	Potraživanja po osnovu zakupnina	0	0
14.	Ostala potraživanja	672	236
15.	Ispravka ostalih potraživanja	0	0
	UKUPNO (1-2+3-4+5-6+7-8+9-10+11-12+13+14-15)	40.657	60.431

Ispravka potraživanja na dan 31.12.2017. izvršena je primenom Procedura za procenjivanje bilansnih pozicija aktive, a u skladu s MRS 39.

Napomena br. 27

8.6. FINANSIJSKI PLASMANI (AOP 0033)

Finansijski plasmani koji na dan 31.12.2017. iznose din. 623.393 hiljade imaju sledeću strukturu:

Red broj	O P I S	Stanje na dan	
		31.12.2017.g.	31.12.2016.g.
1.	Kratkoročni depoziti kod domaćih poslovnih banaka	295.094	356.885
2.	Fin.sredsva koja se iskaz.po fer vred.kroz bilans uspeha	328.299	334.232
	UKUPNO	623.393	691.117

8.6.1. Depoziti kod banaka

Kratkoročni depoziti odnose se na deponovana devizna sredstva kod domaćih poslovnih banaka sa kojima je Društvo zaključilo ugovore o deponovanju. Sredstva u EUR i USD su deponovana na period od 12 meseci uz kamatnu stopu koja se kreće u rasponu od 0,80% do 1,90% na godišnjem nivou (u zavisnosti od banke i perioda oročavanja). Svi depoziti dospevaju tokom 2018. godine, njihov iznos u valuti na datum bilansa usaglašen je sa poslovnim bankama-depozitarima a njihova vrednost je preračunata primenom srednjeg kursa za odgovarajuću valutu na taj dan:

Red broj	O P I S	Stanje na dan	
		31.12.2017.g.	31.12.2016.g.
1.	Piraeus banka –RSD (overnight)	10.709	15.601
2.	ProCredit banka-EUR	16.836	17.372
3.	UniCredit Banka -USD	113.535	121.870
4.	Findomestic banka -EUR	154.014	202.042
	UKUPNO	295.094	356.885

8.6.2. Finansijska sredstva koja se iskazuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha

U sledećoj tabeli data je struktura plasmana na dan 31.12.2017.

Red broj	O P I S	Stanje na dan	
		31.12.2017.g.	31.12.2016.g.
1.	Akcije RSBGBEE39087	1.359	1.359

2.	Državne obveznice RS RSMFRSD 87489 (2017)	-	50.089
3.	Državne obveznice RS RSMFRSD 45081 (2017)	-	100.199
4.	Državne obveznice RS RSMFRSD 11174 (2020)	126.619	126.166
5.	Državne obveznice RS RSMFRSD 23568 (2018)	53.824	56.119
6.	Državne obveznice RS RSMFRSD 56740 (2020)	97.729	-
7.	Državne obveznice RS RSMFRSD 21819 (2022)	48.768	-
	UKUPNO	328.299	334.232

Izuzev kod pozicije pod 1., reč je o deviznim kuponskim obveznicama čiji je izdavalac Republika Srbija, a čiji su rokovi dospeća dati u opisu. Na računu 236 Društvo je iskazalo finansijska sredstva, tj. hartije od vrednosti (akcije i obveznice), koje se vrednuju po fer vrednosti. Usklađivanje vrednosti finansijskih sredstava koja se iskazuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha vrši se: za devizne kuponske obveznice na osnovu podataka sa sekundarnog tržišta za ova sredstva i primenom srednjeg deviznog kursa NBS za Eur na datum bilansa. Navedena sredstva služe za pokriće najvećeg dela tehničke rezerve (88%), a u skladu sa odlukom Narodne banke Srbije o ograničenjima pojedinih oblika deponovanja i ulaganja tehničke rezerve, kao i za pokriće garantne rezerve.

Napomena br. 28

8.7. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA (AOP 0044)

Iznos od dinara 83.535 hiljada se odnosi delom na ekvivalente gotovine - sredstva na deviznim računima kod poslovnih banaka (din.83.243 hiljade), a delom (din. 292 hiljade) na dinarska sredstva na tekućim računima. Za držanje „a vista“ sredstava na deviznom računu (gotovinski ekvivalent) Društvo ima ugovoreni prinos u visini od 0,5% uz obavezu održavanja ugovorenog minimalnog prosečnog stanja ovih sredstava.

Red broj	O P I S	Stanje na dan	
		31.12.2017.g.	31.12.2016.g.
1.	Sredstva na tek. računima-RSD-sve banke	292	263
2.	Direktna banka - EUR	73.931	73.723
3.	Raiffeisen banka - EUR	4.666	10.388
4.	Raiffeisen banka - USD	2.612	9.699
5.	Banka Intesa- EUR	134	123
6.	Banka Intesa-nam.Visa elektron	-	21
7.	Komercijalna banka-nam.rač.	1.900	5.316
	UKUPNO	83.535	99.533

Stanje na računima po svim navedenim pozicijama usaglašeno je sa poslovnim bankama – depozitarima, dok je za sve ekvivalente gotovine (sredstva na tekućim deviznim računima) izvršen preračun primenom srednjeg kursa NBS za EUR odnosno USD na dan 31.12.2017.

Napomena br.29

8.8. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA (AOP 0048)

Iznos od dinara 8.012 hiljade na ovoj poziciji se sastoji u najvećem obimu od ugovorenih i obračunatih kamata na oročena sredstva kod domaćih banaka, koja pripada izveštajnom periodu, dok je ugovoreni rok njihovog dospeća u 2018. Takođe na ovoj poziciji su evidentirane i unapred plaćene pretplate za stručnu literaturu i plaćene neistekle premije osiguranja imovine Društva.

Red.broj	O P I S	Stanje 31.12.2017.	Stanje 31.12.2016.
1.	Unapred obračunata ugovorena kamata	7.718	9.188
2.	Po osnovu plaćene premije za neistekla osiguranja imovine, auto-odgovornosti i kasko osiguranja)	106	129
3.	Pretplata za stručnu literaturu za 2016.	188	188
	U K U P N O:	8.012	9.505

Napomena br. 30**8.9. PRENOSNA PREMIJA SAOSIGURANJA I REOSIGURANJA KOJA PADA NA TERET SAOSIGURAVAČA I REOSIGURAVAČA (AOP 0050)**

Red broj	O P I S	Stanje na dan	
		31.12.2017.g.	31.12.2016.g.
1.	Prenosna premija na teret saosiguravača	6.998	9.443
2.	Prenosna premija na teret reosiguravača	4.327	6.439
	U k u p n o	11.325	15.882

Obračun prenosne premije na teret saosiguravača/reosiguravača izvršen je po vrstama osiguranja, i u okviru njih po pojedinačnim prenetim rizicima, a u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu utvrđivanja rezervi za prenosne premije primenom „pro rata“ metoda na iznos premije prenete u saosiguranje i reosiguranje saglasno zaključenim ugovorima. U visini iznosa evidentiranih na ovoj poziciji bilansa stanja plasiran je deo tehničkih rezervi Društva u iznosu od 4,61% ukupnih tehničkih rezervi na dan 31.12.2017. Navedena stanja su usaglašena sa saosiguravačima/reosiguravačima kao njihova obaveza.

Napomena br. 31**8.10. REZERVISANE ŠTETE OSIGURANJA I SAOSIGURANJA KOJE PADAJU NA TERET SAOSIGURAVAČA I REOSIGURAVAČA (AOP 0051)**

Red broj	O P I S	Stanje na dan	
		31.12.2017.g.	31.12.2016.g.
1.	Rezervisana štete na teret saosiguravača	5.369	1.543
2.	Rezervisane štete na teret reosiguravača	1.091	9.510
	U k u p n o	6.460	11.053

Rezervisanje je izvršeno na osnovu prijavljenih a do 31.12.2017. nerešenih šteta nastalih na rizicima koji su bili saosigurani/reosigurani. U skladu sa ugovorima po kojima su ovi rizici plasirani u saosiguranje/reosiguranje, izvršeno je rezervisanje udela saosiguravača/ reosiguravača i o tome su saosiguravačima/reosiguravačima dostavljeni borderoi šteta na koje su oni blagovremeno dali saglasnost i na odgovarajući način evidentirali svoju obavezu iz poslovanja. U visini navedenog iznosa salda na dan 31.12.2017. plasiran je deo tehničke rezerve do 2,63%.

8.11. PROMENE NA KAPITALU

OPIS	Osnovni kapital	Ostali kapital	Emisiona premija	Rezerve	Revalorizaci-one rezerve	Nerealizovani dobitci/gubici po osnovu HoV	Neraspoređeni dobitak	Gubitak do visine kapitala	Otkupljene sopstvene akcije	Ukupno
Stanje na dan 31.12.2016. godine	699.793	94					141.340			841.227
Korekcija neraspoređene dobiti										
Korigovano početno stanje	699.793	94					141.340			841.227
Povećanje osnovnog kapitala										
Promene u fer vrednosti HoV raspolozivih za prodaju										
Neto dobitak tekućeg perioda							21.492			21.492
Raspodela dobiti - dividenda							49.379			49.379
Prodaja / (sticanje) sopstvenih akcija										
Korekcija dobitka po osnovu poreza na dobit za 2015. godinu										
Stanje 31.12.2017. godine	699.793	94	-	-	-	-	113.453	-	-	813.340

Napomena br. 32

8.12. OSNOVNI I OSTALI KAPITAL (AOP 0402)

Osnovni kapital Društva iznosi 699.887 hiljada dinara od čega akcijski kapital iznosi 699.793 hiljade dinara, a ostali kapital iznosi 94 hiljade dinara.

Red broj	O P I S	Stanje akc.kapitala na dan	
		31.12.2017.g.	31.12.2016.g.
1.	Energoprojekt Holding a.d.	650.390	650.390
2.	Jubmes banka a.d. Beograd	49.199	49.199
3.	Evropa osiguranje u stečaju	196	196
4.	Stanić Zoran.	4	4
5..	Nedeljković Igor	4	4
	U K U P N O:	699.793	699.793

Društvo ima 157.257 ukupno emitovanih običnih (redovnih) akcija čija je nominalna vrednost po jedinici 4.450 dinara, što čini ukupan akcijski kapital od 699.793 hiljada dinara. U neposrednoj vlasničkoj strukturi nije bilo promene u odnosu isti datum prethodne godine, dok je tokom 2017. došlo do promene posrednog vlasništva kao posledica promene vlasničke strukture kvalifikovanog vlasnika Energoprojekt Holding a.d.

Napomena br. 33

8.13. NERASPOREĐENA DOBIT (AOP 0414)

Stanje ukupne neraspoređene dobiti na dan 31.12.2017. iznosi 113.453 hilj.dinara i sastoji se od neraspoređene dobiti ranijih godina u iznosu od 91.961 hilj.din. i dobiti tekuće godine evidentirane u iznosu od 21.492 hilj.dinara

Red broj	O P I S	Stanje na dan	
		31.12.2017.g.	31.12.2016.g.
1.	Neraspoređena dobit tekuće godine	21.492	69.268
2.	Neraspoređena dobit ranijih godina	91.961	72.072
	U k u p n o	113.453	141.340

Stanje i promena stanja **neraspoređenog dobitka** je prikazana u narednoj tabeli:

Stanje i promena stanja neraspoređenog dobitka	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2017.</i>	<i>2016.</i>
Stanje na dan 01.01.tekuće godine	141.340	121.294
Korekcija neraspoređene dobiti-povećanje	-	-
Raspodela dobitka (dividende)	49.379	49.222
Raspodela dobitka (povećanje nominalne vrednosti po akciji)	0	0
Dobit tekuće godine	21.492	69.268
Stanje na dan 31. decembra	113.453	141.340

Odlukom Skupštine akcionara od 27.04.2017. godine iz dobiti za 2016. godinu isplaćena je dividenda akcionarima u iznosu od din. 49.379 hiljada, odnosno 314,00 dinara po akciji.

Napomena br. 34

8.14. DUGOROČNA REZERVISANJA (AOP 0423)

Ukupan iznos dugoročnih rezervisanja na dan 31.12.2017.g. je din. 39.561 hiljada i sastoji se od rezerve za izravnavanje rizika u iznosu din. 37.976 hiljada, rezervi za bonuse i popuste u iznosu din.1.230 hiljada, obračunatim u skladu sa propisanim podzakonskim i internim aktom Društva na dan 31.12.2017., i rezervisanja za otpremnine zaposlenima pri odlaska u penziju, a obračunatim u skladu sa MRS 19, koje na kraju 2017. godine iznose din. 355 hiljada.

Red broj	O P I S	Stanje na dan	
		31.12.2017.g.	31.12.2016.g.
1.	Rezerve za izravnavanje rizika	37.976	28.996
2.	Rezerve za bonuse i popuste (storno premije)	1.230	4.316
3.	Rezervisanje za otpremnine	355	326
	U k u p n o	39.561	33.638

Rezervisanja za izravnavanje rizika na dan 31.12.2017. godine povećana su za din.8.980 hiljada u odnosu na 31.12.2016.godine, a u skladu sa obračunom stanja istih na dan 31.12.2017. izvršenih primenom odredaba Pravilnika o načinu utvrđivanja rezervi za izravnavanje rizika (veza: Napomena br. 4 i br. 7)

Rezervisanja za bonuse i popuste (praktično, samo za storno premije koji bi mogao da se realizuje u narednom periodu, a po rizicima primljenim tokom izveštajnog perioda) na dan 31.12.2017. smanjena su za dinra 3.086 hiljada u odnosu na 31.12.2016. Obračun je izvršen je skladu sa odredbama Pravilnika o načinu utvrđivanja rezervi za bonuse i popuste (veza: Napomena br. 4 i br. 7)

Rezervisanje za naknade i druge beneficije zaposlenih (rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom odlaska u penziju) obračunato je u skladu sa zahtevima MRS 19, metodologija i korišćene pretpostavke date su u tački 5.17. ovih Napomena. Tokom izveštajnog perioda evidentirano je minimalno povećanje ovog rezerevisanja u iznosu din. 29 hiljada u odnosu na stanje ove pozicije sa kraja prethodne godine.

Napomena br. 35

8.15. ODLOŽENA PORESKE OBAVEZE (AOP 0434)

Red broj	Odložene poreske obaveze i sredstva	Stanje	Stanje
		31.12.2017.g.	31.12.2016.g.
1.	Odložene poreske obaveze	122	-
2.	Odložena poreska sredstva		1.537
	U K U P N O	122	

Odložene poreske obaveze su iznosi poreza na dobitak plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike. Na dan 31.12.2017. odložene poreske obaveze evidentirane su kao efekat oporezive privremene razlike između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Oporeziva privremena razlika na datum bilansa stanja utvrđena je primenom propisane poreske stope poreza na dobit Društva (15%) na iznos utvrđene oporezive privremene razlike.

Gubitkom po osnovu smanjenja odloženih poreskih sredstava iz prethodnih godina i kreiranja odloženih poreskih obaveza u iznosu od 1.659 hilj.dinara rezultiralo je umanjnjem neto dobiti.

Napomena br. 36

8.16. KRATKOROČNE OBAVEZE (AOP 0435)

Ukupan iznos kratkoročnih obaveza na dan 31.12.2017. je 15.283 hiljada dinara i odnosi se na obaveze po osnovu premija saosiguranja i reosiguranja, obaveza prema dobavljačima, zarada za decembar 2017., poreza i drugih obaveza, kako je dato u tabeli koja sledi:

Red broj	O P I S	Stanje na dan	
		31.12.2017.g.	31.12.2016.g.
1.	Obaveza prema članovima Nadzornog odbora	80	74
2.	Primljeni avansi, depoziti i kaucije	1.718	524
3.	Obaveze za procenitelje-doktore, akтура i dr.	106	109
4.	Obaveza prema dobavljačima	1.200	1.156
4.1.	Povezana pravna lica	708	922
	- Energoprojekt Holding	699	913
	- Energoprojekt Entel	6	6
	- Energoprojekt Energodata	3	3
4.2.	Ostala pravna lica	492	234
5.	Ostale obaveze	53	53
6.	Obaveze za PDV	867	352
7.	Obaveza za porez na premije neživotnih osiguranja	345	1.179
8.	Obaveza za porez na dobit	0	217
9.	Obaveze prema zaposlenima	45	60
10.	Ostale obaveze za poreze i doprinose	164	161
11.	Obaveze za zarade	2.775	2.760
12.	Obaveze za provizije posrednika i zastupnika	825	103
12	Obaveze za premije saosiguranja	1.944	5.772
13.	Obaveze za premije reosiguranja	5.160	18.787
14.	Obaveze za dividende	1	2
14.	Obaveze za članarine komorama	0	4
15.	Obaveze za naknade NBS-nadzor nad osiguranjem	0	30
	U K U P N O:	15.283	31.343

Na smanjenje ukupnih kratkoročnih obaveza najvećim delom je uticalo smanjenje obaveza za premije saosiguranja i reosiguranja koje su evidentirane na kraju 2017. u odnosu na iste evidentirane na kraju 2016., a što je rezultat ukupno manjeg iznosa (rashoda) premije saosiguranja i reosiguranja koji je realizovan u 2017.

Napomena br. 37

8.17. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA (AOP 0444)

Pasivna vremenska razgraničenja iznose din. 109.920 hiljada i sastoje se od:

Red broj	O P I S	Stanje na dan	
		31.12.2017.g.	31.12.2016.g.
1.	Prenosne premije osiguranja	78.317	110.161
2.	Prenosne premije saosiguranja	13.687	7.292
3.	Rezerve za neistekle rizike	15.166	-
4.	Druga pasivna razgraničenja	2.750	2.800

	- unapred obračunati troškovi revizije	664	691
	- fond za preventivu	196	173
	-ostala PVR (po osnovu obrač.nefaktuirisanih troškova i po osnovu unapred obračunatih nedospelih prihoda na ime odobrene provizije vodećeg saosiguravača za poslove date u saosiguranje)	1.890	1.936
	U K U P N O:	109.920	120.253

Prenosne premije su obračunate u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu utvrđivanja rezervi za prenosne premije. Stanje prenosnih premija u odnosu na 2016. godinu smanjeno je ukupno za din. 25.449 hiljada, i iznosi din. 92.004 hiljada (veza: Napomena br. 1). Rezerve za neistekle rizike na dan 31.12.2017.god.formirane su na pojedinim vrstama osiguranja gde je ostvareni kombinovani racio bio većod jedan (veza: Napomena br. 7). Utvrđivanje ovih rezervi izvršeno je u skladu s odredbama Pravilnika o načinu utvrđivanja rezervi za neistekle rizike. Pasivna razgraničenja pod rednim brojem 4. čine obaveze društva prema zakonskom revizoru u skladu sa Ugovorom o obavljanju revizije finansijskih izveštaja Društva za 2017., obaveze po osnovu fonda preventive, i unapred obračunati a nedospeli prihodi na ime odobrene provizije Društva kao vodećeg saosiguravača za poslove date u saosiguranje.

Napomena br. 38

8.18. REZERVISANE ŠTETE (AOP 0453)

Ukupne rezervisane štete nastale prijavljene a do kraja izveštajnog perioda nerešene, kao i IBNR štete, računate sa troškovima rešavanja šteta, iznose din.99.218 hiljada, a po strukturi rezervacija je izvršena kako sledi:

Red broj	O P I S	Stanje na dan	
		31.12.2017.g.	31.12.2016.g.
1.	Rezervisane nastale,prijavljene,a nerešene štete	86.346	89.594
2.	Rezervisane nastale,neprijavljene štete	12.872	19.482
3.	Reezervisane nastale iz primljenog u saosiguranje	-	11.204
	U K U P N O:	99.218	120.280

Stanje rezervisanih šteta (procena za nastale prijavljene do kraja perioda nerešene i nastale neprijavljene štete) na dan 31.12.2017. rezultat je procena izvršenih u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu utvrđivanja rezervisanih šteta. Smanjenje stanja ukupne rezervacije za RBNS i IBNR štete rezultat je činjenica iz poslovanja navedenih u Napomeni br. 5.

9. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA

Društvo je izvršilo **usaglašavanje potraživanja** sa domaćim i inostranim kupcima sa stanjem na dan 31.12.2017. godine.

Od ukupno 87 *domaćih kupaca kojima su poslali izvodi otvorenih stavki* na dan 31.12.2017. godine, u iznosu od 45.569 hilj. dinara, usaglašeno je 43.802 hilj.dinara, dok za iznos od 1.767 hilj. dinara kupci nisu odgovorili na uredno poslate izvode. Od ukupno iskazanog iznosa din. 45.569 hiljada do datuma odobravanja finansijskog izveštaja u 2018. godini naplaćeno je 14.683 hiljada dinara. U narednoj tabeli prikazani su iznosi potraživanja od kupaca koji nisu odgovorili na poslate Izvode otvorenih stavki.

Kupci koji nisu odgovorili na poslate izvode otvorenih stavki	u 000 dinara
<i>Domaći Kupci</i>	
Inex plus d.o.o.	416
Esco Energy comp.doo	24
Elvico doo Novi Sad	230
Profi Team Plus doo	15
Energomaksytem doo	141
Protecta group	144
Novelic doo	418
A.C.E.Adventure	23
Amade doo	15
Intera društvo za posredovanje	14
Marijana Erić	42
Vladimir Zlokolica-Vision	104
Time Partner doo	78
Polar klima	96
Agencija Popov	7
UKUPNO	1.767

Sve obaveze Društva dospele na dan 31.12.2017. izmirene su do tog dana, za obaveze nedospele na dan 31.12.2017. izvršeno je usaglašavanje sa dobavljačima, a iste su izmirene tokom 2018. godine do datuma odobranja finansijskog izveštaja.

10. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA

Društvo nema hipoteke upisane na teret i u korist društva.

11. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA

Shodno zahtevima iz MRS 24 – Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr., između Društva i povezanih strana. Povezanim stranama se, sa aspekta Društva, smatra: zavisna društva i ključno rukovodeće osoblje (ona lica koja imaju ovlašćenja i odgovornost za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti entiteta, direktno ili indirektno, uključujući i sve direktore, bez obzira da li su izvršni ili ne) i njihove bliske članove porodice.

Sa aspekta povezanih društava, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima u bilansu stanja.

Prihodi i rashodi od povezanih pravnih lica	u 000 dinara	
	2017	2016
Prihodi:		
1.Energoprojekt Holding	3.369	2.132
2.Energoprojekt Niskogradnja	13.145	25.209
3.Energoprojekt Visokogradnja	12.031	18.421
4.Energoprojekt Oprema	12.075	8.443
5.Energoprojekt Energodata	90	85
6.Energoprojekt Hidroinženjering	889	1.023
7.Energoprojekt Entel	823	565
8.Energoprojekt Industrija	914	571
9.Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	4.928	4.047

10. Energo Nigeria	1.964	391
11. Energo Ghana	0	48
Svega	50.228	60.935
Rashodi:		
1.Energoprojekt Holding	8.610	8.893
2.Energoprojekt Niskogradnja	875	4.190
3.Energoprojekt Visokogradnja	2.055	35
4.Energoprojekt Oprema	80	1
5.Energoprojekt Energodata	164	317
6.Energoprojekt Entel	94	74
7.Energoprojekt Hidroinženjering	1	311
8. Energo projekt Industrija	1	0
9.Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	2.906	16
8. Energo Nigeria	0	0
Svega	14.786	13.837
UKUPNO	65.014	74.772

Potraživanja i obaveze od povezanih pravnih lica	Stanje na kraju	
	2017	2016
Potraživanja:		
1.Energoprojekt Holding	187	234
2.Energoprojekt Niskogradnja	6.533	2.215
3.Energoprojekt Visokogradnja	0	9.240
4.Energoprojekt Oprema	2.132	6.791
5.Energoprojekt Entel	1.904	2.671
6.Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	3.132	5.002
Svega	13.888	26.153
Obaveze:		
1.Energoprojekt Holding	699	913
2.Energoprojekt Energodata	3	3
4.Energoprojekt Entel	6	6
Svega	708	922
UKUPNO	14.596	27.075

Potraživanja od povezanih pravnih lica potiču isključivo iz transakcija prodaje osiguranja - po osnovu premije, čiji su ugovoreni rokovi plaćanja i periodi dospeća različiti u zavisnosti od strukture osiguranih rizika i ugovorenih perioda trajanja osiguranja, ali uvek u skladu sa dosledno primenjenim Uslovima osiguranja i Tarifom za osiguranje.

Osnov za obaveze prema povezanim pravnim licima je: zakup poslovnog prostora, odnosno obaveza za zakupninu (koja se plaća mesečno, nakon isteka tog meseca); obaveze za usluge shodno Ugovoru o pružanju usluga sa EP Holdingom (koje se obračunavaju i plaćaju na mesečnom nivou, po isteku meseca u kome je pružena usluga); obaveze za grafičke usluge i obaveze za evidenciju o dolascima i odlascima zaposlenih.

12. SUDSKI SPOROVI

Na kraju izveštajnog perioda, Društvo ima dva spora u kojima je tužilac, i to:

-spor za naknadu štete protiv JKP Beogradski vodovod i kanalizacija (regresiranje štete koju je Društvo rešilo i isplatilo 2012. godine, a za koju je odgovoran tuženi). Presuda koja je doneta u prvom stepenu u korist Društva, na kraju 2017. po žalbi tuženog JKP Beogradski vodovod i kanalizacija, nalazi se na Apelacionom sudu. Iznos tužbenog zahteva je din. 1.947 hiljada, dok procenjeni sudski troškovi iznose din. 437 hiljada;

-spor za naplatu premije osiguranja od dužnika Sistem FPS obezbedjenje d.o.o. u kome je Privredni sud u Beogradu doneo 27.12.2017. rešenje kojim se nalaže izvršenje na osnovu verodostojne isprave, ali do datuma bilansa nema dokaza da je isto uručeno dužniku. Iznos tužbenog zahteva je din. 160 hiljada, dok procenjeni sudski troškovi iznose din. 25 hiljada. U knjigama Društva iznos potraživanja je ispravljen u skladu sa odgovarajućom internom politikom za procenu potraživanja na datum bilansa.

Društvo ima jedan spor iz oblasti radnog odnosa u kome je tužena strana. Po istom nije izvršeno rezervisanje obzirom da stručne službe i zastupnici smatraju zahtev neosnovanim.

Društvo ima jedan spor kao tuženi za naknadu štete iz osiguranja odgovornosti medicinske institucije prema učesniku u studiji kliničkog ispitivanja medicinskog sredstva. Iznos spora je din. 30.368 hiljada, sa koliko je, kao maksimalna obaveza Društva, ova šteta rezervisana na osnovu zahteva oštećenika. Prvostepeni postupak je tokom izveštajnog perioda prekinut zbog smrti tužilje, dok nastavak istog zavisi od odluke naslednika. Do tada, Društvo rezerviše iznos u punoj visini zahteva i isti iznos je uključen u ukupni iznos rezervisanih nastalih prijavljenih a do kraja izveštajnog perioda nerešenih šteta.

13. EKSTERNA KONTROLA

Tokom 2017. godine poslovanje Društva nije bilo predmet eksternih kontrola.

14. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nakon datuma bilansa stanja nije bilo događaja koji bi svojim značajem mogli uticati na ekonomske odluke koje korisnici donose na osnovu finansijskih izveštaja Društva.

U Beogradu, 27.02.2018. godine

Zakonski zastupnik

Mirjana Bogičević
Mirjana Bogičević, Predsednik Izvršnog odbora

Energoprojekt Garant a.d.o.

Izveštaj o poslovanju za 2017. godinu

Beograd, februar 2018.

S A D R Ź A J

1) OCENA USLOVA POSLOVANJA U IZVEŠTAJNOM PERIODU

- 1.1. Tržište osiguranja u Srbiji i opšti pokazatelji obavljanja delatnosti
- 1.2. Ocena uslova poslovanja i njihovih efekata na rezultat poslovanja Društva u 2017.

2) OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU I STANJE TOKOM IZVEŠTAJNOG PERIODA

- 2.1. Pravni osnov, organizacija i vrsta poslova
- 2.2. Akcije Društva na tržištu kapitala
- 2.3. Vlasnička struktura
- 2.4. Upravljačka struktura

3) PRIMENA STRATEŠKOG PLANA

4) PRIMENA OPREDELJENIH POSLOVNIH POLITIKA

- 4.1. Vrste osiguranja u kojima Društvo posluje
- 4.2. Tržište i kanali prodaje
- 4.3. Samopridržaj, procena MMŠ i politika saosiguranja i reosiguranja
- 4.4. Uslovi za osiguranje i tarifa premije
- 4.5. Utvrđivanje tehničke i garantne rezerve i njihovo investiranje
- 4.6. Rešavanje i isplata šteta

5) OCENA OSTVARENIH PARAMETARA POSLOVANJA U 2017.

- 5.1. Struktura portfelja, kanali prodaje, obračunata premija, merodavna premija
- 5.2. Rešavanje i rashodi šteta, rezervisanja za štete i merodavna šteta
- 5.3. Troškovi sprovođenja osiguranja
- 5.4. Racio šteta, racio troškova i kombinovani racio
- 5.5. Tehnička rezerva – utvrđivanje visine i ulaganje
- 5.6. Struktura prihoda i rashoda i ostvarena dobit
- 5.7. Struktura i kvalitet imovine
- 5.8. Kapitalna adekvatnost i solventnost – potrebni i raspoloživi kapital
- 5.9. Naplata potraživanja, procena vrednosti i stanje potraživanja na kraju 2017.
- 5.10. Poslovanje sa povezanim pravnim licima
- 5.11. Organizaciona i kadrovska struktura i zaposlenost
- 5.12. Zarade i stimulatивно nagrađivanje
- 5.13. Zaštita životne sredine i društveno odgovorno poslovanje
- 5.14. Informacione tehnologije – obezbedjenje i unapredjenje
- 5.15. Ocena funkcionisanja sistema interne kontrole i procesa upravljanja rizikom
- 5.16. Pregled ključnih rizika, ocena izloženosti i efikasnosti primene uspostavljenih kontrola

6) EKSTERNE KONTROLE I ZANČAJNI NALAZI

7) DOGADJAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

8) ZAKLJUČNA OCENA POSLOVANJA U 2017. I NAJZNAČAJNIJI POKAZATELJI

9) NASTAVAK POSLOVANJA I PRIORITETI ZA NAREDNI PERIOD

1. OCENA USLOVA POSLOVANJA U IZVEŠTAJNOM PERIODU

1.1. Tržište osiguranja u Srbiji i opšti pokazatelji obavljanja delatnosti

Prema poslednjim podacima o poslovanju društava za osiguranje koji su zvanično objavljenim na sajtu Narodne banke Srbije za III kv. 2017. godine, na domaćem tržištu osiguranja poslovalo je 21 društvo, od kojih su četiri društva za reosiguranje. Od 17 društava za osiguranje isključivo životnim osiguranjem su se bavila četiri društva, isključivo neživotnim osiguranjem sedam, dok je šest društava poslovalo kao kompozitno. Posmatrano prema vlasničkoj strukturi kapitala, od ukupnog broja društava, njih 15 je u većinskom stranom vlasništvu.

Ukupna premija obračunata u periodu I-III kvartal 2017. iznosila je din. 70,9 mlrd. što je za 6,3% više nego u istom periodu u 2016., dok je struktura obračunate premije po grupama osiguranja ostala bez značajnijih promena. Premija neživotnog osiguranja realizovana je kao 77,5% ukupne obračunate premije ostvarujući rast od 7,3% u odnosu na iste podatke za III kvartal 2016., pri čemu je rast premije osiguranja od AO iznosio 5,2%, kaska 12,2%, dok je rast premije dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja bio 24,9%. Redosled pet najvećih društava za osiguranje, posmatrano po visini ukupne obračunate premije i premije neživotnog osiguranja ostao je nepromenjen, a koncentracija ukupne obračunate premije, odnosno obračunate premije neživotnog osiguranja kod pet prvorangiranih društava bila je 77,7%, odnosno 81,9%. Učešće Društva u obračunatoj premiji neživotnog osiguranja za isti period iznosilo je 0,20%.

Bilansna suma svih društava za osiguranje i reosiguranje povećana je na kraju III kv. 2017. na 233,4 milijarde dinara (1.955 miliona evra ili 2.304 miliona američkih dolara računato po srednjem kursu NBS za 30.09.2017.), što iznosi 9,9% u odnosu na kraj III kv. 2016. Bilansna suma Društva na kraju III kv. 2016. iznosila je 1.071 milion dinara, odnosno 0,46% ukupne bilansne sume tržišta osiguranja.

U strukturi aktive društava za osiguranje i reosiguranje na kraju III kvartala 2017. najznačajnije učešće imaju dužničke HOV raspoložive za prodaju (46%), dužničke HOV sa fiksnim prinosom (14,6%), dužničke HOV koje se iskazuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (3%), nekretnine, postrojenja i oprema (7,9%), potraživanja (7%), kratkoročni depoziti (5,8%). Navedena struktura ukazuje na značajno povećanje učešća HOV raspoloživih za prodaju bazirano na njihovom nominalnom rastu od 23%. Na kraju istog perioda, u strukturi pasive tehničke rezerve učestvuju sa 70,6%, dok kapital sa iznosom 47,3 milijarde dinara čini 20,8% ukupne pasive. U odnosu na kraj III kvartala 2016. kapital beleži rast po stopi od 6,8%, dok tehničke rezerve sa ukupnim iznosom od 160,8 mlrd dinara beleže rast od 14,4% (matematička rezerva ima najznačajnije učešće u tehničkim rezervama sa stopom rasta od 11,2%).

Solventnost, utvrđena kao odnos raspoložive i zahtevane margine solventnosti, na nivou svih društava za osiguranje koja se isključivo i/ili pretežno bave neživotnim osiguranjem na dan 30.09.2017. iznosi 206,2%.

Kada je o investiranju sredstava tehničke rezerve reč, kod neživotnih osiguranja dominiraju državne HOV sa sa 69,2%, depoziti kod banaka i gotovina učestvuju sa 13,3%, nekretnine sa 6,3% i potraživanja za nedospеле premije 3,1%. U strukturi investiranja tehničke rezerve životnih osiguranja dominiraju državne HOV sa 96% i deponovanje kod banaka i u gotovinu sa 2,3%.

Kombinovani racio u samopridržaju koji su ostvarila društva koja se bave poslovima neživotnog osiguranja, povećan je sa 87,8% na kraju III kvartala 2016. na 88,4% na kraju III kvartala 2017., što je posledica bržeg rasta zbira merodavnih šteta i TSO u samopridržaju od rasta merodavne premije u samopridržaju. Na kraju istog perioda (III kvartal 2017.) kombinovani racio koji je ostvarilo Društvo na nivou ukupnog portfelja iznosila je 42,7%.

1.2. Ocena uslova poslovanja i njihovih efekata na rezultat poslovanja Društva u 2017.

Plan poslovanja za 2017. realizovan je pod sledećim ključnim eksternim i internim okolnostima:

- oštre konkurentske aktivnosti u ograničenoj tržišnoj tražnji, sa tržišta je prepoznat rast investicija tokom izveštajnog perioda, posebno realizacija nekoliko velikih projekata kao što je projekat Beograd na vodi i projekti u okviru aktivnosti kompanija Lidl koji su započeti u prethodnom periodu, nastavak aktivnosti na projektima modernizacije i unapredjenja velikih elektroprivrednih objekata, kao i više drugih strukturalnim investicionih objekata značajnih za privredu Beograda i Republike, što je za poslovanje Društva imalo posebni značaj obzirom da osiguranja objekata u izgradnji i montaži i osiguranja od odgovornosti preovladjuju u strukturi portfelja i da se na njihovom ugovaranju zasnivao i poslovni plan za 2017;
- snižavanje premije kao cene osiguranja i dalje je ostao ključni faktor obezbedjenja konkurentnosti, a realnost u kojoj se premija kao cena za isti obim pokriva značajno razlikuje na istom tržištu ne bi trebalo da bude najvažniji a još manje jedini instrument konkurentnosti za društva koja nalaze načina da je smanje.

Obzirom na rast kombinovanog racija u samopridržaju na nivou ukupnog tržišta neživotnog osiguranja, nameće se pitanje adekvatnosti osnova za pad premije kao cene osiguranja;

- dalja koncentracija tržišta osiguranja, kao i rast kapitala sektora osiguranja u stranom vlasništvu;
- nedovoljni efekti realizacije planiranih aktivnosti kojima je trebalo obezbediti više poslova u drugim vrstama osiguranja osim vrsta 09 i 13, odnosno bar još jednu vrstu osiguranja čije bi učešće bilo značajno i stabilno u portfelju, dovoljno za bolje balansiranje portfelja, a ne samo komplementarno uz pomenute dve;
- uspešno realizovane aktivnosti na saradnji sa drugim društvima za osiguranje u poslovima aktivnog saosiguranja - razmeni rizika u cilju obezbedjenja bolje disperzije, proširenju sopstvenih kapaciteta za prijem rizika i rastu obračunate premije, imalo je ublažavajući efekat u odnosu na pad obračunate premije u direktnim (sopstvenim) poslovima;
- promena vlasničke strukture matičnog lica i grupe Energoprojekt i aktivnosti vezane za tu promenu, a koje su trajale tokom celog izveštajnog perioda, posredno su imale uticaj na vlasničku strukturu Društva a direktno na njegovo poslovanje i ostvarene rezultate. Pad obima novozaključenih, poslova preduzeća iz grupe Energoprojekt, a koji su bili osnova plana obračunate premije za 2017. sa najvećim ugovaračima osiguranja i klijentima Društva, direktno je uticao na pad obračunate premije u istom periodu, a što nije moglo biti u kratkom roku kompenzovano aktivnostima na tržištu. Dodatno, reputacioni rizik, kako grupe Energoprojekt, tako i samog Društva, realizovao se sa veoma visokim uticajem (posledicama) na poslovanje Društva tokom cele 2017.

2. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU I STANJE TOKOM IZVEŠTAJNOG PERIODA

2.1. Pravni osnov, organizacija i vrsta poslova

Društvo je osnovano 25.02.1992. godine kao Deoničko društvo za osiguranje i reosiguranje „Garant“. Početkom 1994. godine preduzeća iz grupe Energoprojekt su otkupila 75% akcija od osnivača, Jubmes banke. Pod nazivom „Energoprojekt Garant“ akcionarsko društvo za osiguranje, odnosno skraćenim nazivom „Garant“ a.d.o., Društvo posluje od 2005. godine, kada je kod Agencije za privredne registre – Registar privrednih subjekata, registrovana promena poslovnog imena.

Osnovna delatnost Društva je obavljanje svih vrsta neživotnog osiguranja kao i poslova neposredno povezanih sa poslovima osiguranja. U izveštajnom periodu Društvo je poslovalo u skladu sa rešenjem Narodne banke Srbije G.br.4259 od 08.06.2016. godine kojim je potvrđena uskladenost njegovog poslovanja, imovine, kapitala, obaveza, organa, organizacije i akata sa odredbama Zakona o osiguranju i ispunjenost uslova propisanih za obavljanje svih vrsta neživotnih osiguranja predviđenih članom 9. tog zakona, a što je 14.07.2016. registrovano u APR.

Po kriterijumu delatnosti (osiguranje) Društvo je svrstano u velika pravna lica. Poslovanje Društva odvija se isključivo u njegovom sedištu (Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12), bez organizovanih i registrovanih ogranaka i prodajne mreže, a što je u skladu sa važećom strategijom koju je uprava donela za Društvo i koja je bila u primeni tokom izveštajnog perioda.

2.2. Akcije Društva na tržištu kapitala

Rešenjem Beogradske Berze od 21.08.2012. godine trgovanje akcijama izdavaoca Energoprojekt Garant a.d.o. počev od 03.09.2012. godine organizovano je na segmentu tržišta – MTP Belex. Pre ove promene trgovanje akcijama Društva bilo je organizovano na Open Market segmentu.

2.3. Vlasnička struktura

Ukupni broj akcija koje je Društvo emitovao (sve su obične, na ime i sa pravom glasa – svaka akcija jedan glas, ISIN: RSENGRE89752, CFI ESVUFR) i čiji je broj tokom izveštajnog perioda bio nepromenjen, iznosi 157.257 komada. Većinski (kvalifikovani) vlasnik sa 92,94% učešća, odnosno 146.155 akcija je Energoprojekt Holding a.d. Beograd. Sledeći po učešću u kapitalu je Jubmes banka a.d. sa 7,03% učešća, odnosno 11.056 akcija. Još dva pravna i jedno fizičko lice na dan 31.12.2016. poseduju ukupno 0,03% učešća, odnosno 46 akcija Društva. Tokom izveštajnog perioda, kao ni tokom prethodnih perioda, Društvo nije vršilo otkup sopstvenih akcija, niti drži iste po osnovu otkupa izvršenog u bilo kom prethodnom periodu.

Tokom 2017. došlo je do promene vlasničke strukture Energoprojekt Holding a.d. Stičući na tržištu kapitala akcije matičnog društva (Energoprojekt Holding a.d.) povezana grupa lica je stekla posredno učešće u Društvu, a bez prethodno tražene saglasnosti NBS, a što je članom 31 Zakona o osiguranju predviđeno kao obavezno. Na bazi Rešenja NBS br. G. br. 6979 od 18.08.2017. kojim je novom većinskom vlasniku Energoprojekt Holding a.d. odbijen zahtev za odobrenje sticanja posrednog kvalifikovanog učešća i naloženo otudjenje do tada stečenog posrednog kvalifikovanog učešća u kapitalu Društva, Komisija HOV donela je dana 06.09.2017. Rešenje br. 6/0-40-289/184/17 kojim se novom većinskom vlasniku Energoprojekt Holding a.d. oduzima pravo glasa na svih 146.155 akcija. U zakonom predviđenom roku

Centralni registar, depo i kliring HOV upisao je oduzimanje prava glasa Energoprojekt Holdingu a.d.. Do kraja izveštajnog perioda (31.12.2017.) navedeno stanje je ostalo nepromenjeno.

U međuvremenu, postupajući po Rešenju NBS i u roku koji je Zakonom predviđen, Energoprojekt Holding a.d. je 15.11.2017. sa Pazavarovalnica Sava d.d. , Ljubljana, Slovenija zaključilo Ugovor o kupoprodaji akcija i o tome obavestio NBS, dok je Pazavarovalnica Sava d.d. podnela zahtev za dobijanje prethodne saglasnosti NBS za realizaciju ovog ugovora. Do datuma bilansa saglasnost nije dobijena, postupak za dobijanje saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća je u toku i očekuje se njeno dobijanje u neposrednom narednom periodu.

2.4. Upravljačka struktura

Shodno odredbama Zakona o privrednim društvima, upravljanje Društvom je uspostavljeno kao dvodomno, sa sledećim organima upravljanja: Nadzorni odbor, Komisija za reviziju (kao obavezna komisija Nadzornog odbora javnog akcionarskog društva predviđena Zakonom) i Izvršni odbor koga čine tri člana – izvršna direktora sa definisanim nadležnostima, od kojih je jedan predsednik odbora. Članovi Nadzornog i Izvršnog odbora registrovani su u Agenciji za privredne registre, a na njihovo imenovanje u organe uprave prethodno je dobijena saglasnost Narodne Banke Srbije. U toku 2017. nije bilo promena u sastavu Nadzornog odbora koji je imenovan na sednici Skupštine Društva 05.07.2016. godine na period od četiri godine i istog dana konstituisan, a na bazi prethodno dobijene saglasnosti NBS za svakog pojedinačnog člana:

- Dr Jovan Nikčević, predsednik
- Dr Dimitraki Zipovski, član i član Komisije za reviziju
- Mr Mirjana Grbović, nezavisni član i predsednik Komisije za reviziju
- Mr Zoran Jovanović, član i član Komisije za reviziju
- Vera Kresoja, nezavisni član;

kao ni promena u sastavu Izvršnog odbora koji je imenovan na sednici Nadzornog odbora Društva 05.07.2016. godine na period od četiri godine i istog dana konstituisan, a na bazi prethodno dobijene saglasnosti NBS za svakog pojedinačnog člana:

- Mirjana Bogičević, predsednik
- Lidija Vasić, član
- Jelica Mandić, član.

3. PRIMENA STRATEŠKOG PLANA

Poslovanjem 2017. u primeni je bio Srednjeročni poslovni plan za 2016.-2018. koji je utvrđen krajem 2015. godine, baziran na oceni uticaja postojećih i očekivanih eksternih i internih faktora na ostvarivanje planova i ciljeva Društva u istom periodu. U postupku izrade ovog plana Društvo je prepoznalo i ocenilo postojanje i moguće promene makroekonomskih faktora kao i eksternog i internog okruženja koje će u planskom periodu imati uticaj na realizaciju postavljenih poslovnih ciljeva. Srednjeročnim planom su definisane osnove poslovne politike, struktura i obim poslova neživotnog osiguranja po vrstama uključujući strukturu i prirodu rizika koji se preuzimaju kao i buduće obaveze po tom osnovu i utvrđene ključne aktivnosti i resursi potrebni za ostvarivanje njime postavljenih ciljeva. Krajem 2016. u postupku donošenja plana poslovanja za 2017. razmotrena je adekvatnost srednjeročnog plana i validnost pretpostavki na kojima je on utvrđen i zaključeno da on i dalje predstavlja relevantni okvir za sprovođenje poslovnih aktivnosti i ostvarivanje projektovanih ciljeva u 2017.

4. PRIMENA OPREDELJENIH POSLOVNIH POLITIKA

4.1. Vrste osiguranja u kojima Društvo posluje

Tokom 2017. nije bilo promena u vrstama osiguranja – poslovima neživotnog osiguranja kojima se bavi, pa je Društvo kao i u dužem nizu prethodnih perioda poslovalo u sedam vrsta neživotnog osiguranja:

- osiguranje lica od posledica nezgode
- osiguranje vozila - kasko
- osiguranje robe u domaćem i međunarodnom prevozu
- osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti
- ostala osiguranja imovine
- osiguranje od opšte odgovornosti i
- osiguranje finansijskih gubitaka

bazirano na proizvodima, uslovima za osiguranje i tarifama premije, donetim u prethodnim periodima.

4.2. Uslovi za osiguranje i tarife premije

Tokom 2017. godine osnova poslovanja Društva je proširena/unapredjena donošenjem Posebnih uslova za osiguranje od odgovornosti iz obavljanja delatnosti privatnog obezbeđenja (broj 80 od 03.03.2017.) i

Posebni uslova za osiguranje gubitka prinosa useva na bazi indeksa na nivou okruga i Tarife i tehničkih osnova u vezi sa primenom uslova (broj 478 od 15.12.2017.).

4.3. Tržište i kanali prodaje

Društvo posluje isključivo iz svog sedišta, odnosno sa jedne lokacije i bez sopstvene prodajne mreže. Ovakav koncept i organizacija opredeljeni su prethodnim razvojem i predviđeni aktuelnom strategijom koja je i tokom 2017., bez promena, bila u primeni. Navedeni koncept i organizacija poslovanja opredelili su portfelj i, posebno, strukturu osiguranja po kanalima prodaje. Struktura i organizacija Društva i njegova tehnička i kadrovska opremljenost bili su osnov za planiranje i izvršenje planiranog nivoa pribave, uz planiranu efikasnost i ciljanu profitabilnost Društva za izveštajni period. U 2017. godini Društvo je ostvarilo 43% prodaje direktno, 12% kroz saosiguranje i prijem rizika od drugih domaćih društava za osiguranje, dok je 45% bruto premije obračunato preko posrednika i zastupnika u osiguranju. Premija obračunata tokom izveštajnog perioda kroz poslove osiguranja zaključene sa društvima iz grupe Energoprojekt kao ugovaračima osiguranja u ukupnoj obračunatoj premiji za 2017. učestvuje sa nešto više od 27%, dok njen nominalni iznos din. 41.059 hiljada predstavlja samo 66% iznosa obračunate premije koji je sa ugovaračima iz grupe Energoprojekt obračunat u 2016. godini.

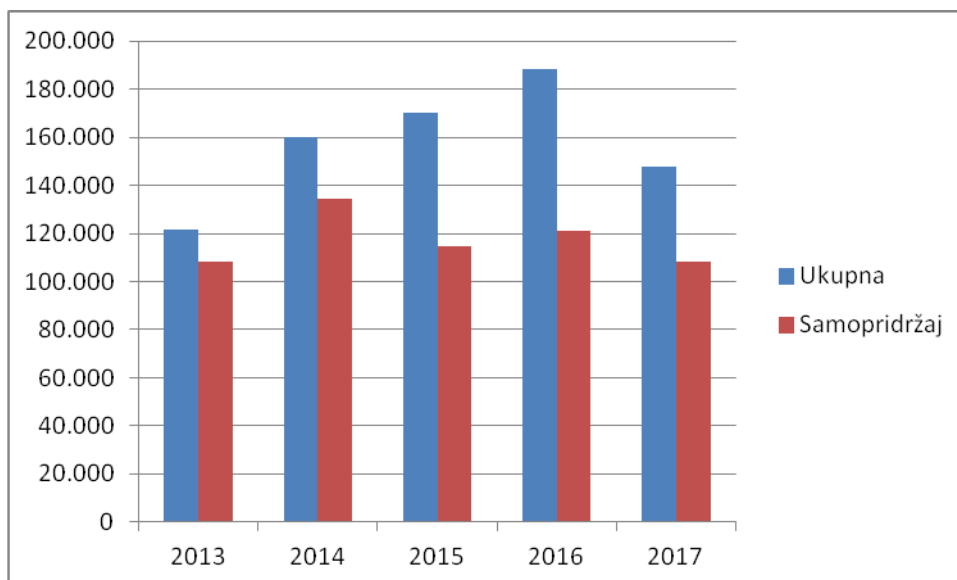
Poslujući tokom 2017. u opisanim uslovima poslovanja na domaćem tržištu osiguranja i pod navedenim internim okolnostima, Društvo je na kraju III kv. 2017. godine (poslednji datum za koji su objavljeni podaci za tržište) evidentiralo tržišno učešće od 0,2% u ukupnoj premiji neživotnog osiguranja, u ograničenom broju vrsta neživotnog osiguranja i u samo pojedinim tarifnim grupama na ovim vrstama osiguranja. Značajnija tržišna učešća Društva ostvarena u 2017. u tarifnim grupama koje dominantno čine njegov portfelj biće poznata, a realizovani portfelj u tom smislu ocenjen nakon što NBS objavi godišnje podatke za 2017. godinu.

Obim obračunate premije i struktura portfelja ostvarenu u 2017. je niža od planirane kao posledica okolnosti da je najveći klijent imao manje zaključenih poslova osiguranja od planiranog za isti period. Takodje, kao posledica vlasničkih i organizacionih promena i velike izloženosti cele matične grupe pažnji javnosti, kao njen deo i Društvo se našlo u istim okolnostima čiji se uticaj na poslovanje Društva ne može zanemariti. I pored navedenih nepovoljnih okolnosti koje su posebno uticale na obim zaključenih poslova osiguranja i visinu obračunate premije, Društvo je tokom 2017. uspeo da održi uspostavljene poslovne odnose i sačuva pozitivnu reputaciju u meri koja je bila dovoljna za ostvarenje pozitivnog poslovnog rezultata, a bazirano na stabilnoj saradnji sa brokerima u osiguranju, kao i sa većim brojem domaćih društava za osiguranje kroz poslove saosiguranja koji su realizovani u oba smera (poslovi predati i poslovi primljeni u saosiguranje).

4.4. Samoprdržaj, procena MMŠ i politika saosiguranja i reosiguranja

Tokom izveštajnog perioda nije bilo promena poslovne politike, u primeni je bila Odluka o kriterijumima, načinu utvrđivanja i tabeli maksimalnog samoprdržaja broj 86 od 26.02.2016. godine kojom je utvrđen maksimalni iznos samoprdržaja po vrstama, odnosno tarifnim grupama u kojima Društvo posluje, a kao rezultat potreba poslovanja, procenjenog kapaciteta da u narednom periodu apsorbuje rizike i planiranog obima ugovaranja za taj period po vrstama/tarifama osiguranja.

Politika saosiguranja i reosiguranja realizovana je blansiranim uvažavanjem ključnih ciljeva zbog kojih je uspostavljena. Upravljanje najvažnijim rizikom osiguranja podrazumevalo je pregled rizika i procenu maksimalno moguće štete u svakom slučaju kada je suma osiguranja bila iznad maksimalnog iznosa samoprdržaja Društva. Rizike iznad svog samoprdržaja Društvo je primalo u osiguranje isključivo uz prethodnu ocenu MMŠ i, u skladu sa tim, obezbedjeni plasman viška rizika/štete. Ugovori o saosiguranju i reosiguranju zaključeni su i primenjivani u skladu sa prepoznatim poslovnim potrebama i vrstom i prirodom rizika čije viškove je bilo potrebno plasirati, a kako bi politika saosiguranja/reosiguranja imala što bolje efekte. Plasmanom viškova u saosiguranje i reosiguranje Društvo je praktično povećavalo sopstvene kapacitete za preuzimanje rizika. Tokom izveštajnog perioda Društvo je sve rizike iznad svog samoprdržaja plasiralo – delom u saosiguranje kod domaćih osiguravača, a delom u reosiguranje kod dva domaća reosiguravača i, izuzetno, kod (dva) ino reosiguravača direktno kada je reč o plasmanu CAT rizika. U 2017. na snazi je bilo više ugovora zaključenih sa domaćim društvima za osiguranje kojima su plasirani viškovi rizika u saosiguranje. Sprovodeći striktno politiku saosiguranja / reosiguranja i pridržavajući se maksimalnih iznosa samoprdržaja, Društvo je u izveštajnom periodu evidentiralo rashode po osnovu premije saosiguranja / reosiguranja u iznosu od din. 39.706 hiljada i učešćem od 26,85% u ukupnoj obračunatoj premiji za 2017. Realizovani odnos je rezultat strukture i prirode rizika koji su bili na snazi u izveštajnom periodu i dosledne primene opredeljenih poslovnih politika. U sledećoj tabeli prikazan je odnos ukupne obračunate premije i premije u samoprdržaju ostvaren u periodu 2013.-2017.:

Obzirom da su u izveštajnom periodu nastale/rešene veće štete na rizicima koji su plasirani u saosiguranje/reosiguranje, efekti njihovog učešća u štetama Društva povoljno su uticali profitabilnost poslovanja, posebno u vrsti 09.

Pored plasiranja viškova rizika iz sopstvenog portfelja u saosiguranje i reosiguranje, prijem rizika drugih domaćih društava za osiguranje u saosiguranje je i tokom 2017. realizovan kao deo strateškog opredeljenja i dugogodišnje prakse kojom se obezbeđuje bolja disperzije rizika, veća ukupna obračunata premija i dodatni pristup poslovima osiguranja i relevantnim informacijama sa tržišta osiguranja. Premija aktivnog saosiguranja obračunata u 2017. iznosila je din. 17.847 hiljada, a njeno učešće od preko 12% u ukupnoj premiji obračunatoj u 2017. je još značajnije jer je u okolnostima otežane pribave ublažilo odstupanje ostvarene od plana obračunate premije za 2017.

4.5. Utvrđivanje tehničke i garantne rezerve i njihovo investiranje

Iznosi tehničkih rezervi tokom i na kraju 2017. utvrđeni su doslednom primenom Zakona, internih akata i pravila struke i podvrgnuti testu i oceni dovoljnosti u odnosu na najbolju praksu i iskustva. Investiranje rezervi vršeno je u skladu sa njihovom namenom u različite, Zakonom i internim aktima predviđene oblike aktive, na način koji bi obezbedio sigurnost, primerenu likvidnost i brlagovremeno izmirivanje obaveza, kao i planiranu profitabilnost. Tokom izveštajnog perioda nije bilo izmena poslovnih politika kojima se propisuje način obračuna tehničkih rezervi, kao ni politika vezanih za investiranje sredstava tehničke i garantne rezerve.

4.6. Rešavanje i isplata šteta

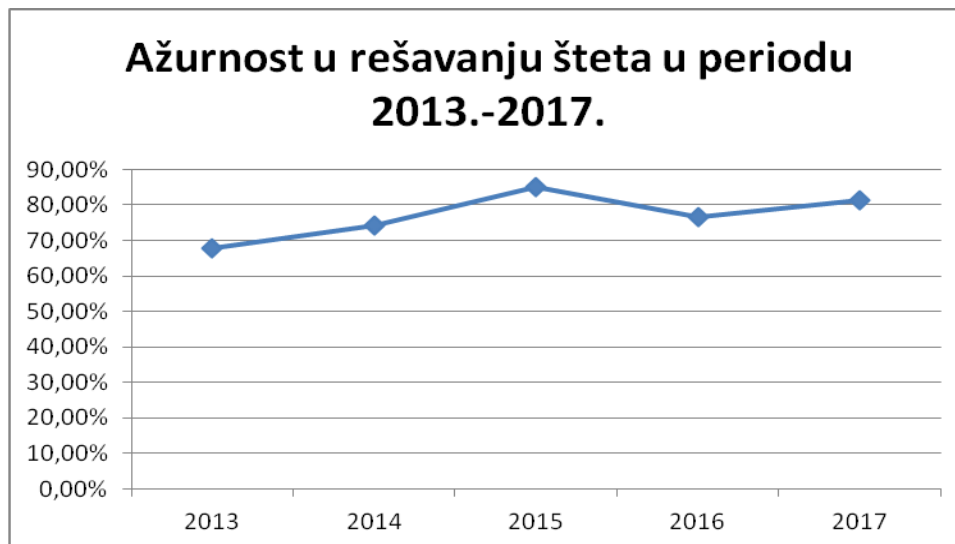
Tokom izveštajnog perioda Društvo je u procesu rešavanja šteta poštovalo svoje obaveze ugovorene osiguranjem, obezbeđujući pravovremeno, stručno, zakonito i pravično postupanje u ovom ključnom poslovnom procesu. Kako Društvo, a obzirom na relativno mali broj šteta, nema stalno zaposlenih procenitelja, angažovanje trećih lica, specijalista u ovim poslovima, doprinelo je kvalitetu i efikasnosti ovog procesa.

Prigovore osiguranika/korisnika osiguranja Društvo je tokom 2017. rešavalo u rokovima i na način predviđen Zakonom i odgovarajućim internim aktima. U periodu je obradjivano ukupno deset prigovora - jedan prenet sa kraja 2016. i devet prijavljenih u toku 2017. Svi prigovori su bili podneti od strane fizičkih lica kao osiguranika po ugovorima o kolektivnom osiguranju od nezgode, osnov podnošenja je isključivo bila visina isplaćene naknade. Svi prigovori su tokom 2017. rešeni u zakonskom roku i postupanjem u skladu sa predviđenom procedurom u kojoj su od deset obradjivanih prigovora tri ocenjena kao osnovana i/ili uz dostavu dodatne dokumentacije pozitivno rešena, dok je sedam prigovora odbijeno kao neosnovano i po tim odlukama Društvo do datuma ovog izveštaja nije primilo informaciju o obraćanju osiguranika višim instancama predviđenim Zakonom.

Društvo ima jednu štetu u sporu koja je nastala 2010. godine i za čiju je naknadu tuženo zajedno sa osiguranikom (reč je o osiguranju odgovornosti). Prvostepena odluka u ovom sporu, iako od strane suda planirana za rešavanje tokom 2016. godine, do kraja 2017. nije doneta. Društvo je izvršilo rezervisanje bazirano na visini zahteva oštećenika. U cilju ostvarivanja boljeg uvida u ove sporove, davanja doprinosa njihovom rešavanju, boljeg sagledavanja budućih sopstvenih obaveza i procene rezervisanja po istim,

Društvo kao "umešač" prati još nekoliko sudskih sporova koje potencijalni korisnici osiguranja vode protiv osiguranika Društva (iz osnova odgovornosti), po kojima je izvršilo rezervisanje za naknadu i uredno ažurira informacije koje ima iz spora, kao i informacije o aktuelnoj sudskoj praksi iz oblasti koje su predmet spora.

Ukupna ažurnost u rešavanju šteta ostvarena na nivou ukupnog portfelja iznosi 81,36%, dok je za rešavanje štete od momenta kompletiranja bilo potrebno prosečno 2 dana, koliko je prosečno bilo potrebno i za isplatu naknade nakon likvidacije štete. Ostvarena ažurnost je nešto viša od planirane, ne odstupa značajnije od rezultata ostvarenih u prethodnim periodima, i kod Društva je, zbog specifične strukture portfelja, u direktnoj korelaciji sa brojem šteta obradivanim u posmatranom periodu na vrstama 01 i 03, gde veći broj šteta daje mogućnost da se ostvari bolji procenat ažurnosti.

Kako bi na prvi pogled ostvarena ažurnost od 81,36% mogla da izgleda značajno niže od istog pokazatelja ostvarenog na nivou tržišta, za realnu ocenu je neophodno imati u vidu izuzetno mali ukupni broj obradivanih šteta (ukupno 118 i to 25 prenetih sa kraja 2016. i 93 prijavljene tokom 2017.), strukturu portfelja čiji značajni deo čine upravo osiguranja od opšte odgovornosti i uobičajeni način rešavanja šteta iz osiguranja od odgovornosti gde likvidaciji i isplati ovih šteta veoma često prethodi utvrđivanje postojanja osnova za naknadu, zbog čega Društvo čeka ishod sudskih sporova koje osiguranici vode sa trećim licima (potencijalnim korisnicima osiguranja). Činjenica da je od 21 obradivane štete iz osnova odgovornosti tokom 2017. rešeno jedanaest, dok je deset šteta koje su na kraju izveštajnog perioda ostale u rezervaciji direktno su uticale da ažurnost u rešavanju šteta ostvarena na ovoj vrsti bude tek minimalno iznad 50%. Mali broj obradivanih šteta (samo četiri) nastalih na robu u međunarodnom prevozu i samo jedna od njih nerešena i rezervisana na kraju 2017. daju ratio ažurnosti od 75% na ovoj vrsti osiguranja. Značajno bolji pokazatelji su ostvareni u onim vrstama gde je evidentiran nešto veći broj obradivanih šteta – kolektivno osiguranje zaposlenih od nezgode i auto kasko – u kojima je ostvarena ažurnost od 97,96%, odnosno 95,24% respektivno.

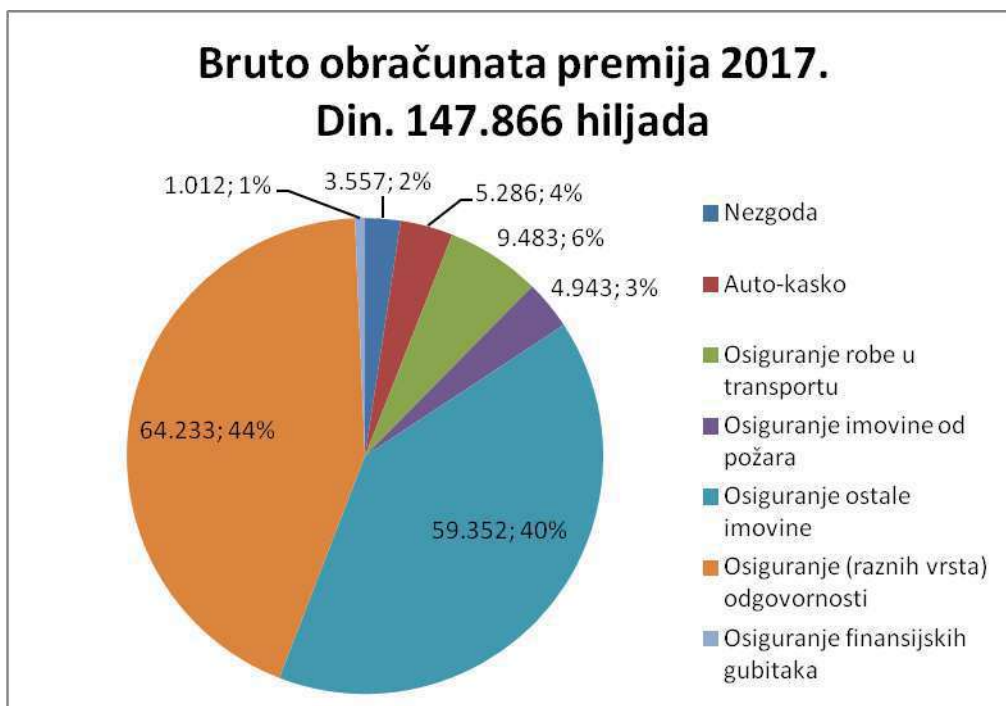
5. OCENA OSTVARENIH PARAMETARA POSLOVANJA U 2017.

5.1. Struktura portfelja, kanali prodaje, obračunata premija, merodavna premija

Obračunata premija

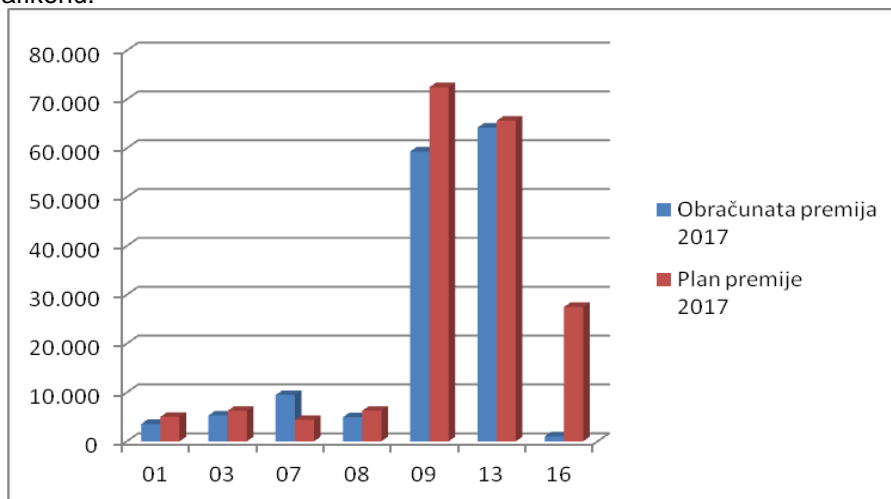
Poslujući u istim vrstama osiguranja kao i u dužem nizu prethodnih perioda, Društvo je obračunalo ukupnu premiju u iznosu din. 147.866 hiljada, što predstavlja 78,86% plana obračunate premije za 2017. Portfelj osiguranja od odgovornosti čini blizu 44%, dok osiguranja ostale imovine čine preko 40% ukupne obračunate premije, tako da koncentracija portfelja na dve ključne vrste osiguranja iznosi 84%. Iako je, sa promenljivim uspehom, Društvo nastojalo da u nekoliko prethodnih perioda svoj portfelj balansira i stabilizuje uvodjenjem treće po obimu ravnopravne vrste osiguranja, u izveštajnom periodu ovi napori za promenu strukture portfelja nisu rezultirali kako je očekivano, pa se može reći da se poslovanje Društva i dalje realizuje u dve tradicionalno dominantne vrste osiguranja (09 i 13) dok ostale imaju komplementarnu ulogu, sa promenljivim učešćem iz perioda u period.

Struktura bruto premije obračunate u 2017. prikazana je u narednom grafikonu:

Najznačajnije odstupanje u odnosu na plan obračunate premije (i relativno i nominalno) evidentirano je na vrsti 16 – na poslovima osiguranja finansijskih gubitaka. Plan obračunate premije realizovan je sa manje od 4% po osnovu premije osiguranja od opasnosti prekida rada usled požara (šomaž), dok je premija osiguranja po osnovu primene proizvoda iz programa Evropa Re – osiguranje gubitka prinosa useva na bazi indeksa na nivou opštine – u potpunosti izostala. Plan premije bio je baziran na postojećim uslovima i primerenosti ovog proizvoda potrebama pojedinih opština, dok, uprkos tome, tokom 2017. nije bilo očekivanih poslova, bilo što tender za javnu nabavku ovih osiguranja nije ni raspisan, dok je tender za jednu značajnu javnu nabavku gde je Društvo ponudilo osiguranje naručilac poništio zbog nedostatka sredstava za realizaciju. Iako je odstupanje bruto obračunate premije po osnovu izostanka ovih poslova bilo značajno, na premiju ostvarenu u samopr održaju taj uticaj je daleko manji zbog značajnog planiranog iznosa premije reosiguranja koja bi po ovom poslovima bila prenetna reosiguravaču (obzirom da je reč o CAT rizicima za čije nošenje Društvo ima veoma oprezni pristup).

Realizacija i odstupanje od plana obračunate premije po vrstama osiguranja za 2017. godinu prikazano je u narednom grafikonu:

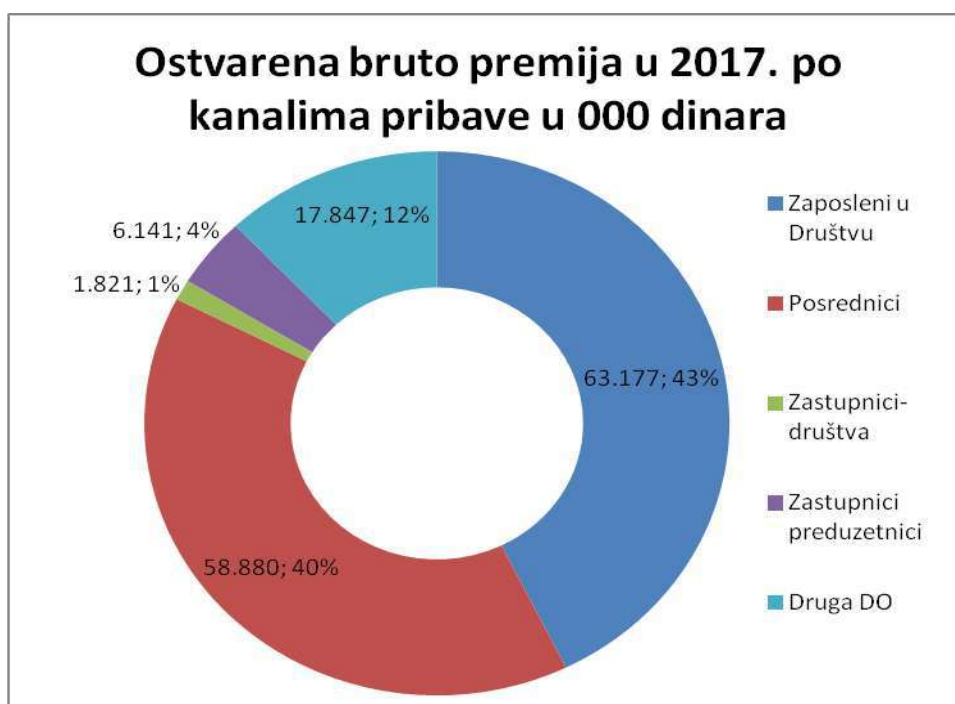

Značajnije odstupanje u smislu prebačaja plana obračunate premije evidentira se na vrsti 07 – osiguranje robe u prevozu. U nominalnom iznosu reč o ne tako visokom iznosu ukupne obračunate premije koja, primenjena na malu osnovicu (planirana obračunata premija na ovoj vrsti bila je din. 4.375 hiljada), daje veliko relativno odstupanje od skoro 217%. Razlika je nastala prijemom u osiguranje nekoliko rizika robe u prevozu sa visokim sumama čiji su svi viškovi plasirani u reosiguranje i po tom osnovu realizovan rashod premije reosiguranja, tako da ni pozitivno odstupanje bruto obračunate premije ostvarene na ovoj vrsti osiguranja nije imalo značajnije efekte na ostvarenu premiju u samopr održaju. Kod ugovaranja poslova osiguranja radova u izgradnji i montaži takodje je evidentirano odstupanje obračunate premije koja je

realizovana sa 82% od planirane premije za isti period. Ovo odstupanje je rezultat izostanka planiranih osiguranja projekata izgradnje i montaže koji bi bili ugovoreni sa ugovaračima osiguranja iz grupe Energoprojekt, a za šta su najznačajniji razlozi navedeni u delu 2c ovog izveštaja. Obzirom na strukturu i visinu planiranih rizika, njihov izostanak je na ostvarenu premiju u samoprdržaju imao manji uticaj, u proseku 35%-40% što korespondira koeficijentu saosiguranja/reosiguranja na ovoj vrsti poslova u portfelju Društva.

Kanali prodaje osiguranja

I tokom izveštajnog perioda Društvo se u prodaji osiguranja značajno oslanjalo na saradnju sa posredničko-zastupničkom mrežom, posebno u dve ključne vrste – ostala osiguranja imovine (09) i osiguranje od opšte odgovornosti (13). Opređeljeni koncept poslovanja bez sopstvene prodajne mreže značajno upućuje na korišćenje posredničko-zastupničke mreže, što, uz moguće nepovoljne uticaje koje Društvo razmatra u procesu upravljanja rizikom, ima veoma pozitivan uticaj na obezbeđenje ukupne efikasnosti poslovanja. U izveštajnom periodu 43% prodaje osiguranja ostvareno je direktno, po osnovu prijema rizika drugih domaćih društava za osiguranje ostvareno je 12%, dok je preko posredničko-zastupničke mreže obračunato 45% ukupne premije osiguranja. Relativni porast učesća posredničko-zastupničke mreže u odnosu na 2016. kada je ovo učešće iznosilo 40%, u nominalnom iznosu, a u okolnostima značajnog pada ukupne obračunate premije u 2017., ukazuje na pad nominalnog iznosa premije obračunate preko posredničko-zastupničke mreže u 2017. od 12%.

Prenosna premija

U izveštajnom periodu došlo je do smanjenja rezervi za prenosne premije i povećanje prihoda po tom osnovu za din. 25.448 hiljada. Navedeno smanjenje rezervi za prenosne premije u značajnoj meri je, u periodu u kome je nakon višegodišnjeg rasta došlo do pada obračunate premije i uprkos tome, uticalo na ostvareni prihod od premije koji je nadmašio isti rezultat sa kraja 2016. inače veoma uspešnog perioda u poslovanju Društva. Ukupna prenosna premija na dan 31.12.2017. iznosi din. 92.004 hiljade, dok prenosna premija u samoprdržaju iznosi din. 80.679 hiljada.

Rashod premije saosiguranja i reosiguranja

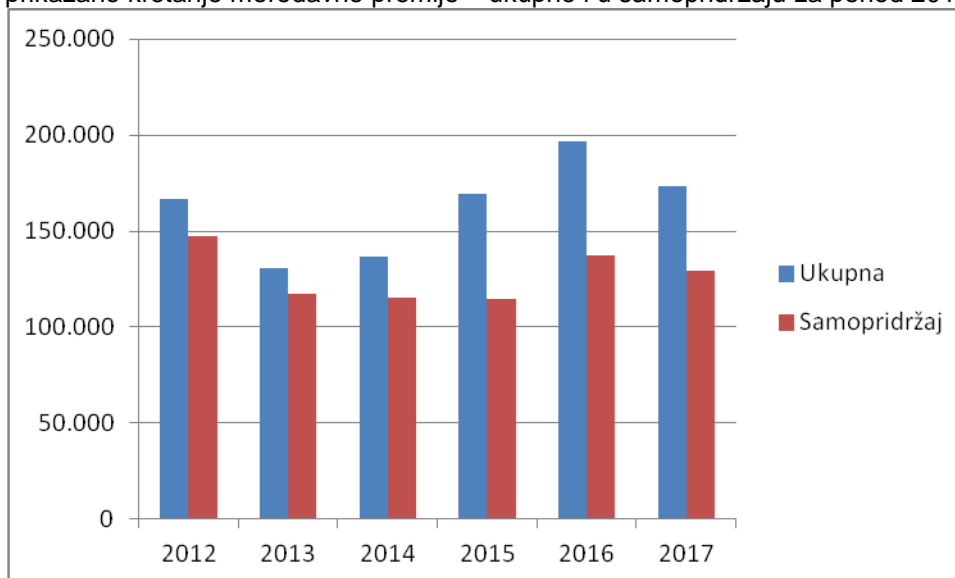
U odnosu na planirani, rashod premije saosiguranja i reosiguranja u 2017. je ostvaren kao 85% plana, što je u korelaciji sa visinom obračunate premije, odn. njenim odstupanjem od plana obračunate premije. Bazirano na strukturi rizika primljenih u osiguranje kao i na ugovorenim periodima osiguranja i dinamici njihovih isteka, učešće rashoda premije saosiguranja i reosiguranja u 2017. u ukupnoj obračunatoj premiji iznosi 26,85%, dok je isti pokazatelj za 2016. iznosio 35,67%. Ovo je, pored smanjenja rezervisanja za prenosnu premiju, bio drugi značajni faktor koji je doprineo da se prihod od premije osiguranja u 2017. realizuje u visokom iznosu od din. 133.608 hiljada.

Merodavna premija

Struktura zaradjene premije u 2017. – ukupne i u samoprdržaju prikazana je u narednoj tabeli, a iznosi su dati u 000 dinara:

Vrsta osiguranja	Ukupno obračunato 2017 1	Prenosna 31.12.16. 2	Prenosna 31.12.17. 3	Merodavna premija 2017 bruto 4	Merodavna premija 2017 samoprdržaj 5
Osiguranje lica od posledica nezgode	3.557	399	159	3.797	3.797
Auto-kasko	5.286	5.160	2.370	8.077	5.558
Osiguranje robe u transportu	9.483	161	0	9.644	4.455
Osiguranje imovine od požara	4.943	2.409	3.966	3.385	760
Osiguranje ostale imovine	59.352	36.126	26.962	68.516	41.086
Osiguranje odgovornosti	64.233	72.702	57.618	79.316	72.817
Osiguranje finansijskih gubitaka	1.012	496	929	579	579
Svega premija	147.866	117.453	92.004	173.314	129.052

U nastavku je prikazano kretanje merodavne premije – ukupne i u samoprdržaju za period 2012.- 2017:

Merodavna (bruto) premija ostvarena u izveštajnom periodu na nivou ukupnog portfelja iznosi dinara 173.314 hiljada, dok ista u samoprdržaju iznosi din. 129.052 hiljada. U odnosu na prethodnu 2016. godinu, merodavna premija je niža, i to: imerodavna premija u samoprdržaju ostvarena 2017. je kao 93% iste u 2016., dok je ukupna merodavna premija u 2017. realizovana u iznosu od 88% merodavne premije za 2016. Odstupanje iznosa merodavne premije u samoprdržaju je manje, a što je u korelaciji smanjenjem rashoda premije saosiguranja i reosiguranja u 2017. godini.

5.2. Rešavanje i rashodi šteta, rezervisanja za štete i merodavna šteta

Tokom izveštajnog perioda društvo je obradilo 118 šteta, od čega 25 iz rezervacije sa kraja prethodne godine i 93 prijavljene tokom izveštajnog perioda. U istom periodu Društvo je odbilo 33 štete kao neosnovane, dok je sa iznosom likvidiralo 63 štete sopstvenog portfelja po vrstama osiguranja sa ostvarenom ažurnošću u rešavanju kako sledi:

Broj obradivanih šteta i ostavrena ažurnost u rešavanju za 2017.

Štete - Vrsta osiguranja	Rezervisane 31.12.16. 1	Prijavljene u 2017. 2	Odbijene u 2017 3	Rešene u 2017. 4	Rezervisane 31.12.17. 5	Ažurnost u rešavanju šteta za 2017. 6
Osiguranje lica od posledica nezgode	1	48	18	30	1	97,96%
Auto-kasko	2	19	0	20	1	95,24%
Osiguranje robe u transportu	2	2	0	3	1	75,00%
Osiguranje imovine od požara	0	0	0	0	0	-
Osiguranje ostale imovine	8	15	11	3	9	60,87%
Osiguranje odgovornosti	12	9	4	7	10	52,38%
Osiguranje finansijskih gubitaka	0	0	0	0	0	-
Svega	25	93	33	63	22	81,36%

Ocena ažurnosti u rešavanju šteta od 81,36% na nivou ukupnog portfelja, kao i uzroci odstupanja ovog pokazatelja od istog rezultata na tržištu, data je u delu 4f. Kada se uzme u obzir da je isti pokazatelj u iznosu koji ne može biti ispod 90 ili 95% često od strane naručioca u javnim nabavkama bio zahtevan kao obavezni uslov za izbor osiguravača, za Društvo se ostvarena ažurnost pokazala kao diskvalifikacioni i faktor koji je dodatno uticao na umanjene mogućnosti za pribavu poslova osiguranja sa tržišta i, konačno, na obim obračunate premije u izveštajnom periodu. Na kraju izveštajnog perioda Društvo nema likvidiranih a neplaćenih šteta. Ukupne rešene štete sa troškovima rešavanja u 2017. iznose din. 33.626 hiljade, dok udeo saosiguravača/reosiguravača u istim iznosi din. 15.082 hiljade, odnosno 45%. Tokom izveštajnog perioda nije bilo ostvarenih/naplaćenih regresa po osnovu ranije rešenih i isplaćenih šteta. Društvo nema rentnih šteta.

Rezervisanja za štete i merodavna šteta

U postupku procene rezervisanja za nastale, prijavljene a do kraja izveštajnog perioda nerešene štete Društvo se pridržava principa opreznosti i dovoljnosti, na kraju svakog perioda ponovo razmatra i procenjuje adekvatnost rezervisanog iznosa uključivanjem svih novih dostupnih podataka relevantnih za utvrđivanje visine rezervacije, dok prethodno rezervisane iznose umanjuje oprezno i isključivo na osnovu detaljnog sagledavanja novih relevantnih informacija i okolnosti u vezi sa konkretnom štetom. Popis stanja nastalih prijavljenih a na poslednji dan izveštajnog perioda nerešenih šteta urađjen je uz uvažavanje svih raspoloživih podataka o štetama koji su mogli biti pribavljeni do okončanja popisa, a u cilju što realnijeg rezervisanja i obezbeđenja dovoljnosti. Rezervisanja za nastale neprijavljene (IBNR) štete izvršena su po vrstama osiguranja u skladu sa Zakonom i doslednom primenom metodologije koju je Društvo uspostavilo za obračun ovog rezervisanja.

Štete - rešene u 2017. i rezervisane 31.12.2017. u 000 din.

Štete - Vrsta osiguranja	Rešene i isplaćene u 2017. sa troškovima rešavanja	Rezervisane ukupne na kraju 2016.	Rezervisane ukupne na kraju 2017.	Merodavne štete ukupne 2017.	Merodavne štete samopridržaj 2017.
	1	3	4	5	6
Osiguranje lica od posledica nezgode	4.752	867	1.481	5.367	5.367
Auto-kasko	3.220	2.195	444	1.470	1.470
Osiguranje robe u transportu	2.265	3.395	1.854	723	821
Osiguranje imovine od požara	7.063	262	706	7.507	2.228
Osiguranje ostale imovine	14.863	19.166	14.024	9.721	4.414
Osiguranje odgovornosti	1.203	94.395	80.709	-12.483	-12.483
Osiguranje finansijskih gubitaka	260	0	0	260	260
Svega	33.626	120.280	99.218	12.565	2.077

Ukupne rezervisane štete sa troškovima rešavanja na kraju 2017. iznose din. 99.218 hiljada, dok udeo na teret saosiguravača/reosiguravača u rezervama za RBNS štete iznosi din. 6.460 hiljada, odn. 6,5%. Merodavna šteta, ukupna i u samopridržaju značajno je niža od iste za 2016., a rezultat je smanjenja ukupnog iznosa rešenih šteta u 2017. kao i manjeg iznosa rezervisanih RBNS i IBNR šteta sa troškovima rešavanja na kraju 2017., posebno na vrsti 13. Obzirom da je tokom izveštajnog perioda bilo umerenih šteta na rizicima koji su bili plasirani u reosiguranje (vrste osiguranja 08 i 09), učešće saosiguranja/reosiguranja je uticalo na razliku merodavne štete ostvarene u samopridržaju i ukupne merodavne štete, odnosno na razliku ostvarenog racia šteta bez efekata i sa efektima saosiguranja/reosiguranja.

5.3. Troškovi sprovođenja osiguranja

Ukupni troškovi sprovođenja osiguranja realizovani u 2017. za 2% su niži, dok istovremeno TSO u neto iznosu neto beleže porast od preko 11% u odnosu na iste realizovane u 2016. Uzrok značajnog porasta neto iznosa TSO je u smanjenju prihoda od provizija reosiguranja u 2017., a koji su, u odnosu na 2016. realizovani sa 51% (din. 7.628 hiljada u 2017. u odnosu na din. 15.018 hiljada u 2016) po osnovu rizika predatih u reosiguranje.

Osim direktnih troškova pribave osiguranja čiji je nominalni iznos realizovan srazmerno visini obračunate premije, smatramo da se ostali troškovi sprovođenja osiguranja realizovani u 2017. mogu u najvećoj meri smatrati fiksnim troškovima koje kao takve ocenjujemo minimalnim koje je Društvo moglo da ostvari poslujući u datoj organizaciji, strukturi poslova osiguranja i regulatornom okviru.

5.4. Racio šteta, racio troškova i kombinovani racio

Napred prikazani rezultati premije i šteta u 2017. kao i realizovani troškovi sprovođenja osiguranja na sledeći način su uticali na kombinovani racio, odnosno profitabilnost poslova osiguranja u 2017.:

Ostvareno 2017. bez efekata saosiguranja i reosiguranja u 000 din.

	Merodavna šteta	Merodavna premija	Racio šteta	TSO ukupni	Racio troškova	Kombinovani racio
01	5.367	3.797	1,4134	3.470	0,91388	2,3272
03	1.470	8.077	0,1820	4.096	0,5071	0,6891
07	723	9.644	0,0750	5.753	0,5965	0,6715
08	7.507	3.385	2,2176	5.319	1,5712	3,7888
09	9.721	68.516	0,1419	23.199	0,3386	0,4805
13	-12.483	79.316	-0,1574	29.928	0,3395	0,1821
16	260	579	0,4488	2.745	4,7410	5,1898
	12.565	173.314	0,0725	71.510	0,4126	0,4851

Ostvareno 2017. sa efektima saosiguranja/reosiguranja u 000 din.

	Merodavna šteta	Merodavna premija	Racio šteta	TSO	Racio troškova	Kombinovani racio
01	5.367	3.797	1,4134	3.470	0,9138	2,3272
03	1.470	5.558	0,2645	3.915	0,7044	0,9689
07	821	4.455	0,1843	4.912	1,1027	1,2871
08	2.228	760	2,9303	4.727	6,2159	9,1461
09	4.414	41.086	0,1074	17.685	0,4304	0,5379
13	-12.483	72.817	-0,1714	26.427	0,3629	0,1915
16	260	579	0,4488	2.745	4,7410	5,1898
	2.077	129.052	0,0161	63.882	0,4950	0,5111

Kombinovani racio na nivou ukupnog portfelja je niži (odnosno rezultat povoljniji) od istog ostvarenog u 2016., kako bez efekata saosiguranja / reosiguranja, tako i u samoprdržaju i ukazuje na dobar rezultat poslovanja u osiguranju.

Ostvareni bruto rezultat (48,51%) je povoljniji od kombinovanog racija ostvarenog u samoprdržaju (51,11%), na šta je ključni uticaj imala činjenica da nije bilo velikog broja visokih šteta nastalim na rizicima plasiranim u saosiguranje / reosiguranje, dok je istovremeno rashod premije saosiguranja reosiguranja realizovan u značajnijem iznosu kao rezultat konsekvantne primene poslovne politike u skladu sa prirodom i visinom rizika primljenih u osiguranje. Na vrstama 01, 08 i 16 kombinovani racio (bruto) je visok i iznosi 232%, 379% i 519% respektivno, bazirano na izuzetno malom portfelju i malom iznosu merodavne premije. Nominalno, reč je o malim iznosima: po navedene tri vrste osiguranja ukupna merodavna premija za 31.12.2017. iznosi din. 7.761, dok samo TSO, direktni i po ključu dodeljeni ovim vrstama iznose din. 10.942 hiljade, što već i bez šteta, čini 141%. Kao što je napred navedeno, promena ključa za dodeljivanje troškova i prihoda (kako po osnovu rešavanja šteta tako i TSO) bila je rezultat potrebe balansiranog i opravdanog terećenja pojedinih vrsta i ne može biti uzrok odstupanja, već je za ublažavanje odstupanja neophodan rast portfelja u meri dovoljnoj da pokrije ovako dodeljene TSO i troškove rešavanja šteta. Očigledni primer za navedeno je vrsta 16 na kojoj je u obračunskom periodu primljen samo jedan rizik i gde nije bilo ni jedne štete. Ipak, Društvo je u 2017. angažovalo resurse za sprovođenje osiguranja i rešavanje šteta i po osnovu poslovanja u ovoj vrsti osiguranja i oni su izazvali troškove u u visini din. 3.005 hiljada, bez obzira na napred navedeno. Stoga, povećanje portfelja može biti jedini odgovor na prepoznato odstupanje.

Razvijeni portfelj i po toj osnovi merodavna premija ostvarena na vrstama 09 i 13 bio je osnov za izuzetno povoljni rezultat ostvaren na nivou ukupnog portfelja, a u odgovarajućoj meri tome su doprineli i dobri rezultati ostvareni na vrstama 03 i 07.

Kombinovani racio sa efektima saosiguranja/reosiguranja ostvaren na nivou ukupnog portfelja veći je od ukupnog kombinovanog racija bez efekata saosiguranja/reosiguranja, što je rezultat činjenice da na rizicima koji su bili preneti u saosiguranje/reosiguranje (uz, po tom osnovu, realizovani rashod premije) nije bilo većih šteta.

5.5. Tehnička rezerva - adekvatnost formiranja i investiranje

Nivo ukupnih tehničkih rezervi umanjen je za 10% u odnosu na 31.12. prethodne godine. Stanje tehničke rezerve na dan 31.12.2017. (u 000 dinara) utvrđeno je doslednom primenom Zakona i odgovarajućih internih akata i iznosi:

	Opis	Iznos u 000 dinara 2017	Iznos u 000 dinara 2016	Razlika 3-4
1	2	3	4	5
1.	Prenosna premija	92.004	117.453	-25.449
2.	Rezervisane štete - ukupne	99.218	120.280	-21.062
3.	Rezerva za izravnjanje rizika	37.976	28.996	8.971
4.	Rezervisanje za neistekle rizike	15.166	0	15.166
5.	Rezervisanje za bonuse i popuste (storno premije)	1.230	4.316	-3.086
	Svega tehnička rezerva 31.12.	245.594	271.045	-25.451

Na osnovu pada ukupnog obima premije, kao i na osnovu strukture perioda trajanja ugovorenih osiguranja, na kraju 2017. utvrđene su rezerve za prenosnu premiju po vrstama osiguranja i po svakom pojedinačnom riziku. Na kraju 2017. evidentira se smanjenje ukupne prenosne premije u odnosu na stanje 31.12.2016. u ukupnom iznosu od din. 25.449.

Stanje ukupnih rezervisanih šteta (i RBNS i IBNR) na kraju 2017. je umanjeno za din. 21.062, kod RBNS zato što je značajni iznos ovih šteta (vrste 08 i 09) sa kraja 2016. rešen tokom 2017., dok je rezervisanje za IBNR umanjeno bazirano na dobijenim rezultatima obračuna posebno za vrstu 13 i primeni rezultata dobijenog paušalnom metodom obračuna kao najvišeg dobijenog iznosa na ovoj vrsti osiguranja.

Rezerve za neistekle rizike na kraju 2017. utvrđene su kao rezultat visokog iznosa CR ostvarenog na vrstama osiguranja 01, 08 i 16 i stanja prenosne premije na ovim vrstama na dan 31.12.2017. Kako na kraju 2016., a po osnovu CR koji je na svim vrstama osiguranja bio manji od jedan, nije bilo rezervisanja po tom osnovu, iznos rezervisanja po ovom osnovu u visini din. 15.166 je u celosti teretio funkcionalne rashode izveštajnog perioda. Reč je o vrstama/ poslovima neživotnog osiguranja koji u strukturi portfelja Društva imaju komplementarni značaj i dopunjuju osnovnu ponudu osiguranja po vrstama 09 i 13, koji učestvuju sa malim brojem rizika i malom merodavnom premijom koja, čak i u slučaju kada nema šteta, može biti nedovoljna za pokrivanje troškova sprovođenja osiguranja koji su u 2017. u svakoj od pomenutih vrsta bili veći od merodavne premije.

Bazirano na ukupno manjim nominalnim iznosima storna premije tokom 2017. po osnovu ugovora o osiguranju zaključenim u prethodnom periodu, iznos rezervisanja po ovom obliku TR je smanjen sa din. 4.316 hiljada sa kraja 2016. na din. 1.230 hiljada na kraju 2017. Na ovo su uticali kako smanjenje ukupne obračunate premije u 2017., tako i niži nominalni iznos premije osiguranja koja je stornirana tokom 2017. a po poslovima zaključenim u prethodnom periodu.

Uzimajući u obzir veličinu i strukturu portfelja, Društvo je internim aktom predvidelo da se rezerve za izravnjanje rizika formiraju po svakoj vrsti osiguranja u kojoj posluje, kako bi se obezbedila još jedna mogućnost za izravnjanje rizika u vremenu. Stanje rezervi za izravnjanje rizika je u odnosu na 31.12.2016. uvećano za neto din. 8.971 hiljada, kao efekat pozitivnog neto poslovnog rezultata ostvarenog u poslovanju u vrstama 09 i 13 i kao efekat negativnog neto poslovnog rezultata ostvarenog u drugim vrstama neživotnog osiguranja po kojima je, shodno nameni ovih rezervi, izvršilo odgovarajuće umanjjenje istih kumuliranih u prethodnim periodima u cilju izravnjanja rezultata.

Plasiranje tehničke rezerve

Plasiranje tehničke rezerve na kraju izveštajnog perioda realizovano je u skladu sa prirodom i namenom ove rezerve, u primereno likvidne, ročno uskladjene i kvalitetne oblike čija je vrednost na dan 31.12.2017. procenjena u skladu sa Zakonom i važećim aktima poslovne politike. Na kraju 2017. godine 88% tehničke rezerve plasirano je u devizne kuponske obveznice RS koje imaju tretman nerizičnih i u koje se TR mogu plasirati bez ograničenja, dok se njihova devizna priroda, očekivani prinos i mogućnost promptne utrživosti mogu uspešno povezati sa budućim obavezama Društva po osnovu tehničke rezerve tako da predstavljaju adekvatni instrument garancije buduće spremnosti Društva da odgovori svojim obavezama po osnovu tehničke rezerve. U gotovinu na računima kod više domaćih poslovnih banaka plasirano je blizu 5% iznosa ukupne tehničke rezerve, dok se 7% tehničke rezerve odnosi na rezervisanja na teret saosiguravača i reosiguravača za prenosnu premiju i rezervisane štete na karju 2017. Tokom 2017. sa značajnim uticajem ostvario se rizik pada deviznog kursa od preko 4%. Obzirom na učešće devizno definisane imovine od 92,59% u ukupnoj imovini Društva, odnosno 93% u strukturi imovine u koju su na kraju 2017 bile plasirane tehničke rezerve Društva, na minimalni prinos po istima, odnosno smanjenu profitabilnost uticao je visoki rashod negativne kursne razlike realizovan tokom izveštajnog perioda, dok su istovremeno kontinuirano bili obezbedjeni ostali elementi kvaliteta aktive u koju je TR bila plasirana, a posebno uskladjenost ročne i valutne strukture sa obavezama po TR.

5.6. Struktura prihoda i rashoda i ostvarena dobit

Na bazi napred predstavljenih pozicija bilansa uspeha ostvarenih u poslovanju 2017. godine, konačna struktura prihoda, rashoda i dobiti za 2017. data je u narednoj tabeli:

u 000 din.

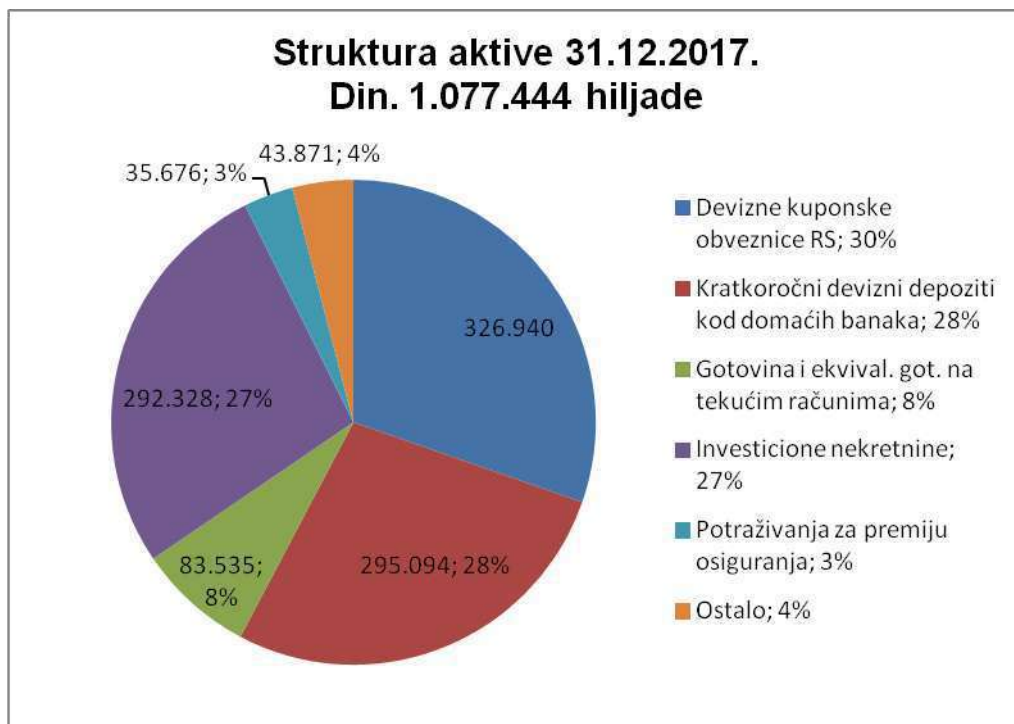
Pozicija bilansa uspeha	Ostvareno 2016	Ostvareno 2017	Plan 2017	% (3:4)
1	2	3	4	5
Funkcionalni (poslovni) prihodi	129.970	133.917	140.250	95,48
Funkcionalni (poslovni) rashodi	40.542	23.160	50.875	45,52
Poslovna dobit - bruto	89.428	110.757	89.375	123,92
Neto dobitak / gubitak od investiranja	35.919	-17.759	38.125	-
Troškovi sprovođenja osiguranja	57.799	63.882	65.000	98,28
Neto poslovni rezultat (poslovni dobitak)	67.548	29.116	62.500	46,59
Neto finansijski dobitak / gubitak	923	-796	750	-
Neto dobitak / gubitak po osn. uskladj. dr. potraživanja	9.589	-710	3.000	-
Neto dobitak / gubitak od ostalih prihoda/rashoda	152	65	0	-
Neto dobitak / gubitak od isprav. grešaka iz preth. perioda	1.815	-145	0	-
Dobitak pre oporezivanja	80.027	27.530	66.250	41,55

Prihod od premije

Društvo je u 2017. godini ostvarilo samo 79% plana obračunate premije, a kao efekat okolnosti navedenih u delu 2c) ovog izveštaja. Na tom osnovu kao i po osnovu prirode i strukture primljenih rizika, rashod premije saosiguranja / reosiguranja realizovan je u iznosu koji je niži od planiranog. Prihod od premije je, bazirano na dospelim premijama ugovorenim u prethodnom periodu i smanjenju prenosne premije, ostvaren u ukupnom iznosu koji samo 5% niži od planiranog, a kako su funkcionalni rashodi, bazirano na odstupanju i manjoj realizaciji šteta ostvareni sa samo 45,52% plana, to je rezultiralo bruto poslovnim dobitkom od din. 110.757, što je za 23% veće od istog planiranog za 2017. Medjutim, ovaj rezultat značajno je umanjen gubitkom od investiranja po osnovu pada deviznog kursa i negativne kursne razlike, koji je opredelio neto poslovnu dobit u iznosu od samo 46,59% planirane za 2017. Realizacija troškova sprovođenja osiguranja na nivou od 98% od plana mogla je samo minimalno da utiče na ostvareni poslovni rezultat.

5.7. Struktura i kvalitet imovine

Struktura imovine Društva na dan 31.12.2017. predstavljena je u narednom grafikonu:

Struktura imovine u koju su plasirane tehničke, garantne i ostale rezerve Društva jednostavna je i primerena ukupnoj bilansnoj sumi i veličini portfelja kao okvira u kome bi se kompleksnija struktura imovine pokazala manje efektivnom u smislu upravljanja, posebno imajući u vidu povećanje rizika vezanih za kompleksnije oblike plasiranja imovine i odnos troškova i prinosa. Stoga strukturu imovine realizovanu u

izveštajnom periodu smatramo optimalnom i upravljivom, primereno diversifikovanom, ročno i valutno uskladenom sa obavezama Društva, minimalno rizičnom i umereno skupom u smislu upravljanja.

5.8. Kapitalna adekvatnost i solventnost – potrebni i raspoloživi kapital

Utvrđena visina garantne rezerve i njeno deponovanje u odgovarajuće oblike bilansne aktive takodje je tokom i na kraju izveštajnog perioda bilo u skladu sa Zakonom i internim aktom Društva. Društvo je tokom izveštajnog perioda upravljalo rizikom deponovanja i ulaganja tehničke i garantne rezerve kroz balansirano plasiranje u one oblike aktive koje je ocenilo primereno likvidnim, kvalitetnim i podložnim kontroli. Izveštajni period obeležio je značajni pad deviznog kursa. Činjenica da je više od 30,34% aktive Društva plasirano u devizne kuponske obveznice RS, 27,39% u kratkoročne devizne depozite i 7,73% u ekvivalente gotovine na računima kod domaćih poslovnih banaka, kao i da je 27,13% imovine plasirano u investicione nekretnine koje se procenjuju odn. čija se tržišna vrednost iskazuje devizno, odnosno da je 92,59% ukupne aktive, procenom po srednjem kursu NBS na dan 31.12.2017. bilo izloženo promeni deviznog kursa koji je u odnosu na 31.12.2016. bio niži za preko 4%, što je imalo za posledicu umanjeње vrednosti imovine po osnovu negativnih kursnih razlika i pad iznosa ukupne aktive u približno istom procentu. Obzirom da su sume osiguranja kao maksimalne obaveze Društva najčešće definisane u deviznim iznosima, potraživanja za premiju osiguranja su u svim tim slučajevima ugovarana sa deviznom klauzulom, deponovanje garantne rezerve u valutnoj strukturi koja je adekvatna strukturi preuzetih obaveza bilo je celishodno i opravdano, bez obzira što je u okolnostima značajnog pada deviznog kursa tokom 2017. rezultiralo negativnim kursnim razlikama.

Društvo je tokom izveštajnog perioda neprekidno obezbedjivalo visoku likvidnost, upravljalo balansiranim odnosom sredstava i obaveza po ročnosti, kao i njihovom utrživošću i kvalitetom, primeravajući ih mogućim obavezama za naknadu šteta i drugim mogućim obavezama iz poslovanja. Odnos kratkoročnih sredstava prema kratkoročnim obavezama bio je konstantno visok i potpuno u skladu sa zahtevanom neprekidnom sposobnošću Društva da odgovori svojim potencijalnim obavezama. Garantna rezerva Društva, utvrđena kao raspoloživa margina solventnosti na kraju 2017. godine iznosi din. 791.400 hiljada. Kako iznos propisan članom 27 Zakona (u skladu sa važećom dozvolom za rad Društva) na dan 31.12.2017. iznosi din. 379.113 hiljada, razlika garantnog kapitala i iznosa propisanog članom 27 Zakona iznosi din. 423.387 hiljada, obezbedjujući adekvatnu raspoloživost i visoku verovatnoću ispunjenja plana, zaštite solventnosti i kontinuiteta poslovanja Društva.

5.9. Naplata potraživanja, procena vrednosti i stanje potraživanja na kraju 2017.

Stanje ukupnih potraživanja na dan 31.12.2017. iznosi din. 40.657 hiljada dinara, od čega din. 37.738 hiljada nije dospelo. Od ukupne vrednosti potraživanja, potraživanja za premiju osiguranja i saosiguranja iznosi din. 35.675 hiljada dinara, od čega din. 32.757 hiljada nije dospelo. U narednoj tabeli prikazana je struktura potraživanja u bruto iznosu kao i odgovarajućih ispravki po istim pozicijama koje su izvršene primenom profesionalne regulative (MRS) kao i sa njom u skladu predviđene procedure Društva:

<i>Potraživanja na dan 31.12.2017. u 000 dinara</i>	<i>Bruto</i>	<i>Ispravka</i>
Potraživanje za premije od kupaca u zemlji - ukupno	29.168	5.657
-Od čega Potraživanje za premije od povezanih lica	13.888	2.788
-Od čega Ostala pravna lica u zemlji	15.280	2.869
Potraživanje za premije od kupaca iz inost.	118	0
Potraživanje za premije saosiguranja	12.046	0
Potraživanja po osnovu učešća SAO/REO u naknadi šteta	3.017	0
Potraživanja po osnovu provizije iz poslova reosig.i saos.	1.293	0
Ostala potraživanja	672	0
UKUPNO	46.314	5.657

Koeficijent naplate potraživanja premije iznosi 3,19 odn. ostvareni prosečni broj dana vezivanja potraživanja je 113, što je značajno bolje od istih pokazatelja ostvarenih za 2016. (koeficijent obrta potraživanja 2,29 odn. prosečno 157 dana vezivanja potraživanja). Ostvareni pokazatelji su rezultat povećanih aktivnosti na naplati tokom izveštajnog perioda, a ocenjujemo ih veoma povoljnim obzirom na učešće nedospelih potraživanja za koja je prilikom zaključenja ugovora o osiguranju odobreno plaćanje na rate. Tokom izveštajnog perioda Društvo je pratilo raspoložive informacije o klijentima u cilju što bolje procene njihove likvidnosti, finansijskog položaja, poslovnih aktivnosti, boniteta i reputacije. Ocenjujemo da naplata potraživanja tokom izveštajnog perioda nije predstavljala povećani rizik u poslovanju Društva.

5.10. Poslovanje sa povezanim pravnim licima

Kada je o prihodima Društva reč, ugovori o osiguranju bili su jedini osnov poslovanja Društva sa povezanim pravnim licima tokom izveštajnog perioda. Poslujući sa povezanim licima, preduzećima iz grupe Energoprojekt, Društvo je tokom 2017. godine ostvarilo 27,77% ukupne obračunate premije. Obračun premije u poslovanju sa povezanim licima - ugovaračima osiguranja vršen je u potpunosti po tržišnim uslovima i primenom uslova i tarife za obračun premije, uključujući i rokove za plaćanje premije. Naplata potraživanja od povezanih pravnih lica realizuje se bez značajnijih odstupanja od ugovorenih uslova plaćanja, tako da na kraju 2017. samo po jednoj polisi izdatoj krajem 2016. dospela premija nije naplaćena u celosti.

Kada je reč o rashodima Društva po osnovu usluga pribavljenih od povezanih lica - preduzeća iz grupe Energoprojekt - najveći deo rashoda se odnosi na zakup poslovnog prostora (zakupodavac: EP Holding a.d.) u kome Društvo posluje i na kome je registrovano njegovo sedište. Tokom 2017. godine evidentirano je din. 4.387 hiljada rashoda po ovom osnovu, dok je po osnovu pružanja drugih usluga (za koje se Društvo opredelilo da pribavlja kroz „outsourcing“ ili ima celishodni i opravdani interes da njihovo obavljanje poveri EP Holdingu uz naknadu) tokom 2017. godine Društvo evidentiralo rashode u ukupnoj visini din. 2.667 hiljada.

5.11. Organizaciona i kadrovska struktura i zaposlenost

Organizacionu strukturu Društva ocenjujemo kao primerenu zahtevima poslovanja koji su bili uspostavljeni poslovnim planom za izveštajni period. Potreba za izuzetno efikasnom, umereno skupom i istovremeno dovoljno kompleksnom organizacionom strukturom koja će biti primerena samoj delatnosti, nalaže da Društvo redovno razmatra i procenjuje rizike njene nefunkcionalnosti. Opredeljujući se za korišćenje usluga trećih lica za obavljanje poslova koji nisu direktni poslovi osiguranja, Društvo je obezbedilo visoki nivo efikasnosti. Istovremeno, redovno su razmatrani i procenjivani kvalitet pribavljenih usluga i standardi rada spoljnih pružaoca usluga sa kojima Društvo ostvaruje saradnju, obzirom da isti imaju direktni uticaj na ukupni kvalitet poslovanja Društva, njegovu reputaciju i finansijsku uspešnost. Ukupna zaposlenost u Društvu tokom izveštajnog perioda je bila zadovoljavajuća kao i ukupna efikasnost ostvarena na toj osnovi. Ukupan broj zaposlenih bio je 12, dok je Društvo u isto vreme angažovalo veći broj spoljnih pružaoca usluga: advokata, programera, održavanja, zaštite i bezbednosti na radu, obračuna plata, kao i usluga vezanih za poslove osiguranja (aktuarska funkcija, usluge lekara – cenzora i specijalista - procenitelja za druge vrste šteta iz osiguranja). Tokom izveštajnog perioda rukovodstvo Društva je obezbedjivalo stimulatивно i produktivno radno okruženje, sigurnost i zdravlje na radu, odgovarajuću edukaciju i informisanost, zaštitu različitih garantovanih prava zaposlenih dok su zaposleni na potrebni, ciljevima i planom Društva primereni način obezbedjivali stručnost, posvećenost i vreme.

5.12. Zarade i stimulatивно nagrađivanje

Zarade obračunate u izveštajnom periodu u okviru su planiranih iznosa realizovanih bez značajnijih odstupanja. Društvo uredno isplaćuje zarade koje se, u skladu sa dobrom korporativnom praksom, sastoje od baznog dela i stimulatивноg dela – nagrađivanja po osnovu ocene doprinosa svakog zaposlenog u periodu za koji se vrši obračun i isplata. Angažovanje trećih lica i opredeljenje za korišćenje njihovih usluga umanjuje visinu pozicije zarada zaposlenih, dok istovremeno tereti druge troškove poslovanja. Korišćenjem usluga trećih lica Društvo obezbedjuje ukupnu veću efikasnost, pri čemu je opredeljenje za ovakva rešenja uvek podržano analizom ukupnih efekata i poredjenjem oba pristupa, ocenom uticaja na rizik i prihvatljivost rizika opredeljenu strategijom Društva.

5.13. Zaštita životne sredine i društveno odgovorno poslovanje

Aktivnosti na zaštiti životne sredine i primeni koncepta društveno odgovornog poslovanja Društvo sprovodi integrisanjem u odgovarajuće aktivnosti koje se realizuju u sistemu Energoprojekt - u skladu sa poslovnom filozofijom definisanom na nivou ove grupe, a koju je Društvo prihvatilo kao logičan i efikasan način da sprovede svoje zakonske ili dobrom praksom korporativnog upravljanja preuzete obaveze.

5.14. Informacione tehnologije – obezbedjenje i unapredjenje

Kako je u prethodnom periodu Društvo realizovalo dva projekta u vezi sa unapredjenjem IT, kako u unapredjenje glavne aplikacije poslovnog informacionog sistema, tako i u hardver i unapredjenje bezbednosti informacione mreže i uskladjivanje sa minimalnim standardima upravljanja informacionim sistemom finansijske institucije, za izveštajni period bili su planirani i realizovani uglavnom troškovi tekućeg održavanja. Na početku izveštajnog perioda Društvo je zaposlilo na neodređeno vreme jedno stručno lice za obavljanje poslova IT administratora, kako je planirano i što je bilo neophodno za ublažavanje rizika ovog važnog aspekta poslovanja. Funkcionisanje IT ocenjujemo kao uskladjeno sa zakonskim zahtevom, uz uvažavanje principa proporcionalnosti. Rizik u vezi sa svim ključnim IT aspektima ocenjujemo kao

ublažen do mere koja je prihvatljiva za Društvo, gde je prihvatljivost rizika primerena apetitu za rizik koji je definisan i iskazan planom poslovanja Društva za 2017.

5.15. Funkcionisanje sistema interne kontrole i proces upravljanja rizikom

Funkcionisanje sistema interne kontrole i upravljanje ključnim rizicima pod čijim uticajem se odvija poslovanje Društva, praćeno je i ocenjivano srazmerno kompleksnosti i zahtevima delatnosti, uključivanjem i razmatranjem svih evidencija o incidentima i dostupnim informacijama o promenama faktora rizika tokom izveštajnog perioda, pri tom uzimajući u obzir faktore kao što su veličina Društva, njegova organizaciona struktura, broj zaposlenih, poslovi osiguranja kojima se bavi. Za razliku od prethodnih perioda kada je reputacioni rizik razmatran isključivo kao moguća posledica aktivnosti Društva i kvaliteta njegovog rada koji se podrazumevalo da je pod kontrolom samog Društva i da ono njime upravlja, u izveštajnom periodu ovaj rizik se realizovao na način da nije bio pod kontrolom Društva i da je na njegovo ublažavanje bilo teško uticati. Okolnosti koje je Društvo prepoznalo kao najznačajniji rizik tokom izveštajnog perioda opisane su u delu 2c) ovog izveštaja, a ovde je od značaja je konstatacija da je uprava Društva neometano kontinuirano funkcionisala, kao i svi poslovni procesi.

U cilju obezbeđivanja blagovremenih, tačnih i potpunih informacija za efikasno upravljanje i poslovno odlučivanje, kao i u cilju obezbeđenja uveravanja da će poslovni ciljevi i planovi, efikasnost i zakonitost poslovanja, bezbednost njegovih podataka i informaciono komunikacionog sistema, kao i kontinuitet poslovanja Društva i njegov brzi oporavak nakon incidenata ili mogućih katastrofalnih događaja biti na mestu, umanjujući pri tom izloženost brojnim rizicima, Društvo je tokom izveštajnog perioda proveravalo i razmatralo adekvatnost uspostavljenih internih kontrola na operativnom nivou, a takodje je obezbeđivalo odgovarajući nadzor nad funkcionisanjem sistema interne kontrole. Interni nadzor, u skladu sa Zakonom i podzakonskim aktima kojima je regulisan sistem upravljanja u društvima za osiguranje, Društvo je struktuiralo u tri linije, u skladu sa najboljom praksom.

5.16. Pregled ključnih rizika, ocena izloženosti i efektivnosti primene internih kontrola

5.16.1. Rizici osiguranja

I u izveštajnom periodu rizični profil Društva dominantno je bio opredeljen rizicima osiguranja sadržanim u mogućnosti nastanka gubitka ili nepovoljne promene vrednosti obaveza iz osiguranja i sa tim u vezi u nesposobnosti Društva da apsorbuje preuzete rizike, a usled:

Neadekvatne procene rizika prilikom prijema u osiguranje

Inherentni rizik ocenjen kao izuzetno visok. Primena kontrola predviđenih za ublažavanje rizika (obavezna primena pisane procedure za prijem rizika, uključujući ažurirane upitnike kao i način čuvanja i obezbeđenje trajne dostupnosti dokumentacije na bazi koje je data ponuda i zaključen ugovor o osiguranju; izrada elaborata za velike rizike; kontrola kod izdavanja polisa) u izveštajnom periodu obezbedile su uspešno upravljanje ovim rizikom i ispunjenje uspostavljenih standarda - kriterijuma uspešnosti upravljanja rizikom: nije bilo šteta na rizicima čija je suma iznad samopridržaja Društva, a koji pri tom nisu bili plasirani u saosiguranje / reosiguranje. Nije bilo incidenata u smislu pretnje i/ili ostvarenja ovog rizika.

Neadekvatno određene premije

Visok inherentni rizik u smislu nedovoljnosti obračunate/zaradjene premije kojom neće moći da se pokriju troškovi sprovođenja osiguranja i troškovi naknade i rešavanja šteta, dok uspostavljene kontrole i njihova konzistentna primena ublažavaju ovaj rizik svodeći ga u granice prihvatljivosti (kriterijum: kombinovani racio manji od 1). Iako je na vrstama osiguranja koje u portfelju Društva imaju komplementarni karakter realizovan CR veći od 1, uzrok nije bio u neadekvatno određenoj premiji, već u malom portfelju čija merodavna premija nije mogla da pokrije troškove sprovođenja osiguranja (a koji su u istom periodu realizovani kao nešto niži od plana). Poslovanje Društva u navedenim vrstama osiguranja bilo je realizovano uz prihvatanje rizika nepovoljnog CR na nivou ovih vrsta, dok je efikasnost upravljanja ovim rizikom potvrđena ostvarenim kombinovanim raciom od 0,48 i istom profitabilnošću ostvarenom poslovanjem na nivou svih poslova neživotnog osiguranja.

Neadekvatnog obrazovanja tehničkih rezervi

Prepoznat kao neizvesnost u vezi sa razvojem šteta (naknadni razvoj šteta, promene u zakonu, veliki rast inflacije, povećani trošak u svrhu saniranja šteta), ovaj rizik u inherentnom stanju ocenjen je kao visok, dok su kontrole za obrazovanje i utvrđivanje visine tehničkih rezervi propisane Zakonom i internim aktima, osmišljene da ovaj rizik ublažavaju i svode na prihvatljivi nivo, i tokom izveštajnog perioda bile dosledno primenjivane. Opredeljenje za formiranje rezervi za izravnjanje rizika po svim vrstama osiguranja kojima se bavi, pa i po onim za koje obaveza nije propisana Zakonom, bio je odgovor na prepoznati rizik strukture i veličine sopstvenog portfelja za slučaj nemogućnosti da iz perioda u period obezbedjuje profitabilnost poslovanja u vrstama u kojima ima mali/nedovoljno razvijeni portfelj. Kako je poslovanje u vrstama

osiguranja sa malim portfeljem u izveštajnom periodu bilo negativno, umanjnjem rezervi akumuliranih u prethodnom periodu na pomenutim vrstama osiguranja izvršeno je izravnjanje, odnosno ublažavanje rizika po istim.

Neadekvatno određenog nivoa samopridržaja

Strategijom i poslovnom politikom, maksimalni kapaciteti – u smislu iznosa raspoloživih sredstava – opredeljeni su za dve ključne vrste neživotnog osiguranja nakoje se odnosi preko 80% portfelja (09 i 13). Tokom izveštajnog perioda, kao i u dužem nizu poslovnih perioda, nije bilo događaja koji bi ukazivali na povećani rizik neadekvatno određenog nivoa samopridržaja. Dosledna primena politika saosiguranja / reosiguranja doprinela je ublažavanju ovog rizika, što potvrđuju kombinovana racia ostvorena poslovanjem u ove dve vrste osiguranja. Takođe je, adekvatnim sprovođenjem opredeljene politike saosiguranja / reosiguranja povećan je kapacitet Društva za prijem ovih rizika.

Propuštanja da se viškovi rizika plasiraju u sa/reo

U cilju ublažavanja izloženosti, Društvo reosigurava viškove rizika zaključujući ugovore različitih tipova pokrića i za različite vrste rizika, u obimu i na način kojim obezbeđuje zakonitost rada, pre svega poštovanje maksimalnih iznosa samopridržaja, kao i maksimalnu ukupnu profitabilnost, neprekidnu likvidnost i izmirivanje svih obaveza iz osiguranja, kao i finansijsku stabilnost. Prepoznat kod neadekvatno određene premije, neadekvatne procene MMS, pogrešne odluke da se rizik ne prenese u saosiguranje/reosiguranje donete na bazi loše procene rizika, propuštanja da se ugovorom o osiguranju definišu potrebna ograničenja i isključenja, ovaj rizik u inherentnom obliku ocenjuje se kao visok. Doslednom primenom maksimalnog samopridržaja Društvo je u izveštajnom periodu uspešno upravljalo ovim rizikom.

Rizik koncentracije rizika primljenih u osiguranje

Rizik koncentracije u svom interentnom stanju je u portfelju Društva rangiran kao značajan. Društvo ga prepoznaje u kumuliranju rizika jednog klijenta, korišćenju jednog transportnog sredstva (kada je u pitanju osiguranje robe u transportu), malog (nedovoljnog) rastojanja između više osiguranih objekata na jednoj lokaciji ili jednog geografskog područja (kada su u pitanju prirodni rizici). Kao obavezna mera, predviđeno je da se rizik koncentracije kako je napred definisan obavezno razmatra prilikom pripremanja ponude za osiguranje. Kod prijema rizika u osiguranje, svi rizici koji mogu biti povezani i predstavljati koncentraciju imaju tretman jedinstvenog rizika. Na ovako definisani i prepoznati rizik primenjuje se maksimalni iznos samopridržaja kao kriterijum i limit za ovakav rizik, dok se viškovi rizika plasiraju u saosiguranje i/ili reosiguranje.

5.16.2. Tržišni rizici

Devizni rizik

Društvo je tokom izveštajnog perioda bilo izuzetno izloženo riziku promene deviznih kurseva, odnosno efektima negativne kurske razlike po osnovu pada srednjeg deviznog kursa za Eur u relativnom iznosu za preko 4%, u nominalnom za pet dinara na jedan Eur. Činjenica da je 93% ukupne imovine Društva investirano u deviznu, odnosno imovinu sa deviznim predznakom na čiju se procenu primenjuje devizni kurs, ukazuje na značajnu izloženost promenama deviznog kursa. I dok plasiranje deviznu imovinu predstavlja kontrolu i zaštitu u smislu uskladjivanja iste sa deviznim obavezama Društva (valutno iskazane sume osiguranja po ugovorima o osiguranju kao maksimalna obaveza Društva), u izveštajnom periodu se pad deviznog kursa za preko 4% u istom iznosu odrazio na ukupnu vrednost imovine i na raspoloživi kapital Društva. U nominalčnom iznosu, realizovani iznos negativnih kursnih razlika je tek nešto niži od iznosa ukupne dobiti pre oporezivanja planirane planom poslovanja za 2017.

Kamatni rizik

Ovaj rizik je ublažen i sveden na prihvatljivi obzirom da sva kamatonosna ulaganja Društva na datum izveštavanja imaju fiksne kamatne stope, dok su obaveze Društva, obzirom na njihovu strukturu, minimalno izlažu Društvo tako da ono u celini nije izloženo riziku neusklađenosti imovine i obaveza koji bi mogao nastati usled promene kamatnih stopa.

Cenovni rizik

Društvo je izloženo cenovnom riziku kod:

- Plasiranja u dužničke HOV Republike Srbije koje Društvo vodi po fer vrednosti kroz bilans uspeha, a u slučaju iznenadnih potreba Društva za dodatnom likvidnošću, odnosno u slučaju njihovog otuđenja - prodaje. Tokom izveštajnog perioda, kao ni na datum bilansa, Društvo nije imalo potrebe da u cilju obezbeđenja dodatne likvidnosti razmatra prodaju bilo kog dela ovih HOV. Dužničke HOV izdate od strane Republike Srbije koje se vode po fer vrednosti čine 30% ukupne aktive Društva, dok je u iste plasirano preko 88% iznosa ukupne tehničke rezerve Društva na dan 31.12.2017.
- Plasiranja u investicione nekretnine u slučaju iznenadnih potreba Društva za dodatnom likvidnošću, odnosno u slučaju njihovog otuđenja - prodaje. U investicione nekretnine plasiran je isključivo deo garantne

rezerve, dok u ovaj, manje likvidni, oblik aktive Društvo nije plasiralo tehničke rezerve tokom izveštajnog perioda. U slučaju potrebe za hitnom prodajom neke od nekretnina u portfelju, cenovni rizik ublažen je strukturom investicionih nekretnina, odnosno činjenicom da je Društvo plasiralo u više odvojenih jedinica različitih površina i vrednosti i na različitim visoko rejtingovanim lokacijama u Beogradu, tako da u slučaju hitne potrebe za održanjem likvidnosti i izmirenjem iznenadnih visokih obaveza, može bez većih gubitaka po osnovu cenovnog rizika prodati svaku od nekretnina pojedinačno prema tim potrebama. Ovaj rizik je ublažen i opredeljenjem Društva da se, bez obzira što to nije izričiti zahtev standarda finansijskog izveštavanja koji se primenjuje na procenu investicionih nekretnina, procena vrednosti investicionih nekretnina na datum obračuna vrši od strane ovlašćenog stručnog lica na datum obračuna svake poslovne godine bez izuzetka, upravo da bi procena tržišne vrednosti što realnija, cenovni rizik u slučaju prodaje što manji.

Kreditni Rizik

Kreditnom riziku Društvo je izloženo po osnovu potraživanja za premiju osiguranja, potraživanja po osnovu udela saosiguravača i reosiguravača u naknadama šteta, po osnovu deponovanja u HOV, kao i deponovanja gotovine i kratkoročnih depozita kod domaćih poslovnih banaka;

- U izveštajnom periodu Društvo evidentira zadovoljavajuću naplatu potraživanja po osnovu premije osiguranja, sa izuzetno niskim učešćem dospelih nenaplaćenih potraživanja i dobrim upravljanjem napolatom premije ugovorenom za plaćanje na rate. Koeficijent obrta potraživanja od 3,19 i prosečno 113 dana za naplatu, pri čemu Društvo nema sudskih sporova za nenaplaćena potraživanja za premiju, uveravaju u uspešno upravljanje ovim rizikom;

- Politika ulaganja u hartije od vrednosti je konzervativna i najveći deo ulaganja se odnosi na ulaganja u obveznice iza kojih stoji poreska snaga države, koje imaju najviši rejting i koje se smatraju obveznicama bez kreditnog rizika. Ova vrsta ulaganja je atraktivna i zbog poreskih olakšica definisanih Zakonom o porezu na dobit pravnih lica. Ukupna izloženost kreditnom riziku prema Republici Srbiji po osnovu HOV na dan 31.12.2017. iznosi din. 326.940 hiljada;

- Upravljanje kreditnim rizikom kratkoročnih plasmana kod domaćih banaka - politika investiranja nalaže prethodne analize i kontinuirano praćenje promena faktora rizika po pojedinačnim bankama (analiza finansijskih i drugih dostupnih pokazateija poslovanja banaka), kao i striktno pridržavanje investicione politike, posebno diversifikacije ulaganja. Takodje, Društvo, u skladu sa Zakonom i sopstvenom investicionom politikom, odn. procedurom za njenu primenu, prilikom plasiranja sredstava pribavlja odgovarajuću izjavu banke – depozitara da na teret deponovanih sredstva neće vršiti bilo kakve kompenzacije, niti će ista zadržavati po bilo kom drugom osnovu;

- Obzirom na visoki koeficijent reosiguranja, koji u izveštajnom periodu iznosi godtovo 27%, kao i na visoke iznose rizika koje Društvo prenosi u saosiguranje/reosiguranje, a po kom osnovu u slučaju visokih šteta na tim rizicima može potraživati i visoke iznose učešća saosiguravača/reosiguravača u naknadi šteta, Društvo prepoznaje značajnu izloženost kreditnom riziku po osnovu potraživanja od reosiguravača. U izveštajnom periodu Društvo je uspešno upravljalo ovim rizikom ublažavajući ga disperzijom odn. plasiranjem viškova rizika kroz saosiguranje kod četiri domaća društva za osiguranje, kao i plasiranjem viškova rizika kod dva domaća i dva inostrana društva za reosiguranje, s tim što je reosiguranje sa svakim reosiguravačem realizovano planski, po vrstama ugovora i vrstama rizika, na način koji će efikasno i primereno portfelju ublažiti rizike Društva. Iako je koncept ugovora za reosiguravajuće pokriće uspostavljen pre svega za ublažavanje rizika osiguranja, ništa manje važna je i komponenta kreditnog rizika koji je disperzijom na četiri domaća društva za osiguranje i četiri reosiguravača, efikasno ublažen. Ugovaranje cash-call klauzule dodatno ublažava rizik likvidnosti u slučaju velikih šteta nastalim na rizicima plasiranim u reosiguranje. Tokom izveštajnog perioda nije bilo osnova za aktiviranje ove kluzule.

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti i novčani deficit, kao mogućnost da će se u budućem poslovanju pojaviti nedostatak sredstava za nesmetano obavljanje poslovanja, a posebno za blagovremeno izmirivanje obaveza iz osiguranja, Društvo prepoznaje kao posledicu: kašnjenja naplate potraživanja od kupaca, povećanja operativnih troškova, kratkog ugovorenog roka za plaćanje obaveza u odnosu na ugovoreni/planirani rok naplate potraživanja, neadekvatne ročnosti izvora finansiranja investicije u odnosu na obrtanje fiksne imovine. Rizik likvidnosti prepoznat je i ocenjen u odnosu na nemogućnost likvidacije imovine po razumnoj ceni i u prikladnom vremenskom okviru u slučaju potrebe. Kao deo strategije upravljanja rizikom likvidnosti, Društvo je uspostavilo portfelj veoma likvidne imovine, kako bi osiguralo kontinuitet poslovanja, zaštitilo interese osiguranika i svih trećih lica koja imaju interes u poslovanju Društva i osiguralo zakonitost poslovanja. Upravljanje likvidnošću podrazumeva poštovanje principa sigurnosti, kao i uvažavanje nestalnosti i promenljivosti prinosa u slučajevima gde su likvidna sredstva izložena riziku ulaganja. Uvažavajući sve prethodno navedene principe, Društvo je tokom obračunskog perioda obezbeđivalo neprekidno visoku likvidnost, profitabilno plasiralo sredstva tehničke i garantne rezerve, kao i druga sredstva u likvidne, utržive, kvalitetne i sigurne oblike bilansne aktive, obezbeđujući dovoljno gotovinskih sredstava za izvršavanje tekućih obaveza. Sredstva su po strukturi i ročnosti bila primerena potrebama poslovanja Društva, donoseći umereni prinos u skladu sa konzervativnim prihvatanjem rizika investiranja. Ocenjujemo da je Društvo adekvatno upravljalo rizicima likvidnosti.

Uskladjenost imovine i obaveza

Društvo je prepoznalo i efikasno upravljalo kvalitetom svoje imovine, uskladjujući njenu ročnu i valutnu strukturu sa strukturom svojih obaveza, sa zahtevima likvidnosti, sigurnosti i profitabilnosti. U procesu investiranja, ključni ciljevi su bili sigurnost i optimizacija prihoda od ulaganja uz kontrolu gotovinskih tokova i ročnosti. Uskladjenost imovine i obaveza realizovana je u svemu u skladu sa zakonskim propisima, internim aktima i potrebama poslovanja Društva, a bez narušavanja strategijom definisanog rizičnog profila Društva.

5.16.3. Reputacioni rizik

Tokom izveštajnog perioda Društvo je poslovalo pod veoma izrazitim uticajem reputacionog rizika nastalog kao posledica posredne promene vlasničke strukture Društva, a u vezi sa promenom vlasničke strukture kvalifikovanog imao Društva. Nastanak kao i posledice ove okolnosti Društvo nije moglo da kontroliše u smislu vršenja uticaja i preduzimanja adekvatnih mera za sprečavanje i/ili ublažavanja istog. Dobra reputacija obezbedjena zakonitim i uspešnim poslovanjem u dugom neprekinutom nizu poslovnih perioda naglo je dobila suprotni smer zbog objavljivanja nepotpunih, proizvoljnih, pristrasnih ili netačnih informacija u medijima i uključivanja širokog auditorijuma. Kako pitanja poverenja leži u osnovi celog poslovanja u osiguranju, poluinformacije i dešavanja u vezi sa preuzimanjem Energoprojekta veoma su negativno uticale na poslovanje Društva. Ovo se najviše odrazilo na pad obima obračunate premije i na povećano angažovanje resursa Društva koji su, umesto na zaključivanje novih poslova bili prečesto usmeravani na odbranu od netačnih glasina i uveravanje klijenata i tržišta da Društvo ima kapacitet da nastavi poslovanje na istim principima i u istom kvalitetu, da sačuva sposobnost izmirivanja obaveza i dugoročnu stabilnost.

5.16.4. Ocena efekata izloženosti i adekvatnosti upravljanja rizikom

Ostvareni rezultat poslovanja u osiguranju i ostvareni kombinovani racio kao kriterijumi pružaju uveravanje da je Društvo adekvatno upravljalo rizicima osiguranja, držeći ih na opredeljenom nivou prihvatljivosti, i bez ugrožavanja finansijske stabilnosti događajima koji bi za posledicu imali gubitak kapitala. Okolnosti i faktori rizika koji su se ostvarili u izveštajnom periodu, a iznad svega one opisane u delu 2c) ovog izveštaja, kao i ostvarenje značajnog uticaja rizika promene deviznog kursa imali su najveći uticaj na poslovanje Društva u istom periodu. Nastanak i uticaj ovih faktora na poslovanje i upravljanje po svojoj prirodi nisu bili pod kontrolom Društva. Iako je uticao na značajni iznos gubitka i pad ukupne vrednosti imovine po osnovu negativnih kursnih razlika, valutna uskladjenost imovine sa obavezama bila je adekvatna kontrola za sprečavanje većih gubitaka i umanjenje kapitala. Na ostvarenje reputacionog rizika Društvo takodje nije moglo značajnije uticati, a procena minimalnog direktnog gubitka može se izraziti padom obračunate premije (20% odstupanja u odnosu na plan za 2017. i preko 22% u odnosu na iznos premije obračunate u 2016.) Ipak, uticaj navedenih rizika nije se u značajnijoj meri odrazio na gubitak kapitala, odnosno na iznos potrebnog kapitala. Istovremeno, Društvo je obezbedilo adekvatnu raspoloživost kapitala, koja pruža uveravanje u neometano izvršavanje dospelih i budućih obaveza iz osiguranja i finansijsku stabilnost u periodu realizacije strateškog plana.

U postupku sopstvene procene rizika i solventnosti bazirane na poslovanju u 2017. Društvo je analiziralo i ocenilo visinu kapitala potrebnog za izvršenje poslovnog plana bazirano na oceni sopstvenog rizičnog profila i na strategijom opredeljenoj "prihvatljivosti rizika". Sprovedenim postupkom pribavljeno je uveravanje u adekvatnost i efikasnost uspostavljenog sistema interne kontrole koji prepoznate rizike ublažava i zadržava na nivou koji je za poslovanje Društva prihvatljiv. U postupku procene analizirani su redovni poslovni događaji, ali i scenaria mogućih stresnih poslovnih događaja u slučaju ostvarenja velikih ključnih rizika, i na bazi tih pretpostavki izvršena je ocena potrebnog kapitala koji bi Društvu omogućio neometani nastavak poslovanja u tim okolnostima.

6. EKSTERNE KONTROLE I ZNAČAJNI NALAZI

Tokom 2017. poslovanje društva nije bilo predmet neposredne kontrole NBS niti pregleda / kontrole poslovanja od strane nadležnog poreskog organa ili bilo kog drugog kontrolnog tela. U tom smislu za 2017. nema ni odgovarajućih nalaza i zaključaka o poslovanju Društva koje bi ovde bili pomenuti. Redovna, Zakonom predviđena izveštavanja, pre svega izveštavanje NBS, realizovana su blagovremeno i bez značajnijih odstupanja. Obzirom da je izveštajni period obeležen značajnim uticajem posredne promene vlasničke strukture, a što je u potpunosti bilo van kontrole i bilo kakvog njegovog uticaja, Društvo je sve raspoložive informacije o toku dešavanja po ovim pitanjima u navedenom periodu delilo sa NBS. Očekujući pozitivan ishod i rešenje ove situacije za Društvo, ocenjujemo da je razmena informacija sa regulatorom evidentno ublažila efekte reputacionog rizika koji su imali potencijal da u značajnijoj meri negativno utiču na poslovanje Društva.

7. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nakon datuma bilansa stanja, u poslovanju Društva nisu evidentirani događaji koji bi bili od materijalnog značaja i kao takvi mogli uticati na drugačije ekonomske odluke u odnosu na one koje bi korisnici - akcionari, klijenti, regulator i javnost – mogli doneti na osnovu finansijskih izveštaja Društva i ovog izveštaja o poslovanju za 2017.

8. ZAKLJUČNA OCENA POSLOVANJA U 2017. I NAJZNAČAJNIJI POKAZATELJI

Poslovanjem u 2017. Društvo je uspešno završilo još jednu poslovnu godinu u dužem neprekidnom nizu perioda sa uspešnim rezultatom ostvarenim u poslovima osiguranja. Iako se poslovanje u 2017. odvijalo pod uticajem dva izuzetno jaka rizika sa negativnim uticajem: strateški reputacioni rizik posredne promene vlasničke strukture i tržišni rizik u obliku značajnog pada deviznog kursa u odnosu na 31.12. 2016., od kojih je prvi uticao na ostvarenje plana obračunate premije, a drugi na ostvareni neto poslovni rezultat umanjujući ga, Društvo je ostvarilo ključne ciljeve za 2017.: profitabilnost poslovanja u osiguranju iskazan ukupnim kombinovanim raciom, produktivnost i ekonomičnost u smislu angažovanja resursa i troškova vezanih za sprovođenje osiguranja, neometanu likvidnost, ažurnost u rešavanju šteta, dovoljnost rezervisanja, kao i stabilnost poslovanja i kapacitet da i u budućem periodu nesmetano nastavi poslovanje i odgovori ključnim preuzetim obavezama iz delatnosti.

Ekonomičnost ostvarena u upravljanju troškovima sprovođenja osiguranja u odnosu na ostvareni obim poslovanja, posebno kada se ima u vidu činjenica da najveće učešće u strukturi ovih troškova čine fiksni troškovi, doprinela je pozitivnom krajnjem rezultatu. Dosledno reosiguravajući viškove rizika, Društvo je proširivalo svoj kapacitet za prijem rizika i sprečavalo neprihvatljivi gubitak kapitala po osnovu šteta. Sprovođenjem odgovarajuće politike saosiguranja/reosiguranja i primenom zaključenih ugovora o saosiguranju i reosiguranju obezbedjena je kvalitetna zaštita kako samog Društva, tako i osiguranika i svih drugih strana koje imaju interes u poslovanju Društva. Opređenjem za saradnju sa četiri reosiguravača po različitim vrstama osiguranja, tipovima ugovora o reosiguranju i prirodi samih rizika koji su plasirani u reosiguranje, kao i saradnjom i razmenom rizika kroz saosiguranje sa više domaćih društava za osiguranje, Društvo je efektivno ublažavalo rizik zavisnosti od jednog reosiguravača i obezbedjivalo povoljniju disperziju. Proces rešavanja šteta realizovan je primereno ažurno, u skladu sa Zakonom, dobrom praksom osiguranja i poslovnom etikom. Tehničke rezerve su formirane u skladu sa Zakonom i internim aktima i investirane primereno njihovoj nameni i ročnosti. Operativna likvidnost bila je kontinuirano obezbedjena. Visoka raspoloživost kapitala u odnosu na kapital koji je utvrđen kao potreban za realizaciju plana i primeren rizičnom profilu Društva koji je dat planom, obeležila je izveštajni period pružajući uveravanje u finansijsku stabilnost i sposobnost kontinuiranog izvršavanja obaveza iz poslovanja.

Najznačajniji pokazatelji poslovanja Društva za 2017. godinu prikazani su u narednoj tabeli:

	2016.	2017.
Pokazatelji adekvatnosti kapitala		
Zahtevana margina solventnosti u 000 din.	26.291	22.373
Raspoloživa margina solventnosti u 000 din.	781.884	791.400
Razlika raspoložive i zahtevane margine solventnosti	755.593	769.027
Odnos zahtevane MS i garantnog kapitala	3,26%	2,79%
Pokazatelji produktivnosti		
Obračunata premija u 000 dinara : broj zaposlenih	18.808	12.322
Ukupna imovina u 000 dinara : broj zaposlenih	114.674	89.787
Likvidnost		
Gotovina : ukupne kratkoročne obaveze	3,18	5,47
Pokazatelji profitabilnosti		
Racio šteta (ukupni i u samopridržaju)	0,3582 ; 0,1817	0,0725; 0,0161
Racio troškova (ukupni i u samopridržaju)	0,2937 ; 0,4205	0,4126; 0,4950
Kombinovani racio (ukupni i u samopridržaju)	0,6519 ; 0,6021	0,4851; 0,5111
Ekonomičnost		
Ukupni rashodi : ukupni prihodi	60,98%	83,92%
Poslovni rashodi : poslovni prihodi	64,81%	17,29%
Struktura prihoda i rashoda		
Poslovni prihodi : ukupni prihod	93,58%	99,62%
Poslovni rashodi : ukupni rashodi	99,44%	98,45%
Indikatori bruto finansijskog rezultata		
Dobitak pre oporezivanja : ukupni prihodi	39,01%	16,08%
Dobitak pre oporezivanja : ukupna angažovana sredstva	6,98%	2,56%

Prihod od premije u 2017. realizovan je u visini iznad planirane, i to po osnovu smanjenja rezervi za prenosnu premiju i nižih rashoda premije saosiguranja / reosiguranja u odnosu na plan.

Visina obračunate premije ostvarena je u manjem iznosu u odnosu na planirani, ali bruto poslovni rezultat i u nominalnom i u relativnom iznosu predstavlja značajno povećanje u odnosu na ostvarenje u 2016. i na za 2017. Ipak, neto poslovni rezultat ostavljen je značajnim negativnim odstupanjem od plana i to isključivo po osnovu efekata negativnih kursnih razlika iz poslova investiranja.

Ostvareni racio šteta, racio troškova i kombinovani racio (ukupni i sa efektima saosiguranja i reosiguranja) ukazuje na dobru profitabilnost na nivou ukupnog portfelja, dok su pojedinačno po vrstama osiguranja ostvareni dobri rezultati u vrstama 09 i 13, i to, zbog malog portfelja i malog iznosa merodavne premije, ostvareni CR na vrstama 01, 08 i 16 su daleko iznad 1, što je procentualno izrazito visok racio, iako je reč o niskim ili umerenim nominalnim iznosima.

Ostvareni rezultati poslovanja u osiguranju uticali su da ukupni iznos tehničkih rezervi na kraju 2017. bude za 10% niži u odnosu na isti sa kraja 2016.

Stanje svih oblika tehničke rezerve na kraju 2017. utvrđeno je u skladu sa Zakonom i odgovarajućim internim aktima, dok su iste plasirane u najkvalitetnije oblike aktive koji su kao takvi uskladjeni sa prirodom, likvidnošću, ročnom i valutnom strukturom obaveza koje Društvo ima po tehničkoj rezervi.

Visina zahtevane margine solventnosti i njen odnos prema raspoloživoj margini i garantnom kapitalu pružaju uveravanje da Društvo posluje stabilno i da adekvatno upravlja ključnim rizicima, pre svega rizicima osiguranja, bez ugrožavanja kontinuirane sposobnosti izmirivanja obaveza iz osiguranja i sa prepoznavanjem i balansiranim uvažavanjem interesa koje sve ključne grupe imaju u poslovanju Društva.

9. NASTAVAK POSLOVANJA I PRIORITETI ZA NAREDNI PERIOD

Uzimajući u obzir zaključeni Ugovor o kupoprodaji akcija Društva između Energoprojekt Holding a.d. i Pazavarovalnice Sava d.d. kao kupca, očekuje se da će tokom I kvartala 2018. isti biti realizovan, tako da će Društvo imati novog kvalifikovanog vlasnika koji je u svom opredeljenju i odluci o kupovini akcija Društva za njegovo poslovanje imao sopstvene planove i strategiju.

Do tada, Društvo će nastaviti poslovanje u skladu sa Planom poslovanja za 2018. godinu koji je donet krajem izveštajnog perioda, razmatranjem i ocenom da aktuelna strategija kao i važeće poslovne politike i dalje predstavljaju adekvatni osnov za njegovu realizaciju.

Energoprojekt Garant a.d.o.

Mirjana Bogićević
Mirjana Bogićević, Predsednik Izvršnog odbora

III GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU DRUŠTVA

Energoprojekt Garant a.d.o.

Izveštaj o poslovanju za 2017. godinu

Beograd, februar 2018.

S A D R Ź A J

1) OCENA USLOVA POSLOVANJA U IZVEŠTAJNOM PERIODU

- 1.1. Tržište osiguranja u Srbiji i opšti pokazatelji obavljanja delatnosti
- 1.2. Ocena uslova poslovanja i njihovih efekata na rezultat poslovanja Društva u 2017.

2) OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU I STANJE TOKOM IZVEŠTAJNOG PERIODA

- 2.1. Pravni osnov, organizacija i vrsta poslova
- 2.2. Akcije Društva na tržištu kapitala
- 2.3. Vlasnička struktura
- 2.4. Upravljačka struktura

3) PRIMENA STRATEŠKOG PLANA

4) PRIMENA OPREDELJENIH POSLOVNIH POLITIKA

- 4.1. Vrste osiguranja u kojima Društvo posluje
- 4.2. Tržište i kanali prodaje
- 4.3. Samopridržaj, procena MMŠ i politika saosiguranja i reosiguranja
- 4.4. Uslovi za osiguranje i tarifa premije
- 4.5. Utvrđivanje tehničke i garantne rezerve i njihovo investiranje
- 4.6. Rešavanje i isplata šteta

5) OCENA OSTVARENIH PARAMETARA POSLOVANJA U 2017.

- 5.1. Struktura portfelja, kanali prodaje, obračunata premija, merodavna premija
- 5.2. Rešavanje i rashodi šteta, rezervisanja za štete i merodavna šteta
- 5.3. Troškovi sprovođenja osiguranja
- 5.4. Racio šteta, racio troškova i kombinovani racio
- 5.5. Tehnička rezerva – utvrđivanje visine i ulaganje
- 5.6. Struktura prihoda i rashoda i ostvarena dobit
- 5.7. Struktura i kvalitet imovine
- 5.8. Kapitalna adekvatnost i solventnost – potrebni i raspoloživi kapital
- 5.9. Naplata potraživanja, procena vrednosti i stanje potraživanja na kraju 2017.
- 5.10. Poslovanje sa povezanim pravnim licima
- 5.11. Organizaciona i kadrovska struktura i zaposlenost
- 5.12. Zarade i stimulatивно nagrađivanje
- 5.13. Zaštita životne sredine i društveno odgovorno poslovanje
- 5.14. Informacione tehnologije – obezbedjenje i unapredjenje
- 5.15. Ocena funkcionisanja sistema interne kontrole i procesa upravljanja rizikom
- 5.16. Pregled ključnih rizika, ocena izloženosti i efikasnosti primene uspostavljenih kontrola

6) EKSTERNE KONTROLE I ZANČAJNI NALAZI

7) DOGADJAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

8) ZAKLJUČNA OCENA POSLOVANJA U 2017. I NAJZNAČAJNIJI POKAZATELJI

9) NASTAVAK POSLOVANJA I PRIORITETI ZA NAREDNI PERIOD

1. OCENA USLOVA POSLOVANJA U IZVEŠTAJNOM PERIODU

1.1. Tržište osiguranja u Srbiji i opšti pokazatelji obavljanja delatnosti

Prema poslednjim podacima o poslovanju društava za osiguranje koji su zvanično objavljenim na sajtu Narodne banke Srbije za III kv. 2017. godine, na domaćem tržištu osiguranja poslovalo je 21 društvo, od kojih su četiri društva za reosiguranje. Od 17 društava za osiguranje isključivo životnim osiguranjem su se bavila četiri društva, isključivo neživotnim osiguranjem sedam, dok je šest društava poslovalo kao kompozitno. Posmatrano prema vlasničkoj strukturi kapitala, od ukupnog broja društava, njih 15 je u većinskom stranom vlasništvu.

Ukupna premija obračunata u periodu I-III kvartal 2017. iznosila je din. 70,9 mlrd. što je za 6,3% više nego u istom periodu u 2016., dok je struktura obračunate premije po grupama osiguranja ostala bez značajnijih promena. Premija neživotnog osiguranja realizovana je kao 77,5% ukupne obračunate premije ostvarujući rast od 7,3% u odnosu na iste podatke za III kvartal 2016., pri čemu je rast premije osiguranja od AO iznosio 5,2%, kaska 12,2%, dok je rast premije dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja bio 24,9%. Redosled pet najvećih društava za osiguranje, posmatrano po visini ukupne obračunate premije i premije neživotnog osiguranja ostao je nepromenjen, a koncentracija ukupne obračunate premije, odnosno obračunate premije neživotnog osiguranja kod pet prvorangiranih društava bila je 77,7%, odnosno 81,9%. Učešće Društva u obračunatoj premiji neživotnog osiguranja za isti period iznosilo je 0,20%.

Bilansna suma svih društava za osiguranje i reosiguranje povećana je na kraju III kv. 2017. na 233,4 milijarde dinara (1.955 miliona evra ili 2.304 miliona američkih dolara računato po srednjem kursu NBS za 30.09.2017.), što iznosi 9,9% u odnosu na kraj III kv. 2016. Bilansna suma Društva na kraju III kv. 2016. iznosila je 1.071 milion dinara, odnosno 0,46% ukupne bilansne sume tržišta osiguranja.

U strukturi aktive društava za osiguranje i reosiguranje na kraju III kvartala 2017. najznačajnije učešće imaju dužničke HOV raspoložive za prodaju (46%), dužničke HOV sa fiksnim prinosom (14,6%), dužničke HOV koje se iskazuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (3%), nekretnine, postrojenja i oprema (7,9%), potraživanja (7%), kratkoročni depoziti (5,8%). Navedena struktura ukazuje na značajno povećanje učešća HOV raspoloživih za prodaju bazirano na njihovom nominalnom rastu od 23%. Na kraju istog perioda, u strukturi pasive tehničke rezerve učestvuju sa 70,6%, dok kapital sa iznosom 47,3 milijarde dinara čini 20,8% ukupne pasive. U odnosu na kraj III kvartala 2016. kapital beleži rast po stopi od 6,8%, dok tehničke rezerve sa ukupnim iznosom od 160,8 mlrd dinara beleže rast od 14,4% (matematička rezerva ima najznačajnije učešće u tehničkim rezervama sa stopom rasta od 11,2%).

Solventnost, utvrđena kao odnos raspoložive i zahtevane margine solventnosti, na nivou svih društava za osiguranje koja se isključivo i/ili pretežno bave neživotnim osiguranjem na dan 30.09.2017. iznosi 206,2%.

Kada je o investiranju sredstava tehničke rezerve reč, kod neživotnih osiguranja dominiraju državne HOV sa 69,2%, depoziti kod banaka i gotovina učestvuju sa 13,3%, nekretnine sa 6,3% i potraživanja za nedospеле premije 3,1%. U strukturi investiranja tehničke rezerve životnih osiguranja dominiraju državne HOV sa 96% i deponovanje kod banaka i u gotovinu sa 2,3%.

Kombinovani ratio u samopridržaju koji su ostvarila društva koja se bave poslovima neživotnog osiguranja, povećan je sa 87,8% na kraju III kvartala 2016. na 88,4% na kraju III kvartala 2017., što je posledica bržeg rasta zbira merodavnih šteta i TSO u samopridržaju od rasta merodavne premije u samopridržaju. Na kraju istog perioda (III kvartal 2017.) kombinovani ratio koji je ostvarilo Društvo na nivou ukupnog portfelja iznosila je 42,7%.

1.2. Ocena uslova poslovanja i njihovih efekata na rezultat poslovanja Društva u 2017.

Plan poslovanja za 2017. realizovan je pod sledećim ključnim eksternim i internim okolnostima:

- oštre konkurentske aktivnosti u ograničenoj tržišnoj tražnji, sa tržišta je prepoznat rast investicija tokom izveštajnog perioda, posebno realizacija nekoliko velikih projekata kao što je projekat Beograd na vodi i projekti u okviru aktivnosti kompanija Lidl koji su započeti u prethodnom periodu, nastavak aktivnosti na projektima modernizacije i unapređenja velikih elektroprivrednih objekata, kao i više drugih strukturalnim investicionih objekata značajnih za privredu Beograda i Republike, što je za poslovanje Društva imalo posebni značaj obzirom da osiguranja objekata u izgradnji i montaži i osiguranja od odgovornosti preovladjuju u strukturi portfelja i da se na njihovom ugovaranju zasnivao i poslovni plan za 2017;
- snižavanje premije kao cene osiguranja i dalje je ostao ključni faktor obezbeđenja konkurentnosti, a realnost u kojoj se premija kao cena za isti obim pokriva značajno razlikuje na istom tržištu ne bi trebalo da bude najvažniji a još manje jedini instrument konkurentnosti za društva koja nalaze načina da je smanje.

Obzirom na rast kombinovanog racija u samopridržaju na nivou ukupnog tržišta neživotnog osiguranja, nameće se pitanje adekvatnosti osnova za pad premije kao cene osiguranja;

- dalja koncentracija tržišta osiguranja, kao i rast kapitala sektora osiguranja u stranom vlasništvu;
- nedovoljni efekti realizacije planiranih aktivnosti kojima je trebalo obezbediti više poslova u drugim vrstama osiguranja osim vrsta 09 i 13, odnosno bar još jednu vrstu osiguranja čije bi učešće bilo značajno i stabilno u portfelju, dovoljno za bolje balansiranje portfelja, a ne samo komplementarno uz pomenute dve;
- uspešno realizovane aktivnosti na saradnji sa drugim društvima za osiguranje u poslovima aktivnog saosiguranja - razmeni rizika u cilju obezbedjenja bolje disperzije, proširenju sopstvenih kapaciteta za prijem rizika i rastu obračunate premije, imalo je ublažavajući efekat u odnosu na pad obračunate premije u direktnim (sopstvenim) poslovima;
- promena vlasničke strukture matičnog lica i grupe Energoprojekt i aktivnosti vezane za tu promenu, a koje su trajale tokom celog izveštajnog perioda, posredno su imale uticaj na vlasničku strukturu Društva a direktno na njegovo poslovanje i ostvarene rezultate. Pad obima novozaključenih, poslova preduzeća iz grupe Energoprojekt, a koji su bili osnova plana obračunate premije za 2017. sa najvećim ugovaračima osiguranja i klijentima Društva, direktno je uticao na pad obračunate premije u istom periodu, a što nije moglo biti u kratkom roku kompenzovano aktivnostima na tržištu. Dodatno, reputacioni rizik, kako grupe Energoprojekt, tako i samog Društva, realizovao se sa veoma visokim uticajem (posledicama) na poslovanje Društva tokom cele 2017.

2. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU I STANJE TOKOM IZVEŠTAJNOG PERIODA

2.1. Pravni osnov, organizacija i vrsta poslova

Društvo je osnovano 25.02.1992. godine kao Deoničko društvo za osiguranje i reosiguranje „Garant“. Početkom 1994. godine preduzeća iz grupe Energoprojekt su otkupila 75% akcija od osnivača, Jubmes banke. Pod nazivom „Energoprojekt Garant“ akcionarsko društvo za osiguranje, odnosno skraćenim nazivom „Garant“ a.d.o., Društvo posluje od 2005. godine, kada je kod Agencije za privredne registre – Registar privrednih subjekata, registrovana promena poslovnog imena.

Osnovna delatnost Društva je obavljanje svih vrsta neživotnog osiguranja kao i poslova neposredno povezanih sa poslovima osiguranja. U izveštajnom periodu Društvo je poslovalo u skladu sa rešenjem Narodne banke Srbije G.br.4259 od 08.06.2016. godine kojim je potvrđena uskladenost njegovog poslovanja, imovine, kapitala, obaveza, organa, organizacije i akata sa odredbama Zakona o osiguranju i ispunjenost uslova propisanih za obavljanje svih vrsta neživotnih osiguranja predviđenih članom 9. tog zakona, a što je 14.07.2016. registrovano u APR.

Po kriterijumu delatnosti (osiguranje) Društvo je svrstano u velika pravna lica. Poslovanje Društva odvija se isključivo u njegovom sedištu (Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12), bez organizovanih i registrovanih ogranaka i prodajne mreže, a što je u skladu sa važećom strategijom koju je uprava donela za Društvo i koja je bila u primeni tokom izveštajnog perioda.

2.2. Akcije Društva na tržištu kapitala

Rešenjem Beogradske Berze od 21.08.2012. godine trgovanje akcijama izdavaoca Energoprojekt Garant a.d.o. počev od 03.09.2012. godine organizovano je na segmentu tržišta – MTP Belex. Pre ove promene trgovanje akcijama Društva bilo je organizovano na Open Market segmentu.

2.3. Vlasnička struktura

Ukupni broj akcija koje je Društvo emitovao (sve su obične, na ime i sa pravom glasa – svaka akcija jedan glas, ISIN: RSENGRE89752, CFI ESVUFR) i čiji je broj tokom izveštajnog perioda bio nepromenjen, iznosi 157.257 komada. Većinski (kvalifikovani) vlasnik sa 92,94% učešća, odnosno 146.155 akcija je Energoprojekt Holding a.d. Beograd. Sledeći po učešću u kapitalu je Jubmes banka a.d. sa 7,03% učešća, odnosno 11.056 akcija. Još dva pravna i jedno fizičko lice na dan 31.12.2016. poseduju ukupno 0,03% učešća, odnosno 46 akcija Društva. Tokom izveštajnog perioda, kao ni tokom prethodnih perioda, Društvo nije vršilo otkup sopstvenih akcija, niti drži iste po osnovu otkupa izvršenog u bilo kom prethodnom periodu.

Tokom 2017. došlo je do promene vlasničke strukture Energoprojekt Holding a.d. Stičući na tržištu kapitala akcije matičnog društva (Energoprojekt Holding a.d.) povezana grupa lica je stekla posredno učešće u Društvu, a bez prethodno tražene saglasnosti NBS, a što je članom 31 Zakona o osiguranju predviđeno kao obavezno. Na bazi Rešenja NBS br. G. br. 6979 od 18.08.2017. kojim je novom većinskom vlasniku Energoprojekt Holding a.d. odbijen zahtev za odobrenje sticanja posrednog kvalifikovanog učešća i naloženo otudjenje do tada stečenog posrednog kvalifikovanog učešća u kapitalu Društva, Komisija HOV donela je dana 06.09.2017. Rešenje br. 6/0-40-289/184/17 kojim se novom većinskom vlasniku Energoprojekt Holding a.d. oduzima pravo glasa na svih 146.155 akcija. U zakonom predviđenom roku

Centralni registar, depo i kliring HOV upisao je oduzimanje prava glasa Energoprojekt Holdingu a.d.. Do kraja izveštajnog perioda (31.12.2017.) navedeno stanje je ostalo nepromenjeno.

U međuvremenu, postupajući po Rešenju NBS i u roku koji je Zakonom predviđen, Energoprojekt Holding a.d. je 15.11.2017. sa Pazavarovalnica Sava d.d. , Ljubljana, Slovenija zaključilo Ugovor o kupoprodaji akcija i o tome obavestio NBS, dok je Pazavarovalnica Sava d.d. podnela zahtev za dobijanje prethodne saglasnosti NBS za realizaciju ovog ugovora. Do datuma bilansa saglasnost nije dobijena, postupak za dobijanje saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća je u toku i očekuje se njeno dobijanje u neposrednom narednom periodu.

2.4. Upravljačka struktura

Shodno odredbama Zakona o privrednim društvima, upravljanje Društvom je uspostavljeno kao dvodomno, sa sledećim organima upravljanja: Nadzorni odbor, Komisija za reviziju (kao obavezna komisija Nadzornog odbora javnog akcionarskog društva predviđena Zakonom) i Izvršni odbor koga čine tri člana – izvršna direktora sa definisanim nadležnostima, od kojih je jedan predsednik odbora. Članovi Nadzornog i Izvršnog odbora registrovani su u Agenciji za privredne registre, a na njihovo imenovanje u organe uprave prethodno je dobijena saglasnost Narodne Banke Srbije. U toku 2017. nije bilo promena u sastavu Nadzornog odbora koji je imenovan na sednici Skupštine Društva 05.07.2016. godine na period od četiri godine i istog dana konstituisan, a na bazi prethodno dobijene saglasnosti NBS za svakog pojedinačnog člana:

- Dr Jovan Nikčević, predsednik
- Dr Dimitraki Zipovski, član i član Komisije za reviziju
- Mr Mirjana Grbović, nezavisni član i predsednik Komisije za reviziju
- Mr Zoran Jovanović, član i član Komisije za reviziju
- Vera Kresoja, nezavisni član;

kao ni promena u sastavu Izvršnog odbora koji je imenovan na sednici Nadzornog odbora Društva 05.07.2016. godine na period od četiri godine i istog dana konstituisan, a na bazi prethodno dobijene saglasnosti NBS za svakog pojedinačnog člana:

- Mirjana Bogičević, predsednik
- Lidija Vasić, član
- Jelica Mandić, član.

3. PRIMENA STRATEŠKOG PLANA

Poslovanjem 2017. u primeni je bio Srednjeročni poslovni plan za 2016.-2018. koji je utvrđen krajem 2015. godine, baziran na oceni uticaja postojećih i očekivanih eksternih i internih faktora na ostvarivanje planova i ciljeva Društva u istom periodu. U postupku izrade ovog plana Društvo je prepoznalo i ocenilo postojanje i moguće promene makroekonomskih faktora kao i eksternog i internog okruženja koje će u planskom periodu imati uticaj na realizaciju postavljenih poslovnih ciljeva. Srednjeročnim planom su definisane osnove poslovne politike, struktura i obim poslova neživotnog osiguranja po vrstama uključujući strukturu i prirodu rizika koji se preuzimaju kao i buduće obaveze po tom osnovu i utvrđene ključne aktivnosti i resursi potrebni za ostvarivanje njime postavljenih ciljeva. Krajem 2016. u postupku donošenja plana poslovanja za 2017. razmotrena je adekvatnost srednjeročnog plana i validnost pretpostavki na kojima je on utvrđen i zaključeno da on i dalje predstavlja relevantni okvir za sprovođenje poslovnih aktivnosti i ostvarivanje projektovanih ciljeva u 2017.

4. PRIMENA OPREDELJENIH POSLOVNIH POLITIKA

4.1. Vrste osiguranja u kojima Društvo posluje

Tokom 2017. nije bilo promena u vrstama osiguranja – poslovima neživotnog osiguranja kojima se bavi, pa je Društvo kao i u dužem nizu prethodnih perioda poslovalo u sedam vrsta neživotnog osiguranja:

- osiguranje lica od posledica nezgode
- osiguranje vozila - kasko
- osiguranje robe u domaćem i međunarodnom prevozu
- osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti
- ostala osiguranja imovine
- osiguranje od opšte odgovornosti i
- osiguranje finansijskih gubitaka

bazirano na proizvodima, uslovima za osiguranje i tarifama premije, donetim u prethodnim periodima.

4.2. Uslovi za osiguranje i tarife premije

Tokom 2017. godine osnova poslovanja Društva je proširena/unapredjena donošenjem Posebnih uslova za osiguranje od odgovornosti iz obavljanja delatnosti privatnog obezbeđenja (broj 80 od 03.03.2017.) i

Posebni uslova za osiguranje gubitka prinosa useva na bazi indeksa na nivou okruga i Tarife i tehničkih osnova u vezi sa primenom uslova (broj 478 od 15.12.2017.).

4.3. Tržište i kanali prodaje

Društvo posluje isključivo iz svog sedišta, odnosno sa jedne lokacije i bez sopstvene prodajne mreže. Ovakav koncept i organizacija opredeljeni su prethodnim razvojem i predviđeni aktuelnom strategijom koja je i tokom 2017., bez promena, bila u primeni. Navedeni koncept i organizacija poslovanja opredelili su portfelj i, posebno, strukturu osiguranja po kanalima prodaje. Struktura i organizacija Društva i njegova tehnička i kadrovska opremljenost bili su osnov za planiranje i izvršenje planiranog nivoa pribave, uz planiranu efikasnost i ciljanu profitabilnost Društva za izveštajni period. U 2017. godini Društvo je ostvarilo 43% prodaje direktno, 12% kroz saosiguranje i prijem rizika od drugih domaćih društava za osiguranje, dok je 45% bruto premije obračunato preko posrednika i zastupnika u osiguranju. Premija obračunata tokom izveštajnog perioda kroz poslove osiguranja zaključene sa društvima iz grupe Energoprojekt kao ugovaračima osiguranja u ukupnoj obračunatoj premiji za 2017. učestvuje sa nešto više od 27%, dok njen nominalni iznos din. 41.059 hiljada predstavlja samo 66% iznosa obračunate premije koji je sa ugovaračima iz grupe Energoprojekt obračunat u 2016. godini.

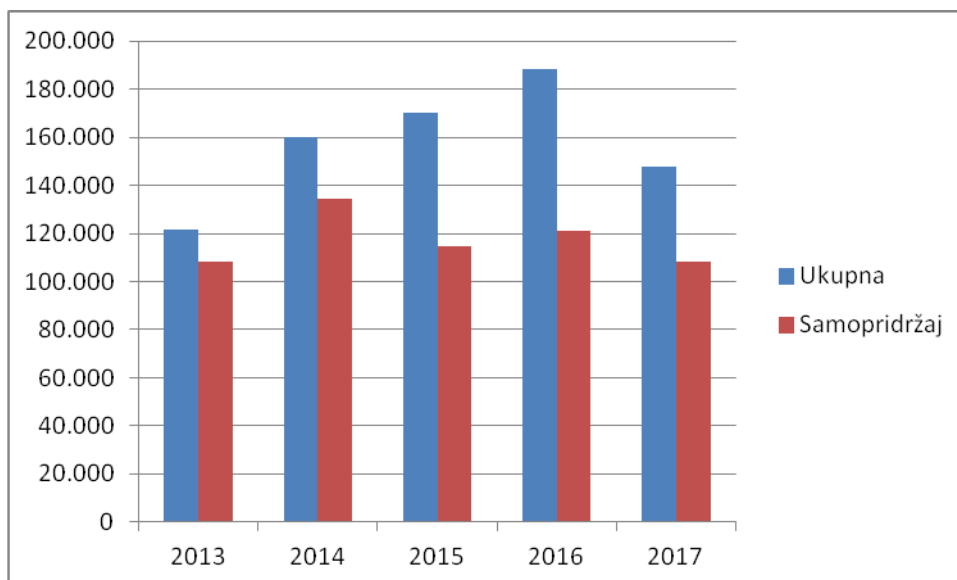
Poslujući tokom 2017. u opisanim uslovima poslovanja na domaćem tržištu osiguranja i pod navedenim internim okolnostima, Društvo je na kraju III kv. 2017. godine (poslednji datum za koji su objavljeni podaci za tržište) evidentiralo tržišno učešće od 0,2% u ukupnoj premiji neživotnog osiguranja, u ograničenom broju vrsta neživotnog osiguranja i u samo pojedinim tarifnim grupama na ovim vrstama osiguranja. Značajnija tržišna učešća Društva ostvarena u 2017. u tarifnim grupama koje dominantno čine njegov portfelj biće poznata, a realizovani portfelj u tom smislu ocenjen nakon što NBS objavi godišnje podatke za 2017. godinu.

Obim obračunate premije i struktura portfelja ostvarenu u 2017. je niža od planirane kao posledica okolnosti da je najveći klijent imao manje zaključenih poslova osiguranja od planiranog za isti period. Takodje, kao posledica vlasničkih i organizacionih promena i velike izloženosti cele matične grupe pažnji javnosti, kao njen deo i Društvo se našlo u istim okolnostima čiji se uticaj na poslovanje Društva ne može zanemariti. I pored navedenih nepovoljnih okolnosti koje su posebno uticale na obim zaključenih poslova osiguranja i visinu obračunate premije, Društvo je tokom 2017. uspelo da održi uspostavljene poslovne odnose i sačuva pozitivnu reputaciju u meri koja je bila dovoljna za ostvarenje pozitivnog poslovnog rezultata, a bazirano na stabilnoj saradnji sa brokerima u osiguranju, kao i sa većim brojem domaćih društava za osiguranje kroz poslove saosiguranja koji su realizovani u oba smera (poslovi predati i poslovi primljeni u saosiguranje).

4.4. Samoprdržaj, procena MMŠ i politika saosiguranja i reosiguranja

Tokom izveštajnog perioda nije bilo promena poslovne politike, u primeni je bila Odluka o kriterijumima, načinu utvrđivanja i tabeli maksimalnog samoprdržaja broj 86 od 26.02.2016. godine kojom je utvrđen maksimalni iznos samoprdržaja po vrstama, odnosno tarifnim grupama u kojima Društvo posluje, a kao rezultat potreba poslovanja, procenjenog kapaciteta da u narednom periodu apsorbuje rizike i planiranog obima ugovaranja za taj period po vrstama/tarifama osiguranja.

Politika saosiguranja i reosiguranja realizovana je blansiranim uvažavanjem ključnih ciljeva zbog kojih je uspostavljena. Upravljanje najvažnijim rizikom osiguranja podrazumevalo je pregled rizika i procenu maksimalno moguće štete u svakom slučaju kada je suma osiguranja bila iznad maksimalnog iznosa samoprdržaja Društva. Rizike iznad svog samoprdržaja Društvo je primalo u osiguranje isključivo uz prethodnu ocenu MMŠ i, u skladu sa tim, obezbedjeni plasman viška rizika/štete. Ugovori o saosiguranju i reosiguranju zaključeni su i primenjivani u skladu sa prepoznatim poslovnim potrebama i vrstom i prirodom rizika čije viškove je bilo potrebno plasirati, a kako bi politika saosiguranja/reosiguranja imala što bolje efekte. Plasmanom viškova u saosiguranje i reosiguranje Društvo je praktično povećavalo sopstvene kapacitete za preuzimanje rizika. Tokom izveštajnog perioda Društvo je sve rizike iznad svog samoprdržaja plasiralo – delom u saosiguranje kod domaćih osiguravača, a delom u reosiguranje kod dva domaća reosiguravača i, izuzetno, kod (dva) ino reosiguravača direktno kada je reč o plasmanu CAT rizika. U 2017. na snazi je bilo više ugovora zaključenih sa domaćim društvima za osiguranje kojima su plasirani viškovi rizika u saosiguranje. Sprovodeći striktno politiku saosiguranja / reosiguranja i pridržavajući se maksimalnih iznosa samoprdržaja, Društvo je u izveštajnom periodu evidentiralo rashode po osnovu premije saosiguranja / reosiguranja u iznosu od din. 39.706 hiljada i učešćem od 26,85% u ukupnoj obračunatoj premiji za 2017. Realizovani odnos je rezultat strukture i prirode rizika koji su bili na snazi u izveštajnom periodu i dosledne primene opredeljenih poslovnih politika. U sledećoj tabeli prikazan je odnos ukupne obračunate premije i premije u samoprdržaju ostvaren u periodu 2013.-2017.:

Obzirom da su u izveštajnom periodu nastale/rešene veće štete na rizicima koji su plasirani u saosiguranje/reosiguranje, efekti njihovog učešća u štetama Društva povoljno su uticali profitabilnost poslovanja, posebno u vrsti 09.

Pored plasiranja viškova rizika iz sopstvenog portfelja u saosiguranje i reosiguranje, prijem rizika drugih domaćih društava za osiguranje u saosiguranje je i tokom 2017. realizovan kao deo strateškog opredeljenja i dugogodišnje prakse kojom se obezbeđuje bolja disperzije rizika, veća ukupna obračunata premija i dodatni pristup poslovima osiguranja i relevantnim informacijama sa tržišta osiguranja. Premija aktivnog saosiguranja obračunata u 2017. iznosila je din. 17.847 hiljada, a njeno učešće od preko 12% u ukupnoj premiji obračunatoj u 2017. je još značajnije jer je u okolnostima otežane pribave ublažilo odstupanje ostvarene od plana obračunate premije za 2017.

4.5. Utvrđivanje tehničke i garantne rezerve i njihovo investiranje

Iznosi tehničkih rezervi tokom i na kraju 2017. utvrđeni su doslednom primenom Zakona, internih akata i pravila struke i podvrgnuti testu i oceni dovoljnosti u odnosu na najbolju praksu i iskustva. Investiranje rezervi vršeno je u skladu sa njihovom namenom u različite, Zakonom i internim aktima predviđene oblike aktive, na način koji bi obezbedio sigurnost, primerenu likvidnost i brlagovremeno izmirivanje obaveza, kao i planiranu profitabilnost. Tokom izveštajnog perioda nije bilo izmena poslovnih politika kojima se propisuje način obračuna tehničkih rezervi, kao ni politika vezanih za investiranje sredstava tehničke i garantne rezerve.

4.6. Rešavanje i isplata šteta

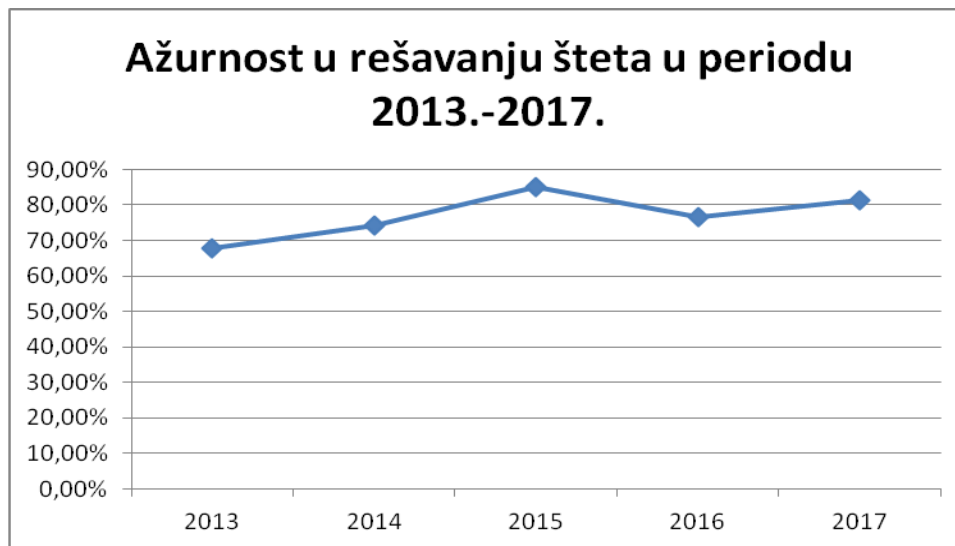
Tokom izveštajnog perioda Društvo je u procesu rešavanja šteta poštovalo svoje obaveze ugovorene osiguranjem, obezbeđujući pravovremeno, stručno, zakonito i pravično postupanje u ovom ključnom poslovnom procesu. Kako Društvo, a obzirom na relativno mali broj šteta, nema stalno zaposlenih procenitelja, angažovanje trećih lica, specijalista u ovim poslovima, doprinelo je kvalitetu i efikasnosti ovog procesa.

Prigovore osiguranika/korisnika osiguranja Društvo je tokom 2017. rešavalo u rokovima i na način predviđen Zakonom i odgovarajućim internim aktima. U periodu je obradjivano ukupno deset prigovora - jedan prenet sa kraja 2016. i devet prijavljenih u toku 2017. Svi prigovori su bili podneti od strane fizičkih lica kao osiguranika po ugovorima o kolektivnom osiguranju od nezgode, osnov podnošenja je isključivo bila visina isplaćene naknade. Svi prigovori su tokom 2017. rešeni u zakonskom roku i postupanjem u skladu sa predviđenom procedurom u kojoj su od deset obradjivanih prigovora tri ocenjena kao osnovana i/ili uz dostavu dodatne dokumentacije pozitivno rešena, dok je sedam prigovora odbijeno kao neosnovano i po tim odlukama Društvo do datuma ovog izveštaja nije primilo informaciju o obraćanju osiguranika višim instancama predviđenim Zakonom.

Društvo ima jednu štetu u sporu koja je nastala 2010. godine i za čiju je naknadu tuženo zajedno sa osiguranikom (reč je o osiguranju odgovornosti). Prvostepena odluka u ovom sporu, iako od strane suda planirana za rešavanje tokom 2016. godine, do kraja 2017. nije doneta. Društvo je izvršilo rezervisanje bazirano na visini zahteva oštećenika. U cilju ostvarivanja boljeg uvida u ove sporove, davanja doprinosa njihovom rešavanju, boljeg sagledavanja budućih sopstvenih obaveza i procene rezervisanja po istim,

Društvo kao "umešač" prati još nekoliko sudskih sporova koje potencijalni korisnici osiguranja vode protiv osiguranika Društva (iz osnova odgovornosti), po kojima je izvršilo rezervisanje za naknadu i uredno ažurira informacije koje ima iz spora, kao i informacije o aktuelnoj sudskoj praksi iz oblasti koje su predmet spora.

Ukupna ažurnost u rešavanju šteta ostvarena na nivou ukupnog portfelja iznosi 81,36%, dok je za rešavanje štete od momenta kompletiranja bilo potrebno prosečno 2 dana, koliko je prosečno bilo potrebno i za isplatu naknade nakon likvidacije štete. Ostvarena ažurnost je nešto viša od planirane, ne odstupa značajnije od rezultata ostvarenih u prethodnim periodima, i kod Društva je, zbog specifične strukture portfelja, u direktnoj korelaciji sa brojem šteta obradivanim u posmatranom periodu na vrstama 01 i 03, gde veći broj šteta daje mogućnost da se ostvari bolji procenat ažurnosti.

Kako bi na prvi pogled ostvarena ažurnost od 81,36% mogla da izgleda značajno niže od istog pokazatelja ostvarenog na nivou tržišta, za realnu ocenu je neophodno imati u vidu izuzetno mali ukupni broj obradivanih šteta (ukupno 118 i to 25 prenetih sa kraja 2016. i 93 prijavljene tokom 2017.), strukturu portfelja čiji značajni deo čine upravo osiguranja od opšte odgovornosti i uobičajeni način rešavanja šteta iz osiguranja od odgovornosti gde likvidaciji i isplati ovih šteta veoma često prethodi utvrđivanje postojanja osnova za naknadu, zbog čega Društvo čeka ishod sudskih sporova koje osiguranici vode sa trećim licima (potencijalnim korisnicima osiguranja). Činjenica da je od 21 obradivane štete iz osnova odgovornosti tokom 2017. rešeno jedanaest, dok je deset šteta koje su na kraju izveštajnog perioda ostale u rezervaciji direktno su uticale da ažurnost u rešavanju šteta ostvarena na ovoj vrsti bude tek minimalno iznad 50%. Mali broj obradivanih šteta (samo četiri) nastalih na robu u međunarodnom prevozu i samo jedna od njih nerešena i rezervisana na kraju 2017. daju ratio ažurnosti od 75% na ovoj vrsti osiguranja. Značajno bolji pokazatelji su ostvareni u onim vrstama gde je evidentiran nešto veći broj obradivanih šteta – kolektivno osiguranje zaposlenih od nezgode i auto kasko – u kojima je ostvarena ažurnost od 97,96%, odnosno 95,24% respektivno.

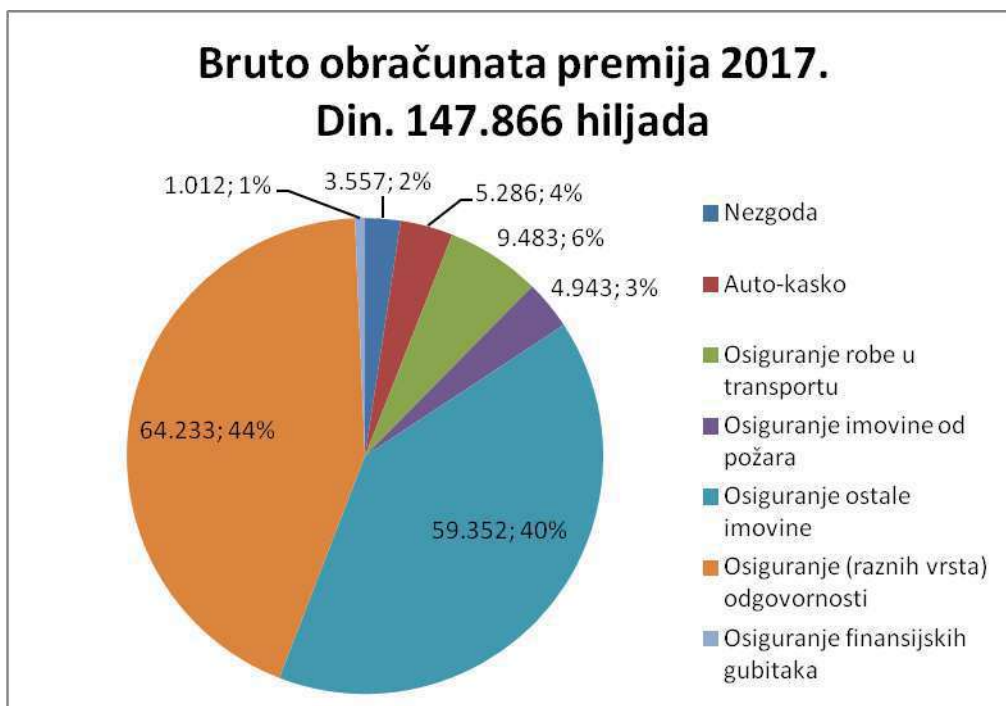
5. OCENA OSTVARENIH PARAMETARA POSLOVANJA U 2017.

5.1. Struktura portfelja, kanali prodaje, obračunata premija, merodavna premija

Obračunata premija

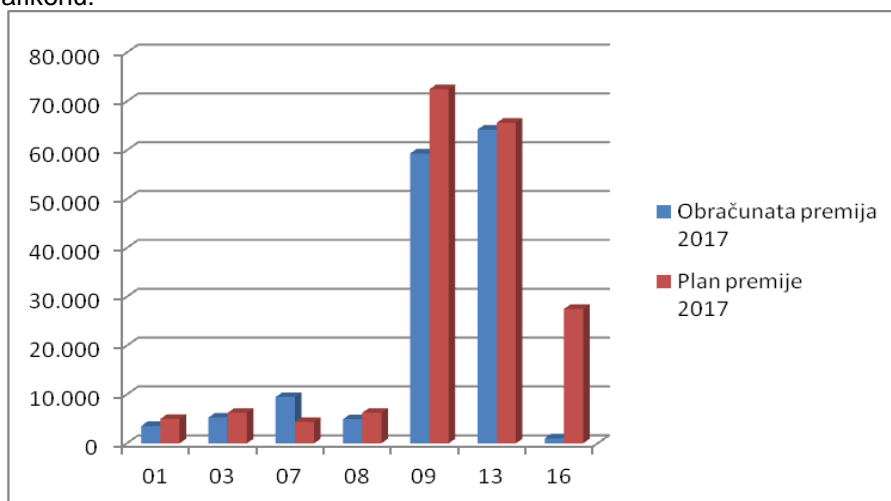
Poslujući u istim vrstama osiguranja kao i u dužem nizu prethodnih perioda, Društvo je obračunalo ukupnu premiju u iznosu din. 147.866 hiljada, što predstavlja 78,86% plana obračunate premije za 2017. Portfelj osiguranja od odgovornosti čini blizu 44%, dok osiguranja ostale imovine čine preko 40% ukupne obračunate premije, tako da koncentracija portfelja na dve ključne vrste osiguranja iznosi 84%. Iako je, sa promenljivim uspehom, Društvo nastojalo da u nekoliko prethodnih perioda svoj portfelj balansira i stabilizuje uvodjenjem treće po obimu ravnopravne vrste osiguranja, u izveštajnom periodu ovi napori za promenu strukture portfelja nisu rezultirali kako je očekivano, pa se može reći da se poslovanje Društva i dalje realizuje u dve tradicionalno dominantne vrste osiguranja (09 i 13) dok ostale imaju komplementarnu ulogu, sa promenljivim učešćem iz perioda u period.

Struktura bruto premije obračunate u 2017. prikazana je u narednom grafikonu:

Najznačajnije odstupanje u odnosu na plan obračunate premije (i relativno i nominalno) evidentirano je na vrsti 16 – na poslovima osiguranja finansijskih gubitaka. Plan obračunate premije realizovan je sa manje od 4% po osnovu premije osiguranja od opasnosti prekida rada usled požara (šomaž), dok je premija osiguranja po osnovu primene proizvoda iz programa Evropa Re – osiguranje gubitka prinosa useva na bazi indeksa na nivou opštine – u potpunosti izostala. Plan premije bio je baziran na postojećim uslovima i primerenosti ovog proizvoda potrebama pojedinih opština, dok, uprkos tome, tokom 2017. nije bilo očekivanih poslova, bilo što tender za javnu nabavku ovih osiguranja nije ni raspisan, dok je tender za jednu značajnu javnu nabavku gde je Društvo ponudilo osiguranje naručilac poništio zbog nedostatka sredstava za realizaciju. Iako je odstupanje bruto obračunate premije po osnovu izostanka ovih poslova bilo značajno, na premiju ostvarenu u samopridržaju taj uticaj je daleko manji zbog značajnog planiranog iznosa premije reosiguranja koja bi po ovom poslovima bila prenetna reosiguravaču (obzirom da je reč o CAT rizicima za čije nošenje Društvo ima veoma oprezni pristup).

Realizacija i odstupanje od plana obračunate premije po vrstama osiguranja za 2017. godinu prikazano je u narednom grafikonu:

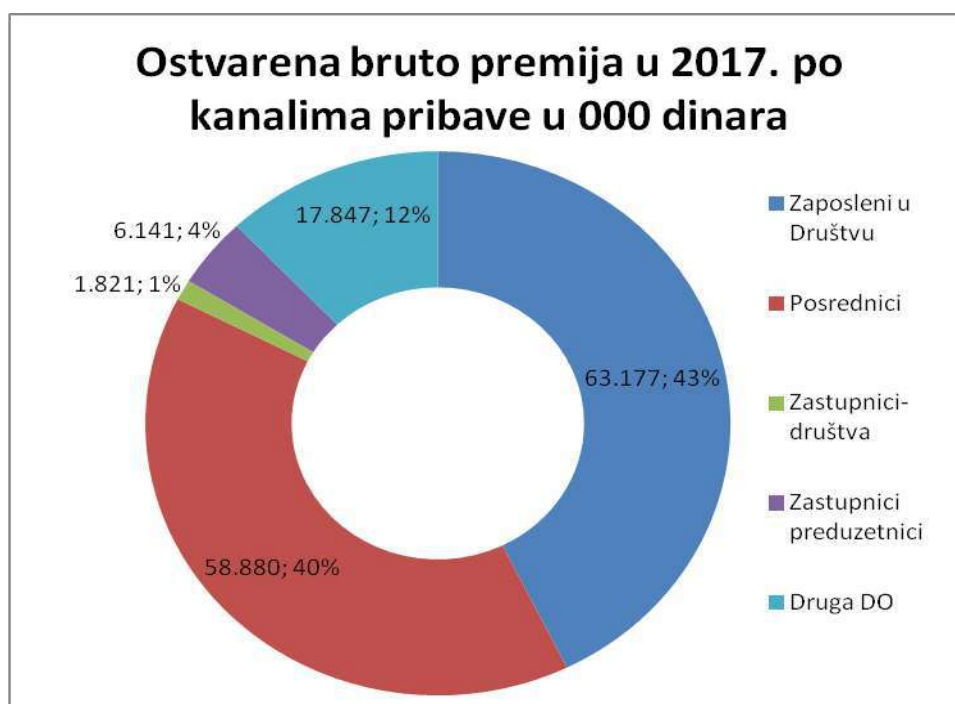

Značajnije odstupanje u smislu prebačaja plana obračunate premije evidentira se na vrsti 07 – osiguranje robe u prevozu. U nominalnom iznosu reč o ne tako visokom iznosu ukupne obračunate premije koja, primenjena na malu osnovicu (planirana obračunata premija na ovoj vrsti bila je din. 4.375 hiljada), daje veliko relativno odstupanje od skoro 217%. Razlika je nastala prijemom u osiguranje nekoliko rizika robe u prevozu sa visokim sumama čiji su svi viškovi plasirani u reosiguranje i po tom osnovu realizovan rashod premije reosiguranja, tako da ni pozitivno odstupanje bruto obračunate premije ostvarene na ovoj vrsti osiguranja nije imalo značajnije efekte na ostvarenu premiju u samopridržaju. Kod ugovaranja poslova osiguranja radova u izgradnji i montaži takodje je evidentirano odstupanje obračunate premije koja je

realizovana sa 82% od planirane premije za isti period. Ovo odstupanje je rezultat izostanka planiranih osiguranja projekata izgradnje i montaže koji bi bili ugovoreni sa ugovaračima osiguranja iz grupe Energoprojekt, a za šta su najznačajniji razlozi navedeni u delu 2c ovog izveštaja. Obzirom na strukturu i visinu planiranih rizika, njihov izostanak je na ostvarenu premiju u samoprdržaju imao manji uticaj, u proseku 35%-40% što korespondira koeficijentu saosiguranja/reosiguranja na ovoj vrsti poslova u portfelju Društva.

Kanali prodaje osiguranja

I tokom izveštajnog perioda Društvo se u prodaji osiguranja značajno oslanjalo na saradnju sa posredničko-zastupničkom mrežom, posebno u dve ključne vrste – ostala osiguranja imovine (09) i osiguranje od opšte odgovornosti (13). Opređeljeni koncept poslovanja bez sopstvene prodajne mreže značajno upućuje na korišćenje posredničko-zastupničke mreže, što, uz moguće nepovoljne uticaje koje Društvo razmatra u procesu upravljanja rizikom, ima veoma pozitivan uticaj na obezbeđenje ukupne efikasnosti poslovanja. U izveštajnom periodu 43% prodaje osiguranja ostvareno je direktno, po osnovu prijema rizika drugih domaćih društava za osiguranje ostvareno je 12%, dok je preko posredničko-zastupničke mreže obračunato 45% ukupne premije osiguranja. Relativni porast učesća posredničko-zastupničke mreže u odnosu na 2016. kada je ovo učešće iznosilo 40%, u nominalnom iznosu, a u okolnostima značajnog pada ukupne obračunate premije u 2017., ukazuje na pad nominalnog iznosa premije obračunate preko posredničko-zastupničke mreže u 2017. od 12%.

Prenosna premija

U izveštajnom periodu došlo je do smanjenja rezervi za prenosne premije i povećanje prihoda po tom osnovu za din. 25.448 hiljada. Navedeno smanjenje rezervi za prenosne premije u značajnoj meri je, u periodu u kome je nakon višegodišnjeg rasta došlo do pada obračunate premije i uprkos tome, uticalo na ostvareni prihod od premije koji je nadmašio isti rezultat sa kraja 2016. inače veoma uspešnog perioda u poslovanju Društva. Ukupna prenosna premija na dan 31.12.2017. iznosi din. 92.004 hiljade, dok prenosna premija u samoprdržaju iznosi din. 80.679 hiljada.

Rashod premije saosiguranja i reosiguranja

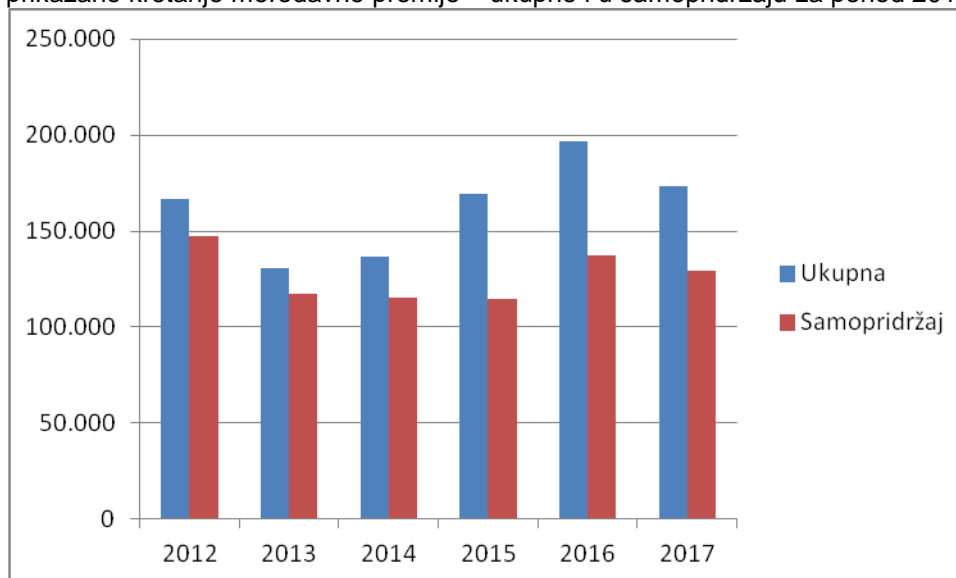
U odnosu na planirani, rashod premije saosiguranja i reosiguranja u 2017. je ostvaren kao 85% plana, što je u korelaciji sa visinom obračunate premije, odn. njenim odstupanjem od plana obračunate premije. Bazirano na strukturi rizika primljenih u osiguranje kao i na ugovorenim periodima osiguranja i dinamici njihovih isteka, učešće rashoda premije saosiguranja i reosiguranja u 2017. u ukupnoj obračunatoj premiji iznosi 26,85%, dok je isti pokazatelj za 2016. iznosio 35,67%. Ovo je, pored smanjenja rezervisanja za prenosnu premiju, bio drugi značajni faktor koji je doprineo da se prihod od premije osiguranja u 2017. realizuje u visokom iznosu od din. 133.608 hiljada.

Merodavna premija

Struktura zaradjene premije u 2017. – ukupne i u samoprdržaju prikazana je u narednoj tabeli, a iznosi su dati u 000 dinara:

Vrsta osiguranja	Ukupno obračunato 2017 1	Prenosna 31.12.16. 2	Prenosna 31.12.17. 3	Merodavna premija 2017 bruto 4	Merodavna premija 2017 samoprdržaj 5
Osiguranje lica od posledica nezgode	3.557	399	159	3.797	3.797
Auto-kasko	5.286	5.160	2.370	8.077	5.558
Osiguranje robe u transportu	9.483	161	0	9.644	4.455
Osiguranje imovine od požara	4.943	2.409	3.966	3.385	760
Osiguranje ostale imovine	59.352	36.126	26.962	68.516	41.086
Osiguranje odgovornosti	64.233	72.702	57.618	79.316	72.817
Osiguranje finansijskih gubitaka	1.012	496	929	579	579
Svega premija	147.866	117.453	92.004	173.314	129.052

U nastavku je prikazano kretanje merodavne premije – ukupne i u samoprdržaju za period 2012.- 2017:

Merodavna (bruto) premija ostvarena u izveštajnom periodu na nivou ukupnog portfelja iznosi dinara 173.314 hiljada, dok ista u samoprdržaju iznosi din. 129.052 hiljada. U odnosu na prethodnu 2016. godinu, merodavna premija je niža, i to: imerodavna premija u samoprdržaju ostvarena 2017. je kao 93% iste u 2016., dok je ukupna merodavna premija u 2017. realizovana u iznosu od 88% merodavne premije za 2016. Odstupanje iznosa merodavne premije u samoprdržaju je manje, a što je u korelaciji smanjenjem rashoda premije saosiguranja i reosiguranja u 2017. godini.

5.2. Rešavanje i rashodi šteta, rezervisanja za štete i merodavna šteta

Tokom izveštajnog perioda društvo je obradilo 118 šteta, od čega 25 iz rezervacije sa kraja prethodne godine i 93 prijavljene tokom izveštajnog perioda. U istom periodu Društvo je odbilo 33 štete kao neosnovane, dok je sa iznosom likvidiralo 63 štete sopstvenog portfelja po vrstama osiguranja sa ostvarenom ažurnošću u rešavanju kako sledi:

Broj obradivanih šteta i ostavrena ažurnost u rešavanju za 2017.

Štete - Vrsta osiguranja	Rezervisane 31.12.16. 1	Prijavljene u 2017. 2	Odbijene u 2017 3	Rešene u 2017. 4	Rezervisane 31.12.17. 5	Ažurnost u rešavanju šteta za 2017. 6
Osiguranje lica od posledica nezgode	1	48	18	30	1	97,96%
Auto-kasko	2	19	0	20	1	95,24%
Osiguranje robe u transportu	2	2	0	3	1	75,00%
Osiguranje imovine od požara	0	0	0	0	0	-
Osiguranje ostale imovine	8	15	11	3	9	60,87%
Osiguranje odgovornosti	12	9	4	7	10	52,38%
Osiguranje finansijskih gubitaka	0	0	0	0	0	-
Svega	25	93	33	63	22	81,36%

Ocena ažurnosti u rešavanju šteta od 81,36% na nivou ukupnog portfelja, kao i uzroci odstupanja ovog pokazatelja od istog rezultata na tržištu, data je u delu 4f. Kada se uzme u obzir da je isti pokazatelj u iznosu koji ne može biti ispod 90 ili 95% često od strane naručioca u javnim nabavkama bio zahtevan kao obavezni uslov za izbor osiguravača, za Društvo se ostvarena ažurnost pokazala kao diskvalifikacioni i faktor koji je dodatno uticao na umanjene mogućnosti za pribavu poslova osiguranja sa tržišta i, konačno, na obim obračunate premije u izveštajnom periodu. Na kraju izveštajnog perioda Društvo nema likvidiranih a neplaćenih šteta. Ukupne rešene štete sa troškovima rešavanja u 2017. iznose din. 33.626 hiljade, dok udeo saosiguravača/reosiguravača u istim iznosi din. 15.082 hiljade, odnosno 45%. Tokom izveštajnog perioda nije bilo ostvarenih/naplaćenih regresa po osnovu ranije rešenih i isplaćenih šteta. Društvo nema rentnih šteta.

Rezervisanja za štete i merodavna šteta

U postupku procene rezervisanja za nastale, prijavljene a do kraja izveštajnog perioda nerešene štete Društvo se pridržava principa opreznosti i dovoljnosti, na kraju svakog perioda ponovo razmatra i procenjuje adekvatnost rezervisanog iznosa uključivanjem svih novih dostupnih podataka relevantnih za utvrđivanje visine rezervacije, dok prethodno rezervisane iznose umanjuje oprezno i isključivo na osnovu detaljnog sagledavanja novih relevantnih informacija i okolnosti u vezi sa konkretnom štetom. Popis stanja nastalih prijavljenih a na poslednji dan izveštajnog perioda nerešenih šteta urađen je uz uvažavanje svih raspoloživih podataka o štetama koji su mogli biti pribavljeni do okončanja popisa, a u cilju što realnijeg rezervisanja i obezbeđenja dovoljnosti. Rezervisanja za nastale neprijavljene (IBNR) štete izvršena su po vrstama osiguranja u skladu sa Zakonom i doslednom primenom metodologije koju je Društvo uspostavilo za obračun ovog rezervisanja.

Štete - rešene u 2017. i rezervisane 31.12.2017. u 000 din.

Štete - Vrsta osiguranja	Rešene i isplaćene u 2017. sa troškovima rešavanja	Rezervisane ukupne na kraju 2016.	Rezervisane ukupne na kraju 2017.	Merodavne štete ukupne 2017.	Merodavne štete samopridržaj 2017.
	1	3	4	5	6
Osiguranje lica od posledica nezgode	4.752	867	1.481	5.367	5.367
Auto-kasko	3.220	2.195	444	1.470	1.470
Osiguranje robe u transportu	2.265	3.395	1.854	723	821
Osiguranje imovine od požara	7.063	262	706	7.507	2.228
Osiguranje ostale imovine	14.863	19.166	14.024	9.721	4.414
Osiguranje odgovornosti	1.203	94.395	80.709	-12.483	-12.483
Osiguranje finansijskih gubitaka	260	0	0	260	260
Svega	33.626	120.280	99.218	12.565	2.077

Ukupne rezervisane štete sa troškovima rešavanja na kraju 2017. iznose din. 99.218 hiljada, dok udeo na teret saosiguravača/reosiguravača u rezervama za RBNS štete iznosi din. 6.460 hiljada, odn. 6,5%. Merodavna šteta, ukupna i u samopridržaju značajno je niža od iste za 2016., a rezultat je smanjenja ukupnog iznosa rešenih šteta u 2017. kao i manjeg iznosa rezervisanih RBNS i IBNR šteta sa troškovima rešavanja na kraju 2017., posebno na vrsti 13. Obzirom da je tokom izveštajnog perioda bilo umerenih šteta na rizicima koji su bili plasirani u reosiguranje (vrste osiguranja 08 i 09), učešće saosiguranja/reosiguranja je uticalo na razliku merodavne štete ostvarene u samopridržaju i ukupne merodavne štete, odnosno na razliku ostvarenog racia šteta bez efekata i sa efektima saosiguranja/reosiguranja.

5.3. Troškovi sprovođenja osiguranja

Ukupni troškovi sprovođenja osiguranja realizovani u 2017. za 2% su niži, dok istovremeno TSO u neto iznosu neto beleže porast od preko 11% u odnosu na iste realizovane u 2016. Uzrok značajnog porasta neto iznosa TSO je u smanjenju prihoda od provizija reosiguranja u 2017., a koji su, u odnosu na 2016. realizovani sa 51% (din. 7.628 hiljada u 2017. u odnosu na din. 15.018 hiljada u 2016) po osnovu rizika predatih u reosiguranje.

Osim direktnih troškova pribave osiguranja čiji je nominalni iznos realizovan srazmerno visini obračunate premije, smatramo da se ostali troškovi sprovođenja osiguranja realizovani u 2017. mogu u najvećoj meri smatrati fiksnim troškovima koje kao takve ocenjujemo minimalnim koje je Društvo moglo da ostvari poslujući u datoj organizaciji, strukturi poslova osiguranja i regulatornom okviru.

5.4. Racio šteta, racio troškova i kombinovani racio

Napred prikazani rezultati premije i šteta u 2017. kao i realizovani troškovi sprovođenja osiguranja na sledeći način su uticali na kombinovani racio, odnosno profitabilnost poslova osiguranja u 2017.:

Ostvareno 2017. bez efekata saosiguranja i reosiguranja u 000 din.

	Merodavna šteta	Merodavna premija	Racio šteta	TSO ukupni	Racio troškova	Kombinovani racio
01	5.367	3.797	1,4134	3.470	0,91388	2,3272
03	1.470	8.077	0,1820	4.096	0,5071	0,6891
07	723	9.644	0,0750	5.753	0,5965	0,6715
08	7.507	3.385	2,2176	5.319	1,5712	3,7888
09	9.721	68.516	0,1419	23.199	0,3386	0,4805
13	-12.483	79.316	-0,1574	29.928	0,3395	0,1821
16	260	579	0,4488	2.745	4,7410	5,1898
	12.565	173.314	0,0725	71.510	0,4126	0,4851

Ostvareno 2017. sa efektima saosiguranja/reosiguranja u 000 din.

	Merodavna šteta	Merodavna premija	Racio šteta	TSO	Racio troškova	Kombinovani racio
01	5.367	3.797	1,4134	3.470	0,9138	2,3272
03	1.470	5.558	0,2645	3.915	0,7044	0,9689
07	821	4.455	0,1843	4.912	1,1027	1,2871
08	2.228	760	2,9303	4.727	6,2159	9,1461
09	4.414	41.086	0,1074	17.685	0,4304	0,5379
13	-12.483	72.817	-0,1714	26.427	0,3629	0,1915
16	260	579	0,4488	2.745	4,7410	5,1898
	2.077	129.052	0,0161	63.882	0,4950	0,5111

Kombinovani racio na nivou ukupnog portfelja je niži (odnosno rezultat povoljniji) od istog ostvarenog u 2016., kako bez efekata saosiguranja / reosiguranja, tako i u samoprdržaju i ukazuje na dobar rezultat poslovanja u osiguranju.

Ostvareni bruto rezultat (48,51%) je povoljniji od kombinovanog racija ostvarenog u samoprdržaju (51,11%), na šta je ključni uticaj imala činjenica da nije bilo velikog broja visokih šteta nastalih na rizicima plasiranim u saosiguranje / reosiguranje, dok je istovremeno rashod premije saosiguranja reosiguranja realizovan u značajnijem iznosu kao rezultat konsekvantne primene poslovne politike u skladu sa prirodom i visinom rizika primljenih u osiguranje. Na vrstama 01, 08 i 16 kombinovani racio (bruto) je visok i iznosi 232%, 379% i 519% respektivno, bazirano na izuzetno malom portfelju i malom iznosu merodavne premije. Nominalno, reč je o malim iznosima: po navedene tri vrste osiguranja ukupna merodavna premija za 31.12.2017. iznosi din. 7.761, dok samo TSO, direktni i po ključu dodeljeni ovim vrstama iznose din. 10.942 hiljade, što već i bez šteta, čini 141%. Kao što je napred navedeno, promena ključa za dodeljivanje troškova i prihoda (kako po osnovu rešavanja šteta tako i TSO) bila je rezultat potrebe balansirano i opravdanog terećenja pojedinih vrsta i ne može biti uzrok odstupanja, već je za ublažavanje odstupanja neophodan rast portfelja u meri dovoljnoj da pokrije ovako dodeljene TSO i troškove rešavanja šteta. Očigledni primer za navedeno je vrsta 16 na kojoj je u obračunskom periodu primljen samo jedan rizik i gde nije bilo ni jedne štete. Ipak, Društvo je u 2017. angažovalo resurse za sprovođenje osiguranja i rešavanje šteta i po osnovu poslovanja u ovoj vrsti osiguranja i oni su izazvali troškove u u visini din. 3.005 hiljada, bez obzira na napred navedeno. Stoga, povećanje portfelja može biti jedini odgovor na prepoznato odstupanje.

Razvijeni portfelj i po toj osnovi merodavna premija ostvarena na vrstama 09 i 13 bio je osnov za izuzetno povoljni rezultat ostvaren na nivou ukupnog portfelja, a u odgovarajućoj meri tome su doprineli i dobri rezultati ostvareni na vrstama 03 i 07.

Kombinovani racio sa efektima saosiguranja/reosiguranja ostvaren na nivou ukupnog portfelja veći je od ukupnog kombinovanog racija bez efekata saosiguranja/reosiguranja, što je rezultat činjenice da na rizicima koji su bili preneti u saosiguranje/reosiguranje (uz, po tom osnovu, realizovani rashod premije) nije bilo većih šteta.

5.5. Tehnička rezerva - adekvatnost formiranja i investiranje

Nivo ukupnih tehničkih rezervi umanjen je za 10% u odnosu na 31.12. prethodne godine. Stanje tehničke rezerve na dan 31.12.2017. (u 000 dinara) utvrđeno je doslednom primenom Zakona i odgovarajućih internih akata i iznosi:

	Opis	Iznos u 000 dinara 2017	Iznos u 000 dinara 2016	Razlika 3-4
1	2	3	4	5
1.	Prenosna premija	92.004	117.453	-25.449
2.	Rezervisane štete - ukupne	99.218	120.280	-21.062
3.	Rezerva za izravnjanje rizika	37.976	28.996	8.971
4.	Rezervisanje za neistekle rizike	15.166	0	15.166
5.	Rezervisanje za bonuse i popuste (storno premije)	1.230	4.316	-3.086
	Svega tehnička rezerva 31.12.	245.594	271.045	-25.451

Na osnovu pada ukupnog obima premije, kao i na osnovu strukture perioda trajanja ugovorenih osiguranja, na kraju 2017. utvrđene su rezerve za prenosnu premiju po vrstama osiguranja i po svakom pojedinačnom riziku. Na kraju 2017. evidentira se smanjenje ukupne prenosne premije u odnosu na stanje 31.12.2016. u ukupnom iznosu od din. 25.449.

Stanje ukupnih rezervisanih šteta (i RBNS i IBNR) na kraju 2017. je umanjeno za din. 21.062, kod RBNS zato što je značajni iznos ovih šteta (vrste 08 i 09) sa kraja 2016. rešen tokom 2017., dok je rezervisanje za IBNR umanjeno bazirano na dobijenim rezultatima obračuna posebno za vrstu 13 i primeni rezultata dobijenog paušalnom metodom obračuna kao najvišeg dobijenog iznosa na ovoj vrsti osiguranja.

Rezerve za neistekle rizike na kraju 2017. utvrđene su kao rezultat visokog iznosa CR ostvarenog na vrstama osiguranja 01, 08 i 16 i stanja prenosne premije na ovim vrstama na dan 31.12.2017. Kako na kraju 2016., a po osnovu CR koji je na svim vrstama osiguranja bio manji od jedan, nije bilo rezervisanja po tom osnovu, iznos rezervisanja po ovom osnovu u visini din. 15.166 je u celosti teretio funkcionalne rashode izveštajnog perioda. Reč je o vrstama/ poslovima neživotnog osiguranja koji u strukturi portfelja Društva imaju komplementarni značaj i dopunjuju osnovnu ponudu osiguranja po vrstama 09 i 13, koji učestvuju sa malim brojem rizika i malom merodavnom premijom koja, čak i u slučaju kada nema šteta, može biti nedovoljna za pokrivanje troškova sprovođenja osiguranja koji su u 2017. u svakoj od pomenutih vrsta bili veći od merodavne premije.

Bazirano na ukupno manjim nominalnim iznosima storna premije tokom 2017. po osnovu ugovora o osiguranju zaključenim u prethodnom periodu, iznos rezervisanja po ovom obliku TR je smanjen sa din. 4.316 hiljada sa kraja 2016. na din. 1.230 hiljada na kraju 2017. Na ovo su uticali kako smanjenje ukupne obračunate premije u 2017., tako i niži nominalni iznos premije osiguranja koja je stornirana tokom 2017. a po poslovima zaključenim u prethodnom periodu.

Uzimajući u obzir veličinu i strukturu portfelja, Društvo je internim aktom predvidelo da se rezerve za izravnjanje rizika formiraju po svakoj vrsti osiguranja u kojoj posluje, kako bi se obezbedila još jedna mogućnost za izravnjanje rizika u vremenu. Stanje rezervi za izravnjanje rizika je u odnosu na 31.12.2016. uvećano za neto din. 8.971 hiljada, kao efekat pozitivnog neto poslovnog rezultata ostvarenog u poslovanju u vrstama 09 i 13 i kao efekat negativnog neto poslovnog rezultata ostvarenog u drugim vrstama neživotnog osiguranja po kojima je, shodno nameni ovih rezervi, izvršilo odgovarajuće umanjeње istih kumuliranih u prethodnim periodima u cilju izravnjanja rezultata.

Plasiranje tehničke rezerve

Plasiranje tehničke rezerve na kraju izveštajnog perioda realizovano je u skladu sa prirodom i namenom ove rezerve, u primereno likvidne, ročno uskladjene i kvalitetne oblike čija je vrednost na dan 31.12.2017. procenjena u skladu sa Zakonom i važećim aktima poslovne politike. Na kraju 2017. godine 88% tehničke rezerve plasirano je u devizne kuponske obveznice RS koje imaju tretman nerizičnih i u koje se TR mogu plasirati bez ograničenja, dok se njihova devizna priroda, očekivani prinos i mogućnost promptne utrživosti mogu uspešno povezati sa budućim obavezama Društva po osnovu tehničke rezerve tako da predstavljaju adekvatni instrument garancije buduće spremnosti Društva da odgovori svojim obavezama po osnovu tehničke rezerve. U gotovinu na računima kod više domaćih poslovnih banaka plasirano je blizu 5% iznosa ukupne tehničke rezerve, dok se 7% tehničke rezerve odnosi na rezervisanja na teret saosiguravača i reosiguravača za prenosnu premiju i rezervisane štete na karju 2017. Tokom 2017. sa značajnim uticajem ostvario se rizik pada deviznog kursa od preko 4%. Obzirom na učešće devizno definisane imovine od 92,59% u ukupnoj imovini Društva, odnosno 93% u strukturi imovine u koju su na kraju 2017 bile plasirane tehničke rezerve Društva, na minimalni prinos po istima, odnosno smanjenu profitabilnost uticao je visoki rashod negativne kursne razlike realizovan tokom izveštajnog perioda, dok su istovremeno kontinuirano bili obezbedjeni ostali elementi kvaliteta aktive u koju je TR bila plasirana, a posebno uskladjenost ročne i valutne strukture sa obavezama po TR.

5.6. Struktura prihoda i rashoda i ostvarena dobit

Na bazi napred predstavljenih pozicija bilansa uspeha ostvarenih u poslovanju 2017. godine, konačna struktura prihoda, rashoda i dobiti za 2017. data je u narednoj tabeli:

u 000 din.

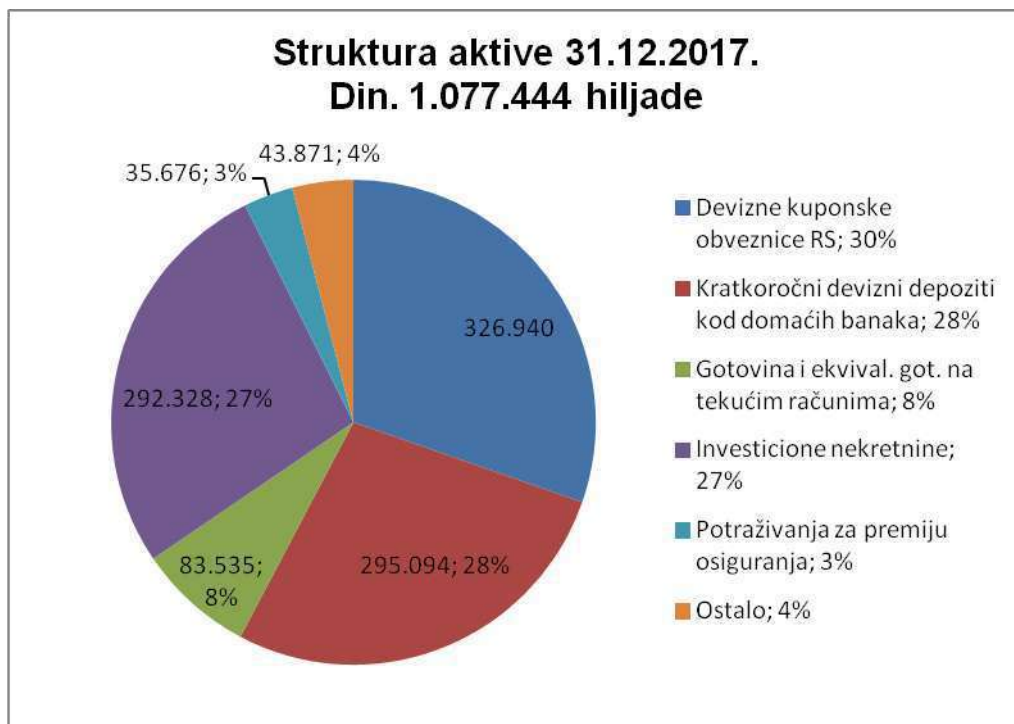
Pozicija bilansa uspeha	Ostvareno 2016	Ostvareno 2017	Plan 2017	% (3:4)
1	2	3	4	5
Funkcionalni (poslovni) prihodi	129.970	133.917	140.250	95,48
Funkcionalni (poslovni) rashodi	40.542	23.160	50.875	45,52
Poslovna dobit - bruto	89.428	110.757	89.375	123,92
Neto dobitak / gubitak od investiranja	35.919	-17.759	38.125	-
Troškovi sprovođenja osiguranja	57.799	63.882	65.000	98,28
Neto poslovni rezultat (poslovni dobitak)	67.548	29.116	62.500	46,59
Neto finansijski dobitak / gubitak	923	-796	750	-
Neto dobitak / gubitak po osn. uskladj. dr. potraživanja	9.589	-710	3.000	-
Neto dobitak / gubitak od ostalih prihoda/rashoda	152	65	0	-
Neto dobitak / gubitak od isprav. grešaka iz preth. perioda	1.815	-145	0	-
Dobitak pre oporezivanja	80.027	27.530	66.250	41,55

Prihod od premije

Društvo je u 2017. godini ostvarilo samo 79% plana obračunate premije, a kao efekat okolnosti navedenih u delu 2c) ovog izveštaja. Na tom osnovu kao i po osnovu prirode i strukture primljenih rizika, rashod premije saosiguranja / reosiguranja realizovan je u iznosu koji je niži od planiranog. Prihod od premije je, bazirano na dospelim premijama ugovorenim u prethodnom periodu i smanjenju prenosne premije, ostvaren u ukupnom iznosu koji samo 5% niži od planiranog, a kako su funkcionalni rashodi, bazirano na odstupanju i manjoj realizaciji šteta ostvareni sa samo 45,52% plana, to je rezultiralo bruto poslovnim dobitkom od din. 110.757, što je za 23% veće od istog planiranog za 2017. Medjutim, ovaj rezultat značajno je umanjen gubitkom od investiranja po osnovu pada deviznog kursa i negativne kursne razlike, koji je opredelio neto poslovnu dobit u iznosu od samo 46,59% planirane za 2017. Realizacija troškova sprovođenja osiguranja na nivou od 98% od plana mogla je samo minimalno da utiče na ostvareni poslovni rezultat.

5.7. Struktura i kvalitet imovine

Struktura imovine Društva na dan 31.12.2017. predstavljena je u narednom grafikonu:

Struktura imovine u koju su plasirane tehničke, garantne i ostale rezerve Društva jednostavna je i primerena ukupnoj bilansnoj sumi i veličini portfelja kao okvira u kome bi se kompleksnija struktura imovine pokazala manje efektivnom u smislu upravljanja, posebno imajući u vidu povećanje rizika vezanih za kompleksnije oblike plasiranja imovine i odnos troškova i prinosa. Stoga strukturu imovine realizovanu u

izveštajnom periodu smatramo optimalnom i upravljivom, primereno diversifikovanom, ročno i valutno uskladenom sa obavezama Društva, minimalno rizičnom i umereno skupom u smislu upravljanja.

5.8. Kapitalna adekvatnost i solventnost – potrebni i raspoloživi kapital

Utvrđena visina garantne rezerve i njeno deponovanje u odgovarajuće oblike bilansne aktive takodje je tokom i na kraju izveštajnog perioda bilo u skladu sa Zakonom i internim aktom Društva. Društvo je tokom izveštajnog perioda upravljalo rizikom deponovanja i ulaganja tehničke i garantne rezerve kroz balansirano plasiranje u one oblike aktive koje je ocenilo primereno likvidnim, kvalitetnim i podložnim kontroli. Izveštajni period obeležio je značajni pad deviznog kursa. Činjenica da je više od 30,34% aktive Društva plasirano u devizne kuponske obveznice RS, 27,39% u kratkoročne devizne depozite i 7,73% u ekvivalente gotovine na računima kod domaćih poslovnih banaka, kao i da je 27,13% imovine plasirano u investicione nekretnine koje se procenjuju odn. čija se tržišna vrednost iskazuje devizno, odnosno da je 92,59% ukupne aktive, procenom po srednjem kursu NBS na dan 31.12.2017. bilo izloženo promeni deviznog kursa koji je u odnosu na 31.12.2016. bio niži za preko 4%, što je imalo za posledicu umanjeње vrednosti imovine po osnovu negativnih kursnih razlika i pad iznosa ukupne aktive u približno istom procentu. Obzirom da su sume osiguranja kao maksimalne obaveze Društva najčešće definisane u deviznim iznosima, potraživanja za premiju osiguranja su u svim tim slučajevima ugovarana sa deviznom klauzulom, deponovanje garantne rezerve u valutnoj strukturi koja je adekvatna strukturi preuzetih obaveza bilo je celishodno i opravdano, bez obzira što je u okolnostima značajnog pada deviznog kursa tokom 2017. rezultiralo negativnim kursnim razlikama.

Društvo je tokom izveštajnog perioda neprekidno obezbedjivalo visoku likvidnost, upravljalo balansiranim odnosom sredstava i obaveza po ročnosti, kao i njihovom utrživošću i kvalitetom, primeravajući ih mogućim obavezama za naknadu šteta i drugim mogućim obavezama iz poslovanja. Odnos kratkoročnih sredstava prema kratkoročnim obavezama bio je konstantno visok i potpuno u skladu sa zahtevanom neprekidnom sposobnošću Društva da odgovori svojim potencijalnim obavezama. Garantna rezerva Društva, utvrđena kao raspoloživa margina solventnosti na kraju 2017. godine iznosi din. 791.400 hiljada. Kako iznos propisan članom 27 Zakona (u skladu sa važećom dozvolom za rad Društva) na dan 31.12.2017. iznosi din. 379.113 hiljada, razlika garantnog kapitala i iznosa propisanog članom 27 Zakona iznosi din. 423.387 hiljada, obezbedjujući adekvatnu raspoloživost i visoku verovatnoću ispunjenja plana, zaštite solventnosti i kontinuiteta poslovanja Društva.

5.9. Naplata potraživanja, procena vrednosti i stanje potraživanja na kraju 2017.

Stanje ukupnih potraživanja na dan 31.12.2017. iznosi din. 40.657 hiljada dinara, od čega din. 37.738 hiljada nije dospelo. Od ukupne vrednosti potraživanja, potraživanja za premiju osiguranja i saosiguranja iznosi din. 35.675 hiljada dinara, od čega din. 32.757 hiljada nije dospelo. U narednoj tabeli prikazana je struktura potraživanja u bruto iznosu kao i odgovarajućih ispravki po istim pozicijama koje su izvršene primenom profesionalne regulative (MRS) kao i sa njom u skladu predviđene procedure Društva:

<i>Potraživanja na dan 31.12.2017. u 000 dinara</i>	<i>Bruto</i>	<i>Ispravka</i>
Potraživanje za premije od kupaca u zemlji - ukupno	29.168	5.657
-Od čega Potraživanje za premije od povezanih lica	13.888	2.788
-Od čega Ostala pravna lica u zemlji	15.280	2.869
Potraživanje za premije od kupaca iz inost.	118	0
Potraživanje za premije saosiguranja	12.046	0
Potraživanja po osnovu učešća SAO/REO u naknadi šteta	3.017	0
Potraživanja po osnovu provizije iz poslova reosig.i saos.	1.293	0
Ostala potraživanja	672	0
UKUPNO	46.314	5.657

Koeficijent naplate potraživanja premije iznosi 3,19 odn. ostvareni prosečni broj dana vezivanja potraživanja je 113, što je značajno bolje od istih pokazatelja ostvarenih za 2016. (koeficijent obrta potraživanja 2,29 odn. prosečno 157 dana vezivanja potraživanja). Ostvareni pokazatelji su rezultat povećanih aktivnosti na naplati tokom izveštajnog perioda, a ocenjujemo ih veoma povoljnim obzirom na učešće nedospelih potraživanja za koja je prilikom zaključenja ugovora o osiguranju odobreno plaćanje na rate. Tokom izveštajnog perioda Društvo je pratilo raspoložive informacije o klijentima u cilju što bolje procene njihove likvidnosti, finansijskog položaja, poslovnih aktivnosti, boniteta i reputacije. Ocenjujemo da naplata potraživanja tokom izveštajnog perioda nije predstavljala povećani rizik u poslovanju Društva.

5.10. Poslovanje sa povezanim pravnim licima

Kada je o prihodima Društva reč, ugovori o osiguranju bili su jedini osnov poslovanja Društva sa povezanim pravnim licima tokom izveštajnog perioda. Poslujući sa povezanim licima, preduzećima iz grupe Energoprojekt, Društvo je tokom 2017. godine ostvarilo 27,77% ukupne obračunate premije. Obračun premije u poslovanju sa povezanim licima - ugovaračima osiguranja vršen je u potpunosti po tržišnim uslovima i primenom uslova i tarife za obračun premije, uključujući i rokove za plaćanje premije. Naplata potraživanja od povezanih pravnih lica realizuje se bez značajnijih odstupanja od ugovorenih uslova plaćanja, tako da na kraju 2017. samo po jednoj polisi izdatoj krajem 2016. dospela premija nije naplaćena u celosti.

Kada je reč o rashodima Društva po osnovu usluga pribavljenih od povezanih lica - preduzeća iz grupe Energoprojekt - najveći deo rashoda se odnosi na zakup poslovnog prostora (zakupodavac: EP Holding a.d.) u kome Društvo posluje i na kome je registrovano njegovo sedište. Tokom 2017. godine evidentirano je din. 4.387 hiljada rashoda po ovom osnovu, dok je po osnovu pružanja drugih usluga (za koje se Društvo opredelilo da pribavlja kroz „outsourcing“ ili ima celishodni i opravdani interes da njihovo obavljanje poveri EP Holdingu uz naknadu) tokom 2017. godine Društvo evidentiralo rashode u ukupnoj visini din. 2.667 hiljada.

5.11. Organizaciona i kadrovska struktura i zaposlenost

Organizacionu strukturu Društva ocenjujemo kao primerenu zahtevima poslovanja koji su bili uspostavljeni poslovnim planom za izveštajni period. Potreba za izuzetno efikasnom, umereno skupom i istovremeno dovoljno kompleksnom organizacionom strukturom koja će biti primerena samoj delatnosti, nalaže da Društvo redovno razmatra i procenjuje rizike njene nefunkcionalnosti. Opredeljujući se za korišćenje usluga trećih lica za obavljanje poslova koji nisu direktni poslovi osiguranja, Društvo je obezbedilo visoki nivo efikasnosti. Istovremeno, redovno su razmatrani i procenjivani kvalitet pribavljenih usluga i standardi rada spoljnih pružaoca usluga sa kojima Društvo ostvaruje saradnju, obzirom da isti imaju direktni uticaj na ukupni kvalitet poslovanja Društva, njegovu reputaciju i finansijsku uspešnost. Ukupna zaposlenost u Društvu tokom izveštajnog perioda je bila zadovoljavajuća kao i ukupna efikasnost ostvarena na toj osnovi. Ukupan broj zaposlenih bio je 12, dok je Društvo u isto vreme angažovalo veći broj spoljnih pružaoca usluga: advokata, programera, održavanja, zaštite i bezbednosti na radu, obračuna plata, kao i usluga vezanih za poslove osiguranja (aktuarska funkcija, usluge lekara – cenzora i specijalista - procenitelja za druge vrste šteta iz osiguranja). Tokom izveštajnog perioda rukovodstvo Društva je obezbedjivalo stimulatívno i produktívno radno okruženje, sigurnost i zdravlje na radu, odgovarajuću edukaciju i informisanost, zaštitu različitih garantovanih prava zaposlenih dok su zaposleni na potrebni, ciljevima i planom Društva primereni način obezbedjivali stručnost, posvećenost i vreme.

5.12. Zarade i stimulatívno nagrađivanje

Zarade obračunate u izveštajnom periodu u okviru su planiranih iznosa realizovanih bez značajnijih odstupanja. Društvo uredno isplaćuje zarade koje se, u skladu sa dobrom korporativnom praksom, sastoje od baznog dela i stimulatívno delatnog dela – nagrađivanja po osnovu ocene doprinosa svakog zaposlenog u periodu za koji se vrši obračun i isplata. Angažovanje trećih lica i opredeljenje za korišćenje njihovih usluga umanjuje visinu pozicije zarada zaposlenih, dok istovremeno tereti druge troškove poslovanja. Korišćenjem usluga trećih lica Društvo obezbedjuje ukupnu veću efikasnost, pri čemu je opredeljenje za ovakva rešenja uvek podržano analizom ukupnih efekata i poredjenjem oba pristupa, ocenom uticaja na rizik i prihvatljivost rizika opredeljenju strategijom Društva.

5.13. Zaštita životne sredine i društveno odgovorno poslovanje

Aktivnosti na zaštiti životne sredine i primeni koncepta društveno odgovornog poslovanja Društvo sprovodi integrisanjem u odgovarajuće aktivnosti koje se realizuju u sistemu Energoprojekt - u skladu sa poslovnom filozofijom definisanom na nivou ove grupe, a koju je Društvo prihvatilo kao logičan i efikasan način da sprovede svoje zakonske ili dobrom praksom korporativnog upravljanja preuzete obaveze.

5.14. Informacione tehnologije – obezbedjenje i unapredjenje

Kako je u prethodnom periodu Društvo realizovalo dva projekta u vezi sa unapredjenjem IT, kako u unapredjenje glavne aplikacije poslovnog informacionog sistema, tako i u hardver i unapredjenje bezbednosti informacione mreže i uskladjivanje sa minimalnim standardima upravljanja informacionim sistemom finansijske institucije, za izveštajni period bili su planirani i realizovani uglavnom troškovi tekućeg održavanja. Na početku izveštajnog perioda Društvo je zaposlilo na neodređeno vreme jedno stručno lice za obavljanje poslova IT administratora, kako je planirano i što je bilo neophodno za ublažavanje rizika ovog važnog aspekta poslovanja. Funkcionisanje IT ocenjujemo kao uskladjeno sa zakonskim zahtevom, uz uvažavanje principa proporcionalnosti. Rizik u vezi sa svim ključnim IT aspektima ocenjujemo kao

ublažen do mere koja je prihvatljiva za Društvo, gde je prihvatljivost rizika primerena apetitu za rizik koji je definisan i iskazan planom poslovanja Društva za 2017.

5.15. Funkcionisanje sistema interne kontrole i proces upravljanja rizikom

Funkcionisanje sistema interne kontrole i upravljanje ključnim rizicima pod čijim uticajem se odvija poslovanje Društva, praćeno je i ocenjivano srazmerno kompleksnosti i zahtevima delatnosti, uključivanjem i razmatranjem svih evidencija o incidentima i dostupnim informacijama o promenama faktora rizika tokom izveštajnog perioda, pri tom uzimajući u obzir faktore kao što su veličina Društva, njegova organizaciona struktura, broj zaposlenih, poslovi osiguranja kojima se bavi. Za razliku od prethodnih perioda kada je reputacioni rizik razmatran isključivo kao moguća posledica aktivnosti Društva i kvaliteta njegovog rada koji se podrazumevalo da je pod kontrolom samog Društva i da ono njime upravlja, u izveštajnom periodu ovaj rizik se realizovao na način da nije bio pod kontrolom Društva i da je na njegovo ublažavanje bilo teško uticati. Okolnosti koje je Društvo prepoznalo kao najznačajniji rizik tokom izveštajnog perioda opisane su u delu 2c) ovog izveštaja, a ovde je od značaja je konstatacija da je uprava Društva neometano kontinuirano funkcionisala, kao i svi poslovni procesi.

U cilju obezbeđivanja blagovremenih, tačnih i potpunih informacija za efikasno upravljanje i poslovno odlučivanje, kao i u cilju obezbeđenja uveravanja da će poslovni ciljevi i planovi, efikasnost i zakonitost poslovanja, bezbednost njegovih podataka i informaciono komunikacionog sistema, kao i kontinuitet poslovanja Društva i njegov brzi oporavak nakon incidenata ili mogućih katastrofalnih događaja biti na mestu, umanjujući pri tom izloženost brojnim rizicima, Društvo je tokom izveštajnog perioda proveravalo i razmatralo adekvatnost uspostavljenih internih kontrola na operativnom nivou, a takodje je obezbeđivalo odgovarajući nadzor nad funkcionisanjem sistema interne kontrole. Interni nadzor, u skladu sa Zakonom i podzakonskim aktima kojima je regulisan sistem upravljanja u društvima za osiguranje, Društvo je struktuiralo u tri linije, u skladu sa najboljom praksom.

5.16. Pregled ključnih rizika, ocena izloženosti i efektivnosti primene internih kontrola

5.16.1. Rizici osiguranja

I u izveštajnom periodu rizični profil Društva dominantno je bio opredeljen rizicima osiguranja sadržanim u mogućnosti nastanka gubitka ili nepovoljne promene vrednosti obaveza iz osiguranja i sa tim u vezi u nesposobnosti Društva da apsorbuje preuzete rizike, a usled:

Neadekvatne procene rizika prilikom prijema u osiguranje

Inherentni rizik ocenjen kao izuzetno visok. Primena kontrola predviđenih za ublažavanje rizika (obavezna primena pisane procedure za prijem rizika, uključujući ažurirane upitnike kao i način čuvanja i obezbeđenje trajne dostupnosti dokumentacije na bazi koje je data ponuda i zaključen ugovor o osiguranju; izrada elaborata za velike rizike; kontrola kod izdavanja polisa) u izveštajnom periodu obezbedile su uspešno upravljanje ovim rizikom i ispunjenje uspostavljenih standarda - kriterijuma uspešnosti upravljanja rizikom: nije bilo šteta na rizicima čija je suma iznad samopridržaja Društva, a koji pri tom nisu bili plasirani u saosiguranje / reosiguranje. Nije bilo incidenata u smislu pretnje i/ili ostvarenja ovog rizika.

Neadekvatno određene premije

Visok inherentni rizik u smislu nedovoljnosti obračunate/zaradjene premije kojom neće moći da se pokriju troškovi sprovođenja osiguranja i troškovi naknade i rešavanja šteta, dok uspostavljene kontrole i njihova konzistentna primena ublažavaju ovaj rizik svodeći ga u granice prihvatljivosti (kriterijum: kombinovani racio manji od 1). Iako je na vrstama osiguranja koje u portfelju Društva imaju komplementarni karakter realizovan CR veći od 1, uzrok nije bio u neadekvatno određenoj premiji, već u malom portfelju čija merodavna premija nije mogla da pokrije troškove sprovođenja osiguranja (a koji su u istom periodu realizovani kao nešto niži od plana). Poslovanje Društva u navedenim vrstama osiguranja bilo je realizovano uz prihvatanje rizika nepovoljnog CR na nivou ovih vrsta, dok je efikasnost upravljanja ovim rizikom potvrđena ostvarenim kombinovanim raciom od 0,48 i istom profitabilnošću ostvarenom poslovanjem na nivou svih poslova neživotnog osiguranja.

Neadekvatnog obrazovanja tehničkih rezervi

Prepoznat kao neizvesnost u vezi sa razvojem šteta (naknadni razvoj šteta, promene u zakonu, veliki rast inflacije, povećani trošak u svrhu saniranja šteta), ovaj rizik u inherentnom stanju ocenjen je kao visok, dok su kontrole za obrazovanje i utvrđivanje visine tehničkih rezervi propisane Zakonom i internim aktima, osmišljene da ovaj rizik ublažavaju i svode na prihvatljivi nivo, i tokom izveštajnog perioda bile dosledno primenjivane. Opredeljenje za formiranje rezervi za izravnjanje rizika po svim vrstama osiguranja kojima se bavi, pa i po onim za koje obaveza nije propisana Zakonom, bio je odgovor na prepoznati rizik strukture i veličine sopstvenog portfelja za slučaj nemogućnosti da iz perioda u period obezbedjuje profitabilnost poslovanja u vrstama u kojima ima mali/nedovoljno razvijeni portfelj. Kako je poslovanje u vrstama

osiguranja sa malim portfeljem u izveštajnom periodu bilo negativno, umanjnjem rezervi akumuliranih u prethodnom periodu na pomenutim vrstama osiguranja izvršeno je izravnjanje, odnosno ublažavanje rizika po istim.

Neadekvatno određenog nivoa samopridržaja

Strategijom i poslovnom politikom, maksimalni kapaciteti – u smislu iznosa raspoloživih sredstava – opredeljeni su za dve ključne vrste neživotnog osiguranja nakoje se odnosi preko 80% portfelja (09 i 13). Tokom izveštajnog perioda, kao i u dužem nizu poslovnih perioda, nije bilo događaja koji bi ukazivali na povećani rizik neadekvatno određenog nivoa samopridržaja. Dosledna primena politika saosiguranja / reosiguranja doprinela je ublažavanju ovog rizika, što potvrđuju kombinovana racia ostvarena poslovanjem u ove dve vrste osiguranja. Takođe je, adekvatnim sprovođenjem opredeljene politike saosiguranja / reosiguranja povećan je kapacitet Društva za prijem ovih rizika.

Propuštanja da se viškovi rizika plasiraju u sa/reo

U cilju ublažavanja izloženosti, Društvo reosigurava viškove rizika zaključujući ugovore različitih tipova pokrića i za različite vrste rizika, u obimu i na način kojim obezbeđuje zakonitost rada, pre svega poštovanje maksimalnih iznosa samopridržaja, kao i maksimalnu ukupnu profitabilnost, neprekidnu likvidnost i izmirivanje svih obaveza iz osiguranja, kao i finansijsku stabilnost. Prepoznat kod neadekvatno određene premije, neadekvatne procene MMS, pogrešne odluke da se rizik ne prenese u saosiguranje/reosiguranje donete na bazi loše procene rizika, propuštanja da se ugovorom o osiguranju definišu potrebna ograničenja i isključenja, ovaj rizik u inherentnom obliku ocenjuje se kao visok. Doslednom primenom maksimalnog samopridržaja Društvo je u izveštajnom periodu uspešno upravljalo ovim rizikom.

Rizik koncentracije rizika primljenih u osiguranje

Rizik koncentracije u svom interentnom stanju je u portfelju Društva rangiran kao značajan. Društvo ga prepoznaje u kumuliranju rizika jednog klijenta, korišćenju jednog transportnog sredstva (kada je u pitanju osiguranje robe u transportu), malog (nedovoljnog) rastojanja između više osiguranih objekata na jednoj lokaciji ili jednog geografskog područja (kada su u pitanju prirodni rizici). Kao obavezna mera, predviđeno je da se rizik koncentracije kako je napred definisan obavezno razmatra prilikom pripremanja ponude za osiguranje. Kod prijema rizika u osiguranje, svi rizici koji mogu biti povezani i predstavljati koncentraciju imaju tretman jedinstvenog rizika. Na ovako definisani i prepoznati rizik primenjuje se maksimalni iznos samopridržaja kao kriterijum i limit za ovakav rizik, dok se viškovi rizika plasiraju u saosiguranje i/ili reosiguranje.

5.16.2. Tržišni rizici

Devizni rizik

Društvo je tokom izveštajnog perioda bilo izuzetno izloženo riziku promene deviznih kurseva, odnosno efektima negativne kurske razlike po osnovu pada srednjeg deviznog kursa za Eur u relativnom iznosu za preko 4%, u nominalnom za pet dinara na jedan Eur. Činjenica da je 93% ukupne imovine Društva investirano u deviznu, odnosno imovinu sa deviznim predznakom na čiju se procenu primenjuje devizni kurs, ukazuje na značajnu izloženost promenama deviznog kursa. I dok plasiranje deviznu imovinu predstavlja kontrolu i zaštitu u smislu uskladjivanja iste sa deviznim obavezama Društva (valutno iskazane sume osiguranja po ugovorima o osiguranju kao maksimalna obaveza Društva), u izveštajnom periodu se pad deviznog kursa za preko 4% u istom iznosu odrazio na ukupnu vrednost imovine i na raspoloživi kapital Društva. U nominalčnom iznosu, realizovani iznos negativnih kursnih razlika je tek nešto niži od iznosa ukupne dobiti pre oporezivanja planirane planom poslovanja za 2017.

Kamatni rizik

Ovaj rizik je ublažen i sveden na prihvatljivi obzirom da sva kamatonosna ulaganja Društva na datum izveštavanja imaju fiksne kamatne stope, dok su obaveze Društva, obzirom na njihovu strukturu, minimalno izlažu Društvo tako da ono u celini nije izloženo riziku neusklađenosti imovine i obaveza koji bi mogao nastati usled promene kamatnih stopa.

Cenovni rizik

Društvo je izloženo cenovnom riziku kod:

- Plasiranja u dužničke HOV Republike Srbije koje Društvo vodi po fer vrednosti kroz bilans uspeha, a u slučaju iznenadnih potreba Društva za dodatnom likvidnošću, odnosno u slučaju njihovog otuđenja - prodaje. Tokom izveštajnog perioda, kao ni na datum bilansa, Društvo nije imalo potrebe da u cilju obezbeđenja dodatne likvidnosti razmatra prodaju bilo kog dela ovih HOV. Dužničke HOV izdate od strane Republike Srbije koje se vode po fer vrednosti čine 30% ukupne aktive Društva, dok je u iste plasirano preko 88% iznosa ukupne tehničke rezerve Društva na dan 31.12.2017.
- Plasiranja u investicione nekretnine u slučaju iznenadnih potreba Društva za dodatnom likvidnošću, odnosno u slučaju njihovog otuđenja - prodaje. U investicione nekretnine plasiran je isključivo deo garantne

rezerve, dok u ovaj, manje likvidni, oblik aktive Društvo nije plasiralo tehničke rezerve tokom izveštajnog perioda. U slučaju potrebe za hitnom prodajom neke od nekretnina u portfelju, cenovni rizik ublažen je strukturom investicionih nekretnina, odnosno činjenicom da je Društvo plasiralo u više odvojenih jedinica različitih površina i vrednosti i na različitim visoko rejtingovanim lokacijama u Beogradu, tako da u slučaju hitne potrebe za održanjem likvidnosti i izmirenjem iznenadnih visokih obaveza, može bez većih gubitaka po osnovu cenovnog rizika prodati svaku od nekretnina pojedinačno prema tim potrebama. Ovaj rizik je ublažen i opredeljenjem Društva da se, bez obzira što to nije izričiti zahtev standarda finansijskog izveštavanja koji se primenjuje na procenu investicionih nekretnina, procena vrednosti investicionih nekretnina na datum obračuna vrši od strane ovlašćenog stručnog lica na datum obračuna svake poslovne godine bez izuzetka, upravo da bi procena tržišne vrednosti što realnija, cenovni rizik u slučaju prodaje što manji.

Kreditni Rizik

Kreditnom riziku Društvo je izloženo po osnovu potraživanja za premiju osiguranja, potraživanja po osnovu udela saosiguravača i reosiguravača u naknadama šteta, po osnovu deponovanja u HOV, kao i deponovanja gotovine i kratkoročnih depozita kod domaćih poslovnih banaka;

- U izveštajnom periodu Društvo evidentira zadovoljavajuću naplatu potraživanja po osnovu premije osiguranja, sa izuzetno niskim učešćem dospelih nenaplaćenih potraživanja i dobrim upravljanjem napolatom premije ugovorenom za plaćanje na rate. Koeficijent obrta potraživanja od 3,19 i prosečno 113 dana za naplatu, pri čemu Društvo nema sudskih sporova za nenaplaćena potraživanja za premiju, uveravaju u uspešno upravljanje ovim rizikom;

- Politika ulaganja u hartije od vrednosti je konzervativna i najveći deo ulaganja se odnosi na ulaganja u obveznice iza kojih stoji poreska snaga države, koje imaju najviši rejting i koje se smatraju obveznicama bez kreditnog rizika. Ova vrsta ulaganja je atraktivna i zbog poreskih olakšica definisanih Zakonom o porezu na dobit pravnih lica. Ukupna izloženost kreditnom riziku prema Republici Srbiji po osnovu HOV na dan 31.12.2017. iznosi din. 326.940 hiljada;

- Upravljanje kreditnim rizikom kratkoročnih plasmana kod domaćih banaka - politika investiranja nalaže prethodne analize i kontinuirano praćenje promena faktora rizika po pojedinačnim bankama (analiza finansijskih i drugih dostupnih pokazateija poslovanja banaka), kao i striktno pridržavanje investicione politike, posebno diversifikacije ulaganja. Takodje, Društvo, u skladu sa Zakonom i sopstvenom investicionom politikom, odn. procedurom za njenu primenu, prilikom plasiranja sredstava pribavlja odgovarajuću izjavu banke – depozitara da na teret deponovanih sredstva neće vršiti bilo kakve kompenzacije, niti će ista zadržavati po bilo kom drugom osnovu;

- Obzirom na visoki koeficijent reosiguranja, koji u izveštajnom periodu iznosi godtovo 27%, kao i na visoke iznose rizika koje Društvo prenosi u saosiguranje/reosiguranje, a po kom osnovu u slučaju visokih šteta na tim rizicima može potraživati i visoke iznose učešća saosiguravača/reosiguravača u naknadi šteta, Društvo prepoznaje značajnu izloženost kreditnom riziku po osnovu potraživanja od reosiguravača. U izveštajnom periodu Društvo je uspešno upravljalo ovim rizikom ublažavajući ga disperzijom odn. plasiranjem viškova rizika kroz saosiguranje kod četiri domaća društva za osiguranje, kao i plasiranjem viškova rizika kod dva domaća i dva inostrana društva za reosiguranje, s tim što je reosiguranje sa svakim reosiguravačem realizovano planski, po vrstama ugovora i vrstama rizika, na način koji će efikasno i primereno portfelju ublažiti rizike Društva. Iako je koncept ugovora za reosiguravajuće pokriće uspostavljen pre svega za ublažavanje rizika osiguranja, ništa manje važna je i komponenta kreditnog rizika koji je disperzijom na četiri domaća društva za osiguranje i četiri reosiguravača, efikasno ublažen. Ugovaranje cash-call klauzule dodatno ublažava rizik likvidnosti u slučaju velikih šteta nastalim na rizicima plasiranim u reosiguranje. Tokom izveštajnog perioda nije bilo osnova za aktiviranje ove kluzule.

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti i novčani deficit, kao mogućnost da će se u budućem poslovanju pojaviti nedostatak sredstava za nesmetano obavljanje poslovanja, a posebno za blagovremeno izmirivanje obaveza iz osiguranja, Društvo prepoznaje kao posledicu: kašnjenja naplate potraživanja od kupaca, povećanja operativnih troškova, kratkog ugovorenog roka za plaćanje obaveza u odnosu na ugovoreni/planirani rok naplate potraživanja, neadekvatne ročnosti izvora finansiranja investicije u odnosu na obrtanje fiksne imovine. Rizik likvidnosti prepoznat je i ocenjen u odnosu na nemogućnost likvidacije imovine po razumnoj ceni i u prikladnom vremenskom okviru u slučaju potrebe. Kao deo strategije upravljanja rizikom likvidnosti, Društvo je uspostavilo portfelj veoma likvidne imovine, kako bi osiguralo kontinuitet poslovanja, zaštitilo interese osiguranika i svih trećih lica koja imaju interes u poslovanju Društva i osiguralo zakonitost poslovanja. Upravljanje likvidnošću podrazumeva poštovanje principa sigurnosti, kao i uvažavanje nestalnosti i promenljivosti prinosa u slučajevima gde su likvidna sredstva izložena riziku ulaganja. Uvažavajući sve prethodno navedene principe, Društvo je tokom obračunskog perioda obezbeđivalo neprekidno visoku likvidnost, profitabilno plasiralo sredstva tehničke i garantne rezerve, kao i druga sredstva u likvidne, utržive, kvalitetne i sigurne oblike bilansne aktive, obezbeđujući dovoljno gotovinskih sredstava za izvršavanje tekućih obaveza. Sredstva su po strukturi i ročnosti bila primerena potrebama poslovanja Društva, donoseći umereni prinos u skladu sa konzervativnim prihvatanjem rizika investiranja. Ocenjujemo da je Društvo adekvatno upravljalo rizicima likvidnosti.

Uskladjenost imovine i obaveza

Društvo je prepoznalo i efikasno upravljalo kvalitetom svoje imovine, uskladjujući njenu ročnu i valutnu strukturu sa strukturom svojih obaveza, sa zahtevima likvidnosti, sigurnosti i profitabilnosti. U procesu investiranja, ključni ciljevi su bili sigurnost i optimizacija prihoda od ulaganja uz kontrolu gotovinskih tokova i ročnosti. Uskladjenost imovine i obaveza realizovana je u svemu u skladu sa zakonskim propisima, internim aktima i potrebama poslovanja Društva, a bez narušavanja strategijom definisanog rizičnog profila Društva.

5.16.3. Reputacioni rizik

Tokom izveštajnog perioda Društvo je poslovalo pod veoma izrazitim uticajem reputacionog rizika nastalog kao posledica posredne promene vlasničke strukture Društva, a u vezi sa promenom vlasničke strukture kvalifikovanog imao Društva. Nastanak kao i posledice ove okolnosti Društvo nije moglo da kontroliše u smislu vršenja uticaja i preduzimanja adekvatnih mera za sprečavanje i/ili ublažavanja istog. Dobra reputacija obezbedjena zakonitim i uspešnim poslovanjem u dugom neprekinutom nizu poslovnih perioda naglo je dobila suprotni smer zbog objavljivanja nepotpunih, proizvoljnih, pristrasnih ili netačnih informacija u medijima i uključivanja širokog auditorijuma. Kako pitanja poverenja leži u osnovi celog poslovanja u osiguranju, poluinformacije i dešavanja u vezi sa preuzimanjem Energoprojekta veoma su negativno uticale na poslovanje Društva. Ovo se najviše odrazilo na pad obima obračunate premije i na povećano angažovanje resursa Društva koji su, umesto na zaključivanje novih poslova bili prečesto usmeravani na odbranu od netačnih glasina i uveravanje klijenata i tržišta da Društvo ima kapacitet da nastavi poslovanje na istim principima i u istom kvalitetu, da sačuva sposobnost izmirivanja obaveza i dugoročnu stabilnost.

5.16.4. Ocena efekata izloženosti i adekvatnosti upravljanja rizikom

Ostvareni rezultat poslovanja u osiguranju i ostvareni kombinovani racio kao kriterijumi pružaju uveravanje da je Društvo adekvatno upravljalo rizicima osiguranja, držeći ih na opredeljenom nivou prihvatljivosti, i bez ugrožavanja finansijske stabilnosti događajima koji bi za posledicu imali gubitak kapitala. Okolnosti i faktori rizika koji su se ostvarili u izveštajnom periodu, a iznad svega one opisane u delu 2c) ovog izveštaja, kao i ostvarenje značajnog uticaja rizika promene deviznog kursa imali su najveći uticaj na poslovanje Društva u istom periodu. Nastanak i uticaj ovih faktora na poslovanje i upravljanje po svojoj prirodi nisu bili pod kontrolom Društva. Iako je uticao na značajni iznos gubitka i pad ukupne vrednosti imovine po osnovu negativnih kursnih razlika, valutna uskladjenost imovine sa obavezama bila je adekvatna kontrola za sprečavanje većih gubitaka i umanjenje kapitala. Na ostvarenje reputacionog rizika Društvo takodje nije moglo značajnije uticati, a procena minimalnog direktnog gubitka može se izraziti padom obračunate premije (20% odstupanja u odnosu na plan za 2017. i preko 22% u odnosu na iznos premije obračunate u 2016.) Ipak, uticaj navedenih rizika nije se u značajnijoj meri odrazio na gubitak kapitala, odnosno na iznos potrebnog kapitala. Istovremeno, Društvo je obezbedilo adekvatnu raspoloživost kapitala, koja pruža uveravanje u neometano izvršavanje dospelih i budućih obaveza iz osiguranja i finansijsku stabilnost u periodu realizacije strateškog plana.

U postupku sopstvene procene rizika i solventnosti bazirane na poslovanju u 2017. Društvo je analiziralo i ocenilo visinu kapitala potrebnog za izvršenje poslovnog plana bazirano na oceni sopstvenog rizičnog profila i na strategijom opredeljenoj "prihvatljivosti rizika". Sprovedenim postupkom pribavljeno je uveravanje u adekvatnost i efikasnost uspostavljenog sistema interne kontrole koji prepoznate rizike ublažava i zadržava na nivou koji je za poslovanje Društva prihvatljiv. U postupku procene analizirani su redovni poslovni događaji, ali i scenarija mogućih stresnih poslovnih događaja u slučaju ostvarenja velikih ključnih rizika, i na bazi tih pretpostavki izvršena je ocena potrebnog kapitala koji bi Društvu omogućio neometani nastavak poslovanja u tim okolnostima.

6. EKSTERNE KONTROLE I ZNAČAJNI NALAZI

Tokom 2017. poslovanje društva nije bilo predmet neposredne kontrole NBS niti pregleda / kontrole poslovanja od strane nadležnog poreskog organa ili bilo kog drugog kontrolnog tela. U tom smislu za 2017. nema ni odgovarajućih nalaza i zaključaka o poslovanju Društva koje bi ovde bili pomenuti. Redovna, Zakonom predviđena izveštavanja, pre svega izveštavanje NBS, realizovana su blagovremeno i bez značajnijih odstupanja. Obzirom da je izveštajni period obeležen značajnim uticajem posredne promene vlasničke strukture, a što je u potpunosti bilo van kontrole i bilo kakvog njegovog uticaja, Društvo je sve raspoložive informacije o toku dešavanja po ovim pitanjima u navedenom periodu delilo sa NBS. Očekujući pozitivan ishod i rešenje ove situacije za Društvo, ocenjujemo da je razmena informacija sa regulatorom evidentno ublažila efekte reputacionog rizika koji su imali potencijal da u značajnijoj meri negativno utiču na poslovanje Društva.

7. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nakon datuma bilansa stanja, u poslovanju Društva nisu evidentirani događaji koji bi bili od materijalnog značaja i kao takvi mogli uticati na drugačije ekonomske odluke u odnosu na one koje bi korisnici - akcionari, klijenti, regulator i javnost – mogli doneti na osnovu finansijskih izveštaja Društva i ovog izveštaja o poslovanju za 2017.

8. ZAKLJUČNA OCENA POSLOVANJA U 2017. I NAJZNAČAJNIJI POKAZATELJI

Poslovanjem u 2017. Društvo je uspešno završilo još jednu poslovnu godinu u dužem neprekidnom nizu perioda sa uspešnim rezultatom ostvarenim u poslovima osiguranja. Iako se poslovanje u 2017. odvijalo pod uticajem dva izuzetno jaka rizika sa negativnim uticajem: strateški reputacioni rizik posredne promene vlasničke strukture i tržišni rizik u obliku značajnog pada deviznog kursa u odnosu na 31.12. 2016., od kojih je prvi uticao na ostvarenje plana obračunate premije, a drugi na ostvareni neto poslovni rezultat umanjujući ga, Društvo je ostvarilo ključne ciljeve za 2017.: profitabilnost poslovanja u osiguranju iskazan ukupnim kombinovanim raciom, produktivnost i ekonomičnost u smislu angažovanja resursa i troškova vezanih za sprovođenje osiguranja, neometanu likvidnost, ažurnost u rešavanju šteta, dovoljnost rezervisanja, kao i stabilnost poslovanja i kapacitet da i u budućem periodu nesmetano nastavi poslovanje i odgovori ključnim preuzetim obavezama iz delatnosti.

Ekonomičnost ostvarena u upravljanju troškovima sprovođenja osiguranja u odnosu na ostvareni obim poslovanja, posebno kada se ima u vidu činjenica da najveće učešće u strukturi ovih troškova čine fiksni troškovi, doprinela je pozitivnom krajnjem rezultatu. Dosledno reosiguravajući viškove rizika, Društvo je proširivalo svoj kapacitet za prijem rizika i sprečavalo neprihvatljivi gubitak kapitala po osnovu šteta. Sprovođenjem odgovarajuće politike saosiguranja/reosiguranja i primenom zaključenih ugovora o saosiguranju i reosiguranju obezbedjena je kvalitetna zaštita kako samog Društva, tako i osiguranika i svih drugih strana koje imaju interes u poslovanju Društva. Opređenjem za saradnju sa četiri reosiguravača po različitim vrstama osiguranja, tipovima ugovora o reosiguranju i prirodi samih rizika koji su plasirani u reosiguranje, kao i saradnjom i razmenom rizika kroz saosiguranje sa više domaćih društava za osiguranje, Društvo je efektivno ublažavalo rizik zavisnosti od jednog reosiguravača i obezbedjivalo povoljniju disperziju. Proces rešavanja šteta realizovan je primereno ažurno, u skladu sa Zakonom, dobrom praksom osiguranja i poslovnom etikom. Tehničke rezerve su formirane u skladu sa Zakonom i internim aktima i investirane primereno njihovoj nameni i ročnosti. Operativna likvidnost bila je kontinuirano obezbedjena. Visoka raspoloživost kapitala u odnosu na kapital koji je utvrđen kao potreban za realizaciju plana i primeren rizičnom profilu Društva koji je dat planom, obeležila je izveštajni period pružajući uveravanje u finansijsku stabilnost i sposobnost kontinuiranog izvršavanja obaveza iz poslovanja.

Najznačajniji pokazatelji poslovanja Društva za 2017. godinu prikazani su u narednoj tabeli:

	2016.	2017.
Pokazatelji adekvatnosti kapitala		
Zahtevana margina solventnosti u 000 din.	26.291	22.373
Raspoloživa margina solventnosti u 000 din.	781.884	791.400
Razlika raspoložive i zahtevane margine solventnosti	755.593	769.027
Odnos zahtevane MS i garantnog kapitala	3,26%	2,79%
Pokazatelji produktivnosti		
Obračunata premija u 000 dinara : broj zaposlenih	18.808	12.322
Ukupna imovina u 000 dinara : broj zaposlenih	114.674	89.787
Likvidnost		
Gotovina : ukupne kratkoročne obaveze	3,18	5,47
Pokazatelji profitabilnosti		
Racio šteta (ukupni i u samopridržaju)	0,3582 ; 0,1817	0,0725; 0,0161
Racio troškova (ukupni i u samopridržaju)	0,2937 ; 0,4205	0,4126; 0,4950
Kombinovani racio (ukupni i u samopridržaju)	0,6519 ; 0,6021	0,4851; 0,5111
Ekonomičnost		
Ukupni rashodi : ukupni prihodi	60,98%	83,92%
Poslovni rashodi : poslovni prihodi	64,81%	17,29%
Struktura prihoda i rashoda		
Poslovni prihodi : ukupni prihod	93,58%	99,62%
Poslovni rashodi : ukupni rashodi	99,44%	98,45%
Indikatori bruto finansijskog rezultata		
Dobitak pre oporezivanja : ukupni prihodi	39,01%	16,08%
Dobitak pre oporezivanja : ukupna angažovana sredstva	6,98%	2,56%

Prihod od premije u 2017. realizovan je u visini iznad planirane, i to po osnovu smanjenja rezervi za prenosnu premiju i nižih rashoda premije saosiguranja / reosiguranja u odnosu na plan.

Visina obračunate premije ostvarena je u manjem iznosu u odnosu na planirani, ali bruto poslovni rezultat i u nominalnom i u relativnom iznosu predstavlja značajno povećanje u odnosu na ostvarenje u 2016. i na za 2017. Ipak, neto poslovni rezultat ostvaren je značajnim negativnim odstupanjem od plana i to isključivo po osnovu efekata negativnih kursnih razlika iz poslova investiranja.

Ostvareni racio šteta, racio troškova i kombinovani racio (ukupni i sa efektima saosiguranja i reosiguranja) ukazuje na dobru profitabilnost na nivou ukupnog portfelja, dok su pojedinačno po vrstama osiguranja ostvareni dobri rezultati u vrstama 09 i 13, i to, zbog malog portfelja i malog iznosa merodavne premije, ostvareni CR na vrstama 01, 08 i 16 su daleko iznad 1, što je procentualno izrazito visok racio, iako je reč o niskim ili umerenim nominalnim iznosima.

Ostvareni rezultati poslovanja u osiguranju uticali su da ukupni iznos tehničkih rezervi na kraju 2017. bude za 10% niži u odnosu na isti sa kraja 2016.

Stanje svih oblika tehničke rezerve na kraju 2017. utvrđeno je u skladu sa Zakonom i odgovarajućim internim aktima, dok su iste plasirane u najkvalitetnije oblike aktive koji su kao takvi uskladjeni sa prirodom, likvidnošću, ročnom i valutnom strukturom obaveza koje Društvo ima po tehničkoj rezervi.

Visina zahtevane margine solventnosti i njen odnos prema raspoloživoj margini i garantnom kapitalu pružaju uveravanje da Društvo posluje stabilno i da adekvatno upravlja ključnim rizicima, pre svega rizicima osiguranja, bez ugrožavanja kontinuirane sposobnosti izmirivanja obaveza iz osiguranja i sa prepoznavanjem i balansiranim uvažavanjem interesa koje sve ključne grupe imaju u poslovanju Društva.

9. NASTAVAK POSLOVANJA I PRIORITETI ZA NAREDNI PERIOD

Uzimajući u obzir zaključeni Ugovor o kupoprodaji akcija Društva između Energoprojekt Holding a.d. i Pazavarovalnice Sava d.d. kao kupca, očekuje se da će tokom I kvartala 2018. isti biti realizovan, tako da će Društvo imati novog kvalifikovanog vlasnika koji je u svom opredeljenju i odluci o kupovini akcija Društva za njegovo poslovanje imao sopstvene planove i strategiju.

Do tada, Društvo će nastaviti poslovanje u skladu sa Planom poslovanja za 2018. godinu koji je donet krajem izveštajnog perioda, razmatranjem i ocenom da aktuelna strategija kao i važeće poslovne politike i dalje predstavljaju adekvatni osnov za njegovu realizaciju.

Energoprojekt Garant a.d.o.

Mirjana Bogićević
Mirjana Bogićević, Predsednik Izvršnog odbora

IV IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE GODIŠNJEG IZVEŠTAJA

Prema našem najboljem saznanju, finansijski izveštaj Energoprojekt Garnat a.d.o. za 2017. godinu sastavljen je uz primenu odgovarajućih standarda finansijskog izveštavanja i daje istinite i objektivne podatke o imovini, obavezama, finansijskom položaju i poslovanju, dobitima i gubicima, tokovima gotovine i promenama na kapitalu društva.

U Beogradu, 26.04.2018. godine

Lice odgovorno za sastavljanje godišnjeg izveštaja:

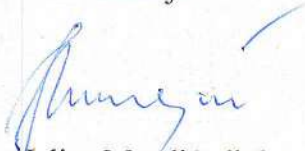
Zakonski zastupnik:

Energoprojekt Garant a.d.o.

Energoprojekt Garant a.d.o.

Izvršni direktor za finansije, računovodstvo
i investiranje

Predsednik Izvršnog odbora

Jelica Mandić, dipl. ecc.

Mirjana Bogičević, dipl. ecc.

V ODLUKA O USVAJANJU
GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

Na predlog Nadzornog odbora Energoprojekt Garant a.d.o. sa njegove 26. sednice održane 26.03.2018. godine i imajući u vidu pozitivno mišljenje Komisije za reviziju Društva sa njene 15. sednice održane 26.03.2018. godine, a u skladu sa članom 52. stav 1. tačka 8) Zakona o osiguranju („Službeni glasnik RS“, br. 139/2014) i članom 32. stav 1. tačka 8) Statuta Energoprojekt Garant a.d.o., Skupština akcionara Energoprojekt Garant a.d.o. je na svojoj 53. redovnoj sednici održanoj dana 26.04.2018. godine donela sledeću

ODLUKU

1. Usvaja se Finansijski izveštaj i Izveštaj o poslovanju Energoprojekt Garant a.d.o. za period 01.01.2017. do 31.12.2017. godine sa mišljenjem ovlašćenog aktuara i mišljenjem revizora.
2. Finansijski izveštaj i Izveštaj o poslovanju Energoprojekt Garant a.d.o. za period 01.01.2017. do 31.12.2017. godine, kao i mišljenje ovlašćenog aktuara i mišljenje revizora su u prilogu ove odluke i čine njen sastavni deo.

„ZA“ donošenje ove odluke su glasali predstavnici akcionara sa 11.056 akcija, odnosno sa 99,59% akcija sa pravom glasa

„PROTIV“ donošenja ove odluke nije glasao niko od prisutnih predstavnika akcionara

„UZDRŽAN“ kod donošenja ove odluke nije bio niko od prisutnih predstavnika akcionara

PRESEDNIK SKUPŠTINE AKCIONARA AKCIONARSKOG DRUŠTVA ZA OSIGURANJE ENERGOPROJEKT GARANT

Momčilo Jevtić, dipl. pravnik

VI ODLUKA O RASPODELI DOBITI

Na predlog Nadzornog odbora Energoprojekt Garant a.d.o. sa njegove 26. sednice održane 26.03.2018. godine, a u skladu sa članom 52. stav 1. tačka 7) Zakona o osiguranju („Službeni glasnik RS“, br. 139/2014) i članom 32. stav 1. tačka 7) Statuta Energoprojekt Garant a.d.o., Skupština akcionara Energoprojekt Garant a.d.o. je na svojoj 53. redovnoj sednici održanoj dana 26.04.2018. godine donela sledeću

ODLUKU

1. Utvrđuje se da ukupno ostvarena neto dobit (nakon oporezivanja) po godišnjem finansijskom izveštaju Energoprojekt Garant a.d.o. za 2017. godinu, iznosi 21.492.029,01 dinara.
2. Ostvarena dobit iz tačke 1. ove odluke u iznosu od 21.492.029,01 dinara raspoređuje se u neraspoređenu dobit.

„ZA“ donošenje ove odluke su glasali predstavnici akcionara sa 11.056 akcija, odnosno sa 99,59% akcija sa pravom glasa

„PROTIV“ donošenja ove odluke nije glasao niko od prisutnih predstavnika akcionara

„UZDRŽAN“ kod donošenja ove odluke nije bio niko od prisutnih predstavnika akcionara

PRESEDNIK SKUPŠTINE AKCIONARA AKCIONARSKOG DRUŠTVA ZA OSIGURANJE ENERGOPROJEKT GARANT

.....
Momčilo Jevtić, dipl. pravnik

VII IZVEŠTAJ NADZORNOG ODBORA
O SPROVEDENOM NADZORU I
IZJAVA O PRIMENI
KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

Na osnovu člana 442., a u skladu sa članom 399. i 367. stav 1. tačka 7. Zakona o privrednim društvima i članom 72. stav 1. Statuta Energoprojekt Garant a.d.o., Nadzorni odbor Energoprojekt Garant a.d.o. na svojoj 26. sednici održanoj dana 26.03.2018. godine, utvrdio je i podnosi Skupštini Društva na razmatranje i ocenu sledeći:

**IZVEŠTAJ NADZORNOG ODBORA ZA 2017. GODINU ZA
GODIŠNJU SKUPŠTINU AKCIONARA ENERGOPROJEKT GARANT A.D.O.**

Na osnovu člana 442., a u skladu sa članom 399. i 367. stav 1. tačka 7. Zakona o privrednim društvima i članom 72. stav 1. Statuta Energoprojekt Garant a.d.o. u cilju izveštavanja akcionara na godišnjoj Skupštini, Nadzorni odbor podnosi Izveštaj o sledećim segmentima poslovanja Društva u 2017. godini, razmotrenim i ocenjenim shodno nadležnosti i odgovornosti ovog tela:

- **Računovodstvena praksa i praksa finansijskog izveštavanja Energoprojekt Garant a.d.o.**

Nadzorni odbor je upoznat sa računovodstvenom praksom Društva zasnovanom na primeni Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja i računovodstvenim politikama Društva na osnovu kojih je sastavljen finansijski izveštaj Društva za 2017. godinu i koje su detaljno obelodanjene u napomenama uz finansijske izveštaje za 2017. godinu, na koje je revizor izrazio pozitivno mišljenje.

Nadzorni odbor je razmotrio Mišljenje ovlašćenog aktuara na finansijski izveštaj i godišnji izveštaj o poslovanju za 2017. i Mišljenje preduzeća za reviziju „Moore Stephens Revizija i Računovodstvo“ d.o.o., Beograd na finansijske izveštaje Društva za 2017. godinu i utvrdio finansijske izveštaje za 2017. godinu koji se dalje podnose Skupštini akcionara na usvajanje.

- **Usklađenosti poslovanja Energoprojekt Garant a.d.o. sa zakonom i drugim propisima**

Nadzorni odbor je redovno i sveobuhvatno razmatrao sva pitanja iz svoje nadležnosti i pratio poslovanje Društva kroz analizu dokumenata koja su mu bila dostavljana na razmatranje i usvajanje. Na bazi analize navedenih dokumenata, Nadzorni odbor nije naišao na slučajeve poslovanja koji bi bili suprotni zakonskim propisima.

Društvo redovno prati sve izmene u zakonskoj i podzakonskoj regulativi (Odluke Narodne banke Srbije) i vrši blagovremeno usklađivanje svojih internih akata i poslovanja sa tim izmenama, kao i sa drugim propisima koji se odnose na poslovanje Društva.

Takođe, imajući u vidu činjenicu da je Energoprojekt Garant a.d.o. javno društvo, u toku izveštajnog perioda poštovane su sve obaveze u pogledu izveštavanja i objavljivanja podataka u skladu sa Zakonom o tržištu kapitala i podzakonskim aktima Beogradske Berze i Komisije za hartije od vrednosti.

- **Praćenje rada nezavisnog revizora u pogledu kvalifikovanosti i nezavisnosti revizora Energoprojekt Garant a.d.o.**

Nadzorni odbor je upoznat sa okvirom rada preduzeća za reviziju „Moore Stephens Revizija i Računovodstvo“ d.o.o., Beograd koje je obavilo reviziju finansijskih izveštaja Društva za 2017. godinu. Ovaj revizor je izvršio pregled i izrazio pozitivno mišljenje na finansijske izveštaje Društva za 2017. godinu.

Preduzeće „Moore Stephens Revizija i Računovodstvo“ d.o.o., Beograd je odlukom Skupštine akcionara Društva od 27.04.2017. godine izabrano za obavljanje revizije finansijskih izveštaja Društva za 2017. godinu, a na bazi prethodno dobijene saglasnosti Narodne banke Srbije br. 1168 od 08.02.2017. godine na izbor navedenog revizora za obavljanje revizije finansijskih izveštaja Društva za 2017. godinu.

Nadzorni odbor smatra da je prilikom rada na reviziji finansijskih izveštaja za 2017. godinu obezbeđena nezavisnost i objektivnost revizora, obzirom na činjenicu da preduzeće za reviziju „Moore Stephens Revizija i Računovodstvo“ d.o.o., Beograd tokom izveštajnog perioda, izuzev revizije finansijskih izveštaja, Društvu nije pružalo nikakve druge usluge koje bi bile nespojive sa poslovima zakonskog revizora, niti je sa Društvom povezano lice po bilo kom zakonskom osnovu.

Takođe, činjenica da naknada ugovorena za revizorske usluge nije od većeg značaja u ukupnim prihodima ovog revizora za isti period, dodatno daje uveravanje u njegovu objektivnost i nezavisnost od Društva.

- **Praćenje ugovora zaključenih između Energoprojekt Garant a.d.o. i članova uprave, kao i sa licima koja su sa njima povezana u smislu Zakona o privrednim društvima**

U toku izveštajnog perioda nije bilo drugih ugovora zaključenih između Energoprojekt Garant a.d.o. i članova uprave, kao i sa licima koja su sa njima povezana u smislu Zakona o privrednim društvima, osim ugovora koji regulišu međusobna prava i obaveze Društva i članova uprave.

- **Nadzor nad funkcionisanjem sistema internih kontrola i procesom upravljanja rizikom**

Uveravanje o adekvatnosti i efikasnosti procesa upravljanja rizikom i funkcionisanja sistema interne kontrole Nadzorni odbor je tokom izveštajnog perioda pribavljao kroz kvartalna izveštavanja izvršnog rukovodstva o funkcionisanju sistema internih kontrola i procesu upravljanja rizikom, dok je u istoj dinamici primao i razmatrao izveštaje interne revizije, kao nezavisne funkcije koja predstavlja jedan od elemenata sistema upravljanja i čiji je organizacioni položaj definisan na način da obezbeđuje objektivnost i relevantnost pruženog uveravanja. Nadzorni odbor je primio i razmotrio Godišnji izveštaj o internoj reviziji i konstatuje da nije bilo značajnih uočenih nepravilnosti koje bi tražile preduzimanje mera za njihovo otklanjanje. U izveštajnom periodu Nadzorni odbor je primio Izveštaj o sopstvenoj proceni rizika i solventnosti sprovedenoj za izveštajni period, kao uveravanje da je Društvo raspolagalo kapitalom koji je bio dovoljan za realizaciju poslovnog plana i primeren strategijom definisanom rizičnom profilu Društva.

- **Nadzor nad radom Izvršnog odbora**

U okviru svojih zakonskih nadležnosti Nadzorni odbor je u izveštajnom periodu kontinuirano pratio rad Izvršnog odbora kroz redovno kvartalno izveštavanje, kao i druge izveštaje koje je u dobijao od strane Izvršnog odbora između kvartalnih sednica. Izvršni odbor je pravovremeno, potpuno i istinito obavestavao Nadzorni odbor o svim bitnim događajima za poslovanje Društva. Zaključak o radu Izvršnog odbora Nadzorni odbor je bazirao i na izveštajima korporativnog nadzora interne revizije i funkcije za upravljanje rizicima, sistem interne kontrole i usklađenost poslovanja, kao i na bazi kvartalnih izveštaja ovlašćenog aktuara. Nadzorni odbor ocenjuje da je u izveštajnom periodu Izvršni odbor obavljao svoju funkciju u skladu sa zakonom bez evidentiranih nepravilnosti u radu.

**PRESEDNIK NADZORNOG ODBORA
ENERGOPROJEKT GARANT A.D.O.**

.....
Dr Jovan Nikčević, dipl.pravnik

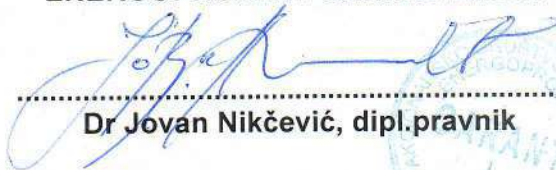
IZJAVA O PRIMENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

IZJAVA

o primeni Kodeksa korporativnog upravljanja u Energoprojekt Garant a.d.o. Beograd

1. U svom poslovanju Energoprojekt Garant a.d.o. Beograd je u toku izveštajnog perioda od 01.01.2017. do 31.12.2017. godine primenjivao pravila Kodeksa korporativnog upravljanja Energoprojekt Garant a.d.o. (broj 600 od 14.12.2012. godine).
2. Tekst Kodeksa korporativnog upravljanja Energoprojekt Garant a.d.o. Beograd br. 600 od 14.12.2012. godine javno je dostupan na internet stranici Društva: www.garant.rs.
3. U svom poslovanju Energoprojekt Garant a.d.o. Beograd primenjuje dobru praksu korporativnog upravljanja koja se prevashodno odnosi na:
 - poštovanje prava akcionara u pogledu garancija ostvarivanja statusnih i imovinskih prava, prava na informisanje, učestvovanje na sedncama Skupštine akcionara u svemu ostvarujući princip jednakog i ravnopravnog tretmana akcionara;
 - poštovanje i sprovođenje pravila koja se odnose na formiranje, sastav, nadležnosti i funkcionisanje rada Nadzornog odbora, Komisije za reviziju i Izvršnog odbora, identifikovanje i rešavanje sukoba interesa članova navedenih organa, kao i uređenje i podsticanje saradnje ovih organa u vršenju svojih poslova;
 - organizovanje, primenjivanje i razvoj sistema internih kontrola; obezbeđivanje pravila i procedura za identifikovanje, merenje i procenu rizika kao i usporstavljanje funkcije Interne revizije na principima koji obezbeđuju njen nezavisan položaj, objektivnost i profesionalnost u obavljanju poslova;
 - poštovanje pravila o transparentnom poslovanju u pogledu objavljivanja informacija i izveštavanje;
 - identifikovanje i poštovanje pravila koja se odnose na pravne poslove sa povezanim licima;
 - identifikovanje i razvijanje odnosa sa nosiocima interesa za poslovanje društva;
 - razvijanje aspekta društveno odgovornog poslovanja.

**PREDSEDNIK NADZORNOG ODBORA
ENERGOPROJEKT GARANT A.D.O.**

.....
Dr Jovan Nikčević, dipl.pravnik

Javno društvo je dužno da sastavi Godišnji izveštaj, objavi javnosti i dostavi ga Komisiji za hartije od vrednosti, a regulisanom tržištu, odnosno MTP, dostavlja ovaj izveštaj ukoliko su hartije od vrednosti tog društva uključene u trgovanje, i to najkasnije četiri meseca nakon završetka svake poslovne godine, kao i da obezbedi da godišnji finansijski izveštaj bude dostupan javnosti tokom najmanje pet godina od dana objavljivanja.

Društvo odgovara za tačnost i istinitost podataka navedenih u Godišnjem izveštaju.

U Beogradu, 26.04.2018. godine

Lice odgovorno za sastavljanje godišnjeg izveštaja:

Zakonski zastupnik:

Energoprojekt Garant a.d.o.

Energoprojekt Garant a.d.o.

Izvršni direktor za finansije, računovodstvo
i investiranje

Predsednik Izvršnog odbora

Jelica Mandić, dipl. ecc.

Mirjana Bogičević, dipl. ecc.